

Informes
d'Avaluació 29

**Estudi
sociodemogràfic
i lingüístic de
l'alumnat de
4t d'ESO a
Catalunya
2006-2013-2021**

Informes
d'Avaluació 29

Estudi
sociodemogràfic
i lingüístic de
l'alumnat de
4t d'ESO a
Catalunya
2006-2013-2021

URL: <https://educacio.gencat.cat/>

Aquest llibre està publicat amb una llicència Creative Commons Reconeixement-No comercial

Compartir igual 3.0 Espanya.

Per veure'n una còpia, visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Els termes de la llicència impliquen que aquest material pot ser:

- reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que se'n reconegui l'autoria;
- reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que l'ús no sigui comercial, i
- utilitzat per generar una obra derivada sempre que aquesta quedi subjecta a una llicència idèntica a aquesta.

Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO de Catalunya. 2006-2013-2021

Coordinació de l'estudi: Carles Vega i Castellví (president del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu), Joan Mateo i Andrés (expresident del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu) i Carmina Pinya i Salomó (secretària executiva).

Elaboració de l'informe: Marc Martínez Pons, Berta Llos Casadellà, Martí Bridgewater Mateu (Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu) i Ernest Querol Puig (assessor tècnic docent).

Elaboració del qüestionari electrònic: Sergi Cumplido Mercader i Víctor Arribas Payà (Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu).

Correcció: Isidre Muñoz Ramos (assessor tècnic docent), Jaume Cantero Guerrero i Pau Torres Menéndez (Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu).

© Generalitat de Catalunya

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

Departament d'Educació

1a edició: novembre de 2021

Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021

Contingut

PRESENTACIÓ	5
1. Introducció	7
1.1. Finalitat i objectius	7
1.2. Contingut del qüestionari sociodemogràfic i lingüístic	8
1.3. Població i mostra avaluada.....	9
1.4. Consideracions metodològiques	14
1.5. Recollida de la informació.....	15
1.6. Dades descriptives de l'alumnat	15
1.7. Síntesi	21
2. Dades sociolingüístiques familiars	22
2.1. Llengua inicial de l'alumnat.....	22
2.2. Llengua d' <i>identificació</i> de l'alumnat	35
2.3. Usos lingüístics en la família.....	48
2.4. Síntesi	55
3. Usos lingüístics en el context escolar	58
3.1. Usos lingüístics del professorat amb el grup-classe.....	58
3.2. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat a l'aula	59
3.3. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe.....	61
3.4. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula	64
3.5. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe.....	67
3.6. Síntesi	71
4. Activitats i llengua fora del context escolar.....	73
4.1. Freqüència de lectura	73
4.2. Temps dedicat a l'audiovisual i a les xarxes socials.....	77

4.3.	Participació en diferents activitats fora de l'horari lectiu	80
4.4.	Usos lingüístics en la lectura (revistes, còmics, llibres i diaris d'informació general).....	81
4.5.	Llengua de consum en audiovisual i en xarxes socials	82
4.6.	Llengua d'ús en diferents activitats fora de l'horari lectiu	83
4.7.	Llengua d'ús amb les amistats de fora del centre	84
4.8.	Síntesi	87
5.	Representacions i aspiracions lingüístiques de l'alumnat.....	88
5.1.	Grups lingüístics: pertinença i desitjos	88
5.2.	Representacions de l'evolució del català	96
5.3.	Com haurien de ser els usos del català segons l'alumnat?.....	105
5.4.	Síntesi	114
6.	Representacions de les llengües i els resultats acadèmics	116
6.1.	Les representacions de les llengües.....	116
6.2.	Resultats acadèmics segons la llengua d' <i>identificació</i>	119
6.3.	Resultats acadèmics segons l'interès per les llengües	122
6.4.	Síntesi	124
7.	Usos lingüístics generals	126
7.1.	Ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de l'alumnat	128
7.2.	Ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement dels pares	128
7.3.	Ús global de la llengua catalana segons la llengua inicial de l'alumnat.....	130
7.4.	Ús global de la llengua catalana de l'alumnat segons el nivell d'instrucció dels pares	131
7.5.	Ús global de la llengua catalana segons el capital socioeconòmic i cultural familiar	132
7.6.	Síntesi	133
8.	La relació entre els índexs sociolingüístics i l'avaluació de quart d'ESO del 2021....	135
8.1.	Càlcul dels índexs sociolingüístics mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics.....	135
8.2.	Anàlisi dels resultats obtinguts en l'avaluació de quart d'ESO	144
8.3.	Síntesi dels encreuaments entre els resultats en l'avaluació de quart d'ESO i els índexs d'usos lingüístics.....	170
9.	La relació entre els índexs socioeconòmic i socioemocional i l'avaluació de quart d'ESO 2021	171
9.1.	Càlcul dels índexs socioeconòmic i socioemocional mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics.....	171
9.2.	Anàlisi de les puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO.....	174

9.3. Síntesi dels encreuaments entre els resultats en l'avaluació de quart d'ESO i els índexs socioeconòmic i socioemocional	182
10. La relació entre la variable "grandària de població" i les qualificacions de sisè de primària 2017 i de quart d'ESO 2021	183
11. La relació entre els resultats de l'avaluació de sisè de primària 2017 i la de quart d'ESO 2021	187
12. Síntesi final	189
13. Glossari.....	197
14. Annex: Qüestionari sociodemogràfic, lingüístic i de context de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya	198

PRESENTACIÓ

Com a òrgan de consulta i d'assessorament del Departament d'Educació que és, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (CSASE) té entre les seues funcions elaborar informes i propostes en relació amb la millora de la qualitat del sistema educatiu i a la seua adequació a les demandes socials i a les necessitats educatives i formatives. D'aquesta manera, el CSASE facilita a l'Administració educativa les dades que li permetin una adequada presa de decisions per millorar-ne la qualitat i adequar-lo a les necessitats educatives, les demandes socials i els interessos de país d'aquestes alçades del segle XXI: un sistema educatiu modern, integrador, cohesionador i equitatiu.

Perquè pugui complir adequadament aquesta funció fonamental, cal que es basi en evidències científiques, fruit d'un treball rigorós en l'anàlisi –tan exhaustiva com es pugui– dels diversos aspectes que conformen el nostre sistema educatiu. Amb aquesta finalitat, el CSASE elabora les avaluacions diagnòstiques, a finals de cycle inicial de primària, i les avaluacions censals de sisè de primària i de quart d'ESO, per tal de mesurar en quin grau l'alumnat assoleix les competències bàsiques. Paral·lelament, el Consell elabora altres estudis que indaguen la relació entre les variables contextuals i els resultats d'aquestes avaluacions, investigacions que aporten informació i caracteritzen globalment el sistema educatiu català.

Una d'aquestes recerques complementàries és l'*Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya. 2006-2013-2021* que us fem a mans. Aquesta publicació incorpora la tercera onada de l'enquesta recollida cada set anys des del 2006, que té com un dels principals objectius actualitzar la informació aportada per les enquestes de les edicions de 2006 i 2013 sobre les dades sociolingüístiques familiars, els usos lingüístics en el context escolar, en les activitats fora del centre, i els usos lingüístics generals. L'última enquesta hauria d'haver recollit les dades de l'any 2020, però es va haver d'endarrerir a causa del confinament i de la corresponent interrupció de l'activitat lectiva presencial dels centres educatius.

La informació recollida amb el qüestionari de l'enquesta proporciona una visió més completa de les variables associades als resultats de l'alumnat. Les interpretacions derivades de l'anàlisi d'aquestes dades pretenen ser útils per a la millora de la pràctica pedagògica en els centres i, alhora, proporcionar als responsables de les polítiques educatives informació útil per a la presa de decisions sobre el conjunt del sistema educatiu.

Cada edició ha anat modificant dimensions sobre les quals preguntar. En la present edició, es mantenen les de la del 2013 i s'hi afegeix la novetat de preguntar a l'alumnat el tipus de família que té. També s'hi recuperen les preguntes sobre representacions lingüístiques i prospectiva del qüestionari de 2006.

Tot i ser un estudi mostral, la pretensió del CSASE és que el resultat tingui la màxima fiabilitat, per això es va fer una tria aleatòria d'un nombre de centres representatiu d'acord amb les variables de titularitat del centre, grandària de l'hàbitat on se situa, complexitat i grandària del centre, per tal d'obtenir resultats estadísticament significatius, i que aquests puguin ser extrapolats al conjunt de població d'alumnes de quart d'ESO. Així doncs, s'ha aplicat el qüestionari a 3.205 alumnes de 55 centres triats aleatòriament entre els qui cursaven quart d'ESO el curs 2020-2021, per tant, és el mostreig més gran de les tres onades. També s'ha de subratllar que la distribució

segons el gènere que en resulta és la més equilibrada de les tres onades realitzades fins ara, ja que un 50,6% eren nois i un 49,4%, noies, dades similars a la distribució per gènere de tot l'alumnat participant a l'avaluació de quart d'ESO del curs 2020-2021.

Malgrat les variacions en la selecció de la mostra, la metodologia emprada en cada cas garanteix la representativitat dels resultats i, per tant, possibilita la comparació d'aquelles preguntes que s'han mantingut en els qüestionaris de 2006, de 2013 i de 2021.

Sintèticament, l'estudi detecta canvis en la composició demogràfica de l'alumnat, amb una caiguda sostinguda del pes de la llengua catalana com a llengua d'identificació, malgrat que el perfil que més destaca del catalanoparlant no ha variat de 2006 ençà. També detecta que, malgrat que és als usos formals o institucionals en context escolar on el català es troba més consolidat, hi ha hagut un retrocés que el situa a usos de fa 15 anys, tant quan és el professorat qui parla a l'aula com quan és l'alumnat que ho fa. De la mateixa manera, els usos informals mantenen una tendència similar a la de l'edició de 2013. Pel que fa al desig d'ús del català en els diferents àmbits, aquest ha minvat al llarg dels darrers tres lustres, amb un grau més alt de desafecció entre l'alumnat que ha nascut fora de Catalunya (o que hi ha nascut els seus pares).

Fora de l'àmbit escolar, en activitats en què participa l'alumnat com ara les esportives, les de consum audiovisual i les xarxes socials o en les relacions interpersonals, es fa patent que la llengua catalana es troba en franca minorització, encara que en uns paràmetres equiparables als constatats fa vuit anys.

Aquestes i altres dades són tractades de forma aprofundida i presentades més profusament en l'estudi que us presento. Tot ha estat possible, gràcies al magnífic treball de les diverses persones que han intervingut en el disseny, l'elaboració i el pilotatge dels qüestionaris, l'anàlisi de les dades, la redacció i la publicació d'aquest estudi. Vull agrair-los el seu rigor i compromís amb la feina ben feta. Com vull agrair, igualment, als centres on es va administrar el qüestionari, la seua esplèndida col·laboració, sobretot en moments tan complicats com els viscuts en aquests temps de pandèmia.

Carles Vega Castellví

President del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

1. Introducció

Aquest informe presenta els resultats d'una tercera onada (2006-2013-2021) d'un qüestionari aplicat a una mostra d'alumnat que va participar en l'avaluació de quart d'ESO dels cursos 2005-2006, 2012-2013 i 2020-2021. La finalitat de l'enquesta és la recollida d'informació per conèixer i analitzar l'evolució del perfil sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat, informació que, a més, permet aprofundir en la interpretació dels resultats de la prova de competències de quart d'ESO. Les dades recollides mitjançant aquest instrument han de servir per complementar les anàlisis que presenta periòdicament el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu en els Quaderns d'Avaluació (vegeu-ne el [núm. 49](#) on es recull la síntesi de resultats de l'avaluació de quart d'ESO del curs 2020-2021). En aquest nou número dels Informes d'Avaluació, els resultats de la prova s'analitzen d'acord amb una pluralitat de variables associades tant a l'alumnat (gènere, nacionalitat, procedència geogràfica, etc.), com al centre educatiu (nivell de complexitat i grandària del municipi on se situa).

Les onades de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística es presenten normalment cada set anys. Per tant, la tercera onada de l'enquesta hauria d'haver recollit les dades de l'any 2020; ara bé, a causa del confinament i de la corresponent interrupció de l'activitat lectiva presencial dels centres educatius, es va haver d'endarrerir la recollida de dades i l'anàlisi de resultats un curs acadèmic.

El qüestionari sociodemogràfic i lingüístic de l'any 2021 també inclou i agrupa variables del qüestionari de context del curs 2018-2019, atès que es va construir un únic qüestionari per poder tenir dades i resultats que servissin per posteriors *Informes d'avaluació* en els anys en què no es disposava del de l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic. És per això que, després d'aquest número d'Informes d'avaluació, es presentarà una altra publicació sobre l'anàlisi del context de l'alumnat de quart d'ESO, que serà complementària a [l'Informe d'Avaluació número 28](#), el qual analitza l'impacte del confinament en els resultats de l'avaluació de quart d'ESO.

1.1. Finalitat i objectius

La informació recollida amb el qüestionari proporciona una visió més completa de les variables associades als resultats de l'alumnat. Les interpretacions derivades de l'anàlisi d'aquestes dades pretenen ser útils per a la millora de la pràctica pedagògica en els centres i, alhora, proporcionar informació als responsables de les polítiques educatives per a la presa de decisions sobre el conjunt del sistema educatiu.

L'aplicació del qüestionari de l'alumnat de quart d'ESO té com a objectius principals:

- Caracteritzar l'alumnat de quart d'ESO amb algunes dades personals, familiars i acadèmiques; l'anàlisi del seu context socioeconòmic i cultural familiar, les actituds envers l'estudi, els hàbits de treball personal, el suport a l'aprenentatge, el concepte acadèmic i les expectatives.
- Actualitzar la informació aportada per les enquestes de 2006 i 2013 sobre les dades sociolingüístiques familiars, la llengua i el context escolar, la llengua en activitats fora del centre i els usos lingüístics generals (vegeu el [número 11](#) i el [número 19](#) dels Informes d'Avaluació).

- Conèixer les percepcions de l'alumnat sobre el treball a l'aula de la competència lingüística en llengua catalana, en llengua castellana i en llengua anglesa.
- Analitzar els resultats de l'avaluació de quart d'ESO en funció d'una pluralitat de variables que poden estar associades als resultats acadèmics.
- Analitzar els resultats de la mateixa cohort d'alumnes en les avaluacions del curs 2016-2017 quan cursaven sisè de primària, i els que han tret el curs 2020-2021 quan han cursat quart d'ESO. És a dir, l'anàlisi de dades emparellades d'aquestes dues avaluacions.

1.2. Contingut del qüestionari sociodemogràfic i lingüístic

El conjunt d'informació contextual que podria ser interessant per caracteritzar el perfil de l'alumnat de quart d'ESO i per analitzar-ne els resultats és molt ampli, per la qual cosa cal definir unes dimensions clau. En la mesura que el desenvolupament i l'aprenentatge de l'alumnat de quart d'ESO depenen, en part, de les característiques individuals i familiars, convé analitzar si el perfil sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat incideix en els seus resultats acadèmics. En altres paraules, l'estudi del context ha de permetre identificar fins a quin punt la situació de partida de l'alumnat en condiona els resultats acadèmics en l'avaluació de quart d'ESO. Per delimitar el ventall de variables considerades, s'han tingut en compte diversos qüestionaris elaborats per altres organismes d'avaluació, tant d'àmbit estatal com internacional, però especialment l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de quart d'ESO de Catalunya (núm. 11 i 19 de la col·lecció "Informes d'Avaluació"). Aquests informes han estat els referents principals per a la definició de les dimensions sociolingüístiques de l'enquesta. Els apartats "Dades sociolingüístiques familiars", "Llengua i context escolar" i "Usos lingüístics" són una selecció dels que es van incloure en el qüestionari de 2006 sota els mateixos epígrafs. Igualment, la majoria de preguntes incloses en l'apartat "Activitats i llengua fora del context escolar" eren presents ja en els qüestionaris de 2006 i de 2013.

La majoria dels ítems de les dimensions que es refereixen a les dades descriptives de l'alumnat i de la família ja eren presents en la primera edició, en la segona, se n'hi afegien de nous per aprofundir en el perfil sociodemogràfic de l'alumnat de quart d'ESO i de les seves famílies. A tall d'exemple, el 2013 s'hi va preguntar per l'origen geogràfic de les persones nascudes a l'estranger, ja que es volia contrastar si les percepcions d'aquests alumnes eren diferents segons l'àrea geogràfica de la qual procedien. A més, en l'enquesta de 2013 es va voler estudiar la composició de les llars preguntant als alumnes quines eren les persones amb qui convivia habitualment. Les dimensions "Hàbits de treball personal", "Suport a l'aprenentatge" i "Autoconcepte i expectatives acadèmiques" ja s'abordaven en l'estudi de 2006, però en l'edició de 2013 es van voler contrastar hipòtesis de les quals hi havia poca evidència empírica (per exemple, l'associació entre escoltar música, mirar internet o el mòbil i els resultats acadèmics de l'alumnat).

En l'última edició de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística (2021) es mantenen les dimensions que es van introduir el 2013 i s'hi afegix la novetat de considerar i preguntar a l'alumnat el tipus de família que tenen; i s'hi tornen a afegir les preguntes sobre representacions lingüístiques i prospectiva del qüestionari de 2006.

Una altra novetat del 2013 és la inclusió de la dimensió “Actituds davant l’estudi”, en què es preguntava a l’alumnat si era puntual a l’hora d’entrar a classe i si hi participava activament. La gran novetat de l’enquesta de 2013, però, va ser la construcció d’un índex que mesurés el nivell socioeconòmic i cultural familiar de l’alumnat que va participar en l’estudi. Si bé algunes de les preguntes que es van emprar per elaborar l’índex ja es van incloure en l’edició de 2006, al 2013 es va plantejar l’obtenció d’una mesura agregada que sintetitzés l’estatus social de l’entorn dels alumnes. Per representar els atributs principals que caracteritzen el nivell socioeconòmic i cultural, es van incloure preguntes noves sobre les possessions materials, la professió del pare i de la mare, els hàbits de lectura a la llar i el costum de parlar de temes d’actualitat a casa, entre d’altres; malgrat que la capacitat del sistema educatiu de modificar l’entorn de l’alumnat és limitada. En canvi, els centres educatius poden incidir decisivament en l’adquisició de les competències bàsiques a través del procés d’ensenyament i aprenentatge.

En el qüestionari, s’hi ha volgut recollir informació referida als processos d’aula per contribuir a la millora de les pràctiques pedagògiques. Per aquest motiu, s’hi ha donat un tractament específic a la competència lingüística en llengua catalana i llengua castellana, atesa la importància que tenen en l’assoliment d’altres habilitats. A diferència del 2006, en què es va analitzar la competència lingüística dels informants per mitjà d’una pregunta de valoració del coneixement de català, de castellà i d’altres llengües, el 2013 s’hi va prescindir d’aquest epígraf, ja que es disposava d’informació objectiva dels resultats de l’alumnat. La mostra de l’estudi de 2013 i de 2021 està formada per alumnes que van fer la prova d’avaluació externa de quart d’ESO, per la qual cosa s’utilitzen dades de resultats de l’assoliment de les competències lingüística, matemàtica (i científicotecnològica el 2021) d’aquests alumnes.

1.3. Població i mostra avaluada

L’univers d’estudi d’aquesta enquesta correspon a l’alumnat matriculat a quart d’ESO que va participar en l’avaluació d’educació secundària obligatòria del curs 2020-2021 amb un procés de correcció externa de les proves. No formen part de l’estudi els alumnes que no van participar en la prova, ni tampoc els qui van comptar amb un procés de correcció interna dut a terme pel centre educatiu. La delimitació de l’univers respon a la voluntat d’encreuar les respostes al qüestionari amb els resultats obtinguts en l’avaluació d’educació secundària obligatòria.

Es va preveure l’aplicació del qüestionari a una mostra representativa dels alumnes de quart d’ESO de 55 centres educatius. El procediment de mostreig ha estat bietàpic, estratificat per conglomerats, amb la selecció de les unitats primàries (centres) de manera aleatòria no proporcional, respectant les quotes d’àrea territorial; i amb la selecció de les unitats últimes (alumnes) a través d’un mostreig per conglomerats.

Els estrats de centres s’han configurat a partir de l’encreuament de quatre variables, per tal de garantir que la mostra reculli la diversitat del sistema educatiu català:

- La grandària de l’hàbitat on se situa el centre, codificada en tres categories: més de 100.000 habitants, de 10.001 a 100.000 habitants i fins a 10.000 habitants.
- La complexitat del centre, codificada en tres categories: alta, mitjana i baixa.

- La titularitat del centre, codificada en dues categories: centres públics i centres privats.
- La grandària del centre, codificada en dues categories: més de 60 alumnes i fins a 60 alumnes.

L'encreuament d'aquestes variables dona lloc als estrats següents: 3 segons la grandària municipal, 3 segons la complexitat dels centres, 2 segons la titularitat i 2 segons la grandària del centre, és a dir, $3 \times 3 \times 2 \times 2 = 36$ estrats teòrics, 18 dels quals són reals. En el disseny de la mostra s'han considerat 18 perfils de centres, seguint com a criteri el pes que tenen en el conjunt de la població. Els perfils seleccionats cobreixen el 93,1% dels centres de Catalunya que imparteixen quart d'ESO (1.017 de 1.092 centres). Amb un nivell de confiança del 95,5% i assumint la màxima indeterminació $p=q=50\%$, l'error real de l'enquesta sota el supòsit de mostreig aleatori simple és de $\pm 1,7\%$ per al conjunt de la mostra.

Per garantir que el marge d'error és acceptable en tots els grups quan se segmenten, s'ha donat més pes a alguns estrats de la mostra. Posteriorment, s'han tornat a ponderar els diversos grups per reequilibrar la mostra a les proporcions de la població. El marge d'error per a les diferents categories de les variables d'estratificació de la mostra sempre és acceptable. No s'hi fan desagregacions addicionals que tinguin un error mostral superior al $\pm 5,0\%$.

Taula 1.1. Error mostral global segons les variables d'estratificació

	Grandària del municipi			Complexitat del centre		
	>100.000 hab.	10.001-100.000 hab.	≤10.000 hab.	Baixa	Mitjana	Alta
Univers	31.977	37.546	12.645	12.499	55.003	14.676
Mostra	38,0%	37,6%	24,4%	17,2%	64,0%	18,8%
Marge d'error	±2,8%	±2,8%	±3,4%	±4,0%	±2,1%	±3,9%
Error mostral global: ±1,7%						

	Titularitat centre		Grandària del centre	
	Públic	Privat	Públic	Privat
Univers	52.959	29.219	52.959	29.219
Mostra	65,9%	34,1%	65,9%	34,1%
Marge d'error	±2,1%	±2,9%	±2,1%	±2,9%
Error mostral global: ±1,7%				

En les taules de la 1.2. a la 1.5 s'exposa la distribució de centres i d'alumnes de la mostra, i es compara amb el pes real de cada grup en la població d'estudi. Amb aquesta descripció es vol comprovar fins a quin punt els diversos estrats es troben ben representats en la mostra i, en conseqüència, garanteixen la validesa dels resultats. En la mesura que les variables d'estratificació poden estar relacionades amb l'objecte d'estudi, l'equilibri dels estrats de la mostra evita els biaixos dels resultats obtinguts.

Taula 1.2. Caracterització de la població i la mostra segons la grandària del municipi

	N.	>100.000 habitants		10.001-100.000 habitants		≤ 10.000 habitants	
		N.	%	N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	446	40,8%	461	42,2%	185	16,9%
	Mostra (n= 55)	22	40,0%	19	34,5%	14	25,5%
Alumnes	Població (N= 82.178)	31.977	38,9%	37.516	45,7%	12.685	15,4%
	Mostra (n= 3.205)	1.218	38,0%	1.206	37,6%	781	24,4%

Taula 1.3. Caracterització de la població i la mostra segons la complexitat del centre

	N.	Baixa		Mitjana		Alta	
		N.	%	N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	176	16,1%	733	67,1%	183	16,8%
	Mostra (n= 55)	10	18,2%	34	61,8%	11	20,0%
Alumnes	Població (N= 82.178)	12.499	15,2%	55.003	66,9%	14.676	17,9%
	Mostra (n= 3.205)	554	17,1%	2.050	63,4%	601	18,6%

En la mostra hi ha més centres públics que privats concertats, i el percentatge d'alumnes que formen part de la mostra és superior al del conjunt de Catalunya.

Taula 1.4. Caracterització de la població i la mostra segons la titularitat del centre

	N.	Públic		Privat	
		N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	577	52,8%	515	47%
	Mostra (n= 55)	31	56,4%	24	43,6%
Alumnes	Població (N= 82.178)	52.959	64,4%	29.219	35,6%
	Mostra (n= 3.205)	2.113	65,9%	1.092	34,1%

La proporció de centres grans i petits que han respost el qüestionari és molt similar a la distribució real de la població.

Taula 1.5. Caracterització de la població i la mostra segons la grandària del centre

	N.	≤60 alumnes av. quart		>60 alumnes av. quart	
		N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	460	42,0%	632	58,0%
	Mostra (n= 55)	27	49,0%	28	51,0%
Alumnes	Població (N= 82.178)	19.152	23,0%	63.026	77,0%
	Mostra (n= 3.205)	1.244	38,8%	1.961	61,2%

Tot i que el territori no va ser un dels criteris per configurar els estrats dels centres, en la mostra s'ha garantit una representació equilibrada de les deu àrees territorials en què s'organitza el Departament d'Educació. En la taula 1.6 es presenta la relació de centres segons la comarca on estan situats. De nou, no hi ha grans diferències entre la distribució de la mostra i el conjunt poblacional.

Taula 1.6. Distribució territorial dels centres que formen part de la mostra

	N.	Baix Llobregat		Barcelona comarques		Catalunya central		Consorti d'Ed. de Barcelona		Girona	
		N.	%	N.	%	N.	%	N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	113	10,3%	124	11,4%	88	8,1%	214	19,6%	104	10,0%
	Mostra (n= 55)	6	10,9%	7	12,7%	4	7,3%	10	18,2%	9	16,4%

	N.	Lleida		Maresme-Vallès Oriental		Tarragona		Terres de l'Ebre		Vallès Occidental	
		N.	%	N.	%	N.	%	N.	%	N.	%
Centres	Població (N= 1.092)	65	5,6%	134	12,3%	85	7,8%	26	2,4%	139	13%
	Mostra (n= 55)	4	7%	5	9,1%	4	7%	1	1,8%	5	9%

En darrer terme, és possible contrastar la validesa de la mostra comparant els resultats obtinguts pels 3.205 alumnes als quals es va fer correcció externa en l'avaluació de quart d'ESO i les puntuacions mitjanes corresponents al conjunt d'alumnes que van fer la prova (vegeu el [número 49](#) dels Quaderns d'avaluació). Tenint en compte el marge d'error de l'enquesta, les diferències en els resultats dels alumnes de la mostra i el del conjunt de Catalunya no són remarcables.

Taula 1.7. Resultats en l'avaluació de quart d'ESO 2021 (mostra i població)

	Resultats de Catalunya		Resultats de la mostra	
	Puntuació mitjana	Desviació típica	Puntuació mitjana	Desviació típica
Llengua catalana	76,5	13,5	76,2	13,2
Comprensió lectora	84,3	12,5	84,1	12,3
Expressió escrita	64,8	19,6	64,4	19,1
Llengua castellana	78,0	12,3	78,1	12,0
Comprensió lectora	82,4	12,0	82,6	11,8
Expressió escrita	71,6	17,6	71,5	17,1
Matemàtiques	66,7	20,3	66,9	20,3
Numeració i càlcul	55,5	27,9	55,7	27,7
Canvi i relacions	65,6	23,0	66,1	23,1
Espai, forma i mesura	63,9	22,9	63,6	22,8
Estadística	77,1	22,3	77,5	22,4
Llengua anglesa	70,5	20,9	70,5	20,7
Comprensió oral	77,5	18,9	77,7	18,6
Comprensió lectora	75,7	20,7	75,6	20,5
Expressió escrita	56,5	31,1	56,4	31,1
Científicotecnològica	63,9	19,5	63,6	19,7
Explicar fenòmens naturals i tecnològics i aplicacions tecnològiques	69,5	18,8	69,2	18,9
Reconèixer els aspectes principals de la investigació científica	58,3	28,0	58,0	28,5
Interpretar informació científicotecnològica	63,9	22,7	63,6	22,8

El qüestionari de 2021 s'ha aplicat a una mostra més gran d'alumnes que la del 2006 i la del 2013, ja que s'ha passat dels 1.500 alumnes de la primera onada als 2.552 de la segona i als 3.205 de la tercera. Aquest canvi és a causa de la selecció de la mostra: el 2006, els centres en què es va aplicar el qüestionari van ser els mateixos que van participar en l'estudi internacional PISA 2006. En l'edició de 2013, es va fer una selecció de 50 centres dels que van fer la prova d'avaluació de quart d'ESO del curs 2012-2013. En la present onada, s'han triat aleatòriament 55 centres de la totalitat dels que han fet l'avaluació de quart d'ESO el curs 2020-2021.

En les tres edicions el procediment de mostreig utilitzat és el bietàpic estratificat. Amb tot, les variables emprades per configurar els estrats dels centres han variat: al 2006 van ser la titularitat i la grandària de l'hàbitat on se situava el centre, mentre que en l'edició de 2013 i en la de 2021 s'hi han afegit la complexitat i la grandària del centre. Una altra diferència és que l'any 2006 es va seleccionar aleatòriament un màxim de 35

alumnes per centre, mentre que al 2013 i al 2021 hi ha participat tot l'alumnat dels centres que va seguir un procés de correcció externa en l'avaluació de quart d'ESO.

Com en les dues onades precedents, i com ja hem comentat, els centres escollits al 2021 es distribueixen de manera proporcional al pes que tenen en els diversos serveis territorials en què s'organitza el Departament d'Educació. Malgrat les variacions en la selecció de la mostra, la metodologia emprada en les tres edicions garanteix la representativitat dels resultats i, per tant, possibilita la comparació d'aquelles preguntes que s'han mantingut en els qüestionaris de 2006, de 2013 i de 2021.

1.4. Consideracions metodològiques

A continuació, s'hi exposen algunes de les decisions metodològiques que s'han seguit en el disseny del qüestionari d'aquesta darrera onada de 2021.

En primer lloc, s'ha dissenyat un qüestionari en línia de 153 preguntes, algunes de les quals no s'havien de respondre perquè depenien del tipus de contestació que s'hi feia. El temps per emplenar-lo ha estat aproximadament de 35 minuts. Amb el qüestionari s'ha pretès satisfer les necessitats d'informació prèviament establertes amb el mínim d'ítems possible. D'aquesta manera, s'ha volgut garantir que l'interès de l'alumnat no decaigués mentre anava emplenant el qüestionari i, en conseqüència, que es pogués garantir la validesa de totes les respostes.

S'hi han combinat ítems en què es demanava informació objectiva amb altres referits a percepcions. Malgrat les limitacions de la informació subjectiva (risc de desitjabilitat social i aquiescència), s'hi han inclòs ítems de representació per la seva rellevància i impossibilitat d'obtenir aquestes dades per altres fonts. Per minimitzar els efectes no-volguts de les manifestacions dels individus, en el disseny del qüestionari s'han emprat diverses estratègies en la formulació dels enunciats i les categories de resposta, en l'ús d'ítems referits a comportaments per captar determinades percepcions (es tendeixen a respondre de manera més sincera), així com en la ubicació de les preguntes al llarg del qüestionari.

Pel fet d'haver escollit el mètode d'enquesta autoemplenada, era recomanable la inclusió de preguntes amb resposta precodificada, que fossin relativament fàcils de contestar. Així mateix, s'ha evitat formular preguntes que impliquessin un gran esforç de record o de càlcul.

Per a la redacció dels ítems, s'ha fet servir un llenguatge estàndard apropiat per a l'alumnat de quart d'ESO, que garantís que tots els informants compreguessin el que se'ls preguntava i interpretessin els conceptes de la mateixa manera. A més, s'ha procurat evitar l'ús de conceptes ambigus i, en els que podien resultar difícils d'entendre, s'han inclòs aclariments (per exemple, què s'ha d'entendre per "revistes especialitzades"). En els ítems en què es volia analitzar l'evolució entre el 2006, el 2013 i el 2021 s'han mantingut idèntiques tant la formulació de la pregunta com les opcions de resposta. En alguns ítems, però, en l'edició de 2021 s'ha optat per modificar la redacció de l'enunciat o bé la de les categories de resposta. En aquests supòsits, no s'hi ha analitzat l'evolució dels resultats.

Pel que fa a les opcions de resposta:

- El qüestionari combina ítems de resposta única amb altres en què es permet

- marcar més d'una opció.
- S'ha intentat evitar biaixos de desitjabilitat social minimitzant el contingut pejoratiu de les categories extremes.
 - En la mesura del possible, s'hi han utilitzat escales que expressen freqüència (“com a màxim, una o diverses vegades l'any” / “una o diverses vegades al mes”...) més que d'intensitat (“molt” / “bastant” / “poc” / “gens”), pel fet que les escales de freqüència proporcionen respostes més objectives. En aquest sentit, “llegir molt” podria tenir un significat diferent per a una persona habituada a llegir que per a una altra que ho fa de manera esporàdica. En canvi, no hi ha dubte a l'hora d'interpretar respostes com ara “cada dia o gairebé cada dia”.
 - S'hi han inclòs preguntes dicotòmiques quan tan sols interessava diferenciar entre dos grups i politòmiques en aquells casos en què es volia obtenir una resposta més matisada. Concretament, s'hi han emprat escales de tres i cinc categories per als casos en què substantivament tenia sentit incloure una categoria central, i de quatre categories quan es volia incentivar el posicionament en un sentit o un altre.
 - En aquelles dimensions en què diverses preguntes tenien un contingut similar i una mateixa lògica de resposta, s'hi han previst bateries d'ítems amb enunciat i opcions de resposta comunes. Amb aquesta estratègia, es volia agilitzar la resposta al qüestionari.

1.5. Recollida de la informació

El mètode per a la recollida de dades ha estat l'enquesta autoemplenada per via telemàtica. L'aplicació s'ha dut a terme entre els mesos de març i abril de 2021 a les instal·lacions dels centres.

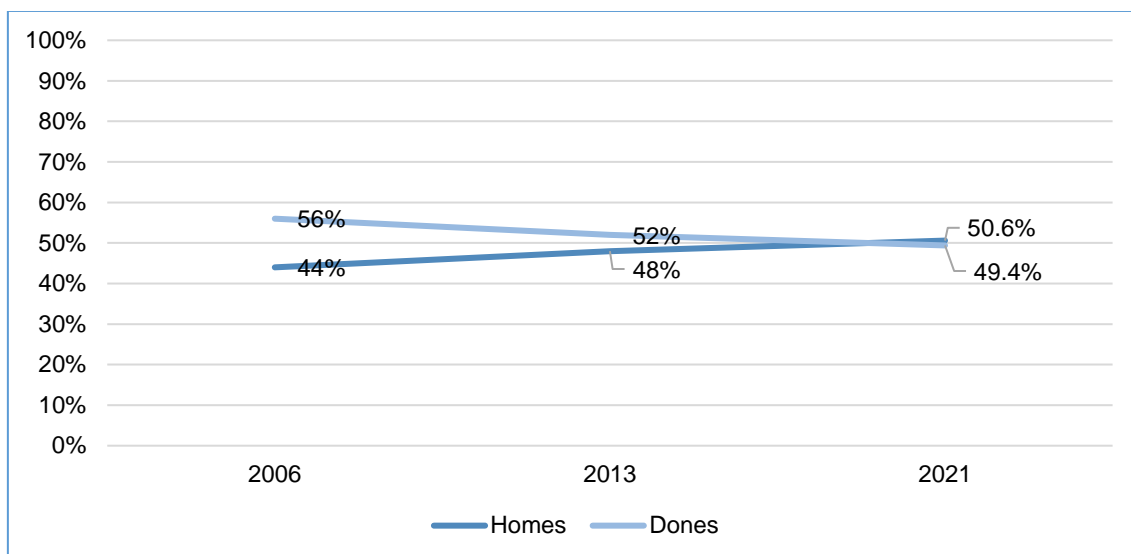
El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu va trametre al professorat referent de cada centre participant una guia en què es detallaven les fases principals de tot el procés d'aplicació dels qüestionaris.

Abans que es portés a terme l'aplicació de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística, es va realitzar una enquesta pilot a tres centres educatius de Catalunya— un de complexitat alta, un de mitjana i un altre de baixa— per tal de comprovar que les preguntes que es van formular mesuraven el que s'hi havia proposat, i com també aquestes eren interpretades per l'alumnat. Aquest procés va permetre fer algun ajust abans de l'administració del qüestionari final als 55 centres de la mostra.

1.6. Dades descriptives de l'alumnat

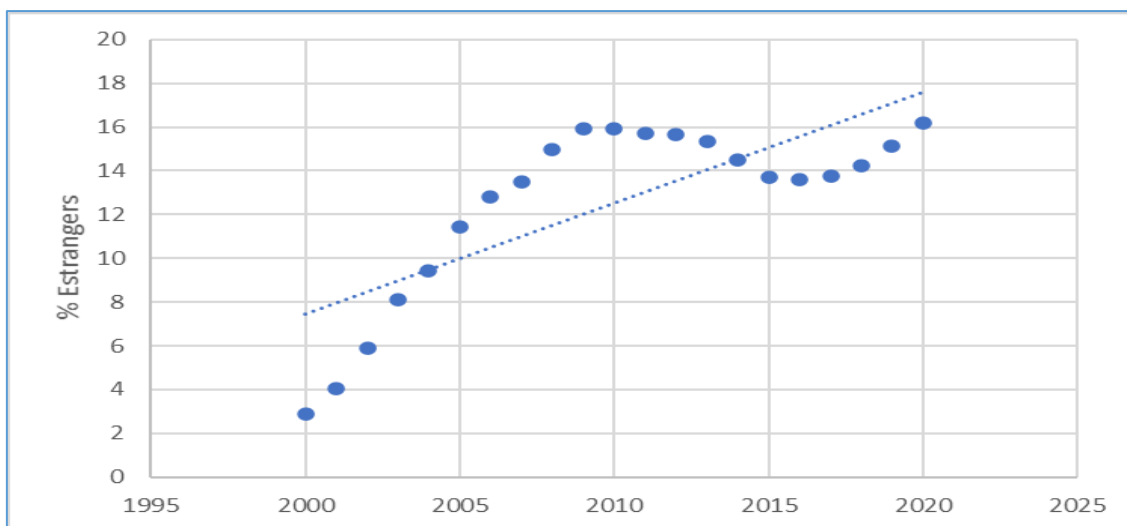
La distribució segons el gènere és la més equilibrada de les tres onades realitzades fins ara, ja que un 50,6% responen que són nois i un 49,4%, noies. En aquest sentit, aquestes dades són similars a la distribució per gènere de l'alumnat que va seguir un procés de correcció externa en l'avaluació de quart d'ESO del curs 2020-2021. En aquesta prova, les noies representaven un 48,8% i els nois, un 51,2%.

Gràfic 1.1. Distribució segons el gènere. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.392), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

El gràfic 1.2 traça l'evolució del percentatge d'estrangers en la població de 15 anys o més de Catalunya. S'hi observa que el percentatge d'estrangers ha augmentat progressivament des del 2015 a l'entorn del 14%, i al 2020 ha arribat fins a un percentatge lleugerament superior al 16%.

Gràfic 1.2. Evolució del percentatge de la població estrangera a Catalunya. Percentatges. 2000- 2020

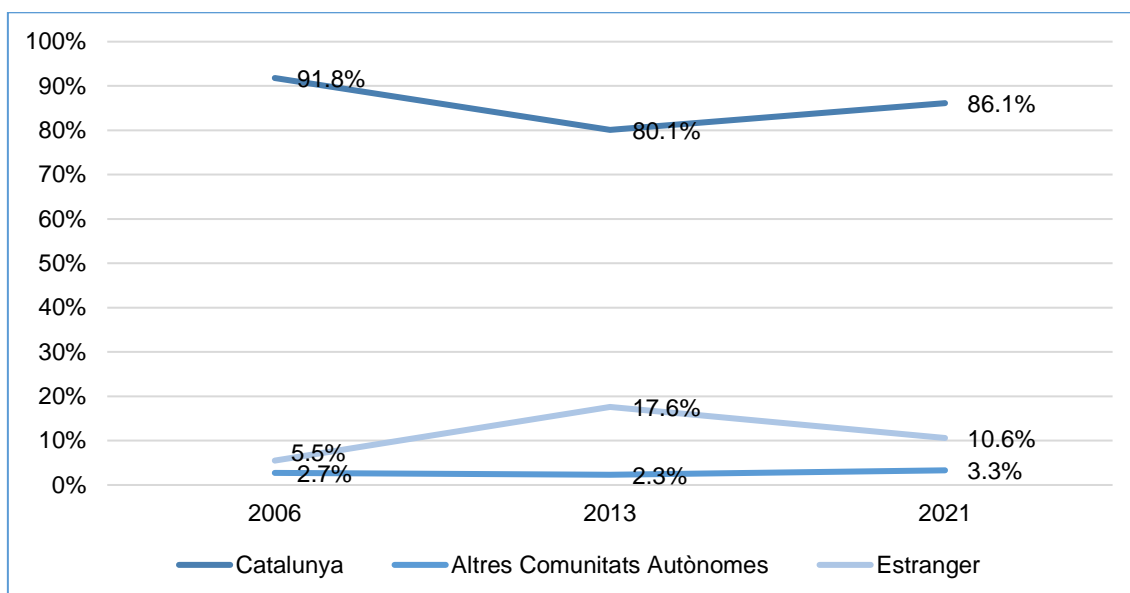

Font: Dades extretes de l'Idescat

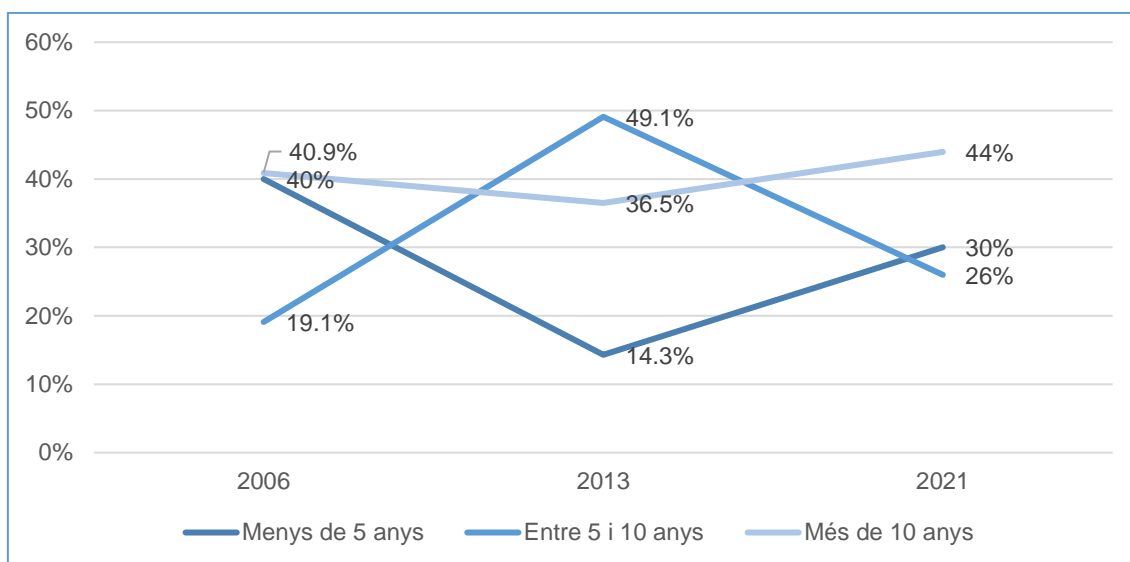
Malgrat aquesta evolució en la població general, el percentatge d'alumnat nascut a l'estranger decau 7 punts percentuals respecte a l'onada de 2013. La diferència entre aquestes dues evolucions oposades es pot explicar per dues raons. D'una banda, l'augment de població estrangera a Catalunya que s'ha produït en els últims anys seria el cas d'una persona (o de diverses persones d'una família) que o bé encara no té fills o no ha pogut fer el reagrupament familiar complet i, per tant, els descendents d'aquesta població no han arribat a Catalunya i no s'han incorporat al sistema educatiu

català. De l'altra, en el qüestionari sociolingüístic i de context no es demana la nacionalitat de l'alumnat (es pot consultar en l'annex), sinó que es pregunta pel lloc de naixement, ja que la llei d'estrangeria espanyola no necessàriament considera una persona espanyola pel fet de néixer a Espanya. Per tant, és probable que un petit percentatge d'alumnat nascut a Catalunya tingui pares o tutors estrangers.

Gràfic 1.3. Evolució del lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.392), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

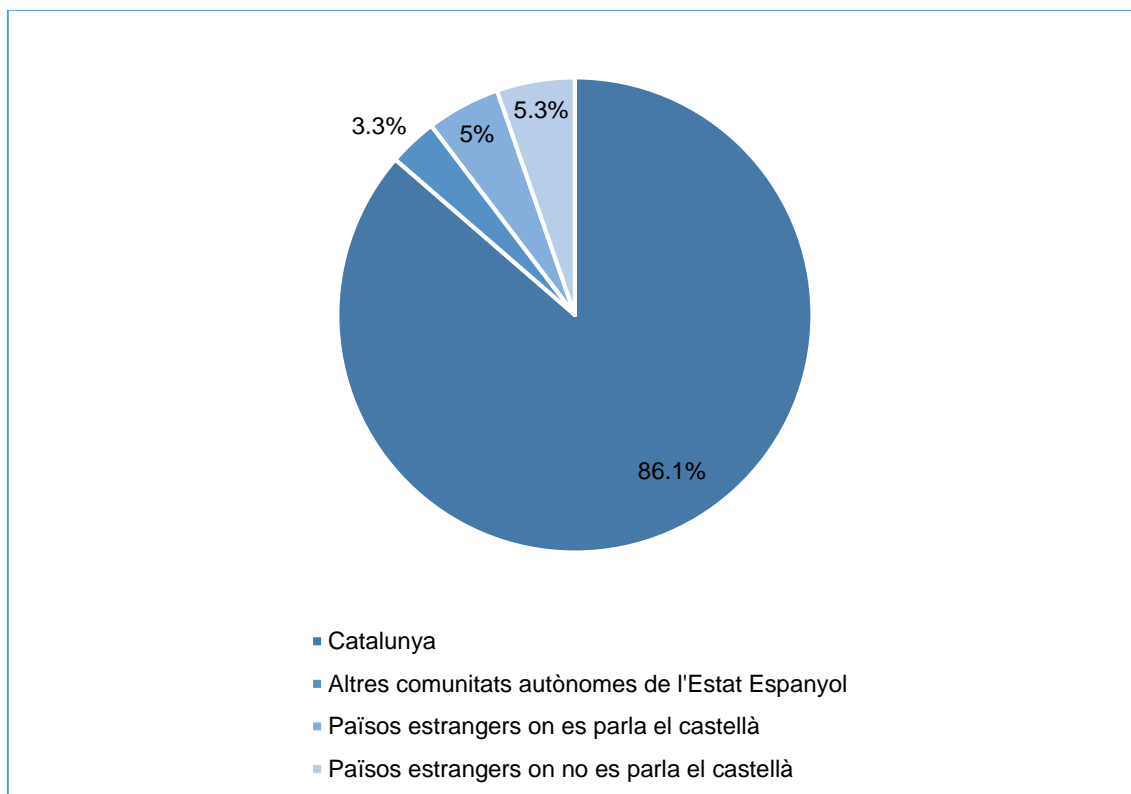
Gràfic 1.4. Evolució del temps d'arribada de l'alumnat a Catalunya. Percentatges. Onades 2006 (n= 110), 2013 (n= 449) i 2021 (n= 340)

Com es pot veure en el gràfic 1.4, és molt destacable que, malgrat el descens de l'alumnat nascut fora d'Espanya, el percentatge d'alumnes que han arribat a Catalunya fa menys de 5 anys s'hagi doblat entre l'onada del 2013 i la del 2021, s'ha passat del 14,3% al 30%. És important, doncs, tenir ben present que gairebé un terç de l'alumnat nascut a l'estranger fa menys d'un lustre que ha arribat al Principat, perquè té

implicacions clares en els coneixements de català i de castellà d'aquesta població i en els usos que fan d'aquestes dues llengües.

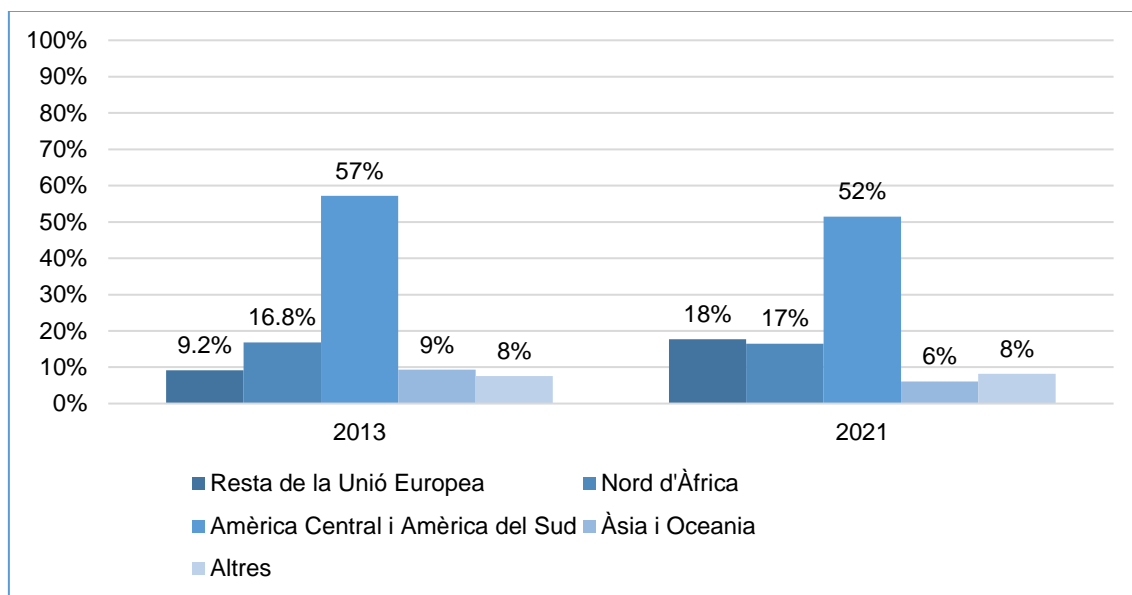
Gràfic 1.5. Alumnat nascut en territoris on es parla la llengua castellana. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

El gràfic 1.5 mostra l'alumnat nascut en territoris on es parla el castellà, el qual indica que un 94,7% d'alumnes és nat en aquests territoris (Catalunya, altres comunitats autònomes o països estrangers on es parla el castellà) i que, únicament, un 5,3% dels alumnes han nascut en altres regions on no es parla aquesta llengua romànica.

En la línia del que s'indicava en el gràfic anterior, s'aprecia que més de la meitat (52%) dels alumnes nascuts fora d'Espanya provenen de països de l'Amèrica Central i l'Amèrica del Sud mentre que al 2013 n'eren el 57%. En canvi, el percentatge d'alumnes provinents de la resta de la Unió Europea ha augmentat del 9,2% al 18%. Els països més representats són França, els Països Baixos, Itàlia, Alemanya i Romania.

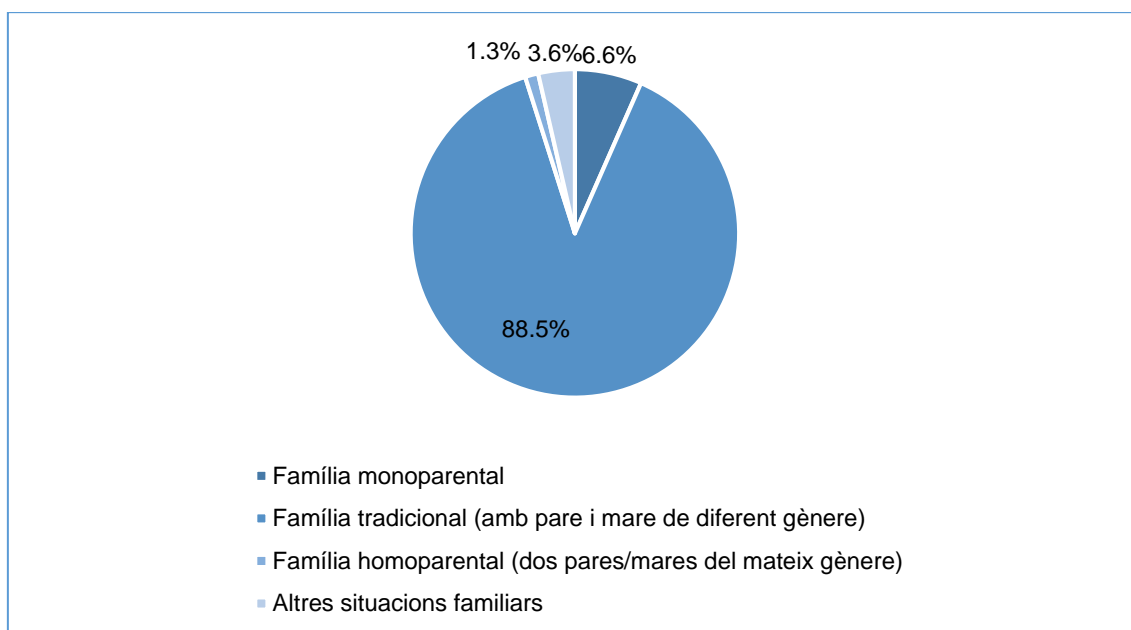
Gràfic 1.6. Origen geogràfic de l'alumnat que ha nascut a l'estranger. Percentatges. Onades 2013 (n= 449) i 2021 (n= 336)

Una novetat que s'ha introduït en aquesta edició de 2021 és preguntar sobre l'estructura familiar de l'alumnat. S'ha evidenciat que el model tradicional de mare i pare de diferent gènere és l'opció majoritària amb un 88,5% de les respostes (heteroparental). Un 6,6% de l'alumnat respon que té una família amb un sol pare o mare (model monoparental) i un 1,3% diu que té dos pares/mares del mateix gènere (homoparental).

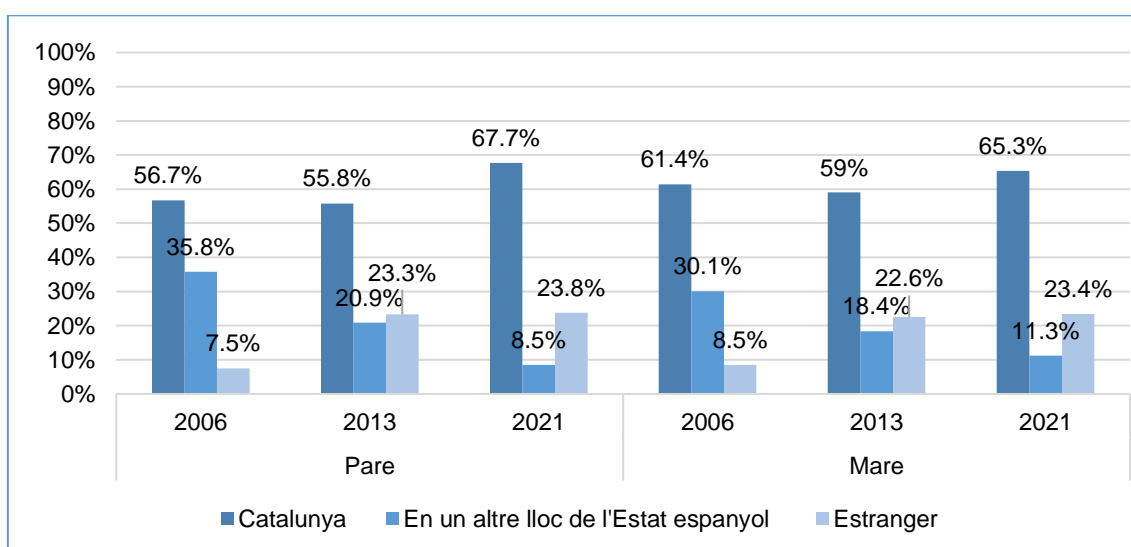
S'ha d'assenyalar que tenir dades sobre el model familiar és bàsic, atès que cada vegada augmenten més els no tradicionals i, per tant, cal recollir aquesta nova realitat. Ara bé, disposar de dades sobre aquest tema té un inconvenient: tal com s'observa en l'elaboració de l'índex socioeconòmic i cultural de l'alumnat, les variables sobre el nivell d'instrucció i sobre el tipus d'ocupació del pare i de la mare són quatre de les variables que tenen més pes en la construcció d'aquest índex. Per tant, aquell alumnat que té altres models familiars obtindria una puntuació més baixa en aquest índex, però el fet és que, no tenir un pare i una mare, no fa necessàriament que l'alumnat tingui menys estatus socioeconòmic i cultural familiar. La solució ideal seria la construcció d'un índex socioeconòmic i de capital cultural per a cadascun dels models familiars existents. Ara bé, no es disposa d'una mostra suficientment gran per elaborar un índex socioeconòmic i cultural ni per a l'alumnat amb famílies monoparentals ni per al de famílies homoparentals, així com tampoc per a aquells alumnes amb altres situacions familiars. És per això que, en els apartats finals de l'informe, tan sols s'ha construït un índex socioeconòmic i de capital cultural per a aquell alumnat amb un model de família tradicional.

Gràfic 1.7. Estructura familiar. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.163)

Dues tercers parts de l'alumnat amb famílies tradicionals afirmen que tenen un pare (67,7%) i una mare (65,3%) nascuts a Catalunya, percentatges superiors als que s'afirmava tant en l'onada del 2006 com en la del 2013. El nombre de pares i mares d'origen estranger torna a ser superior al dels qui procedeixen d'un altre lloc d'Espanya. Respecte a l'enquesta aplicada l'any 2013, s'observa una pauta d'estabilitat en el percentatge de pares i mares nascuts a l'estranger (+0,5 i +0,8 punts), i continua el fort retrocés dels qui van néixer a altres parts d'Espanya (-12,4 i -7,1 punts).

Gràfic 1.8. Lloc de naixement dels pares i mares de l'alumnat amb família tradicional. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.390), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 2.499)

L'alumnat viu sobretot en municipis de més de 100.000 habitants o bé en municipis d'entre 10.000 i 100.000. Únicament una quarta part de l'alumnat viu en poblacions de menys de 10.000 habitants.

Finalment, s'ha de comentar que s'han elaborat moltes gràfiques descriptives de l'alumnat que no s'inclouen en aquest apartat, atès que el present número 29 dels Informes d'avaluació se centra en l'anàlisi dels usos lingüístics de l'alumnat de quart d'ESO. En canvi, la pròxima publicació d'aquesta sèrie tractarà específicament el context de l'alumnat i, per tant, s'hi inclouran les informacions relatives a la repetició de curs, els descriptius del nivell d'instrucció i els de les activitats professionals dels pares i mares encreuats amb altres variables diferents de les lingüístiques, que es tracten ara. Així, doncs, en aquest subapartat "1.6. *Descriptius de l'alumnat*" s'han exposat aquelles informacions necessàries per contextualitzar els alumnes de l'estudi sociolingüístic i, per tant, són fonamentals per interpretar adequadament els resultats que es recullen al llarg de l'informe.

1.7. Síntesi

L'alumnat de quart d'ESO de Catalunya es distribueix per gèneres d'una manera equilibrada, encara que amb un pes lleugerament superior dels nois.

Respecte a la procedència:

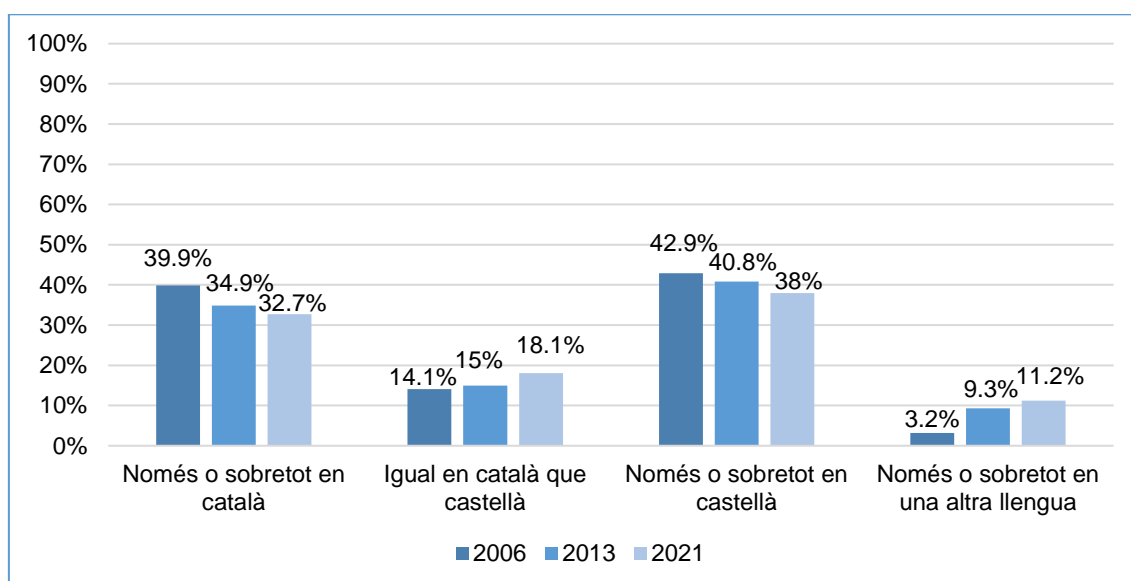
- El 10,6% de l'alumnat va néixer fora d'Espanya, majoritàriament a l'Amèrica del Sud.
- El 30% d'aquest alumnat va arribar a Catalunya fa menys de 5 anys, de manera que tan sols una petita part de la seva escolarització i socialització les ha viscudes al nostre país.
- El 3,3% de l'alumnat va néixer en altres comunitats autònomes.
- El 23,4% de mares i el 23,8% de pares de l'alumnat va néixer a l'estranger.

2. Dades sociolingüístiques familiars

2.1. Llengua inicial de l'alumnat

En preguntar als alumnes de quart d'ESO sobre la llengua que van parlar primer a casa quan eren petits, el grup més nombrós (38%) va respondre que ho va fer en castellà, mentre que un 32,7% ho va fer en català. El 18,1% afirma que quan eren petits van usar ambdues llengües en una proporció similar. Per últim, un 11,2% manifesta que la seva llengua inicial no va ser ni el català ni el castellà.

Gràfic 2.1. “Recordes quina llengua vas parlar a casa quan eres petit/a?”. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.358), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

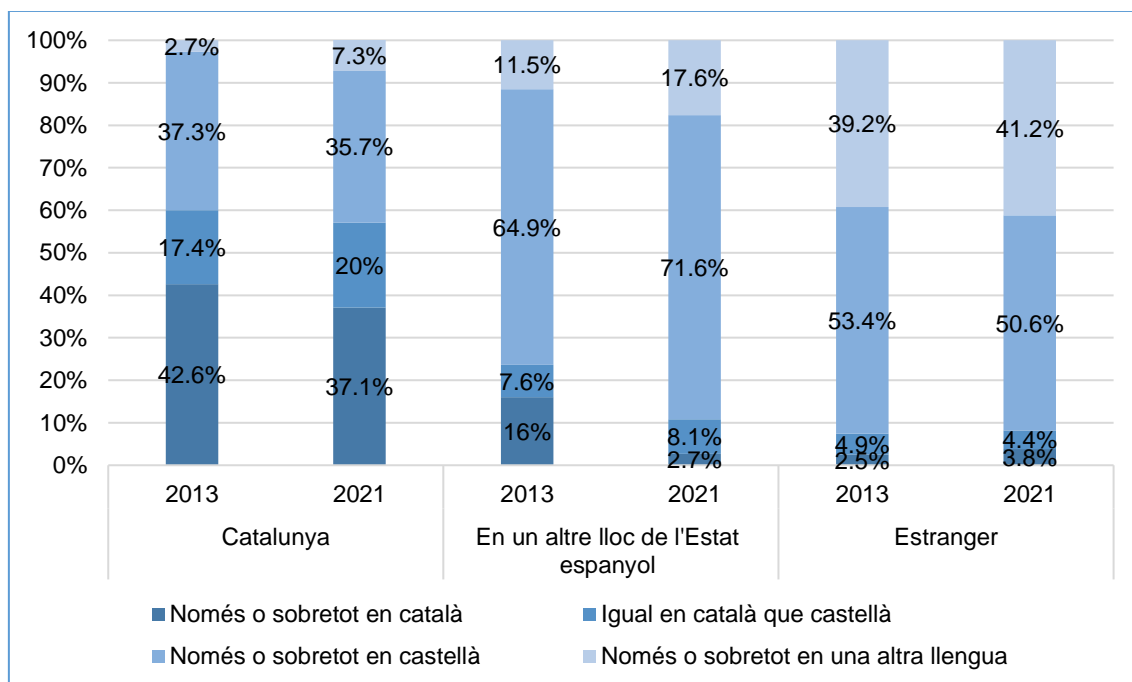

Per comparació amb les enquestes d'anys anteriors, s'observa la mateixa tendència de retrocés lleu de l'ús exclusiu de cadascuna de les dues llengües majoritàries de Catalunya (més de 2 punts cadascuna), en favor de l'ús indistint de totes dues, que creix vora 3 punts. També augmenta gairebé 2 punts el nombre de parlants inicials d'una altra llengua. Aquestes tendències ja es van iniciar al 2013 i han continuat al 2021.

2.1.1. Llengua inicial de l'alumnat segons el lloc on va néixer

Tal com passa en la població general, la llengua inicial de l'alumnat de quart d'ESO està fortament associada al lloc de naixement. Entre els nascuts a Catalunya, el grup més nombrós és el que inicialment va parlar només o sobretot català (37,1%), encara que el percentatge de castellanoparlants inicials també és elevat (35,7%). És entre el col·lectiu dels nascuts a Catalunya on la categoria "vaig parlar igual en català que en castellà" és més elevada (20%). En analitzar la llengua inicial de l'alumnat nascut en un altre lloc d'Espanya, s'observa que prop del 72% va tenir el castellà com a llengua inicial, molt per sobre tant del nombre dels qui hi van tenir el català (2,7%) com dels qui hi van tenir ambdues llengües (8,1%). Entre l'alumnat nascut a l'estranger, la majoria va tenir com a llengua inicial o bé el castellà (50,6%) o bé una llengua no oficial a Catalunya (41,2%).

Gràfic 2.2. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Per comparació amb l'enquesta de l'any 2013, les dades de l'alumnat nascut a Catalunya són similars, si bé s'observen pèrdues lleugeres en l'ús d'una sola de les llengües majoritàries a Catalunya en favor tant de l'ús de totes dues, com d'altres llengües no oficials. Entre l'alumnat nascut a la resta d'Espanya, s'observa un retrocés en el percentatge de parlants inicials del català en favor de la resta d'opcions. Entre els nascuts a l'estranger, el castellà també presenta pèrdues lleus en el seu pes relatiu com a llengua inicial: passa del 53,4% al 50,6%.

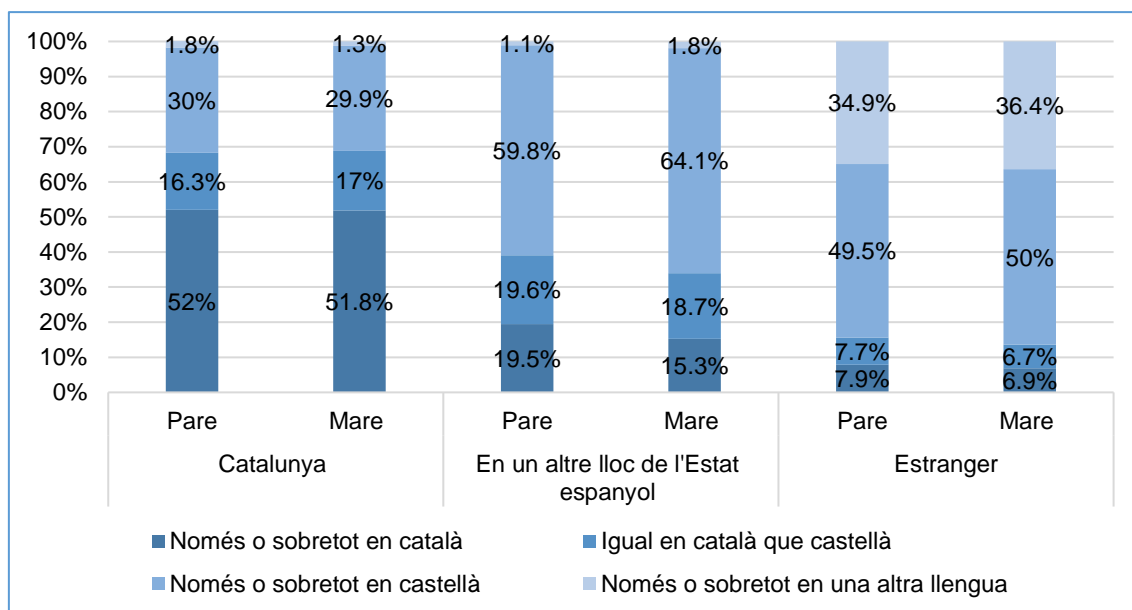
2.1.2. Llengua inicial de l'alumnat segons el lloc de naixement dels pares¹

En el gràfic 2.3 s'encreua la llengua inicial segons el lloc de naixement dels pares, és a dir, segregant pel gènere (en el cas d'aquell alumnat que té un model de família tradicional) i comparant els resultats de 2013 i 2021 per aprofundir en l'evolució sociolingüística de les diferents onades. De fet, una de les dades més destacades és el retrocés en el percentatge d'alumnat amb pare i mare nascuts a Catalunya que tenia el català com a llengua inicial, que passa del 52% al 46,4% en els pares i del 51,8% al 46% en les mares durant aquest període de 8 anys.

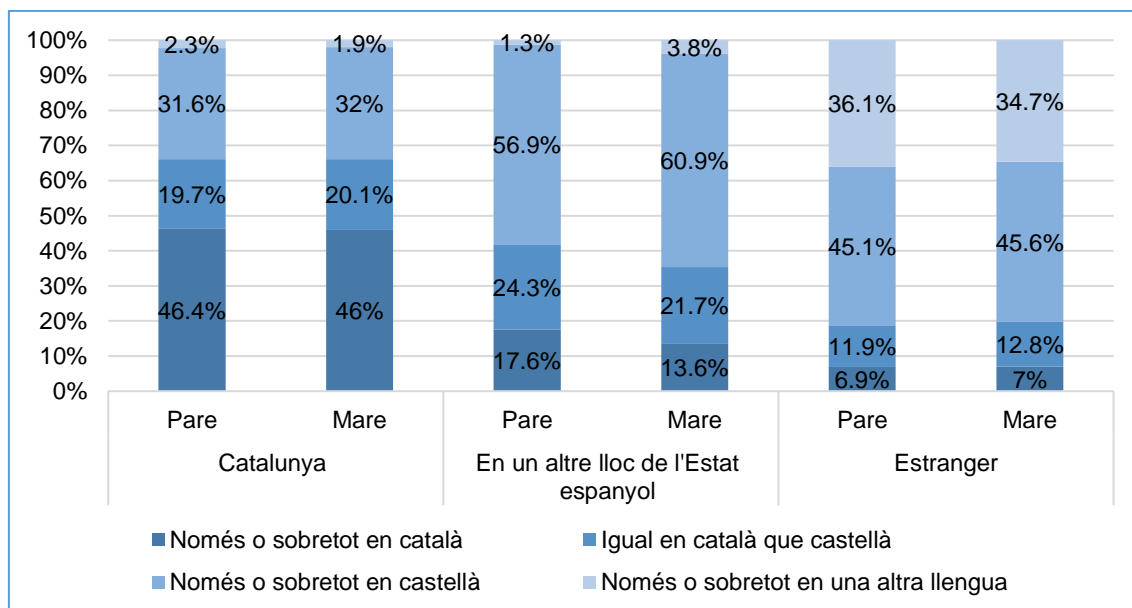
¹ Per economia lingüística, al llarg de l'informe "pares" (si no va acompanyat de "mares") es refereix tant als pares com a les mares o bé als tutors o tutores legals.

Gràfic 2.3. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons el lloc de naixement dels pares. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

Onada de 2021 (n= 2.499)

Les combinacions de les taules 2.1. són més clarificadoras per determinar l'evolució sociolingüística intrafamiliar del català. Tal com s'hi observa, mentre que l'any 2013 més de la meitat dels alumnes (57,5%) amb el pare i la mare nascuts a Catalunya van parlar "només o sobretot català" quan eren petits, al 2021 ja és la meitat de l'alumnat (49,7%). Per tant, el català ha perdut 7,8 punts percentuals respecte a l'onada anterior. A més, cal assenyalar que aquesta davallada és considerable si es té present que el percentatge de pares nascuts a Catalunya ha passat del 55,8% de l'any 2013 al 67,7% del 2021, i el de mares ha avançat del 59% al 65,4% en el mateix període. Així, doncs,

aquesta evolució reforça la idea que, malgrat que el percentatge de pares i mares nascuts a Catalunya augmenta, el català com a llengua inicial retrocedeix.

Taules 2.1. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons el lloc de naixement dels pares. Combinacions de pare i mare. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

	2 pares de Catalunya (n= 1.146)	2 pares de la resta d'Espanya (n= 223)	2 pares de fora d'Espanya (n= 502)	1 pare de Catalunya i 1 de la resta d'Espanya (n= 514)	1 pare de Catalunya i 1 de fora d'Espanya (n= 125)	1 pare de la resta d'Espanya i 1 de fora d'Espanya (n= 42)
Només o sobretot català	57,5%	4,8%	3,7%	29,6%	36,9%	6,6%
Igual en català que castellà	15,2%	13,0%	6,4%	24,6%	9,5%	19,2%
Només o sobretot castellà	26,0%	81,3%	50,1%	44,6%	41,8%	66,2%
Només o sobretot una altra llengua	1,1%	0,9%	39,8%	1,2%	11,8%	7,9%

Onada de 2021 (n= 2.499)

	2 pares de Catalunya (n= 1.575)	2 pares de la resta d'Espanya (N= 88)	2 pares de fora d'Espanya (n= 534)	1 pare de Catalunya i 1 de la resta d'Espanya (n= 199)	1 pare de Catalunya i 1 de fora d'Espanya (N= 88)	1 pare de la resta d'Estat espanyol i 1 de fora d'Espanya (n= 15)
Només o sobretot català	49,7%	3,4%	3,7%	23,6%	28,4%	0,0%
Igual català que castellà	19,0%	14,8%	10,9%	29,1%	20,5%	0,0%
Només o sobretot castellà	29,9%	79,5%	46,3%	46,2%	38,6%	66,7%
Només o sobretot una altra llengua	1,5%	2,3%	39,1%	1,0%	12,5%	33,3%

Aquest retrocés no tan sols es fa patent entre l'alumnat amb pares nascuts a Catalunya, sinó que també es veu reflectit en aquell discent amb un dels dos pares nascut a Catalunya, ja que mentre que al 2013 un 36,9% usava el català quan el pare o la mare havia nascut fora d'Espanya, al 2021 un 28,4% fa el mateix. Quan la

combinació és d'un pare nascut a Catalunya i un altre a la resta d'Espanya, prop d'un 30% de l'alumnat usava el català com a llengua inicial al 2013, mentre que les dades d'aquest 2021 evidencien que ha caigut fins a un 23,6%. Així, doncs, en totes les combinacions en què un dels pares no ha nascut a Catalunya, l'ús del català com a llengua inicial està menys estès del que ho estava en l'onada anterior.

En l'alumnat amb els seus dos pares nascuts fora d'Espanya, al 2013 afirmaven que tenien el català com a llengua inicial (3,7%); al 2021 es pot dir que aquest percentatge es manté idèntic.

Tot i que el percentatge d'alumnes que van parlar igual català que castellà quan eren petits no era majoritari en l'onada 2013 ni tampoc ho és en l'onada de 2021, sí que es pot afirmar que aquesta opció bilingüe ha guanyat terreny respecte al 2013 en detriment de l'opció del català com a llengua inicial. Actualment, el percentatge més alt correspon a l'alumnat amb un dels pares nascut a Catalunya i l'altre, a la resta de l'Estat (29,1%), mentre que l'any 2013 era d'un 24,6%.

En les combinacions en què el pare i la mare no van néixer a Catalunya, la major part de l'alumnat va tenir el castellà "només o sobretot" com a llengua inicial. Amb tot, els nivells d'ús varien considerablement segons la procedència dels pares. Quan el pare i la mare van néixer a la resta de l'Estat, l'ús del castellà continua sent molt destacat tant al 2013 com al 2021, ja que 8 de cada 10 alumnes parlen primer aquesta llengua. Quan un dels pares va néixer a la resta d'Espanya i l'altre a l'estranger, 2 de cada 3 alumnes també van tenir el castellà com a llengua inicial en les dues últimes onades. En canvi, en les combinacions en què el pare o la mare van néixer a Catalunya, l'ús del català i del castellà com a llengua inicial és més similar.

És entre l'alumnat amb un dels pares d'origen català i l'altre de la resta d'Espanya on hi ha més variació en la llengua inicial: l'any 2013, el 44,6% va parlar primer "només o sobretot" castellà, prop d'un 30% va tenir el català com a llengua inicial i el 25% va tenir ambdues llengües. En canvi, al 2021, un 46,5% va usar primer "només o sobretot" la llengua castellana, i un 29,1% va fer servir les dues llengües.

L'any 2013, gairebé el 40% dels alumnes amb pares nascuts a l'estranger van parlar "només o sobretot" una altra llengua quan eren petits. Al 2021, el percentatge es manté molt proper al 40%, concretament un 39,1%.

2.1.3. Llengua inicial de l'alumnat segons el nivell màxim d'estudis acabats dels pares

Pel que fa a la llengua inicial de l'alumnat segons el nivell màxim d'estudis acabats dels pares en les dues darreres edicions, s'observa un patró més clar en la del 2013: com més alt és el grau d'instrucció dels pares, més alt és el percentatge d'alumnes que tenen com a llengua inicial el català, i més baixa és la proporció de castellanoparlants inicials.²

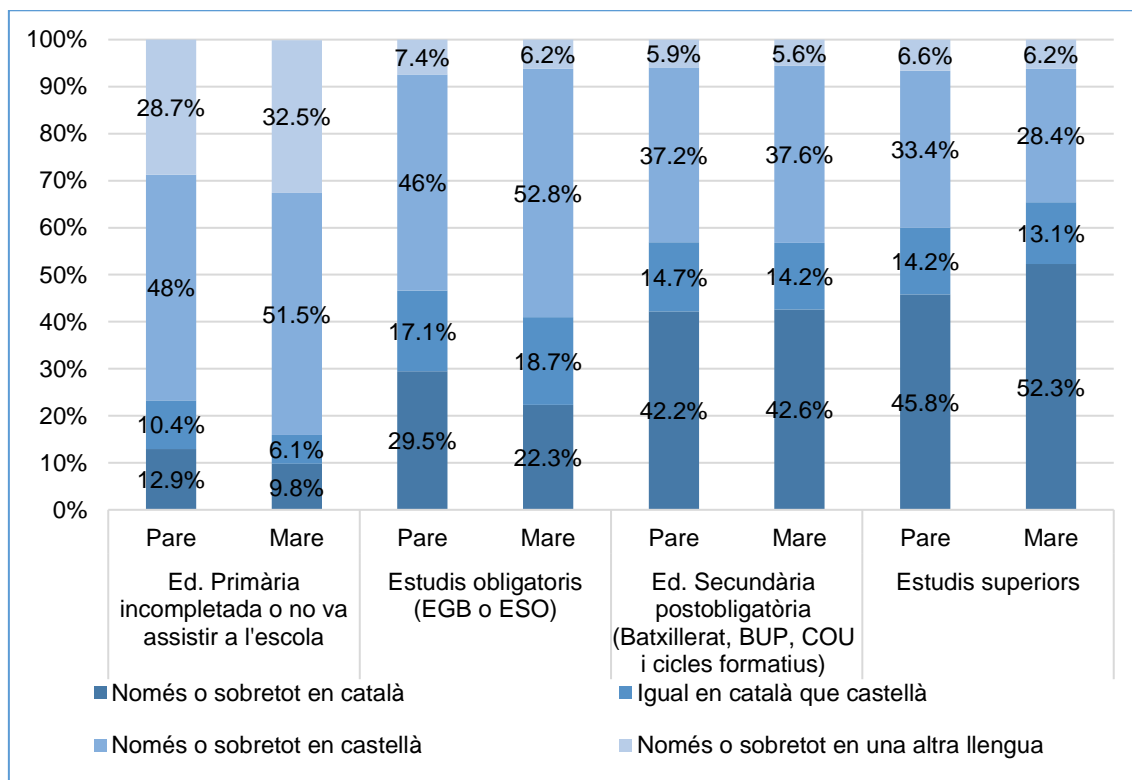
En considerar els pares amb estudis primaris incomplets o que no van assistir a l'escola, al 2013 els alumnes que van parlar castellà a casa primer representen prop del 50%, mentre que els qui van parlar una llengua diferent del català i del castellà,

² El nivell màxim d'estudis acabats dels pares presenta quatre categories al 2013 i sis categories al 2021, per aquesta raó es mostren els gràfics per separat

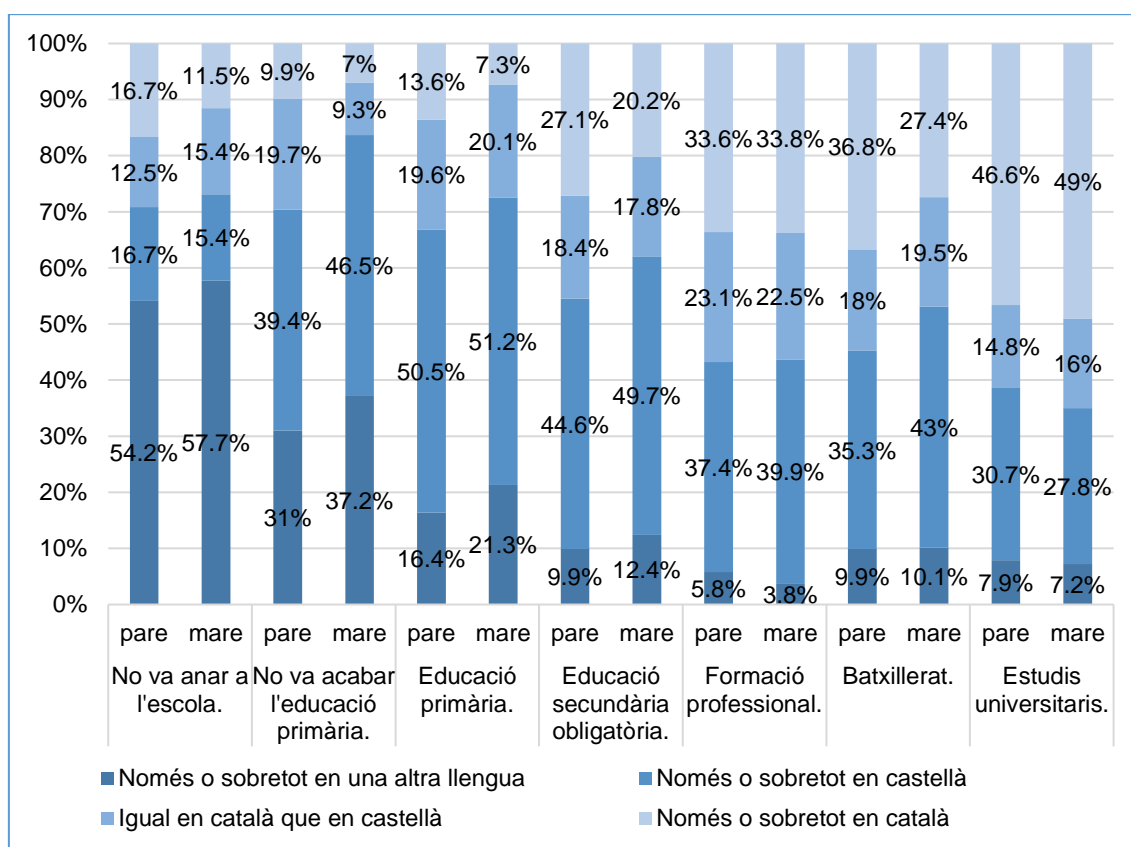
representen el 30%. Al 2021, en canvi, els fills de pares i mares que no van assistir a l'escola, van parlar primer castellà a casa al voltant del 16%. I considerant els pares que no van acabar l'educació primària, poc més del 40% de l'alumnat van parlar castellà a casa com a primera llengua. Entre aquest grup, l'ús del català com a llengua inicial està molt poc estès, amb nivells inferiors al 13% al 2013, i una mica més alts el 2021, entre el 7 i el 16%.

Gràfic 2.4. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons el nivell màxim d'estudis acabats dels pares. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

Onada de 2021 (n= 3.205)

Entre els pares i les mares amb només estudis obligatoris (EGB o ESO/ educació primària o educació secundària obligatòria), els alumnes castellanoparlants inicials representen també pràcticament la meitat de l'alumnat, tant al 2013 com al 2021.

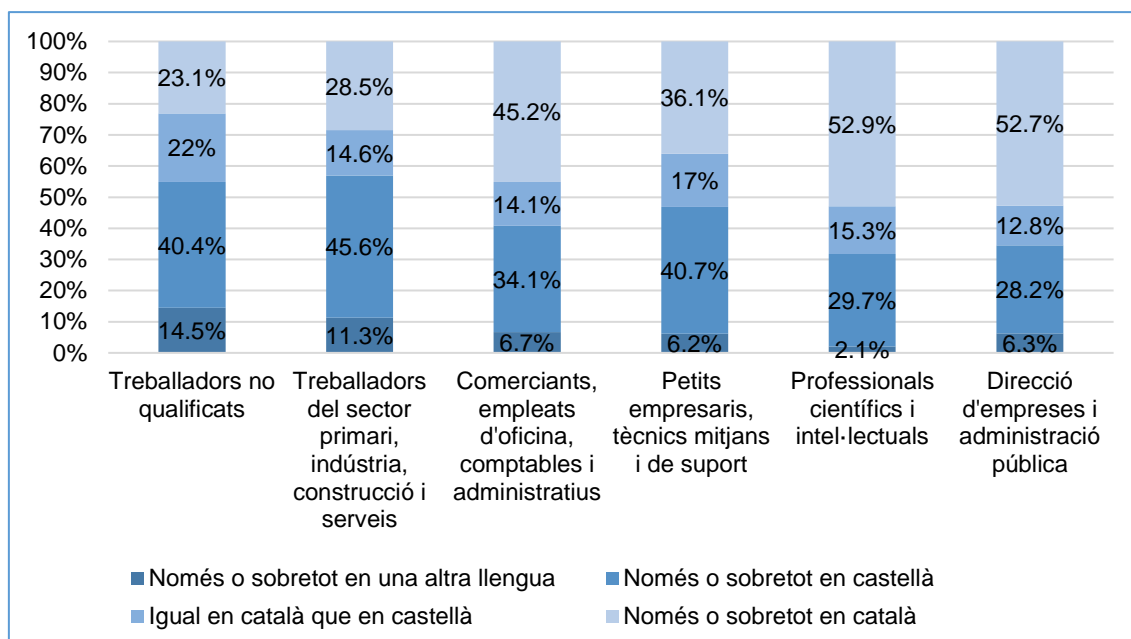
Si s'analiza la llengua inicial dels alumnes que tenen pares amb estudis superiors, s'observa que el percentatge de catalanoparlants inicials supera el 40% i esdevé majoritari per als alumnes amb mares universitàries (52,3%) al 2013, i es manté proper al 50% al 2021 (el 46,6% de l'alumnat amb pares universitaris i el 49% amb mares universitàries).

2.1.4. Llengua inicial de l'alumnat segons la professió dels pares

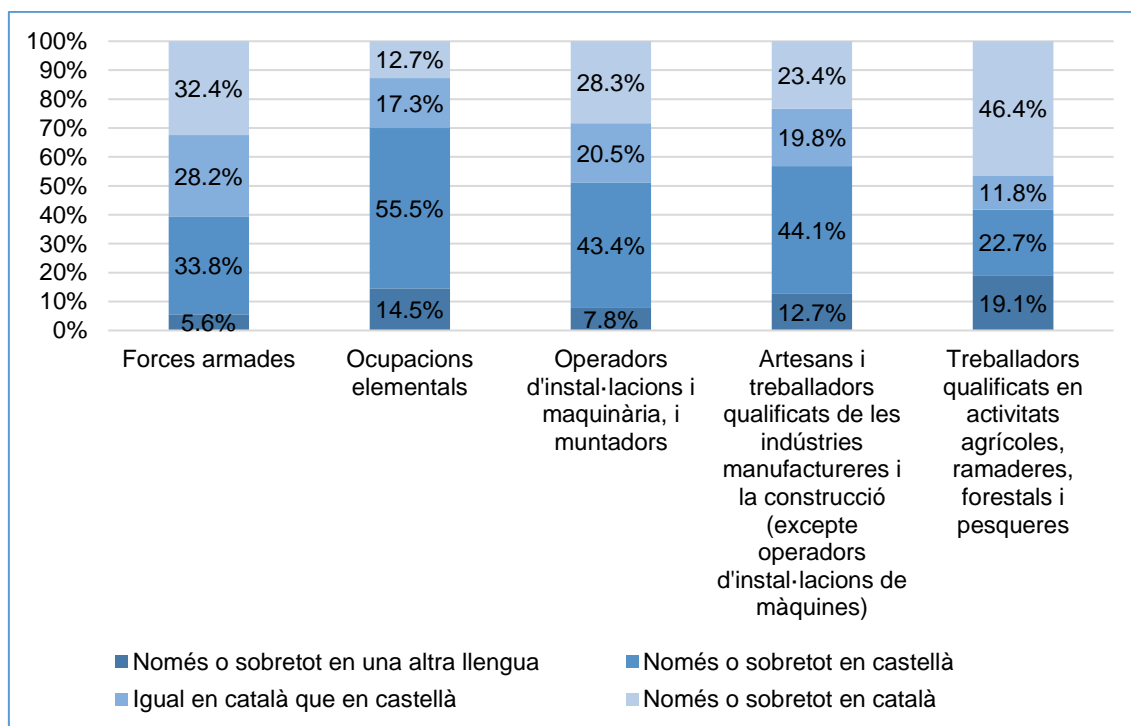
En la llengua inicial de l'alumnat segons la professió dels pares s'observen diferències estadísticament significatives, encara que ni al 2013 ni al 2021 es pugui afirmar amb claredat que com més alt sigui el prestigi professional de les ocupacions, més alt sigui el pes relatiu d'una o altra llengua. A tall d'exemple, al 2013 entre el grup de comerciants, empleats d'oficina, comptables i administratius, el pes relatiu dels catalanoparlants inicials és superior al que tenen els pares del grup de petits empresaris, tècnics mitjans i de suport (prop del 45,2% enfront del 36,1%). Així mateix, al 2021 el segon grup amb més presència d'alumnat catalanoparlant inicial segons la professió del pare o tutor legal, és el grup de "treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres".

Gràfic 2.5. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons la professió del pare o tutor legal. Percentatges

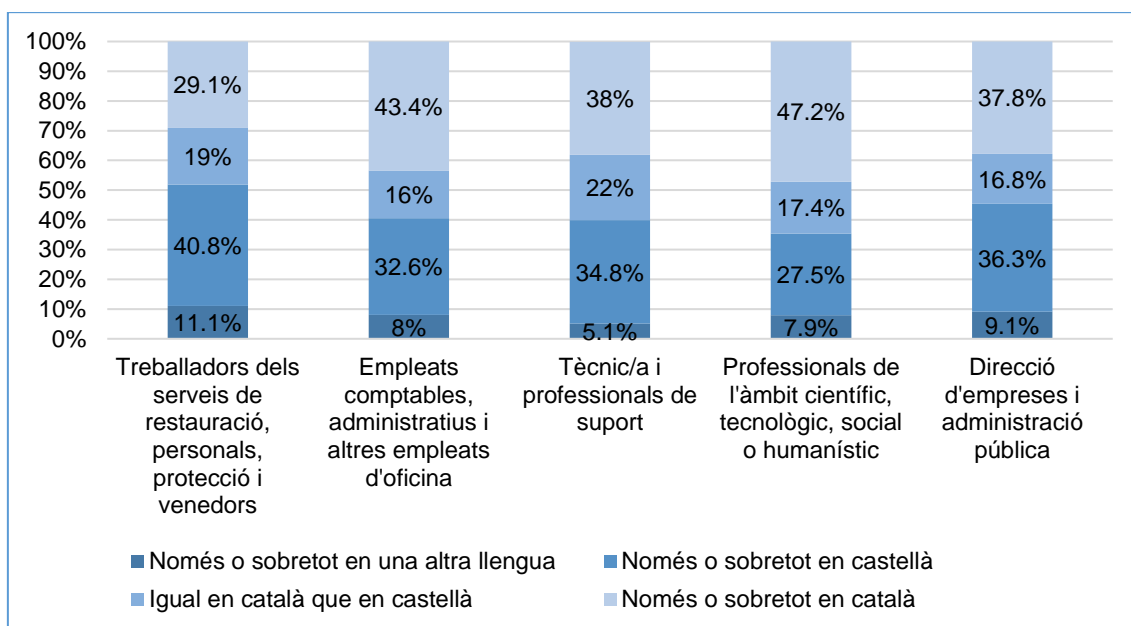
Onada de 2013 (n= 2.552)

Onada de 2021 (n= 3.205) – 1a part

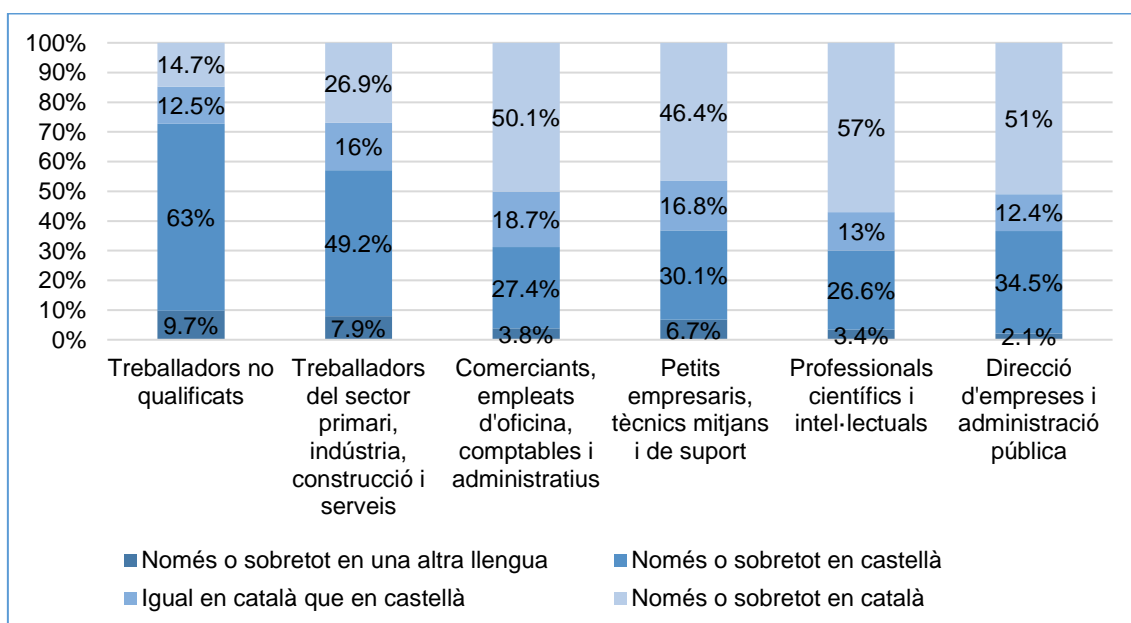
Onada de 2021 (n= 3.205) – 2a part

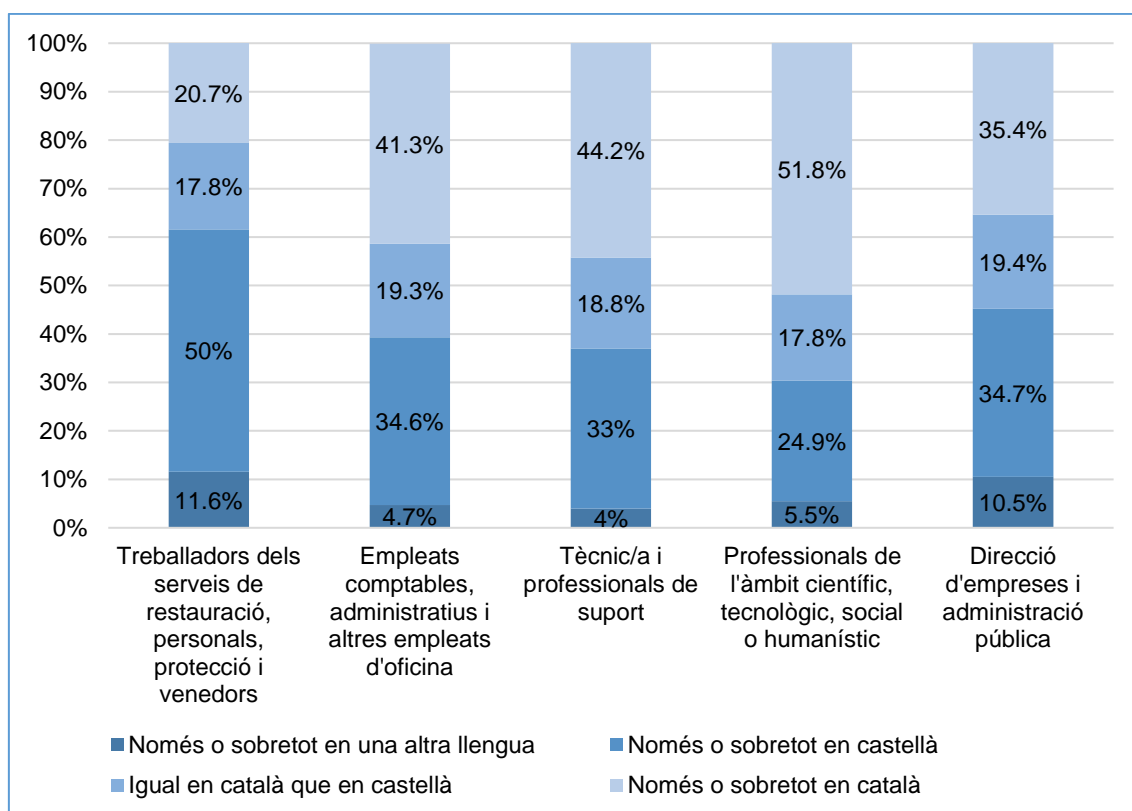
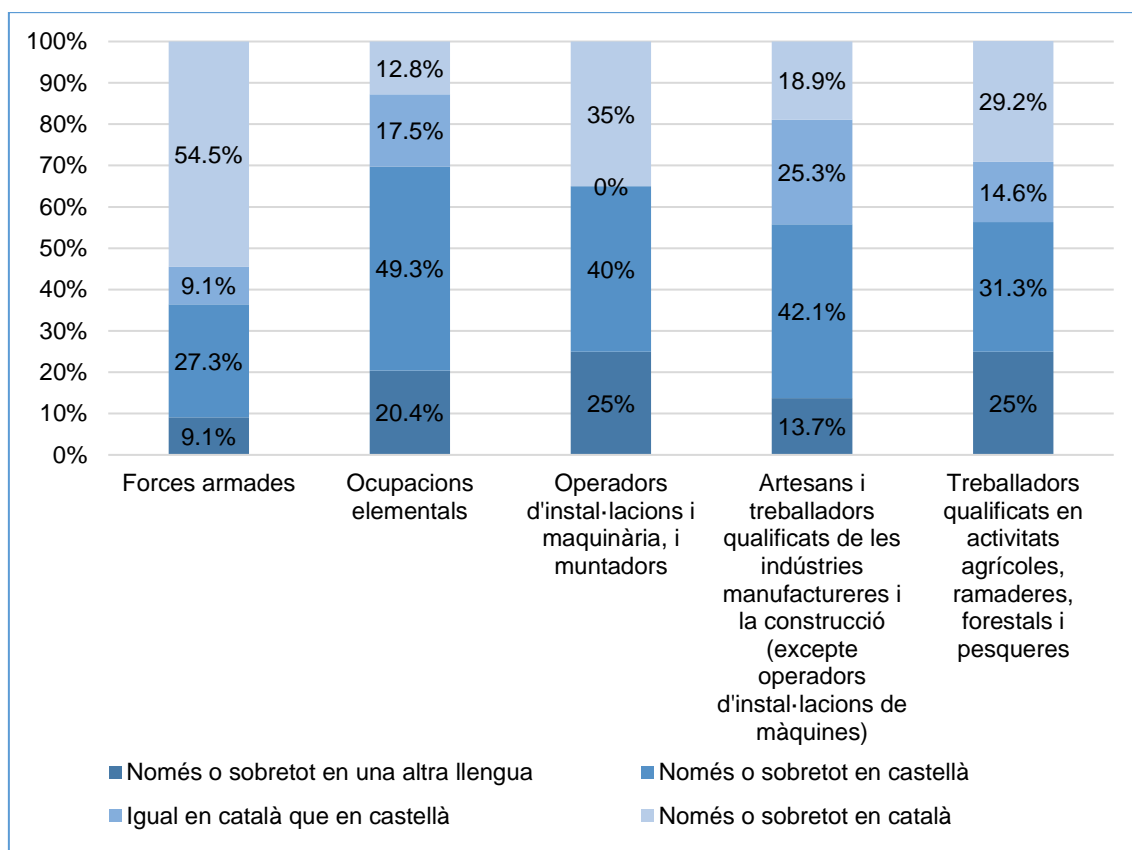
L'associació entre la llengua inicial de l'alumnat i la professió dels pares és més forta en les mares que en els pares, així la tendència general és que: a més prestigi laboral de la mare o tutora legal, la proporció del català com a llengua inicial és més elevada en l'alumnat. Tot i així, s'identifiquen algunes excepcions, tal com passa quan es tracta de la professió del pare, com per exemple en el cas de la direcció d'empreses i l'administració pública, que tant al 2013 com al 2021 les mares de l'alumnat catalanoparlant tenen un percentatge inferior al que té el grup "professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic". Al 2013 la diferència és de 6 punts entre un grup i l'altre, i el 2021 de més de 16 punts.

Gràfic 2.6. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons la professió de la mare o tutora legal. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

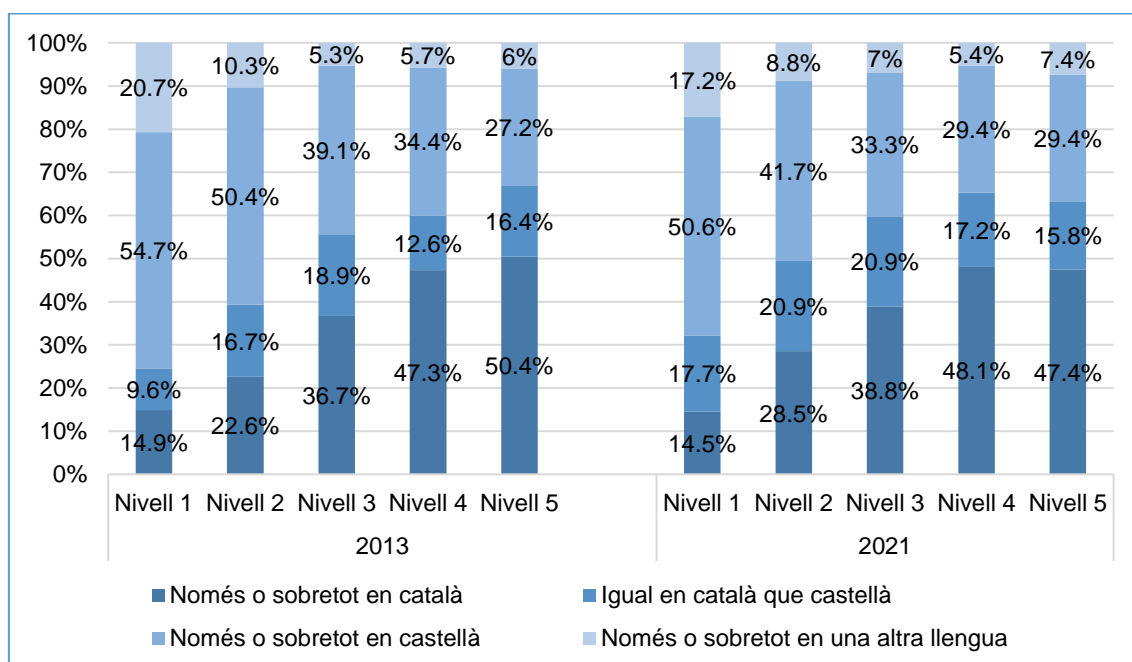
Onada de 2021 (n= 3.205)

2.1.5. Llengua inicial de l'alumnat segons el nivell socioeconòmic familiar³

Entre les famílies amb un nivell socioeconòmic i cultural més baix, el percentatge d'alumnes que van parlar inicialment castellà quan eren petits, és majoritari, i també són els alumnes amb el nivell socioeconòmic i cultural més baix els qui presenten un percentatge més elevat de parlants d'una llengua diferent del català i del castellà (17,2%). Com més alt és el nivell socioeconòmic i cultural familiar, més alt és el percentatge d'alumnes catalanoparlants inicials. És a partir del nivell 3 de capital socioeconòmic i cultural que el percentatge d'alumnat que va començar parlant català supera el castellà (38,8% enfront d'un 33,3%). A diferència del que s'observava al 2013, hi ha lleugerament més alumnat que va parlar per primer cop català "només o sobretot" per al nivell 4 que no pas per al nivell 5 (48,1% i 47,4%).

Gràfic 2.7. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.1.6. Llengua inicial de l'alumnat segons l'idioma que parlaven els pares entre ells

Com ja s'ha comprovat en nombroses recerques, la llengua inicial està fortament associada amb l'idioma que parlaven els pares entre ells quan l'alumne era petit. Amb tot, hi ha diferències destacades segons si el pare i la mare parlaven "només o sobretot" català, castellà o una altra llengua.

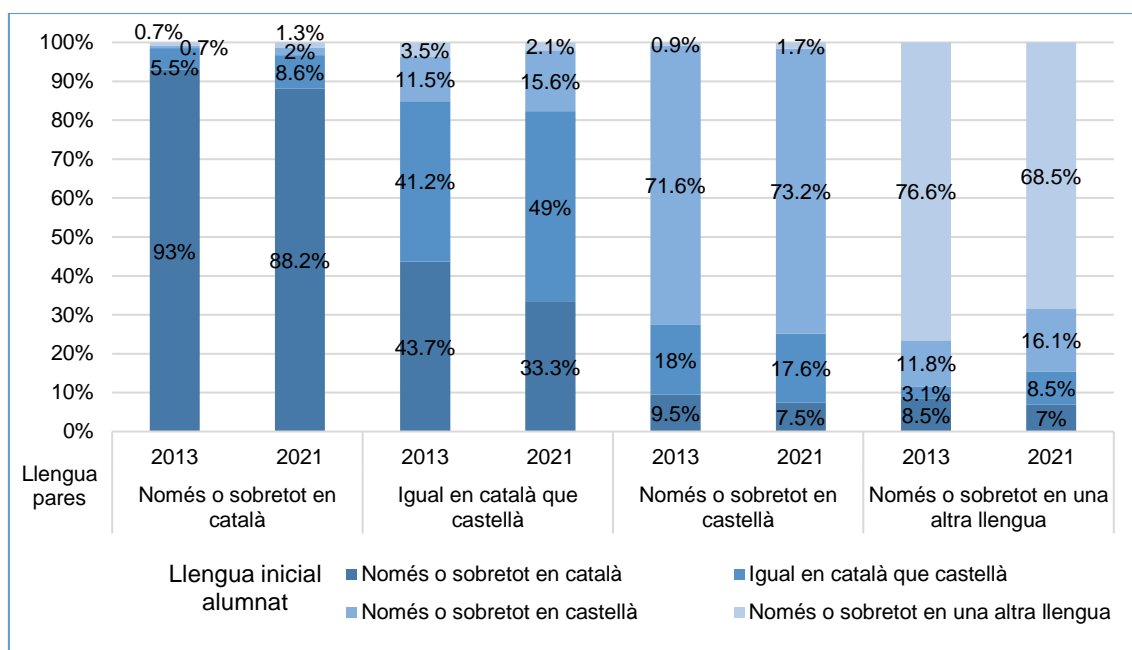
Al 2021, el 88,2% dels alumnes amb pares que parlaven "només o sobretot" català entre ells van tenir com a llengua inicial el català. El 8,6% van emprar el català i el castellà en proporcions similars. Malgrat que aquestes dades sumen el 96,8% de

³ S'ha elaborat un índex estadístic socioeconòmic i cultural, és a dir, s'ha calculat una nova mesura estadística que agrupi aquestes variables en un únic indicador relacionat sota un mateix constructe teòric. A partir d'aquí, s'han calculat els quintils d'aquests valors. Un quintil és una cinquena part d'una població estadística, representa el 20% total d'individus d'una població determinada. Per conèixer el procediment d'elaboració de l'índex, vegeu l'apartat "8.1.Càlcul dels índexs socioeconòmic i socioemocional mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics".

l'alumnat, la transmissió del català entre pares i infants ha baixat, aquest grup lingüístic es manté com el que presenta més concordança entre totes dues generacions.

Més del 68% dels alumnes amb pares parlants d'un altre idioma, no van tenir el català o el castellà com a llengües inicials. S'observa, novament, una elevada coincidència entre la llengua emprada pels pares i la llengua inicial dels fills, encara que és lleument inferior als percentatges del 2013. Amb tot, convé destacar que prop del 16% d'aquest alumnat va tenir el castellà com a llengua inicial i un 7%, el català.

Gràfic 2.8. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons "la llengua que parlaven el pare i la mare entre ells quan eres petit". Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)⁴

El fet que els pares parlin majoritàriament castellà entre ells no s'associa tan clarament amb el fet que els fills siguin castellanoparlants inicials. Hi ha prop d'un 27% dels alumnes que, tot i tenir pares que empen "només o sobretot" el castellà, aquesta no va ser (almenys de forma única) la seva llengua inicial. Concretament, el 17,6% va usar tant el català com el castellà, i el 7,5% va parlar "només o sobretot" el català. Aquests percentatges són força similars als del 2013.

Entre els pares que parlen tant català com castellà, els percentatges més alts corresponen al grup dels qui van tenir tant una llengua com l'altra com a llengües inicials (49%), seguits dels alumnes catalanoparlants inicials (33,3%) i castellanoparlants inicials (15,6%). Dels pares que parlen les dues llengües entre sí, doncs, es mantenen patrons similars als de les enquestes anteriors, si bé amb una disminució lleu de l'ús del català amb els infants.

⁴ En els gràfics la variable estudiada és la que s'enuncia primer en el títol i els seus percentatges es poden llegir en les barres, mentre que la que s'encreua amb ella apareix en les llegendes de just sota les barres. Dit segons els eixos de coordenades: la variable estudiada apareix a l'ordenada (y) mentre que la variable amb la qual s'encreua és a l'abscissa (x).

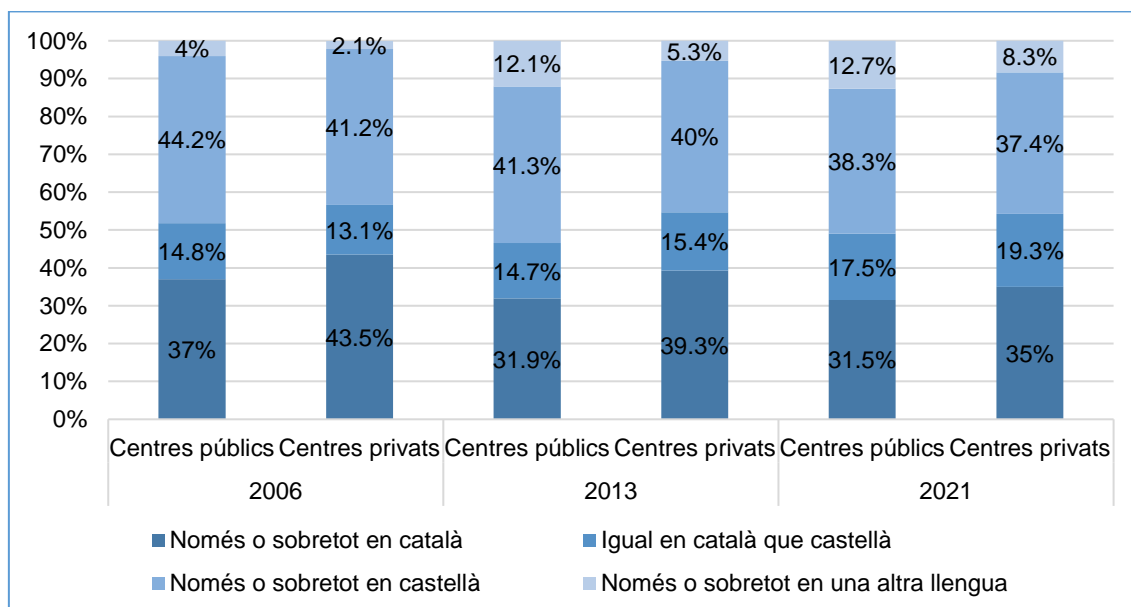
2.1.7. Llengua inicial de l'alumnat segons la titularitat del centre educatiu

Abans de comentar el gràfic sobre la llengua inicial de l'alumnat segons la titularitat del centre, és important assenyalar que la titularitat no és veritablement un factor decisiu per a les variables lingüístiques que tractem, sinó que els factors més determinants són els que fan referència a la composició social, com ara l'estatus socioeconòmic familiar i, per tant, la complexitat del centre educatiu. Tot i això, es continua considerant la titularitat del centre amb la intenció de continuar amb la sèrie de dades de les onades precedents.

Tant als centres públics com als privats concertats, la major part dels alumnes van parlar primer castellà a casa quan eren petits (al voltant del 38%), sense que hi hagi diferències destacables pel tipus de centre. De la mateixa manera, el percentatge d'alumnes que van usar el català i el castellà indistintament és similar als centres públics i als concertats (17,5% i 19,3%, respectivament). Les diferències augmenten una mica pel que fa a la proporció de catalanoparlants inicials (3,5 punts més als centres concertats) i al percentatge d'alumnes amb una llengua inicial diferent del català i del castellà (4,4 punts superior als centres públics).

Per comparació amb les enquestes d'anys anteriors, es manté la pauta que als centres concertats la proporció de catalanoparlants inicials és més elevada i que els parlants inicials d'una altra llengua es troben majoritàriament als centres públics. En ambdós casos, però, les diferències segons la titularitat s'escurcen lleument respecte al 2013.

Gràfic 2.9. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons la titularitat del centre. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.358), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

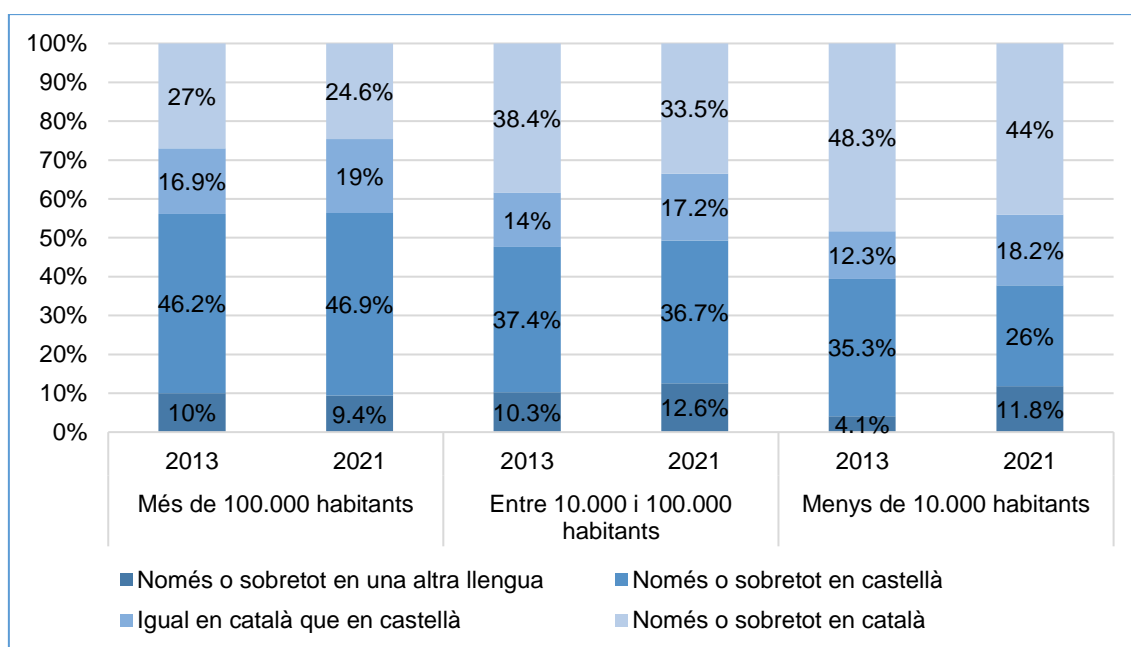
2.1.8. Llengua inicial de l'alumnat segons la dimensió de la població on se situa el centre educatiu

També hi trobem una altra regularitat: com més petita és la dimensió del municipi, més alt és el percentatge de catalanoparlants inicials, tant al 2013 com al 2021 la diferència és de 20 punts aproximadament. Tanmateix, l'ús del català ha caigut en totes les

tipologies de població entre 3 i 5 punts. En l'onada del 2021 augmenta l'alumnat que inicialment ha parlat tant el català com el castellà.

Correlativament, la regularitat respecte al percentatge d'alumnat castellanoparlant també és proporcional: com més gran és la població, més percentatge d'alumnes tenen el castellà com a llengua inicial. Tot i així, mentre que a les poblacions de més de 100.000 habitants i a les d'entre 10.000 i 100.000 habitants, els percentatges es mantenen igual que en l'edició del 2013, a les poblacions de menys de 10.000 habitants el percentatge de castellanoparlants disminueix gairebé 10 punts i, al seu torn, augmenta l'alumnat que va parlar una altra llengua com a primera i també l'alumnat que inicialment va parlar tant el català com el castellà, tal com s'indicava anteriorment. Així mateix, al 2021, els municipis grans tenen el nivell més baix d'alumnat amb una llengua inicial diferent del català i del castellà (un 9,4%) comparat amb els altres tipus de municipis.

Gràfic 2.10. Llengua inicial de l'alumnat. Resultats segons la dimensió de la població on és el centre. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

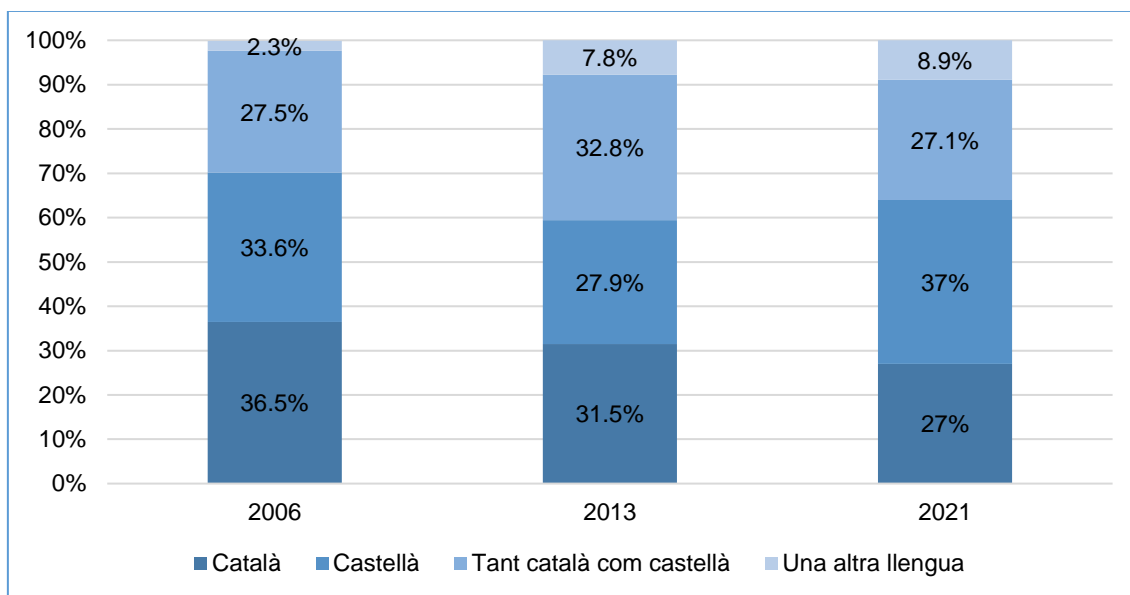

2.2. Llengua d'identificació de l'alumnat

La resposta a la pregunta “Quina és la teva llengua?” és la que s’ha acostumat a considerar com la llengua d’*identificació*.⁵ La proporció dels qui responen castellà o català és molt similar, entorn al 27%, amb diferències que no són estadísticament significatives. El grup més nombrós, però, correspon a l'alumnat que considera que la seva llengua és tant el català com el castellà (37%). Gairebé un 9% de l'alumnat respon que la “seva” és una altra llengua.

⁵ “*Identificació*” apareix sempre en cursiva per indicar que aquest terme només fa referència a la resposta de la pregunta “Quina és la teva llengua”.

Gràfic 2.11. "Quina és la teva llengua d'identificació?". Percentatges. Onades 2006 (n= 1.358), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Per comparació amb l'any 2013, s'observa un petit retrocés en els percentatges d'alumnat que respon que la seva llengua d'identificació és el català (-4,5 punts) o bé el castellà (-5,7 punts). Per contra, la proporció d'alumnes que senten com a seves ambdues llengües creix vora 9 punts i, en menor mesura, també ho fa el nombre d'alumnes que s'identifiquen amb una altra llengua (al voltant d'1 punt).

Per aprofundir en el coneixement dels diversos grups, a continuació s'analitzen les respostes de l'alumnat a la pregunta "Quina és la teva llengua" segons les diverses variables sociodemogràfiques i sociolingüístiques.

2.2.1. La llengua d'identificació de l'alumnat segons la llengua inicial

Si s'encreua la llengua inicial de l'alumnat amb les respostes a "Quina és la teva llengua" s'observen diferències remarcables en tots els grups lingüístics, però especialment entre els parlants inicials de castellà i els qui parlen tant català com castellà. Aquesta pauta ja s'observava en les enquestes aplicades en anys anteriors.

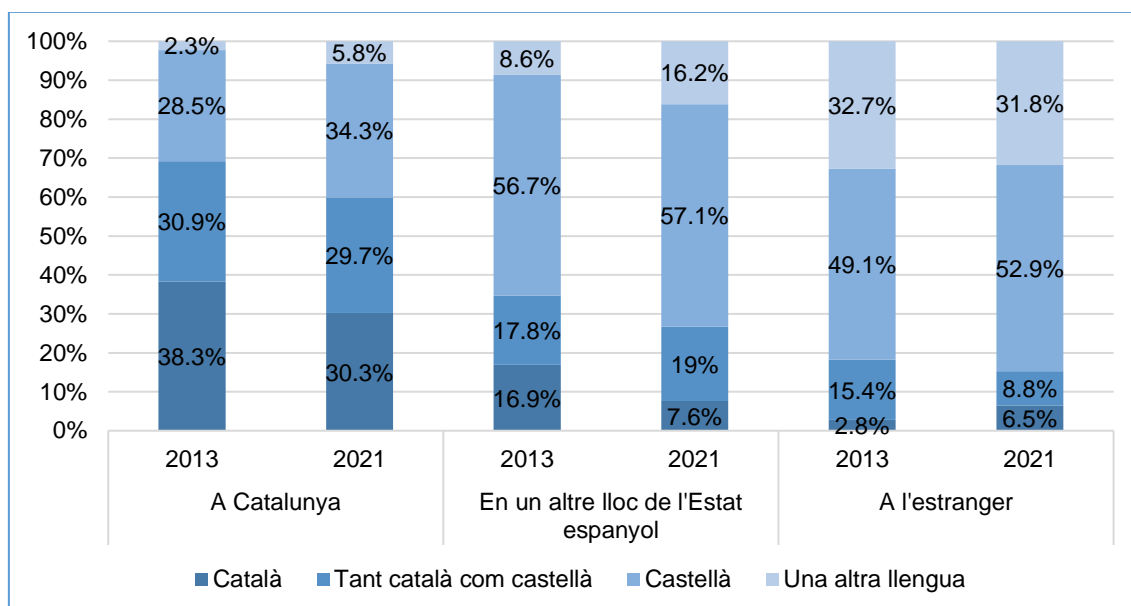
La proporció d'alumnes que responen que la seva llengua és tant el català com el castellà és gairebé 20 punts més alta que la de parlants inicials d'una de les dues llengües. Això és, hi ha molts alumnes que, tot i tenir el català o el castellà com a llengües inicials, creuen que la seva llengua és tant el català com el castellà. En conseqüència, el percentatge d'alumnes que responen que la seva llengua és només una d'aquestes dues cau en relació amb el nombre de parlants inicials de català i de castellà. Així, hi ha una diferència de gairebé 11 punts entre el percentatge de castellanoparlants inicials i la proporció d'alumnes que responen que aquesta és la seva llengua (38% i 27,1%, respectivament).

2.2.2. La llengua d'identificació de l'alumnat segons el lloc on va néixer

La majoria dels alumnes que han nascut en un altre lloc d'Espanya o a l'estranger responen que la seva llengua és el castellà, tal com ocorria l'any 2013. Entre aquests

últims, destaca també el percentatge elevat que respon que la seva llengua és una de diferent del català i del castellà (31,8%).

Gràfic 2.12. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Al 2021, de l'alumnat nascut a Catalunya (86,1% del total) el 34,3% respon que la seva llengua és el castellà, seguit del català i d'ambdues llengües (30,3% i 29,7%, respectivament). Aquests percentatges representen un canvi respecte a l'any 2013, quan el grup més nombrós era el de l'alumnat que responia que el català era la seva llengua.

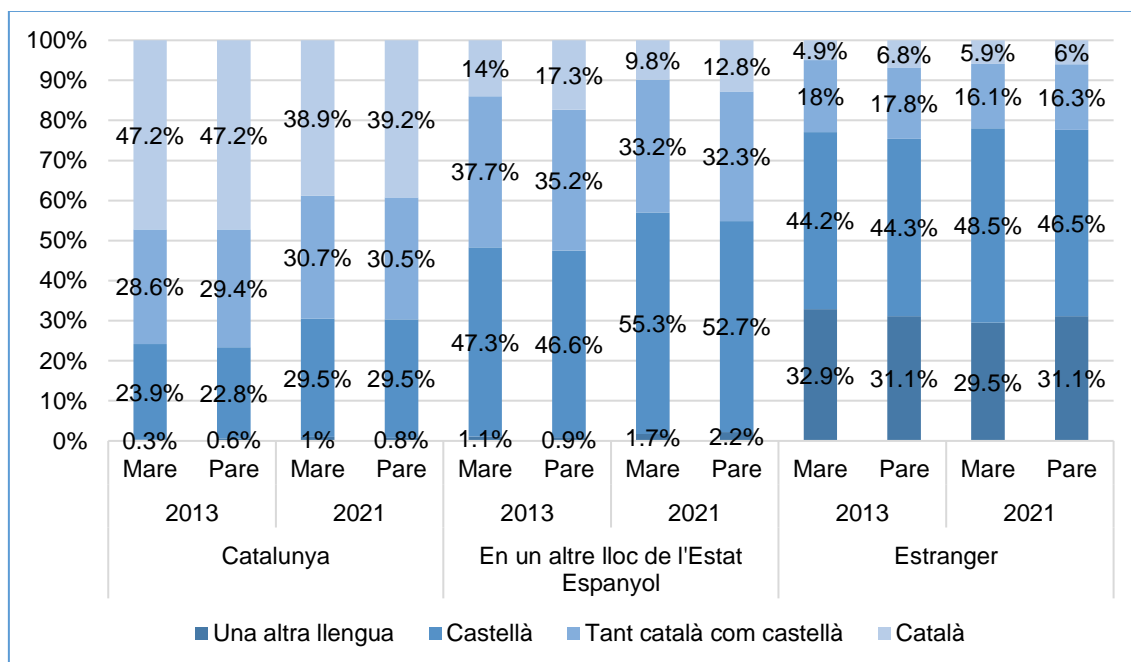
Si bé al 2013 el 38,3% dels alumnes amb pares nascuts a Catalunya afirmava que la seva llengua era el català, al 2021 aquest percentatge decreix, aproximadament, 8 punts percentuals. En canvi, es manté al voltant del 30 el percentatge dels qui consideren que és tant el català com el castellà.

2.2.3. La llengua d'identificació de l'alumnat segons el lloc de naixement dels pares

Entre els fills de pares nascuts a la resta d'Espanya, el grup més nombrós era el dels qui responien que la seva llengua d'identificació era el castellà (47%) al 2013, percentatge que ha augmentat al voltant de 8 punts percentuals al 2021. L'any 2013, aproximadament el 36% d'aquest mateix tipus d'alumnes consideraven que la seva llengua era tant el català com el castellà. Al 2021 aquests percentatges baixen al voltant del 32,5%.

Finalment, per a l'alumnat amb pares d'origen estranger, la llengua d'identificació no varia excessivament entre les dues darreres onades: presenta una diferència de com a màxim dos punts percentuals en cada grup. Per aquest alumnat, la llengua d'identificació amb més presència és el castellà, al voltant del 47% al 2021, seguit d'altres llengües, que representen aproximadament el 30%.

Gràfic 2.13. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons el lloc de naixement dels pares. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 2.758)

2.2.4. La llengua d'identificació de l'alumnat segons el grau d'instrucció dels pares

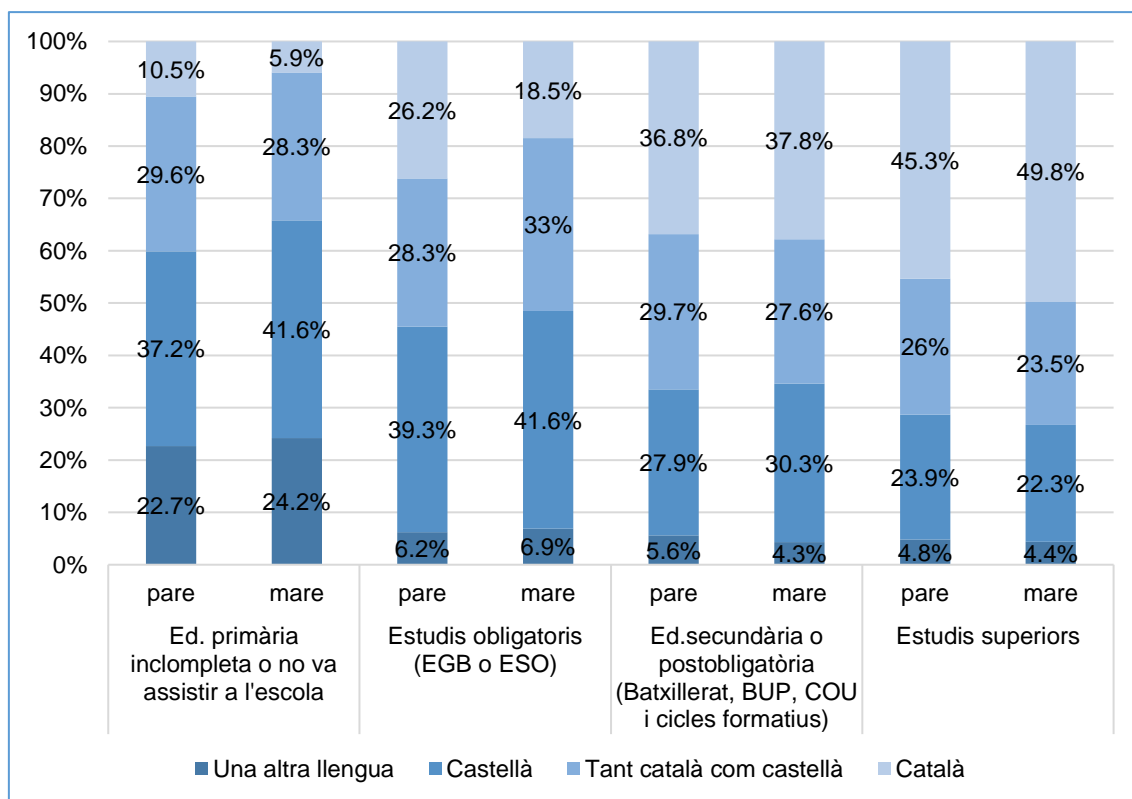
Pel que fa al nivell d'estudis dels pares, tant al 2013 com al 2021 la tendència es manté: com més alt és el nivell d'estudis dels pares, més alt és el percentatge d'alumnes que tenen com a llengua d'identificació el català. Al 2013, hi ha una diferència de 40 punts aproximadament d'identificació amb el català, entre l'alumnat amb pares i mares amb estudis universitaris (al voltant del 50%) i els qui tenen l'educació primària incompleta o no van assistir a l'escola (a l'entorn del 10%), mentre que al 2021 hi ha una diferència lleugerament superior al 20% (al voltant del 30% entre els pares amb estudis universitaris, al voltant d'un 10% entre els qui no van anar a l'escola, i un 7% entre els qui no van acabar l'educació primària).

El fet de respondre que la seva llengua és tant el català com el castellà té una associació més baixa amb el grau d'instrucció dels pares, aquest percentatge sempre es mou en un interval d'entre el 23% i el 33% de l'alumnat, en l'edició del 2013, i entre el 22% i el 35% al 2021, amb alguna petita excepció que s'escapa del patró comentat, com ara l'alumnat amb pares que no van anar a l'escola que responen que la seva llengua són les dues cooficials, els quals representen gairebé el 40%. Pel que fa a l'alumnat que respon que és el castellà, s'observa un augment del percentatge, independentment del nivell d'estudis dels pares entre el 2013 i el 2021.

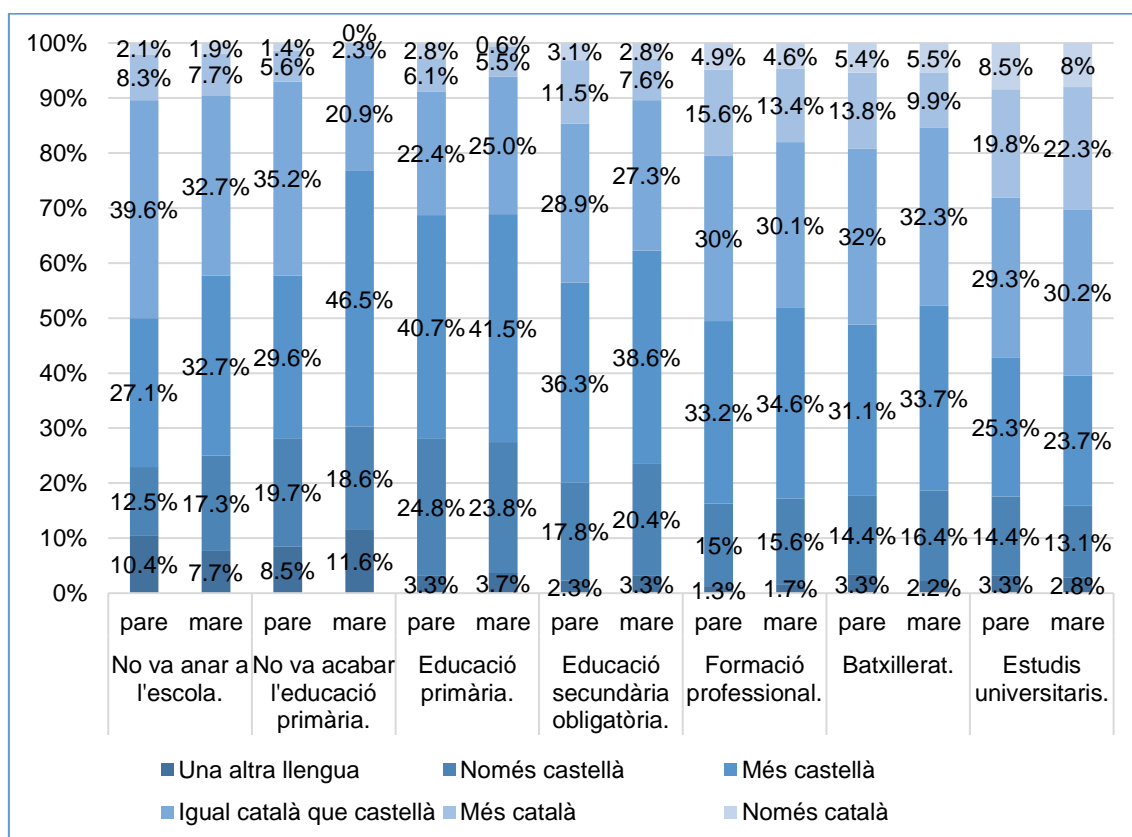
A tall d'exemple, l'alumnat que respon que la seva llengua és el castellà amb pares que tenen estudis obligatoris, representa com a màxim el 41,6% al 2013, i al 2021 entre el 54,1% i el 65,5%. Així mateix, al 2013 un 23,9% de l'alumnat s'identifica amb el castellà quan els pares tenen estudis superiors, en canvi al 2021 aquest percentatge pot arribar al 39,7%.

Gràfic 2.14. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons el nivell màxim d'estudis acabats dels pares. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

Onada de 2021 (n= 3.205)

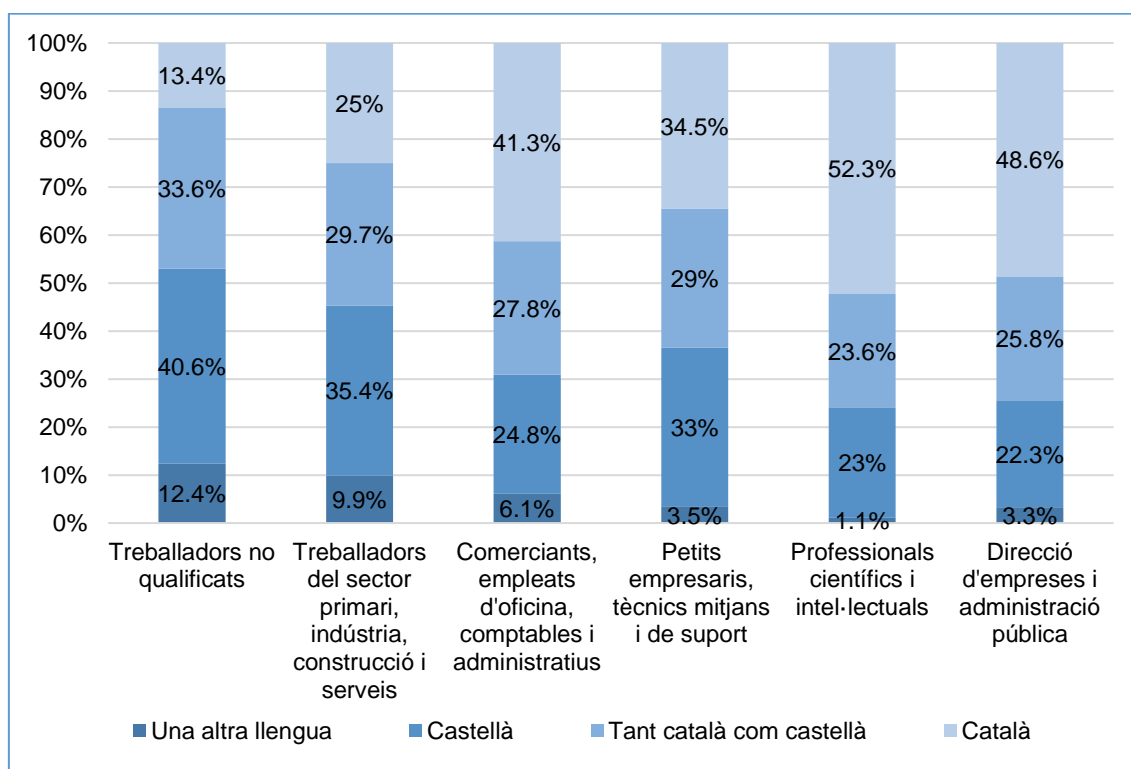

2.2.5. La llengua d'identificació de l'alumnat segons la professió dels pares

Les respostes a la pregunta “Quina és la teva llengua” segons la professió dels pares, en línies generals, es veu que a mesura que s'incrementa el prestigi professional de l'ocupació del pare i de la mare creix el percentatge d'alumnes que se senten més propers al català i decau la proporció d'alumnes que manifesten que la seva llengua d'identificació és el castellà. S'ha d'apuntar, però, que l'associació observada no és lineal, ja que per a algunes professions amb prestigi professional més baix el percentatge d'alumnes que s'identifiquen amb el català és més elevat. Aquesta manca de linealitat s'accentua més encara en l'edició del 2021. Per exemple, el percentatge d'alumnat amb els pares “qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres” que s'identifiquen amb el català és superior que l'alumnat en algunes de les categories professionals que es consideren de més prestigi, com els tècnics i professionals de suport o les direccions d'empreses i l'administració pública (26,4%, 19,8% i 22,2% respectivament).⁶ Tot i així, tal com succeïa en analitzar la llengua inicial, l'associació entre la llengua d'identificació de l'alumnat i la professió dels pares és més forta en les mares que en els pares.

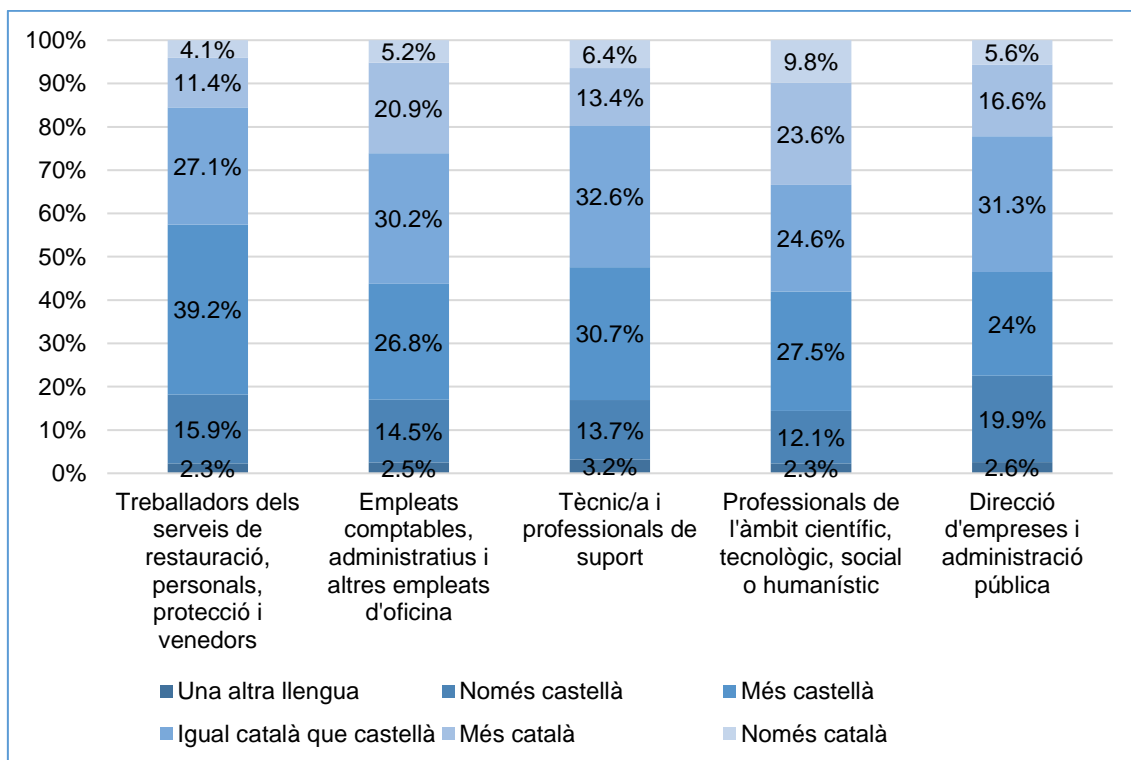
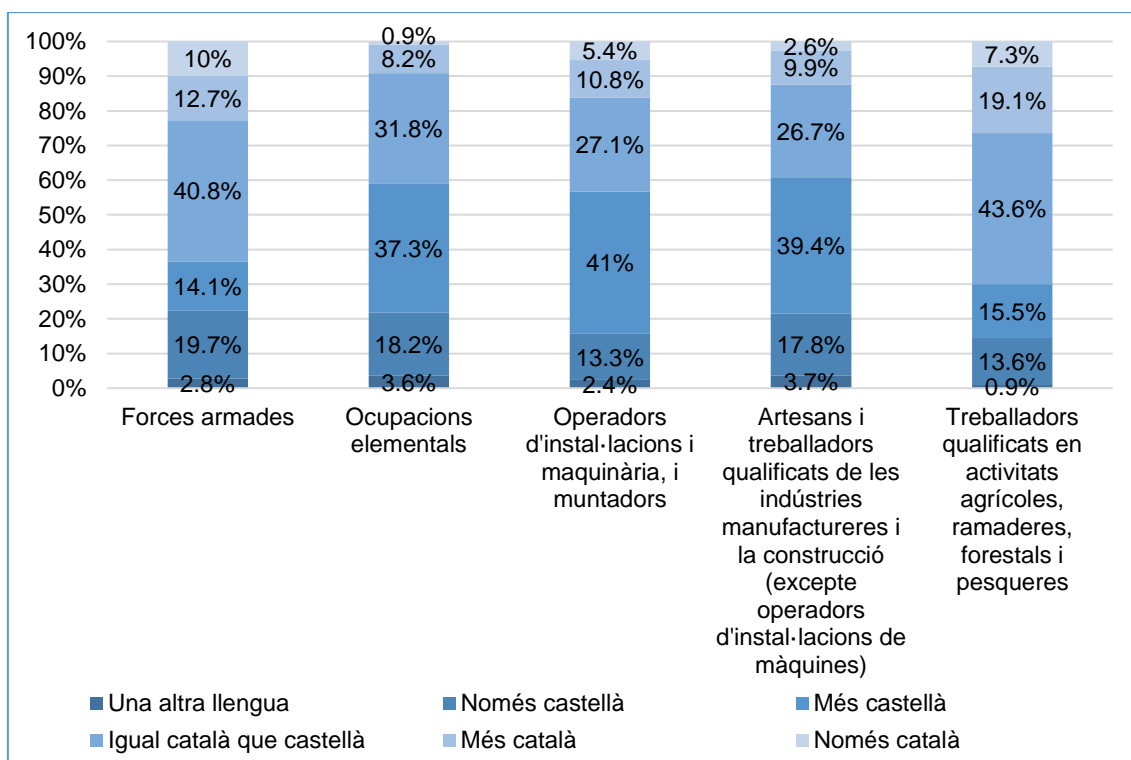
Gràfic 2.15. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons la professió del pare o tutor legal. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

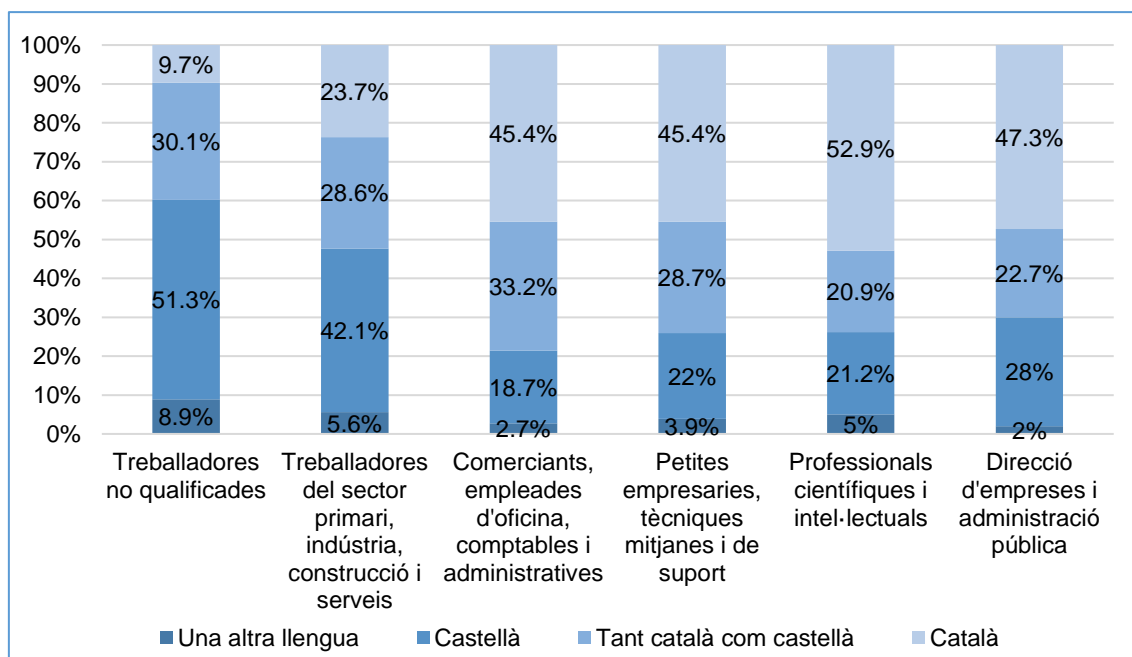
⁶ La categoria “forces armades” no es comenta en l'anàlisi per la varietat de graus que té.

Onada de 2021 (n= 3.205)

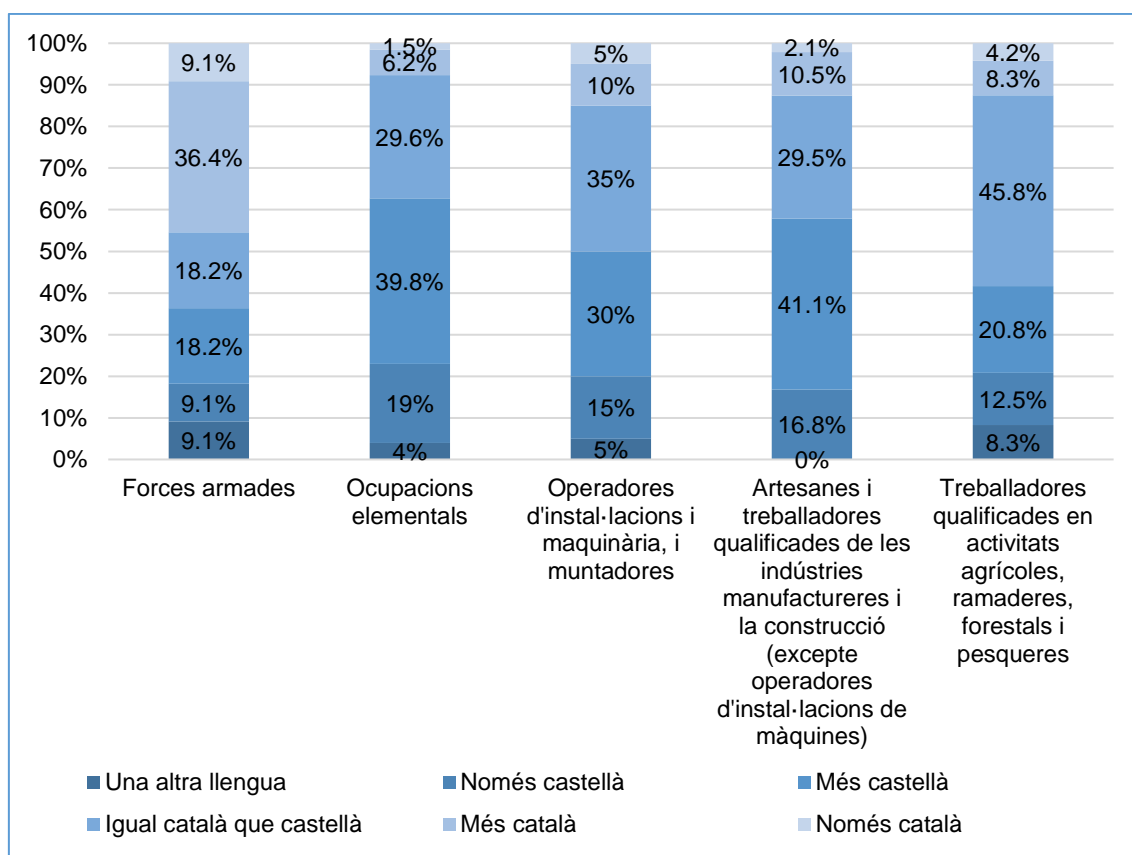

Gràfic 2.16. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons la professió de la mare o tutora legal. Percentatges

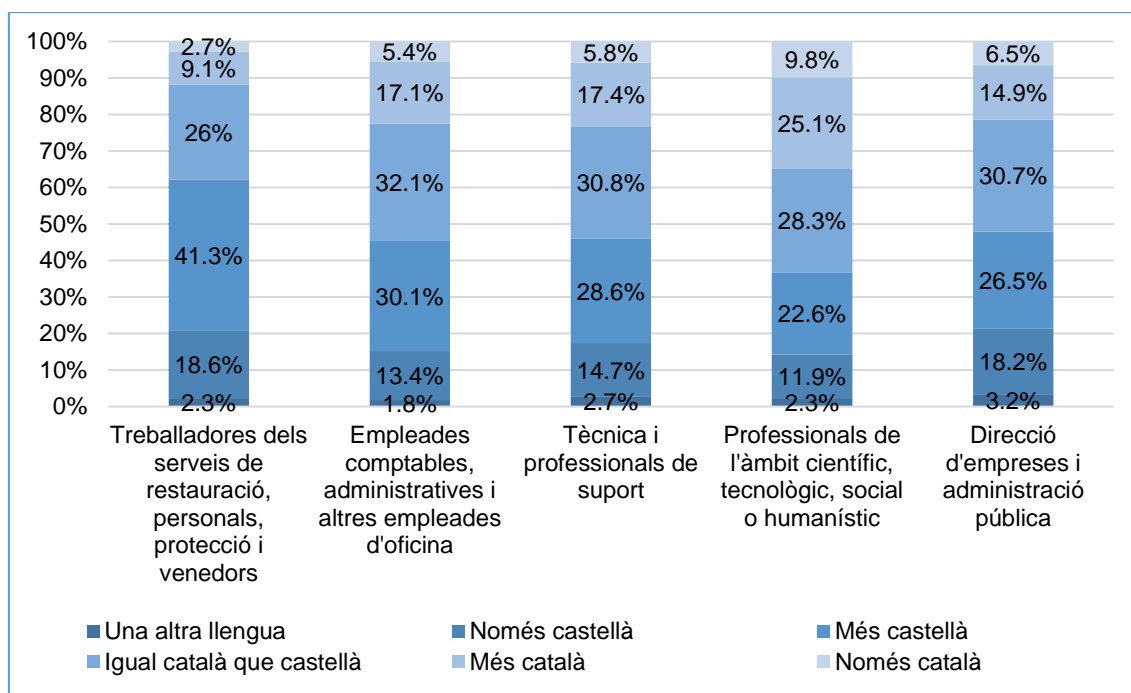
Onada de 2013 (n= 2.552)

Onada de 2021 (n= 3.205) – 1a part

Onada de 2021 (n= 3.205) – 2a part

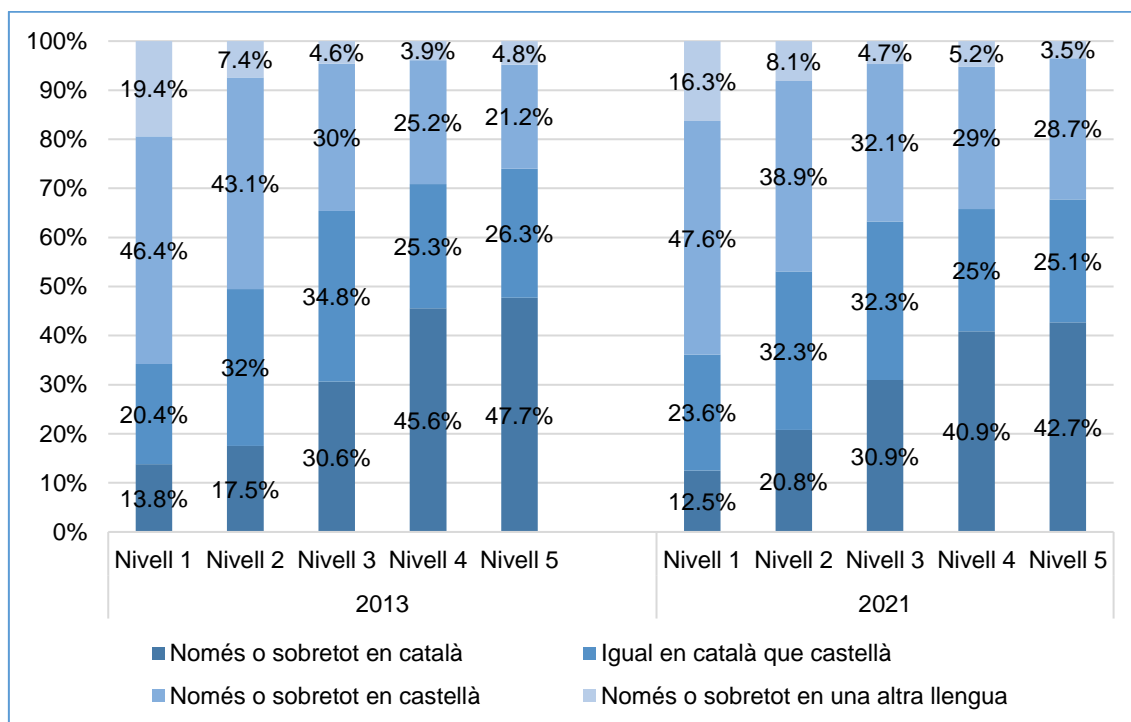
2.2.6. La llengua d'identificació de l'alumnat segons el nivell socioeconòmic i cultural de la família

Com més alt és el nivell socioeconòmic i cultural de les famílies, més alt és el percentatge d'alumnes que afirmen que la seva llengua és el català. Tot i això, el ritme de creixement es modera entre els nivells 3 i 4, i encara més entre els nivells 4 i 5.

La pauta per als alumnes que se senten propers al castellà o a una altra llengua és la correlativa: té més pes relatiu entre les famílies amb un nivell socioeconòmic i cultural inferior, i va retrocedint a mesura que l'estatus social de les famílies és més alt.

Finalment, l'alumnat que s'identifica tant amb el català com amb el castellà té una proporció més alta en els nivells socioeconòmic i cultural mitjà i mitjà-baix. En conjunt, es tracta d'un patró molt similar a l'observat l'any 2013.

Gràfic 2.17. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 2.758)

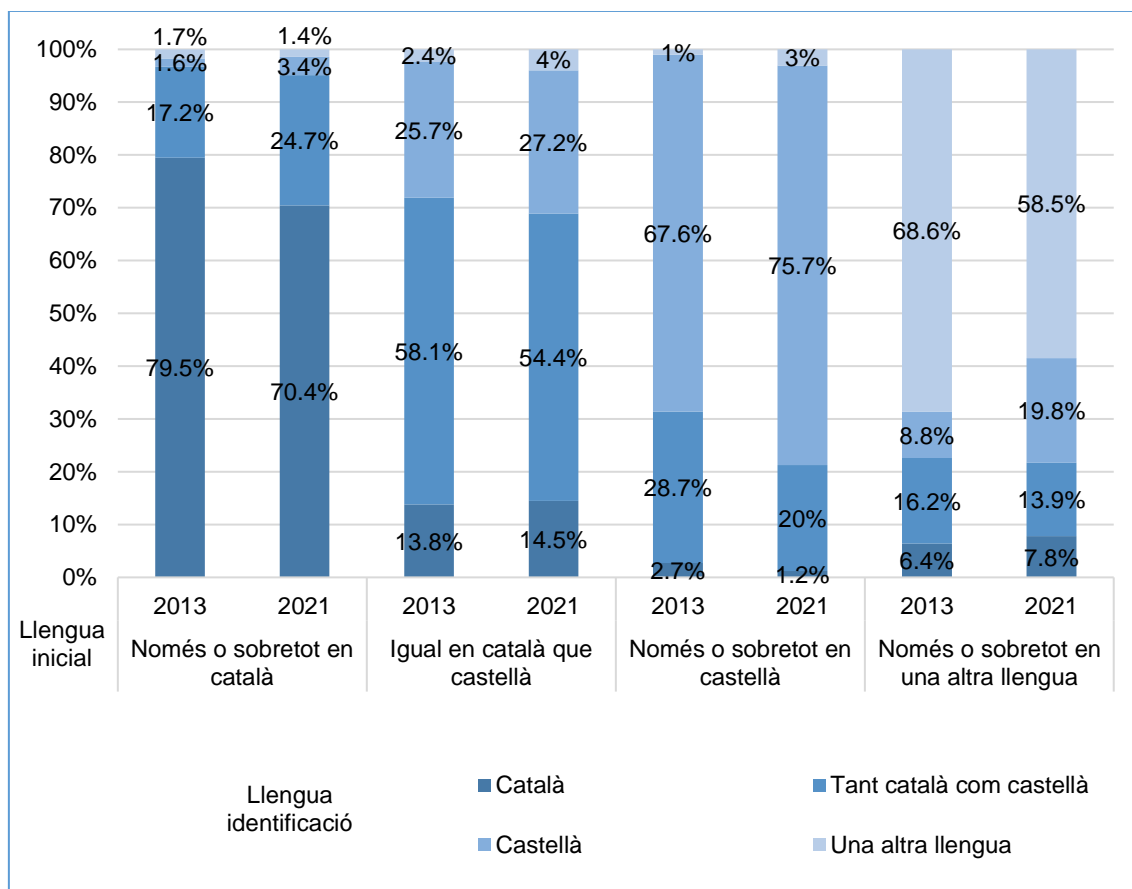
2.2.7. La llengua d'identificació de l'alumnat segons la seva llengua inicial

Com és d'esperar, hi ha una forta associació entre la llengua inicial i la que els alumnes responen que és la seva llengua, però és interessant analitzar si hi ha diferències considerables entre els diversos grups lingüístics.

El grup de castellanoparlants inicials és el que presenta la concordança més alta entre la llengua inicial i la llengua d'identificació (75,7%), seguit del grup dels catalanoparlants (70,4%), a diferència de l'any 2013, quan l'ordre era l'invers. Gairebé un 25% de catalanoparlants inicials sent com a pròpies totes dues llengües, mentre que aquest percentatge és del 20% entre els castellanoparlants inicials. Entre l'alumnat que va tenir tant el català com el castellà com a llengües inicials, la *identificació* majoritària és amb totes dues (54,5%), si bé la *identificació* únicament amb el castellà és més de 10 punts superior a la *identificació* exclusiva amb el català (27,2% i 14,5%, respectivament). Es tracta de valors molt similars als del 2013.

Entre l'alumnat que inicialment van parlar un idioma diferent del català i del castellà, al voltant del 40% s'identifica amb alguna d'aquestes dues llengües, o amb totes dues, gairebé un 10% més que l'any 2013. En particular, creix el nombre dels qui afirmen que el castellà és la llengua que senten més propera (gairebé un 20%), mentre que els qui s'identifiquen amb totes dues i amb el català suposen gairebé un 14% i un 8%, respectivament.

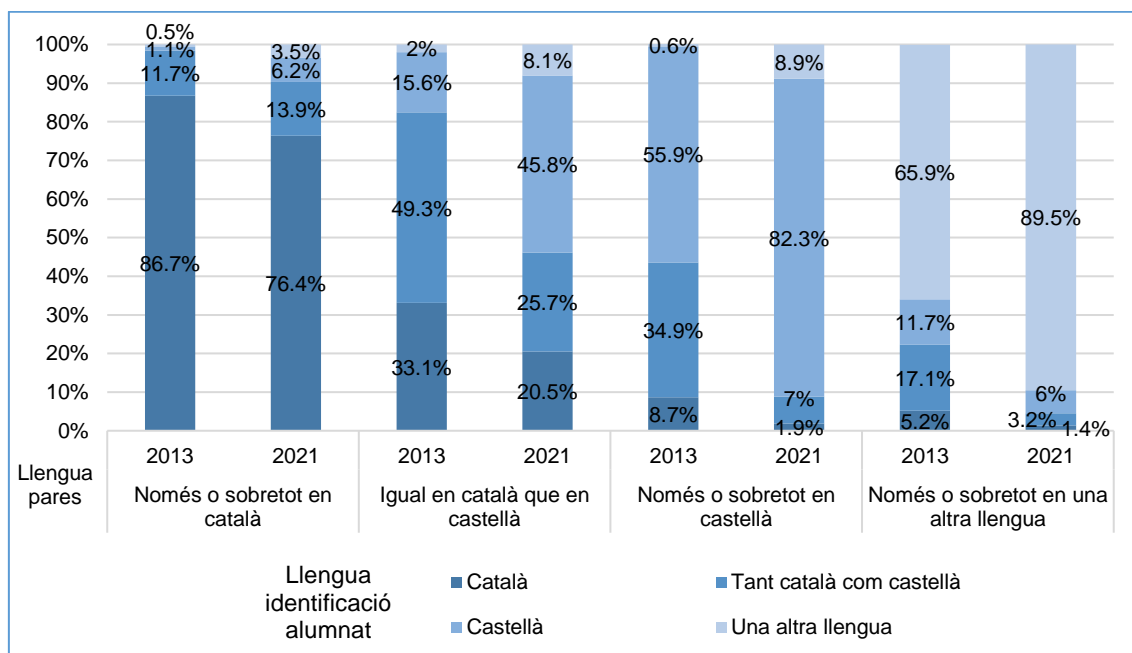
Gràfic 2.18. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.2.8. La llengua d'identificació de l'alumnat segons la llengua que parlaven els pares entre ells

La llengua que parlaven el pare i la mare entre ells quan l'alumne era petit és una variable associada a la llengua d'identificació de l'alumnat, si bé els patrons d'associació han canviat substancialment respecte a l'any 2013. Entre l'alumnat amb pares que parlaven català entre ells, la *identificació* amb el català ha baixat més de 10 punts mentre que, en l'equivalent per al castellà, la *identificació* amb aquesta llengua ha pujat 26,4 punts percentuals, en detriment, sobretot, de la *identificació* amb totes dues llengües, que passa d'un 34,9% a un 7%. Pel que fa a l'alumnat amb pares que feien servir tant el català com el castellà entre ells, la *identificació* majoritària no és amb totes dues llengües, sinó amb el castellà (45,8%), que és més del doble de la *identificació* amb el català per aquest grup (20,5%). La concordança de la llengua usada entre els pares amb la llengua d'identificació es produeix amb les llengües que no són ni el català ni el castellà (89,5%).

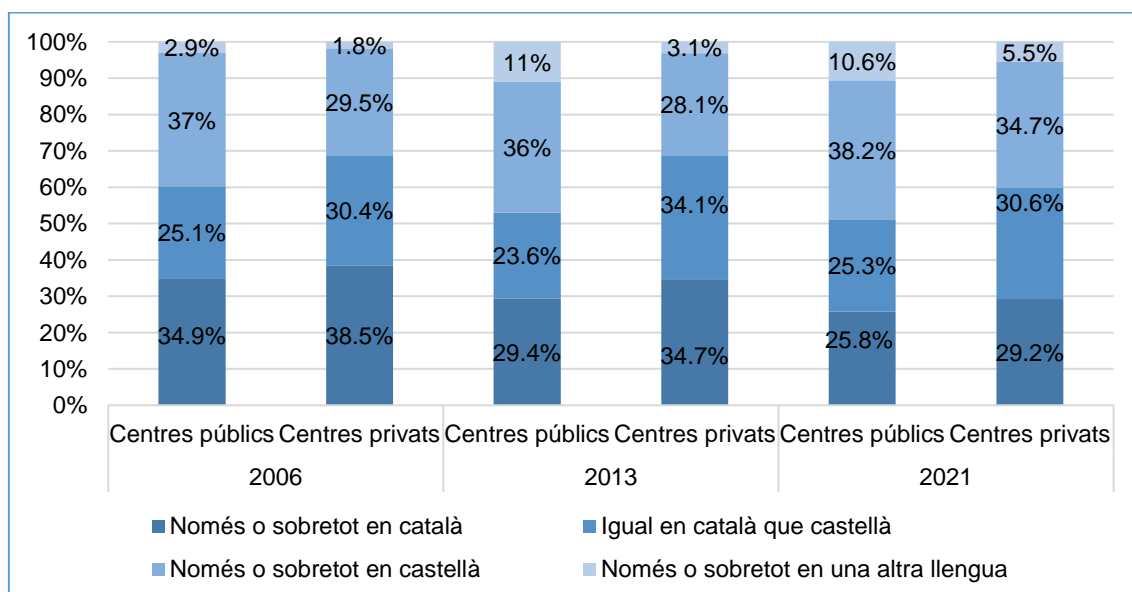
Gràfic 2.19. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons la llengua que parlaven el pare i la mare entre ells quan eres petit. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.2.9. La llengua d'identificació de l'alumnat segons la titularitat del centre

Tal com ja hem avançat en comentar el mateix encreuament amb la llengua inicial, la titularitat del centre no és veritablement un factor decisor respecte a les variables lingüístiques que tractem, sinó que els factors més determinants són els qui fan referència a la composició social, com ara l'estatus socioeconòmic familiar i, per tant, la complexitat del centre educatiu. Tot i això, es continua considerant la titularitat del centre per continuar amb la sèrie de dades de les onades precedents.

Gràfic 2.20. Llengua d'identificació de l'alumnat. Resultats segons la titularitat del centre. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.385), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Tant als centres públics com als centres privats concertats, la llengua d'*identificació* majoritària és amb el castellà (38,2% i 34,7%, respectivament), en contrast amb anys anteriors, quan la *identificació* amb el català predominava en centres concertats. En els centres privats, la diferència respecte a la *identificació* amb el català o amb totes dues llengües (entorn al 30% cadascuna) és més alta que en els centres públics (poc per sobre del 25% totes dues), on també es manté una *identificació* més gran és amb llengües que no són ni el català ni el castellà.

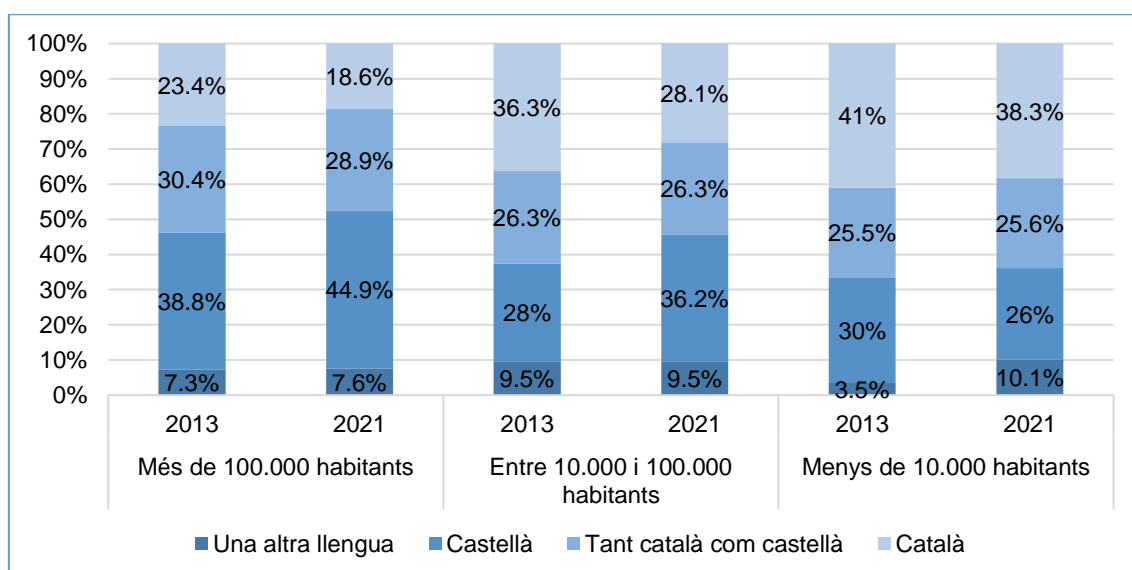
2.2.10. La llengua d'*identificació* de l'alumnat segons la grandària dels municipis on és el centre

Com succeïa amb la llengua inicial, el percentatge d'alumnes que responen que la seva llengua és el català és més elevat als municipis petits que a les poblacions més grans. Concretament, als municipis de més de 100.000 habitants el percentatge d'alumnes que tenen el català com a llengua d'*identificació* representava el 23,4% el 2013, i el 18,6% el 2021. Així mateix, l'alumnat que considera tant el català com el castellà la seva llengua també decreix lleugerament en municipis de més de 100.000 habitants.

En poblacions d'entre 10.000 i 100.000 habitants, el patró entre una edició i l'altra és el mateix que en les ciutats grans, tot i que el percentatge d'alumnat que sent el català com la seva llengua és més alt que en les poblacions grans (36,3% el 2013 i 28,1% el 2021).

A les poblacions de menys de 10.000 habitants, el percentatge d'alumnat que considera el català com la seva llengua és el més alt (41% el 2013 i 38,3% el 2021). En aquestes poblacions decau lleugerament l'alumnat que considera el català com la seva llengua, i els qui consideren que és el castellà (30% el 2013 i 26% el 2021) i, en canvi, augmenta el percentatge d'alumnat que considera la seva llengua una de diferent, de 3,5% el 2013 a 10,1% el 2021, mentre que en les altres dimensions de població el percentatge es manté idèntic d'una edició a l'altra.

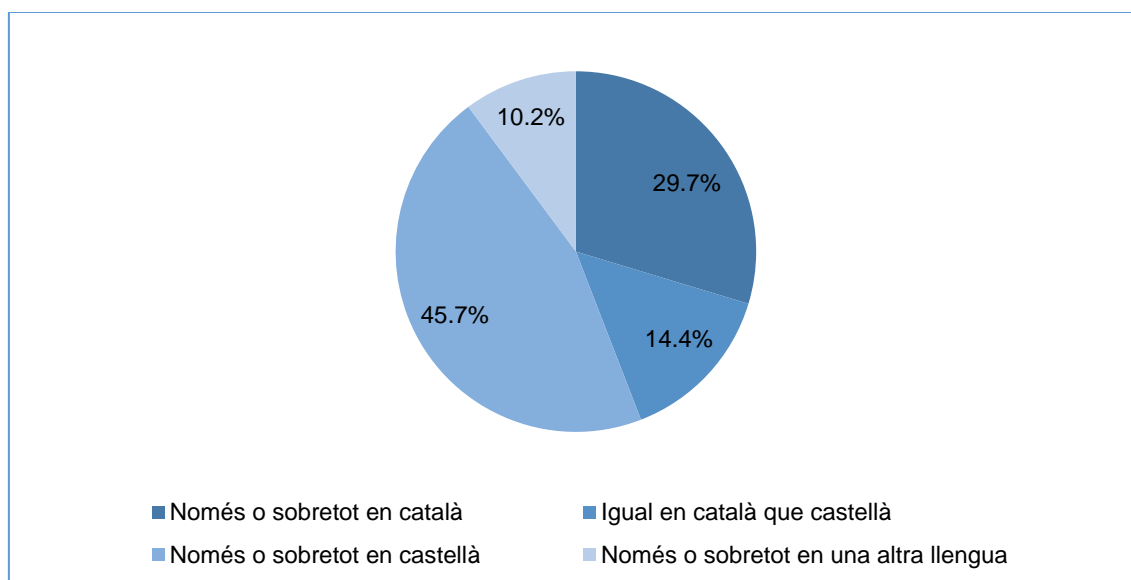
Gràfic 2.21. Llengua d'*identificació* de l'alumnat. Resultats segons la dimensió del municipi on és el centre. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.3. Usos lingüístics en la família

La majoria dels alumnes de quart d'ESO parlen "només o sobretot" en castellà a la llar actual (45,7%). Gairebé un 30% s'hi comunica en català, mentre que poc més del 14% combina les dues llengües. Es tracta de percentatges similars als d'anys anteriors, si bé es mantindria una tendència de retrocés lleu en l'ús del català, tan sols en combinació amb el castellà. Correlativament, l'ús principal del castellà i d'altres llengües pujaria amb diferències inferiors als 3 punts percentuals.

Gràfic 2.23. "Amb les persones que conviuen amb mi parlo...". Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

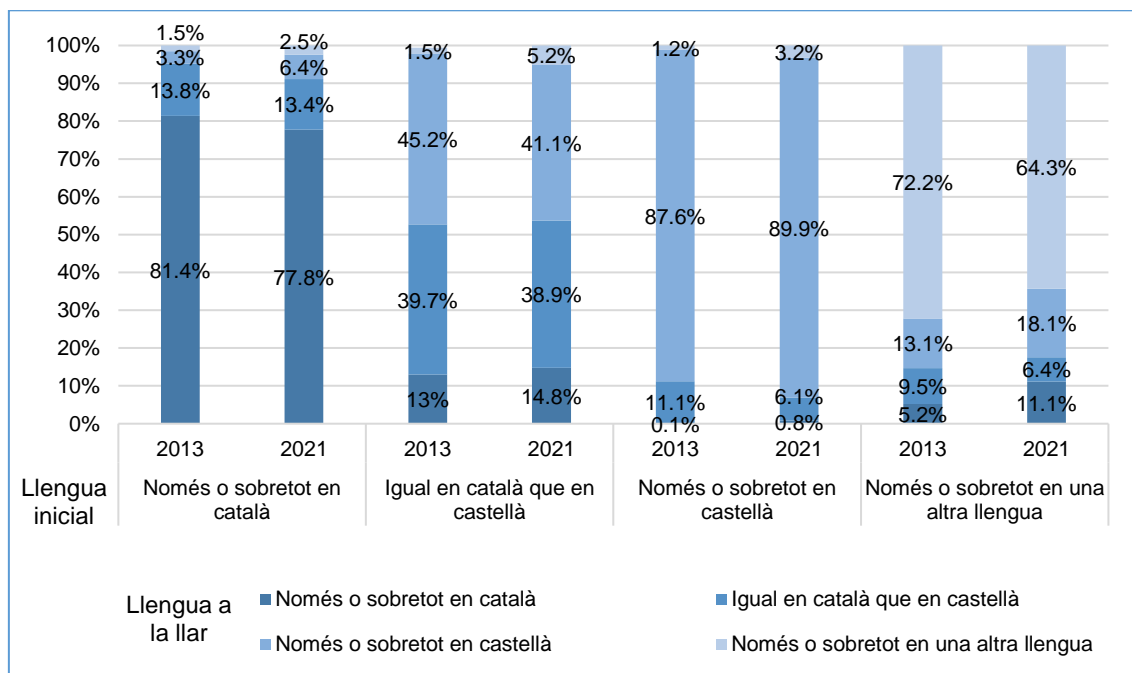

Com ja recollien els informes de les onades anteriors, hi ha algunes variacions en la relació entre la llengua inicial dels alumnes i la llengua que parlen a la llar actual. En particular, el castellà guanya pes com a llengua d'ús a la llar comparat amb al seu percentatge com a llengua inicial (+7,7 punts), a costa de totes les altres opcions i, especialment, de l'ús del català (-3 punts) i d'ambdues llengües (-3,7 punts). Ara bé, aquests canvis entre la llengua inicial i la llengua d'ús a la llar actual difereixen segons el tipus d'alumnat.

Gairebé un 90% dels alumnes castellanoparlants inicials empren avui dia aquesta llengua quan parlen a la llar actual i menys d'un 7% hi usa el català en alguna mesura. Pel que fa als catalanoparlants inicials, l'àmplia majoria continua usant aquesta llengua a la llar actual (77,8%), encara que amb nivells inferiors als dels castellanoparlants, mentre que gairebé un 20% hi emprà el castellà en alguna mesura. En considerar el grup d'alumnes que "només o sobretot" van parlar en una altra llengua o alguna combinació de llengües quan eren petits, el percentatge dels qui en mantenen l'ús és del 64,3%. En aquest col·lectiu, la presència del castellà com a llengua d'ús habitual és 7 punts superior a la del català. El grup dels qui tenien com a llengua inicial tant el català com el castellà és l'únic en què aquesta opció no és la majoritària en l'ús actual a la llar, sinó que suposa un 38,9% (lleument inferior al 41,1% de l'ús del castellà), i són tots dos molt superiors al 14,8% d'ús principal del català.

En resum, hi ha una elevada concordança entre la llengua inicial i la llengua d'ús habitual amb les persones amb qui es conviu (especialment pel que fa al castellà), i una preferència més gran cap al castellà dels qui afirmen que quan eren petits parlaven les dues llengües en proporcions similars. Aquests resultats s'assemblen als patrons ja observats en edicions anteriors.

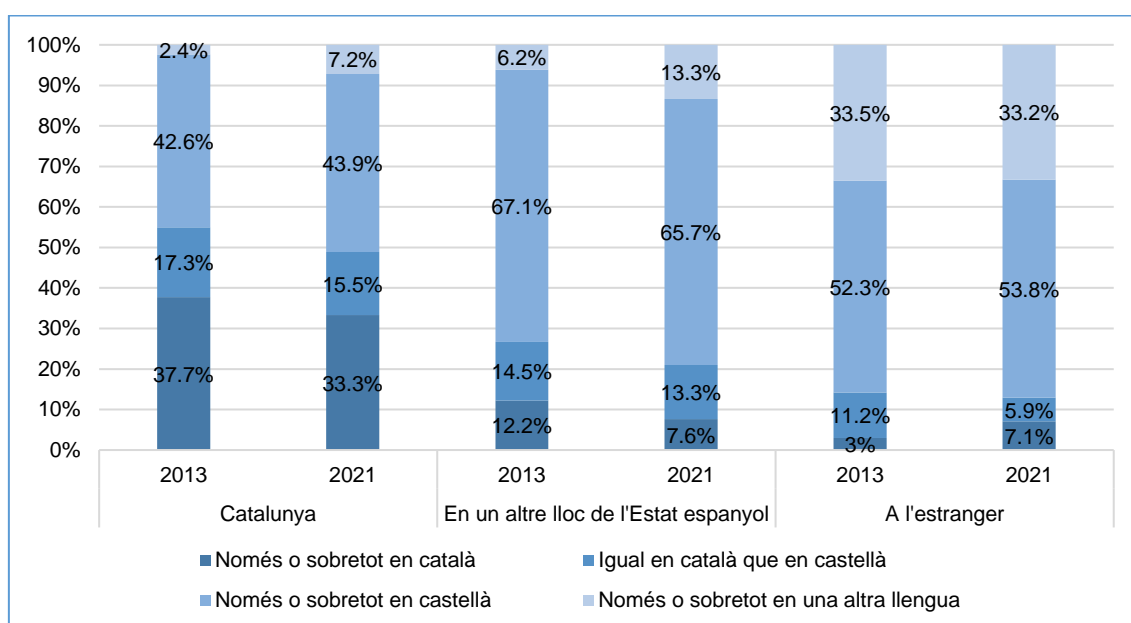
Gràfic 2.24. Usos lingüístics a la llar actual i llengua inicial. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.3.1. Usos lingüístics familiars segons el lloc de naixement

Si ens fixem en el lloc de naixement, el castellà és la llengua més parlada pels alumnes amb les persones amb qui conviuen, amb independència del lloc on hagin nascut. Vora 2 de cada 3 alumnes nascuts en una altra comunitat autònoma i 1 de cada 2 alumnes nascuts a l'estranger parlen "només o sobretot" en castellà a casa seva. Entre els nascuts a Catalunya, l'ús del castellà és de gairebé un 44%, una mica més de 10 punts per sobre de l'ús del català, una diferència que creix respecte al 2013. També es manté relativament reduït el nombre d'alumnes que combinen el català i el castellà quan parlen amb les persones amb qui conviuen (15,5% entre els nascuts a Catalunya, 13,3% entre els nascuts a la resta d'Espanya i 5,9% entre els nascuts a l'estranger).

Gràfic 2.25. Usos lingüístics a la llar actual. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.3.2. Usos lingüístics familiars segons el lloc de naixement dels pares

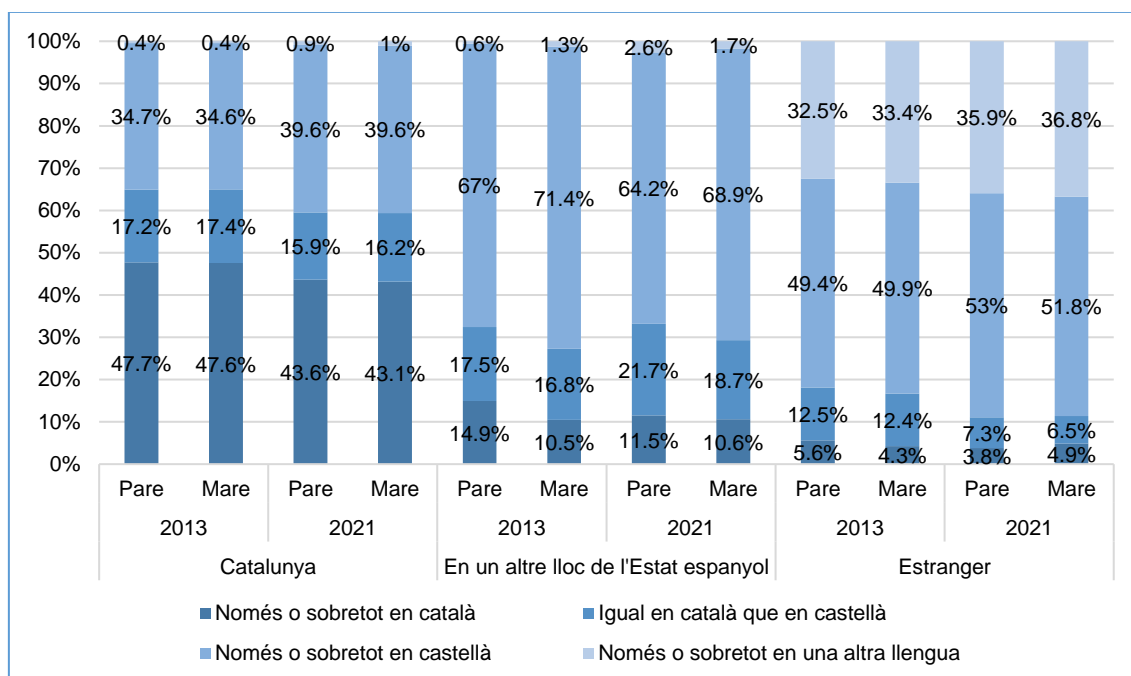
El lloc de naixement dels pares està fortament associat a la llengua que els alumnes parlen habitualment a casa. L'efecte d'aquesta variable és fins i tot més fort que el lloc de naixement dels alumnes. Del 2013 al 2021 s'observen pocs canvis en relació amb aquests encreuaments. Pel que fa a l'ús de "només o sobretot" català a casa, el 37,7% dels enquestats del 2013 amb pares nascuts a Catalunya l'utilitzen, en canvi el 2021 perd 4,4 punts percentuals. En canvi, els qui parlen castellà a casa en pugen 1,3 i arriben al 43,9%.

Entre l'alumnat amb el pare i la mare nascuts en una altra comunitat autònoma, l'ús del castellà a casa perd tres punts percentuals, mentre que els qui tenen tant el català com el castellà com a llengua de casa tenen la tendència contrària: pugen 3 punts els usos dels pares i 1,9 punts els de les mares.

Finalment, entre els alumnes amb pares nascuts a l'estranger, el castellà és també la llengua més emprada (49,9%) el 2013, i entre tres i quatre punts percentuals més el

2021, seguit d'altres llengües que també augmenta lleugerament i arriba al 36% el 2021.

Gràfic 2.26. Usos lingüístics a la llar actual. Resultats segons el lloc de naixement dels pares. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

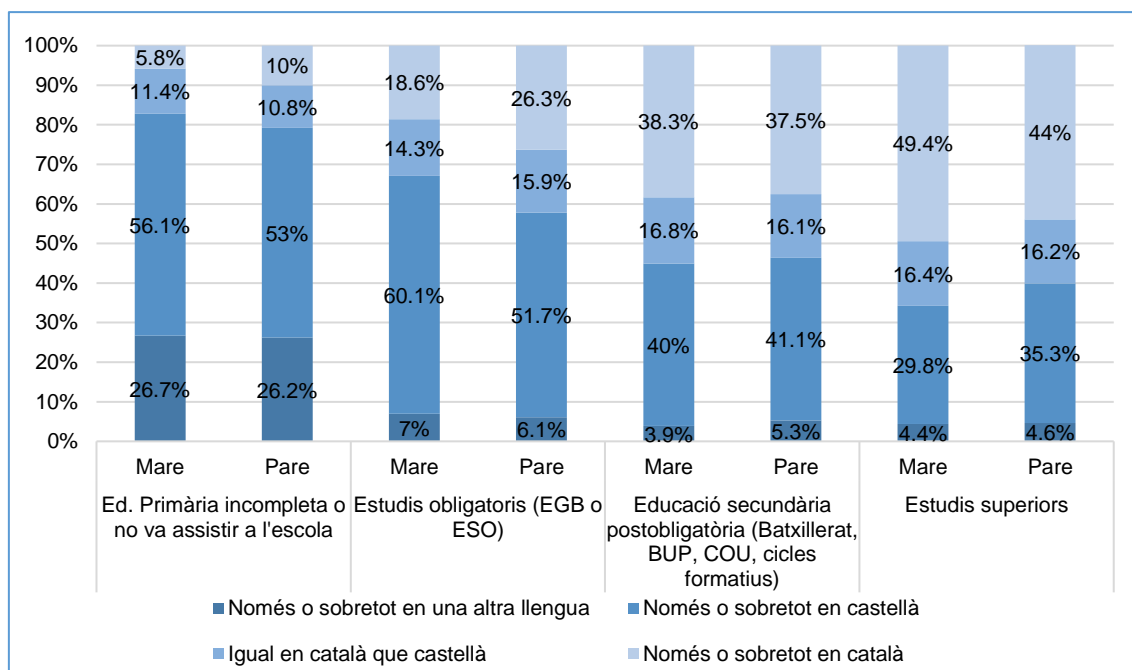
2.3.3. Usos lingüístics familiars segons el grau d'instrucció dels pares

Tant el 2013 com el 2021, la major part dels alumnes amb pares amb estudis superiors parlen català a casa (al voltant del 47% el 2013 i del 45% el 2021). En canvi, en considerar els altres nivells d'instrucció, el castellà és la llengua més estesa. El grup què més usa les dues llengües correspon al dels pares amb estudis secundaris postobligatoris, que representen tant el 2013 com el 2021 un 16%, aproximadament. En línies generals, el patró no varia d'una edició a l'altra: l'ús del català és més alt a mesura que el nivell màxim d'estudis acabats dels pares és més alt. Correlativament, en considerar els pares i mares amb menys estudis, l'ús del català a casa només arriba al 10% en els pares.

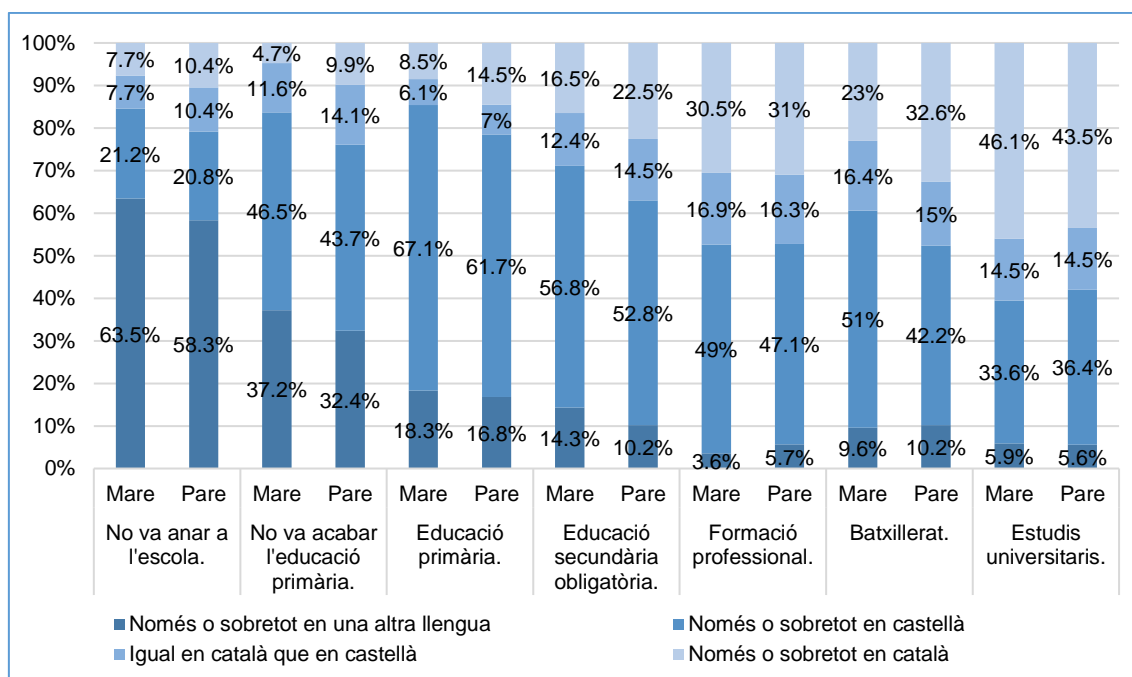
Finalment, una altra dada significativa és l'augment del percentatge d'alumnat amb pares que no han anat a l'escola o tenen l'educació primària incompleta, i que parlen "només o sobretot" una altra llengua a casa. El 2013 aquest percentatge es trobava al voltant del 26%, i el 2021 és entre 10 i 27 punts percentuals més elevat.

Gràfic 2.27. Usos lingüístics a la llar actual. Resultats segons el nivell màxim d'estudis acabats dels pares. Percentatges

Onada de 2013 (n= 2.552)

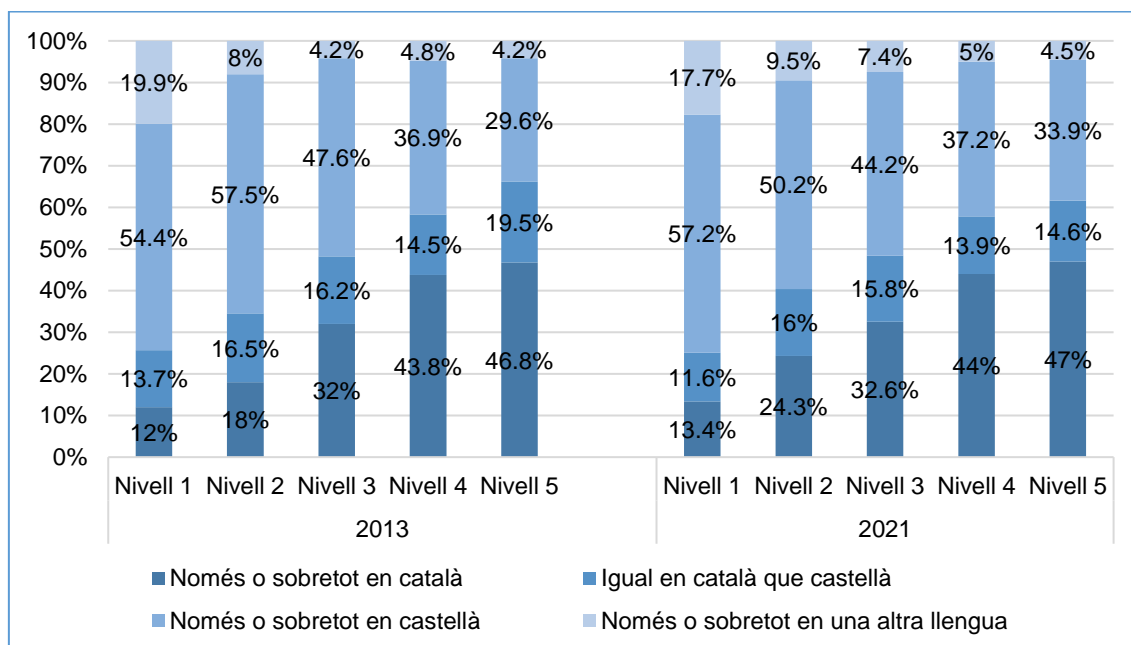
Onada de 2021 (n= 2.758)

El català com a llengua d'ús habitual amb les persones amb qui es conviu està més estès entre les famílies amb un nivell socioeconòmic i cultural més alt: només el 13,4% dels alumnes que pertanyen a famílies amb un estatus formatiu i ocupacional baix empren el català amb els seus pares. El percentatge és més alt, del 47%, en considerar les famílies amb un nivell socioeconòmic i cultural alt. Correlativament, el castellà redueix la seva presència a mesura que l'estatus familiar és més alt. Com en

altres categories sociolingüístiques, el grup dels qui parlen tant català com castellà amb les seves famílies és més nombrós en els nivells socioeconòmic i cultural 2 i 3 (vora el 16%).

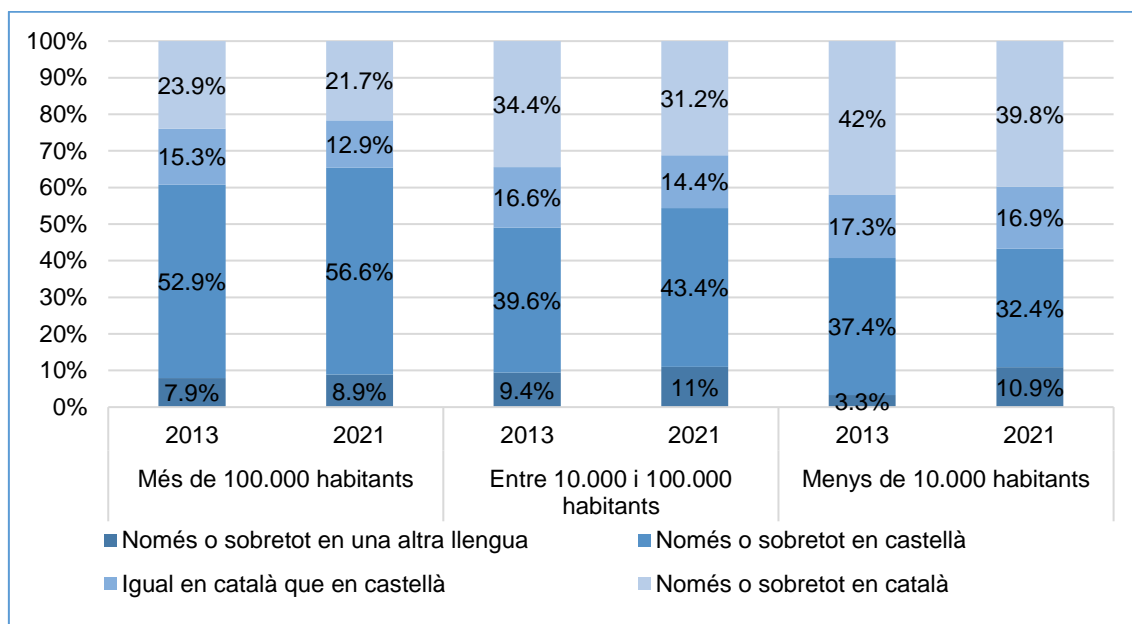
Gràfic 2.28. Usos lingüístics amb el pare i la mare. Resultats segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 2.758)

2.3.4. Usos lingüístics familiars segons la grandària de la població on se situa el centre educatiu

El patró respecte a la llengua parlada a la llar actual segueix sent el mateix que el que hem comentat a propòsit de la llengua d'identificació i de la llengua inicial: a més grandària de població, menys ús del català (23,9% el 2013 i 21,7% el 2021) i, correlativament, a menys grandària de població, menys ús del castellà (37,4% el 2013 i 32,4% el 2021). A les poblacions de més de 100.000 habitants, els punts percentuals que es perden d'ús del català a casa entre una edició i l'altra els guanya l'ús del castellà. A les poblacions d'entre 10.000 i 100.000 habitants el català que es perd, es reparteix entre el castellà i altres llengües. Finalment, a les poblacions de menys de 10.000 habitants la davallada és tant del català com del castellà, mentre que correlativament s'incrementa l'ús d'altres llengües: d'un 3,3% el 2013 a un 10,9% el 2021.

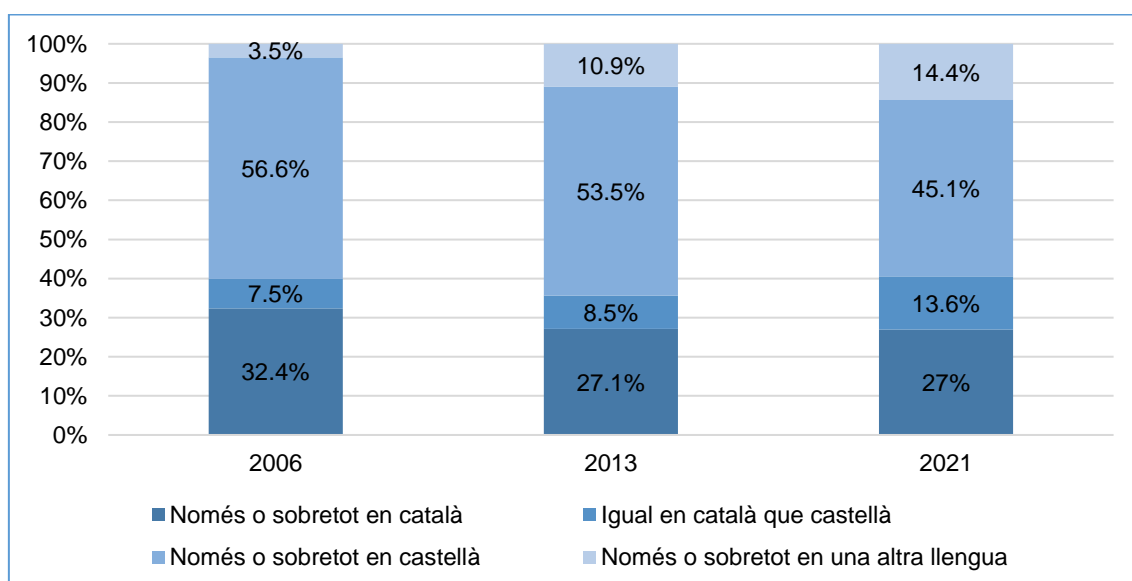
Gràfic 2.29. Usos lingüístics a la teva llar actual. Resultats segons la dimensió de la població on és el centre. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.3.5. Usos lingüístics familiars segons la llengua parlada entre els pares

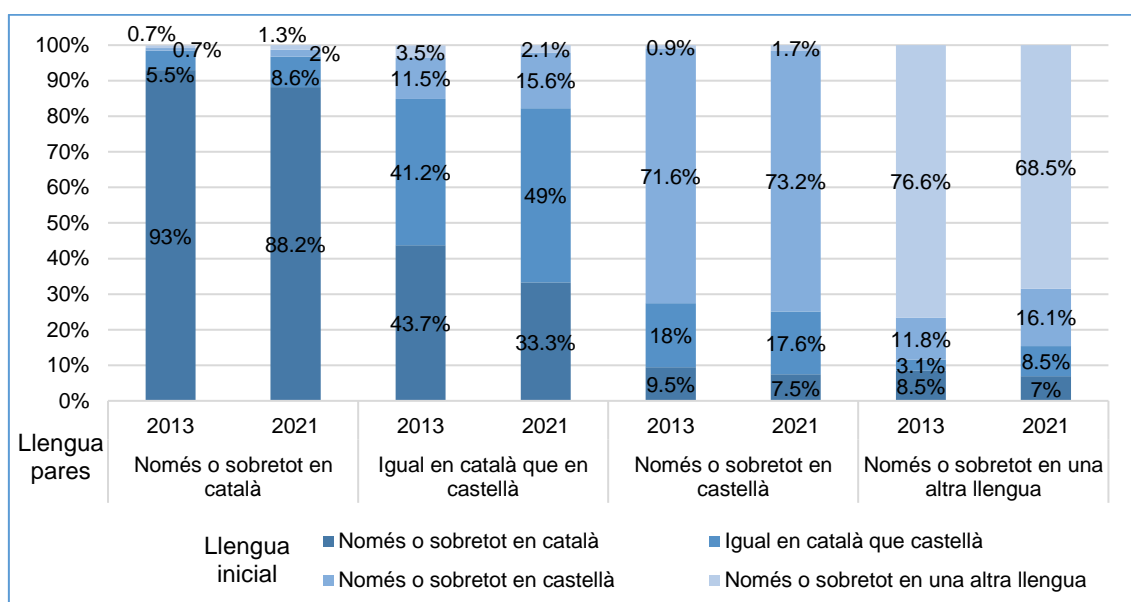
La llengua més usada entre els pares quan els alumnes eren petits és el castellà (45,1%), seguida del català (27%). Els percentatges d'ús de llengües diferents del català i el castellà en aquest context (14,4%) és similar al d'ús indistint de totes dues (13,6%). Respecte a l'enquesta de 2013 això suposa, principalment, una disminució en l'ús del castellà a favor de l'ús combinat amb el català i de llengües diferents a aquestes dues, que assolixen els seus valors màxims en la sèrie temporal.

Gràfic 2.30. “Quan eres petit, quina llengua parlaven el teu pare i la teva mare entre ells?”. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.377), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

La majoria dels pares van parlar als seus fills en la llengua que inicialment usaven entre ells. Respecte al català, la coincidència entre la llengua inicial de l'alumne i l'idioma emprat pel pare i la mare és molt elevada (88,2%). En considerar el castellà i altres llengües, aquest percentatge se situa al voltant del 70%. En canvi, entre l'alumnat amb pares que combinaven català i castellà indistintament, la pauta és menys clara: el grup més nombrós (49%) l'integren els qui van parlar inicialment als seus fills totes dues llengües; mentre que aproximadament el doble dels pares van parlar als fills català (33,3%) respecte al castellà (15,6%). Aquests percentatges impliquen que es manté una certa tendència a transmetre el català, és a dir, que els pares i mares tenen una certa preferència a dirigir-se als fills en català tant si entre ells parlen més català o castellà. Ara bé, aquest efecte és una mica més atenuat que en onades anteriors, i no s'observa en les famílies en què els pares i mares parlen entre ells una llengua diferent del català i del castellà.

Gràfic 2.31. Usos lingüístics entre els pares i llengua inicial. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

2.4. Síntesi

Entre la població de quart d'ESO del 2021, el nombre d'alumnes catalanoparlants inicials és de 32,7%, mentre que el de castellanoparlants és del 38%, una diferència, doncs, de 5,3 punts percentuals similar (5,9 punts) a la del 2013 quan hi havia un 34,9% de catalanoparlants i un 40,8% de castellanoparlants. En l'onada de 2006 la diferència era de només 3 punts percentuals entre l'alumnat catalanoparlant i el castellanoparlant.

Per interpretar les dades adequadament, és cabdal assenyalar que tot i l'augment de l'alumnat nascut a Catalunya i el descens total del d'origen estranger, també ha augmentat un punt percentual (fins al 3,3%) l'alumnat d'altres comunitats autònomes d'Espanya. A més, si es para atenció a les dades descriptives de l'alumnat del principi de l'informe, s'observa que l'alumnat estranger que ha arribat en els últims 5 anys ha passat del 14,3% de tot l'alumnat estranger el 2013 a un 30,0%. Per tant, una de les raons que explicarien els usos de la llengua inicial és el canvi en la composició social i

en l'origen de l'alumnat escolaritzat al sistema educatiu en els diferents anys en què s'ha administrat l'enquesta sociolingüística. Per exemplificar aquest fet, l'Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població (EULP) de 2018, en les dades referents a la ciutat de Barcelona sobre les variacions en el català com a llengua inicial entre l'any 2013 i el 2018, posen de manifest que hi ha una baixada de la llengua catalana perquè hi ha 23.200 castellanoparlants inicials més i 16.200 parlants més d'altres llengües.

El nombre de bilingües inicials de català i castellà ha anat en augment des de la primera onada de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística. Sens dubte, però, el pes relatiu més important d'aquesta categoria s'assoleix amb la llengua d'*identificació*, ja que el 27,1% de l'alumnat respon l'any 2021 que la seva llengua és tant el català com el castellà, un percentatge molt similar al de les altres dues onades.

El castellà continua sent la llengua més parlada entre els pares quan l'alumne era petit, és la llengua inicial del grup més nombrós d'alumnes i és l'idioma més parlat pels alumnes amb les persones amb qui conviuen. Amb tot, el castellà perd pes relatiu en analitzar conjuntament la llengua dels pares i la llengua inicial dels alumnes, ja que un nombre destacat de pares castellanoparlants opten pel català com a llengua d'ús amb els fills. El castellà obté els resultats més baixos en analitzar la llengua d'*identificació*, ja que el percentatge que afirma que aquesta és la seva llengua és del 37%, si bé és cert que l'any 2013 era de 32,8%. No obstant això, la llengua catalana sembla patir una caiguda sostinguda en el pes relatiu com a llengua d'*identificació* des del 2006 (36,5%), el 2013 amb un 32,8% fins al 27% del 2021.

El grup d'alumnes amb altres llengües diferents del català i del castellà i amb les combinacions d'aquestes dues llengües romàniques té uns resultats molt similars en les diverses variables analitzades (llengua entre els pares, llengua inicial, llengua amb les persones amb qui es conviu i llengua d'*identificació*). D'una banda, els percentatges relatius han augmentat respecte a les dues onades anteriors, d'altra banda, el percentatge de la llengua d'*identificació* (8,9%) cau respecte a la llengua parlada entre els pares (14,2%) o respecte a la llengua inicial (11,2%).

Finalment, es pot observar que el perfil del catalanoparlant que destaca més no ha canviat d'ençà que es realitzen els estudis sociodemogràfics i lingüístics des del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. La llengua catalana és més present entre l'alumnat amb pares universitaris, amb un alt capital socioeconòmic, i escolaritzats en poblacions de dimensions mitjanes o petites.

Taula 2.1. Resum de dades sociolingüístiques familiars

Onada de 2006 (n= 1.377)

	Llengua entre els pares	Llengua inicial	Llengua amb les persones amb qui convius	Llengua d' <i>identificació</i>
Només o sobretot català	32,4%	39,9%	34,4%	36,5%
Igal català que castellà	7,5%	14,1%	17,9%	27,9%
Només o sobretot castellà	56,6%	42,9%	44,6%	32,8%
Només o sobretot una altra llengua	3,5%	3,2%	3,1%	7,8%
TOTAL	100%	100%	100%	100%

Onada de 2013 (n= 2.502)

	Llengua entre els pares	Llengua inicial	Llengua amb les persones amb qui convius	Llengua d' <i>identificació</i>
Només o sobretot català	27,1%	34,9%	31,0%	31,5%
Igal català que castellà	8,5%	15,0%	16,2%	27,9%
Només o sobretot castellà	53,5%	40,8%	44,8%	32,8%
Només o sobretot una altra llengua	10,9%	9,3%	7,9%	7,8%
TOTAL	100%	100%	100%	100%

Onada de 2021 (n= 3.205)

	Llengua entre els pares	Llengua inicial	Llengua amb les persones amb qui convius	Llengua d' <i>identificació</i>
Només o sobretot català	27,0%	32,7%	29,7%	27,0%
Igal català que castellà	13,8%	18,1%	14,4%	27,1%
Només o sobretot castellà	45,1%	38,0%	45,7%	37,0%
Només o sobretot una altra llengua	14,2%	11,2%	10,2%	8,9%
TOTAL	100%	100%	100%	100%

3. Usos lingüístics en el context escolar

En aquest apartat s'analitza l'ús de la llengua en l'àmbit escolar. Concretament, es vol conèixer fins a quin punt s'usa la llengua catalana quan el professorat parla a tot el grup, quan l'alumne s'adreça al professorat dins i fora de la classe i quan l'alumne parla amb els companys tant dins com fora del centre educatiu.

L'ús del català es mesura a través de la representació de l'alumnat mitjançant una escala de freqüència de cinc categories, en què l'1 és "mai" o "gairebé mai" i el 5, "sempre" o "gairebé sempre".

Les respostes es presenten segmentades en funció d'altres variables que poden ajudar a matisar els resultats, com són la complexitat del centre i el lloc de naixement de l'alumne, així com la llengua d'*identificació* quan és l'alumne qui pren la iniciativa de comunicar-se.

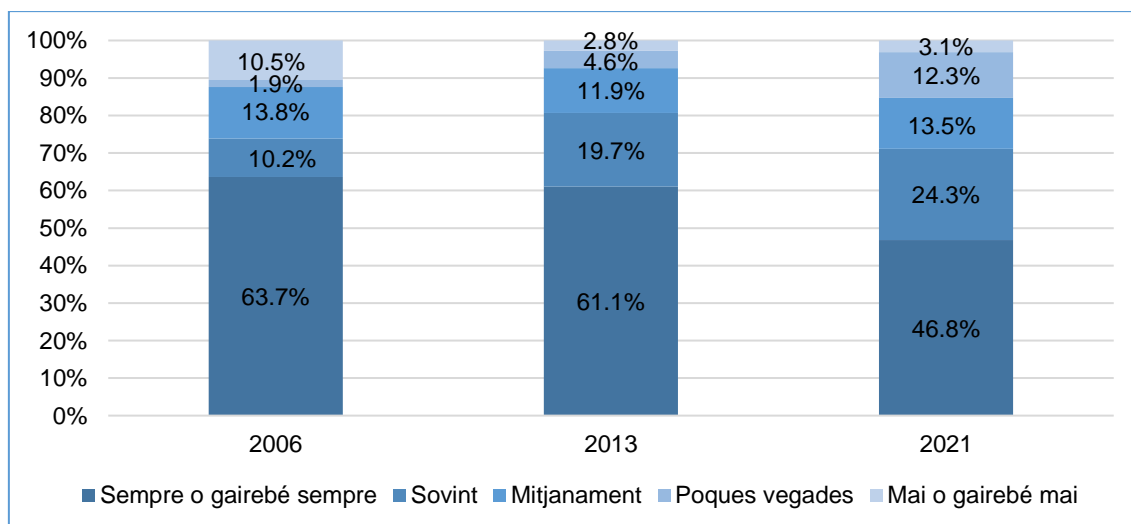
Sempre que és possible (quan el redactat de les preguntes i les opcions de resposta ho permeten), s'analitza l'evolució dels indicadors comparats amb les enquestes dels anys 2006 i 2013.

3.1. Usos lingüístics del professorat amb el grup-classe

L'alumnat de quart d'ESO respon que quan el professorat parla a tot el grup dins de l'aula usa majoritàriament la llengua catalana. El 46,8% indica que el professorat "sempre o gairebé sempre" s'adreça als alumnes en aquesta llengua. Igual que en les edicions anteriors, el percentatge de professors que es dirigeixen "sovint" en català als alumnes augmenta: 10,2% al 2006, 19,7% al 2013, i 24,3% al 2021, però, alhora, al 2021 decreix l'ús "sempre o gairebé sempre" del català, mentre que el percentatge total entre la suma de "mai o gairebé mai", "poques vegades" i "mitjanament" és superior a la de les edicions anteriors.

Una mica més del 15% de l'alumnat percep que el català s'usa "poques vegades", "mai o gairebé mai", percentatge que supera les dades del 2013 (7,4%) per més del doble.

Gràfic 3.1. "Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, quan el professorat parla a tot el grup?". Percentatges. Onades 2006 (n= 1.377), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

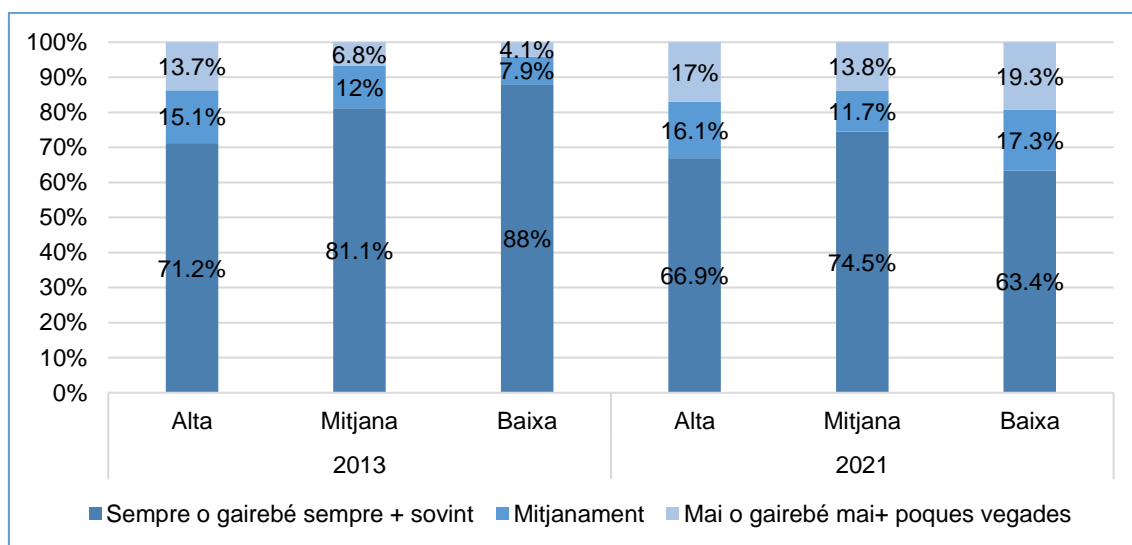

3.1.1. Usos lingüístics del professorat amb el grup-classe segons el nivell de complexitat del centre

L'ús del català pel professorat varia segons el nivell de complexitat del centre. Presenta una certa tendència de canvi quan es compara el 2013 i el 2021. Mentre que al 2013 l'ús del català decau progressivament a mesura que el nivell de complexitat del centre augmenta, el 2021 és en els centres de complexitat mitjana on el percentatge d'ús del català del professorat és més alt. Si bé als centres de complexitat baixa l'any 2013 prop del 90% de l'alumnat afirma que el professorat usa habitualment el català per adreçar-se al grup-classe, el 2021 el percentatge no arriba al 64%. En canvi, en els entorns socioeconòmics més desfavorables l'ús de "sempre o gairebé sempre" i "sovint" en català passa de representar el 71,2% el 2013, al 66,9% el 2021.

Així doncs, els centres amb un nivell de complexitat baixa passen de ser on més català es parla el 2013 (+7 punts percentuals en relació amb la complexitat mitjana) a tenir els percentatges amb menys ús de català "sempre o gairebé sempre" i "sovint" el 2021 (-9 punts percentuals en relació amb la complexitat mitjana).

Gràfic 3.2. Ús del català del professorat amb el grup-classe. Resultats segons el nivell de complexitat dels centres. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

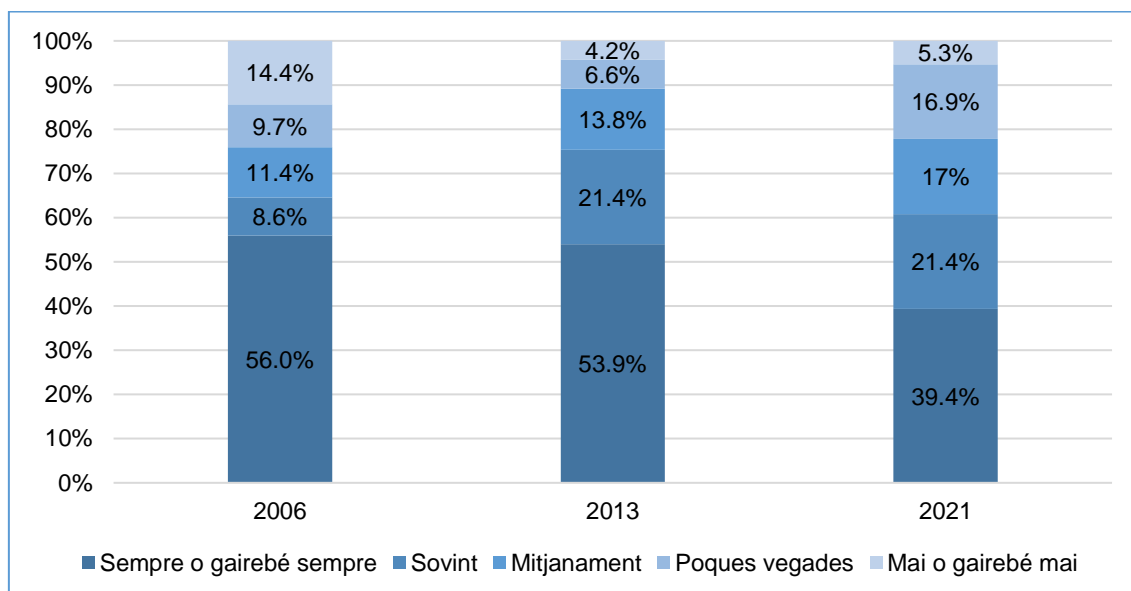
3.2. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat a l'aula

La major part de l'alumnat de quart d'ESO respon que usa el català per adreçar-se al professorat dins de l'aula, però l'ús és més baix que el que en fa el professorat. Si bé una mica més del 71% del professorat parla català al grup-classe (si se sumen les respostes de "sempre o gairebé sempre" i "sovint"), quan és l'alumne qui inicia la comunicació aquest percentatge baixa fins al 60,8%. La diferència s'explica, sobretot, per la proporció més baixa d'alumnes que utilitzen "sempre o gairebé sempre" aquesta llengua (39,4% enfront del 46,8% del professorat).

Comparant els resultats amb els del 2006 i els del 2013, es desprèn que el professorat fa un ús més sovintejat del català que no pas l'alumnat.

Tanmateix, respecte a les dues edicions anteriors, s'observa que minva la proporció d'alumnes que "sempre o gairebé sempre" s'adrecen en català al professorat: del 55% el 2006 i el 2013, al 39,4% el 2021.

Gràfic 3.3. "Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, quan parles amb el professorat dins la classe?". Percentatges. Onades 2006 (n= 1.377), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

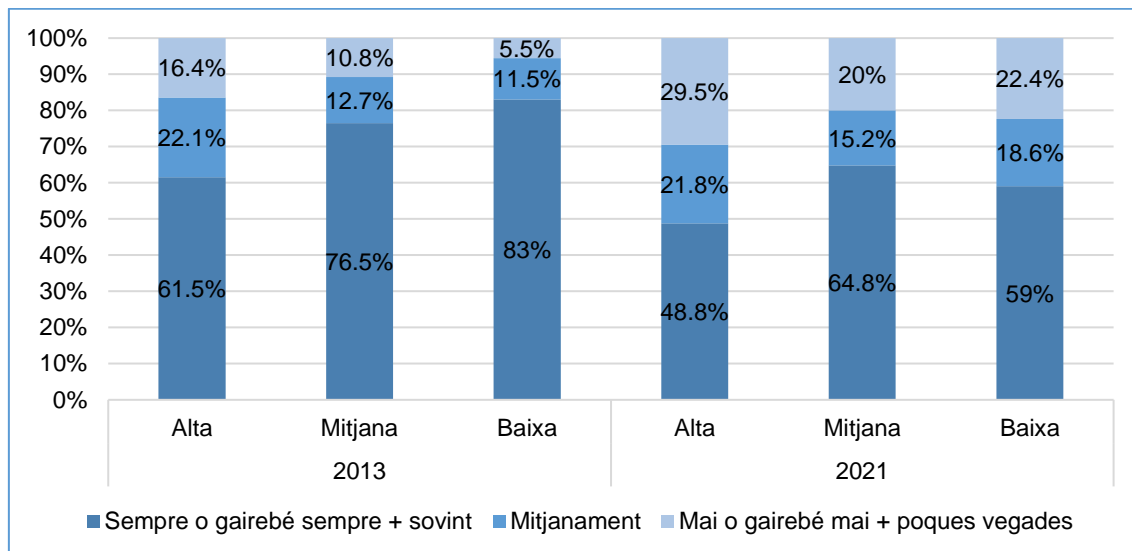

3.2.1. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat a l'aula segons la complexitat del centre

La complexitat del centre presenta una associació estadísticament significativa amb la llengua emprada per l'alumnat a l'hora de parlar amb el professorat dins de l'aula el 2013, en canvi, el 2021 es manté entre la complexitat alta i la mitjana, però s'observa un gir notori en els centres de complexitat baixa.

El 2013, el 83% de l'alumnat parla "sempre o gairebé sempre" en català amb el professorat a l'aula en centres de complexitat baixa, que és l'ús del català més elevat, amb gairebé 7 punts percentuals per sobre de l'ús dels centres de complexitat mitjana. En canvi, el 2021, en la complexitat baixa un 59% parla "sempre o gairebé sempre" català en aquest context. Els centres de complexitat mitjana (64,8%) fan uns usos una mica més de 5 punts per sobre dels resultats dels centres de complexitat baixa. Així doncs, igual que en les figures anteriors, en els centres de complexitat mitjana l'ús del català és prou superior a l'ús de la llengua en els centres de complexitat alta (48,8%), però també lleugerament superior al dels centres de complexitat baixa, dada que representa una novetat respecte al 2013.

Gràfic 3.4. Ús del català de l'alumnat amb el professorat a l'aula. Resultats segons el nivell de complexitat dels centres. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

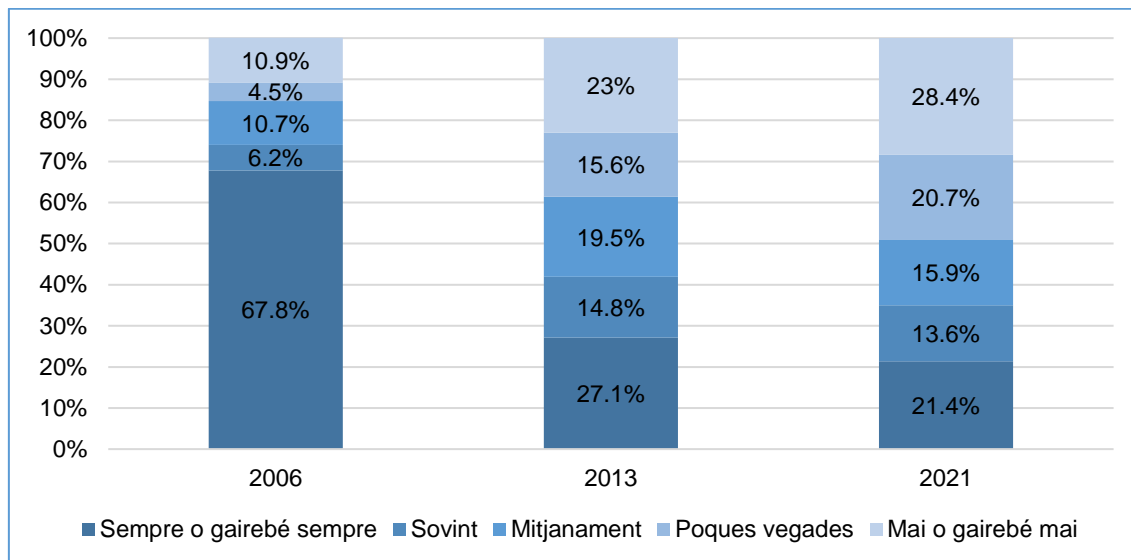
3.3. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe

A continuació es descriuen els usos lingüístics de l'alumnat a l'hora de fer treballs en grup dins la classe.⁷ Tal com mostra el gràfic 3.5, l'ús del català a l'hora de treballar en grup no és tan generalitzat com en els altres contextos. En l'onada de 2021, el 21,4% l'usa "sempre o gairebé sempre" i el 13,6% ho fa "sovint". Però hi ha un destacat 28,4% que no parla "mai o gairebé mai" català quan fa un treball en grup a l'aula amb altres companys, percentatge que sumat a la categoria "poques vegades" i "mitjanament" representa un 65%. Respecte a les onades del 2006 i del 2013 s'observa, doncs, una forta davallada de l'ús del català en el treball en grup entre l'alumnat en la categoria "sempre o gairebé sempre" entre aquestes dues edicions: ha passat del 67,8% al 27,1%, i ha continuat un descens en aquesta categoria fins arribar a l'actual 21,4%.

Aquestes dades mostren, a més, que tot i trobar-se en l'entorn escolar, l'alumnat es comporta de manera força diferent segons si la comunicació s'estableix amb el professorat o amb els companys.

⁷ Abans de tot, és important esmentar que en l'onada de l'any 2013 es va introduir un petit canvi a l'enunciat de la pregunta que es va formular a l'alumnat, la qual cosa implica que la comparació i interpretació de les dades entre l'onada de 2006 i 2013 s'ha de realitzar amb cura. Mentre que en l'onada de 2006 es demanava per la freqüència d'ús del català "quan fas un treball en grup dins la classe", a les edicions de 2013 i 2021 s'ha emprat una formulació més concreta: "quan fas activitats en grup amb altres companys dins la classe". El fet d'esmentar els companys al redactat de la pregunta podria haver influït l'alumnat a l'hora de respondre en un sentit o un altre.

Gràfic 3.5. “Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn quan fas activitats en grup amb altres companys dins la classe?”. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.369), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

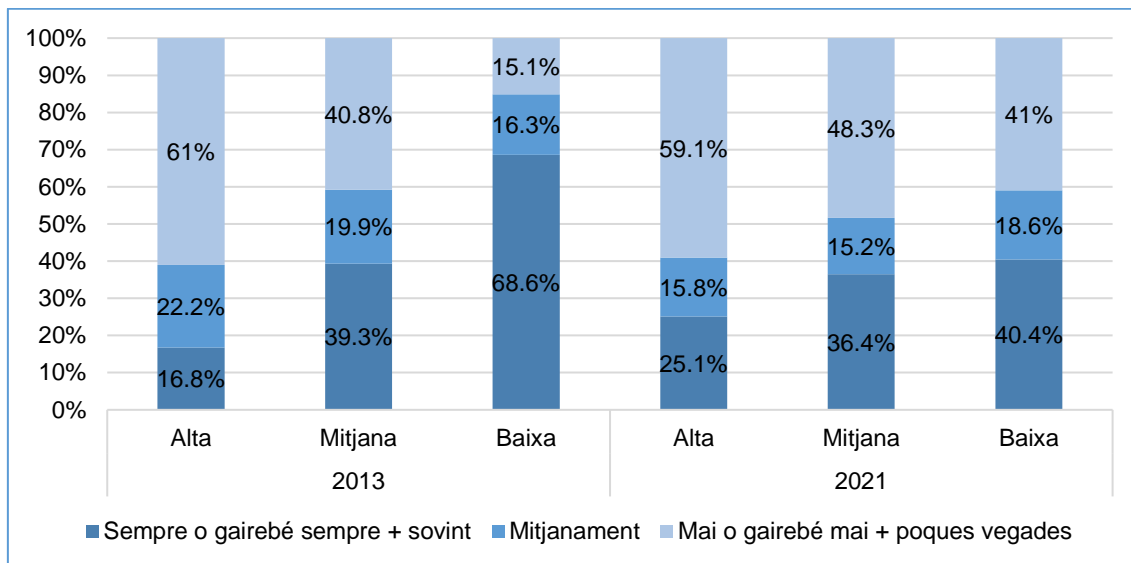
3.3.1. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe segons la complexitat del centre

El nivell de complexitat dels centres ha estat fortament associat amb els usos lingüístics de l'alumnat a l'hora de fer treballs en grup a classe. Tanmateix, comparant el 2013 i el 2021, les dades que més sorprenen tenen a veure amb la davallada d'ús del català en els centres de complexitat baixa. Mentre que en els centres de complexitat alta i mitjana els percentatges en relació amb l'ús "sempre o gairebé sempre" del català de l'alumnat es mantenen semblants, augmenta del 2013 al 2021 en centres de complexitat alta (del 16,8% al 25,1%) i disminueix lleument en centres de complexitat mitjana (del 39,3% al 36,4%), i en els centres de complexitat baixa els canvis són molt notoris: del 68,6% al 40,4%.

Així doncs, mentre que el 2013 el percentatge d'alumnat que parla "sempre o gairebé sempre" català en centres de complexitat baixa és més de quatre vegades superior que en els centres de complexitat alta, el 2021 la distància entre nivells de complexitat disminueix. Els més de 50 punts que separen la complexitat alta i la baixa el 2013, passen a ser pocs més de 15 el 2021.

La pauta del 2013 "a més complexitat del centre, menys ús de la llengua catalana" comuna als tres usos analitzats (llengua del professorat al grup-classe, llengua de l'alumnat amb el professorat dins l'aula i llengua en els treballs en grup), el 2021 només es manté a les activitats en grup entre l'alumnat i, tot i així, s'observen distàncies més curtes entre complexitats que en l'onada anterior.

Gràfic 3.6. Ús del català a l'hora de treballar en grup a classe. Resultats segons el nivell de complexitat dels centres. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

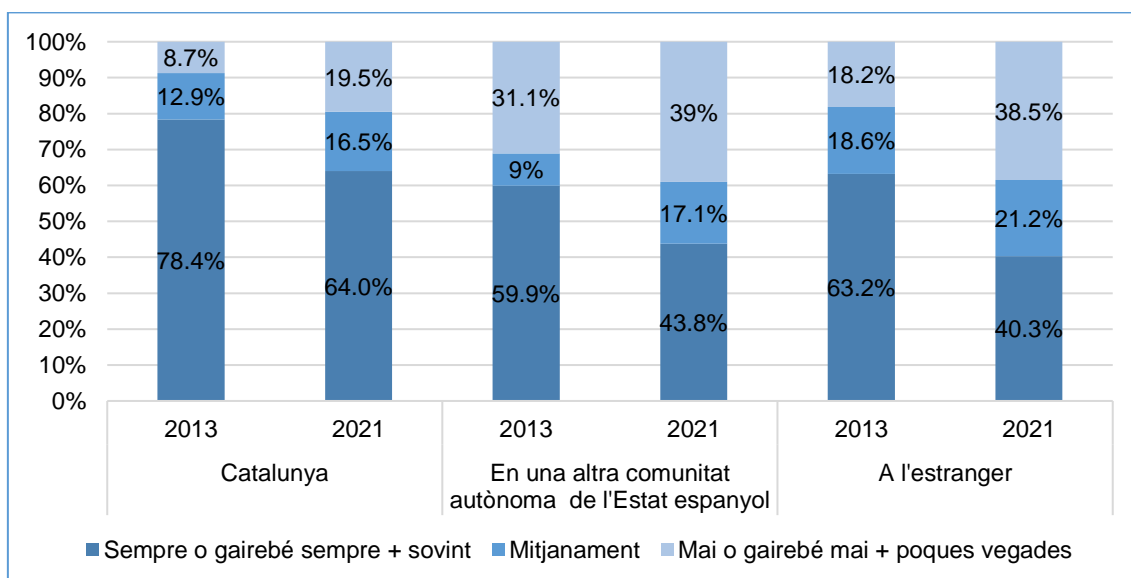

3.3.2. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe segons el lloc de naixement de l'alumnat

L'alumnat nascut a Catalunya usa més el català per parlar amb els companys que l'alumnat d'altres procedències. El 64% d'aquests alumnes es comuniquen "sempre o gairebé sempre" i "sovint" en català quan estan fent un treball en grup amb els companys dins la classe, percentatge 14,4 punts més baix que el del 2013.

El 43,8% dels nascuts en un altre lloc d'Espanya usa el català de manera habitual quan fa treballs en grup (el 59,9% el 2013), i entre l'alumnat nascut a l'estranger el percentatge és del 40,3% (63,2% el 2013).

Gràfic 3.7. Ús del català a l'hora de treballar en grup a classe. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

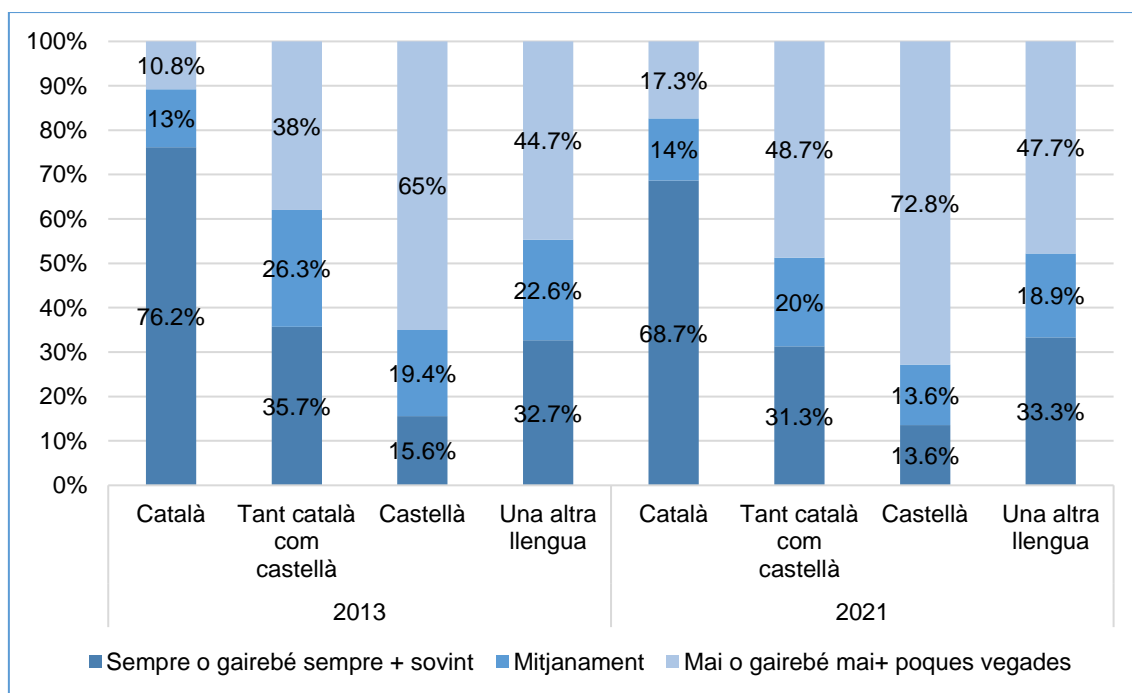

3.3.3. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe segons la llengua d'identificació

L'alumnat que té com a llengua d'identificació el català, l'usa més sovint que la resta quan es tracta de fer treballs en grup amb altres companys. El 68,7% ho fa "sovint" i "sempre o gairebé sempre", a una distància amb altres col·lectius semblant a la de l'edició de 2013. El 31,3% de l'alumnat que té com a llengües d'identificació el català i el castellà parla majoritàriament català quan fa treballs en grup. Aquesta pauta contrasta amb l'observada quan l'alumnat parla amb el professorat dins l'aula, en què els alumnes que tenen el català com a llengua d'identificació i els qui tenen tant el català com el castellà tenen uns resultats molt equilibrats.

L'alumnat que se sent més proper al castellà és qui menys usa el català per dirigir-se als companys en aquest context (el 13,6% ho fa habitualment), per darrere dels qui s'identifiquen amb una llengua diferent del català i el castellà (33,3%), dades semblants a les del 2013.

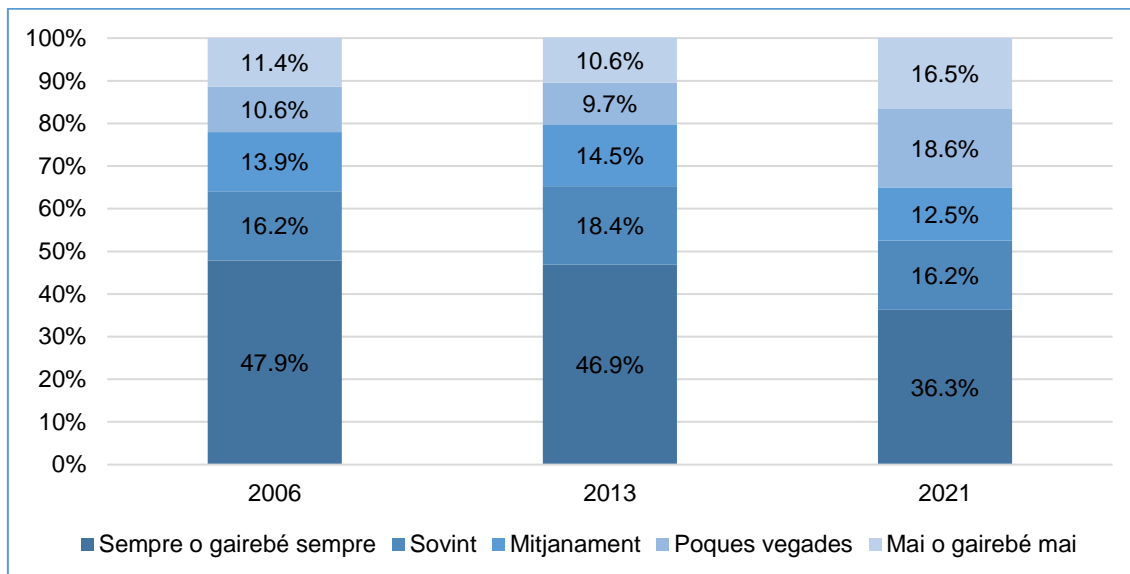
Gràfic 3.8. Usos lingüístics a l'hora de treballar en grup a classe. Resultats segons la llengua d'identificació de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

3.4. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula

A continuació s'analitzen els usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula. En aquest context, poc més del 52% de l'alumnat usa regularment el català, a diferència del 2006 i 2013 en què el percentatge es troba al voltant del 65%. Tal com s'està veient en la resta de figures dels usos lingüístics de l'alumnat, en els últims anys s'ha accentuat la caiguda del català. El 2021 el 35,1% de l'alumnat respon que no usa pràcticament el català amb el professorat fora l'aula.

Gràfic 3.9. “Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn quan parles amb el professorat fora de la classe?”. Percentatges. Onades 2006 (n= 1.377), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

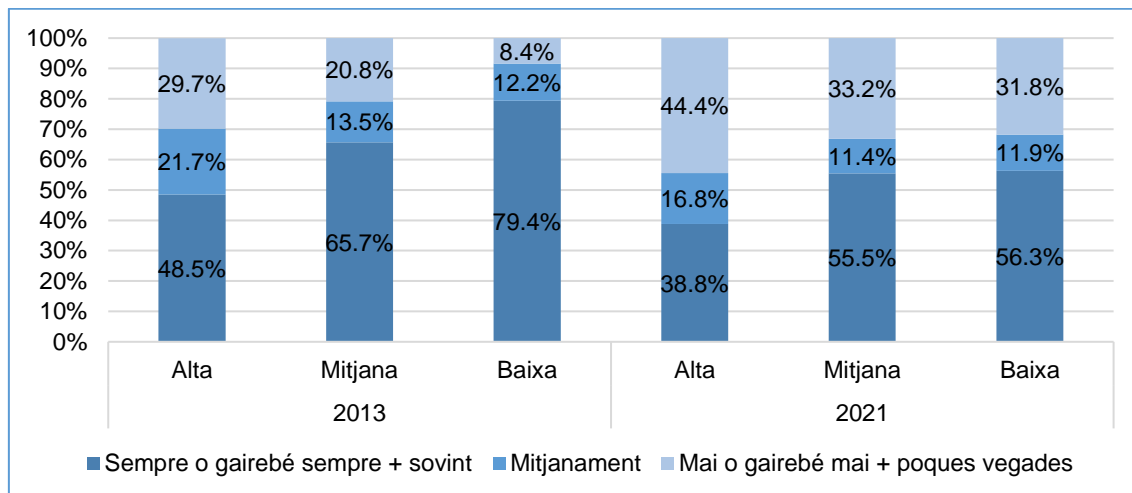
El canvi es dona, però, en comparar la llengua parlada amb el professorat dins i fora de la classe. Com es veu en els gràfics 3.3. i 3.9., en l'edició de 2006 l'ús del català en ambdós contextos era molt similar (quasi el 65% parlaven català habitualment al professorat dins i fora de l'aula), ara bé, el 2021 s'observa una certa disparitat: es parla més català dins l'aula que fora (60,8% i 52,5%, respectivament). A més, es perden més de 10 punts percentuals en l'ús del català fora de l'aula entre el 2006 i el 2021.

3.4.1. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula segons la complexitat del centre

L'ús del català amb el professorat fora de l'aula ha experimentat un descens considerable en relació amb el 2013, en canvi, es retallen distàncies entre complexitats. Als centres situats en entorns socioeconòmics més desfavorables, el percentatge d'alumnat que acostuma a parlar català amb el professorat fora de l'horari de classe representa un 38,8% (a diferència del 48,5% el 2013).

Als centres de complexitat mitjana, el col·lectiu que usa habitualment el català representa el 55,5% (10 punts percentuals menys que el 2013), i és als centres de complexitat baixa on s'experimenta el canvi més destacable: del 79,4% el 2013 al 56,3% el 2021, tendència semblant a la que s'observa en els usos lingüístics entre l'alumnat. Així doncs, mentre que el 2013 es pot establir una associació evident entre el nivell de complexitat i els usos lingüístics (també en els contextos menys acadèmics), el 2021 la relació és molt més baixa. Sobretot en aquest context, les diferències disminueixen entre els centres de complexitat mitjana i baixa, on la distribució d'usos del català és gairebé la mateixa, a diferència del 2013, quan s'observava una distància de gairebé 14 punts percentuals.

Gràfic 3.10. Ús del català de l'alumnat amb el professorat fora de la classe. Resultats segons el nivell de complexitat dels centres. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

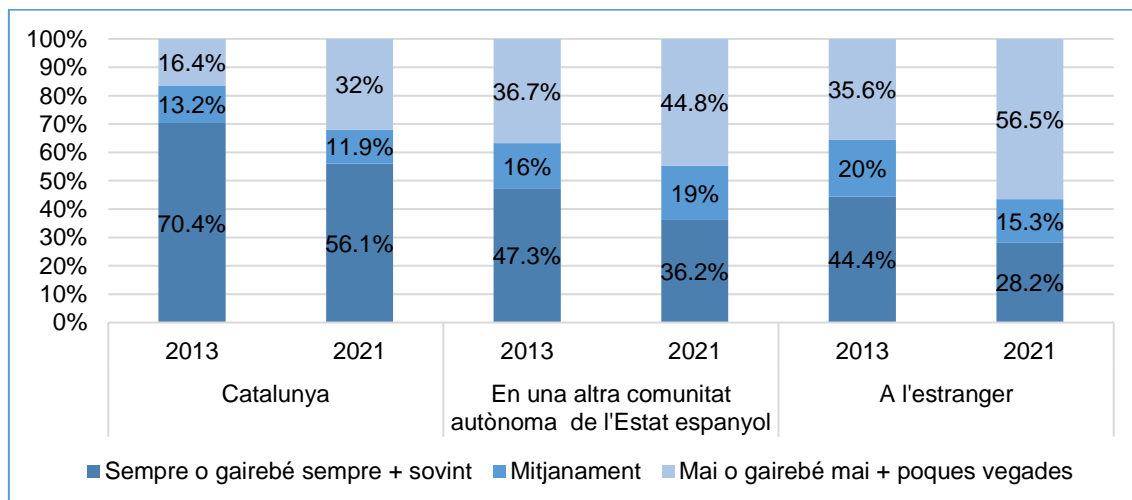

3.4.2. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula segons el lloc de naixement de l'alumnat

El lloc de naixement presenta una associació estadísticament significativa amb la llengua emprada a l'hora de dirigir-se al professorat fora de classe. L'alumnat nascut a Catalunya és el que més usa el català en aquest context: el 56,1% se situa en les categories "sovint" i "sempre o gairebé sempre". En el cas de l'alumnat nascut fora de Catalunya, la utilització del català en les mateixos nivells d'ús va del 28% al 36%. Tanmateix, les diferències entre col·lectius són més baixes el 2021 que el 2013: mentre que el 2013, la distància entre l'alumnat nascut a Catalunya i la resta suposava un mínim de 23 punts percentuals, el 2021 és com a màxim de 20.

La distància més petita entre resultats s'associa amb la davallada general d'ús del català que s'ha anat observant en els altres àmbits analitzats, amb un ús com a mínim de 10 punts per sota en un mateix col·lectiu entre una edició i l'altra.

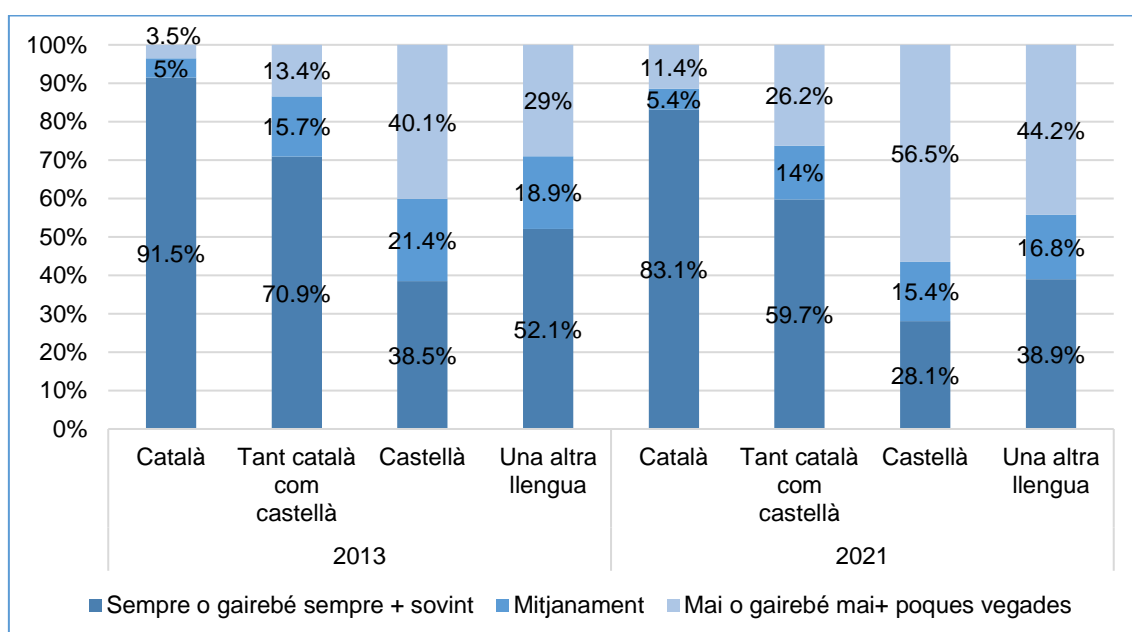
Gràfic 3.11. Ús del català de l'alumnat amb el professorat fora de la classe. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

3.4.3. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de l'aula segons la llengua d'identificació

Si el lloc de naixement ja introduïa diferències remarcables en l'ús del català, la llengua d'identificació de l'alumnat és un factor encara més determinant: entre l'alumnat que respon que el català és la seva llengua, la gran majoria l'usa per parlar amb el professorat fora de l'aula (83,1%). Els qui responen que la seva llengua és tant el català com el castellà, el seu ús és del 59,7%, percentatge que per a la resta de col·lectius decau significativament. Novament, s'observa un ús més baix del català el 2021 que el 2013, concretament, en aquest àmbit, el descens oscil·la entre 10 i 13 punts percentuals.

Gràfic 3.12. Usos lingüístics de l'alumnat amb el professorat fora de la classe. Resultats segons la llengua d'identificació de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

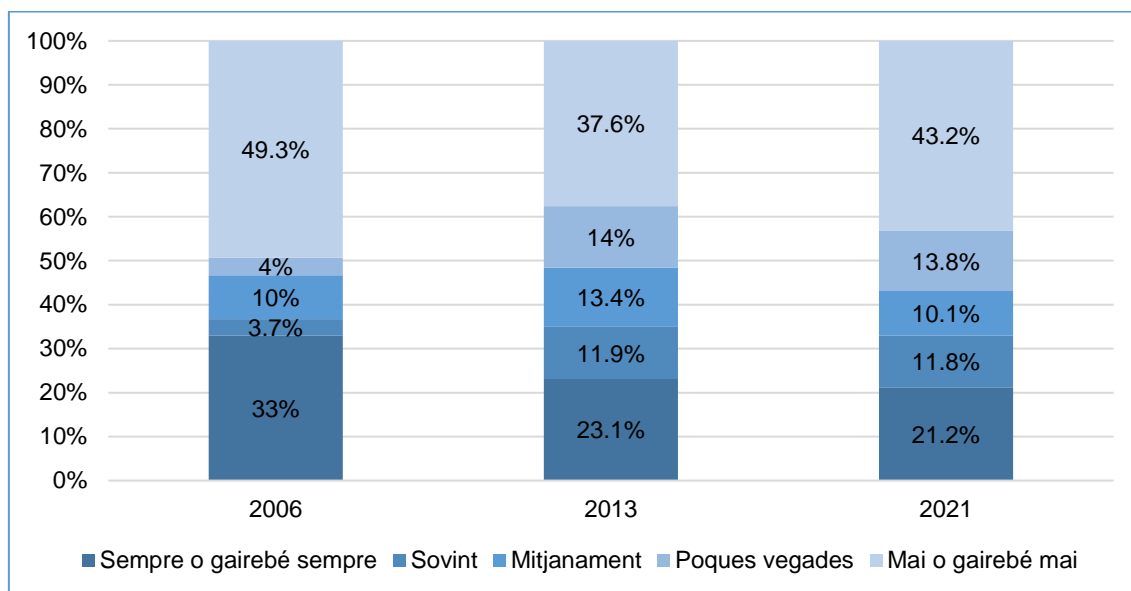
3.5. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe

Entre les diverses preguntes incloses en el qüestionari per conèixer l'ús del català en el context escolar, la referida a la llengua amb els companys fora de classe és la que mostra un ús menys generalitzat del català. El 33% de l'alumnat parla "sovint" i "sempre o gairebé" sempre català amb els companys fora de la classe, un percentatge clarament inferior al dels qui no solen usar el català en aquesta situació (57%).

Les dades del 2006 reflectien que el 49,3% de l'alumnat no parlava "mai" català amb els seus companys i amiguets fora de la classe. Si bé aquesta dada el 2013 es reduïa a un 37,6% de l'alumnat que no parlava català "mai", en aquesta última onada la tendència es reverteix i guanya 5,6 punts percentuals i arriba a l'actual 43,2%. D'altra banda, també es fa patent que des del 2006 ha anat disminuint el percentatge d'alumnat que "sempre o gairebé sempre" parla català (del 33% a l'actual 21,2%).

Les dades del 2021 varien poc respecte a les del 2013: baixen menys de dos punts en l'alumnat que parlava "sempre o gairebé sempre" en català en el 2013 i augmenten poc més de 5 punts percentuals entre l'alumnat que no el parla "mai o gairebé mai".

Gràfic 3.13. "Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn quan parles amb els companys fora de la classe?". Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

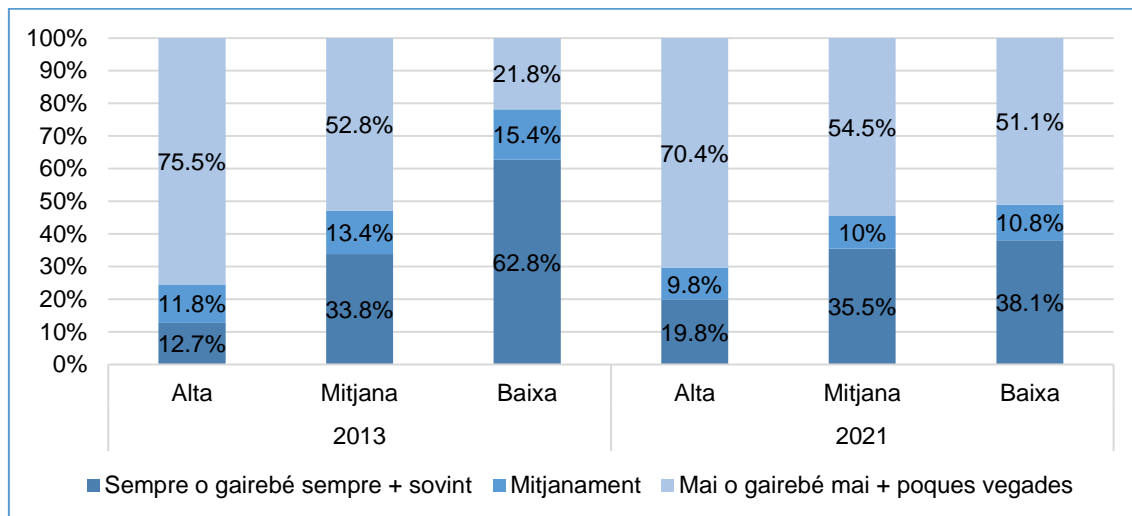

3.5.1. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe segons la complexitat dels centres

En segmentar els resultats s'observen algunes diferències en la freqüència d'ús del català segons el nivell de complexitat dels centres.

En els entorns socioeconòmics més desfavorits és on el català té una presència més baixa: els qui afirmen que l'usen regularment en les converses amb els companys representen un 19,8%. Ara bé, en comparar les dades amb les del 2013 s'observa que els gairebé 30 punts percentuals que separen la complexitat mitjana de la baixa, passen a ser menys de 3 punts el 2021. Així doncs, el 2021 presenta un nou escenari en el context de relació entre alumnat fora de la classe, d'una banda, en la complexitat alta i mitjana, tot i que en conjunt es parla menys català que en entorns més favorables, s'observa un augment de l'ús del català en relació al 2013. De l'altra, en canvi, en els centres de complexitat baixa el 62,8% d'alumnat que parla català "sempre o gairebé sempre" i "sovint" el 2013, passa a representar el 38,1% el 2021.

Gràfic 3.14. Ús del català de l'alumnat amb els companys fora de la classe. Resultats segons el nivell de complexitat dels centres. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

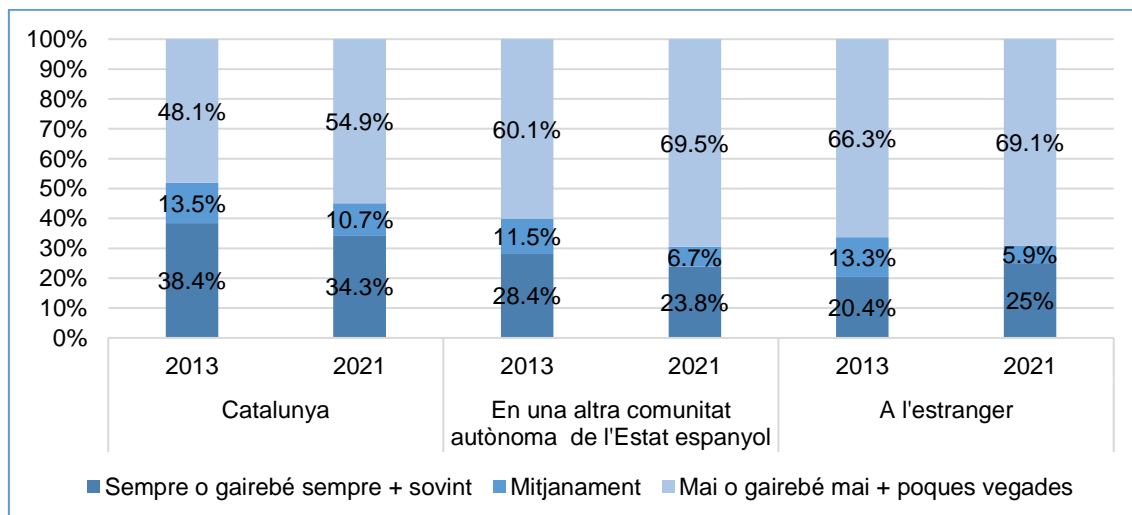

3.5.2. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe segons el lloc de naixement de l'alumnat

La variable del lloc de naixement estableix també una associació estadísticament significativa amb la llengua emprada en la interacció amb els companys, tot i que comparant les dades del 2021 amb les del 2013, en tots els llocs de naixement augmenten les diferències entre els qui no parlen “mai o gairebé mai” i “poques vegades” el català: són de 18,2 punts entre l'alumnat nascut a Catalunya i l'alumnat nascut a l'estranger el 2013, i de 14,2 punts el 2021.

Tanmateix, algunes dades que destaquen en comparar aquestes onades són, d'una banda, la baixada d'ús del català entre l'alumnat nascut a Catalunya (d'un 38,4% que en fa ús “sempre o gairebé sempre” el 2013, a un 34,3% el 2021) i, d'altra banda, l'augment d'ús del català entre l'alumnat nascut a l'estranger.

Gràfic 3.15. Ús del català de l'alumnat amb els companys fora de la classe. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

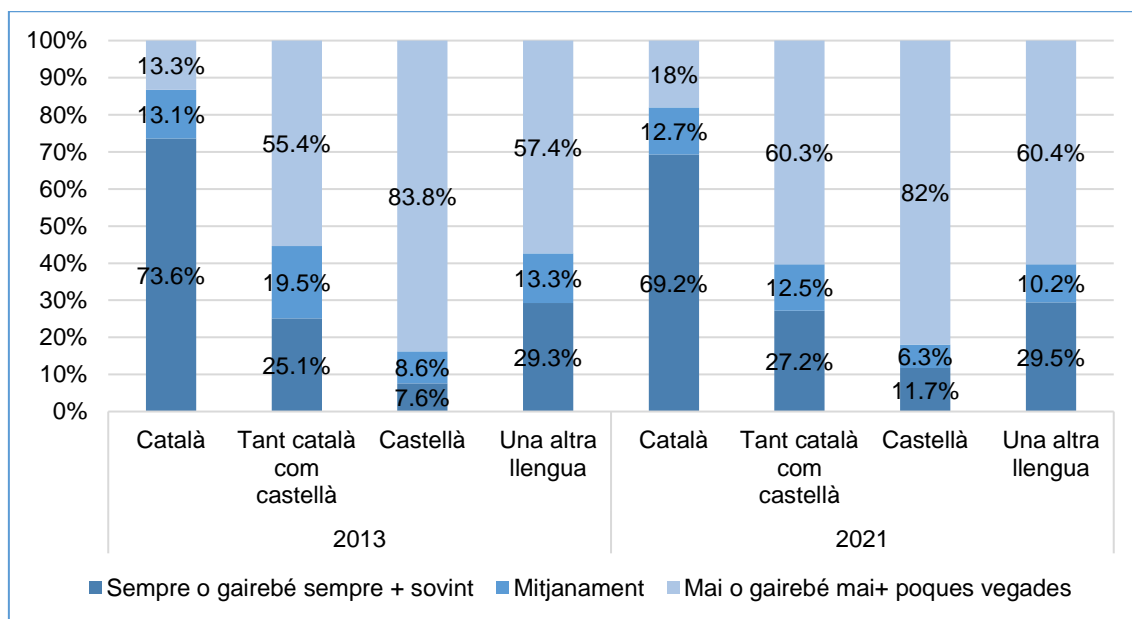

3.5.3. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe segons la llengua d'identificació

L'ús del català amb els companys fora de classe varia en funció de la llengua d'identificació. L'anàlisi dels resultats encreuant ambdues variables té unes pautes ben diferenciades, tendència que s'explica de manera semblant el 2013. D'una banda, l'alumnat que respon que la seva llengua és el català, es comunica habitualment en aquesta llengua (el 69,2% se situa en la categoria "sempre o gairebé sempre i sovint").

En canvi, els qui responen que la seva llengua és una de diferent al català tendeixen a usar menys el català amb els companys fora de l'aula, amb percentatges inferiors al 30%, fins i tot els qui tenen com a llengües d'identificació tant el català com el castellà. Així, si el 29,5% (29,3% el 2013) de l'alumnat que s'identifica amb "una altra llengua" parla freqüentment en català amb els companys, el percentatge es redueix fins a l'11,7% (7,6% el 2013) entre els qui s'identifiquen amb el castellà.

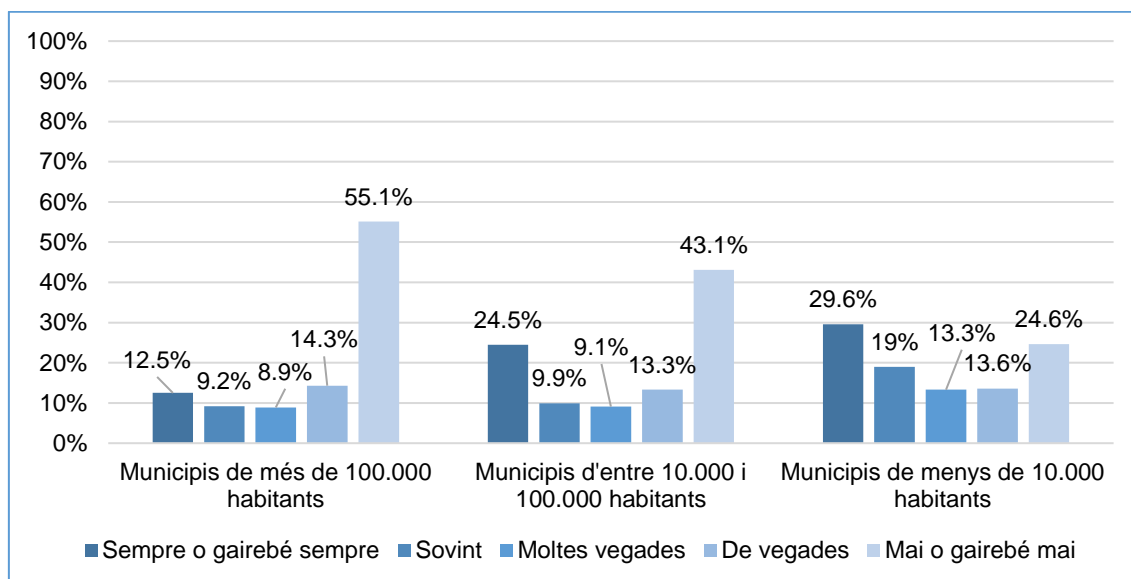
Gràfic 3.16. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe. Resultats segons la llengua d'identificació de l'alumnat. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

3.5.4. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe segons la grandària del municipi

Finalment, s'inclou un últim gràfic sobre la llengua de l'alumnat amb els companys fora de la classe segons la grandària del municipi on aquests alumnes estan escolaritzats. El gràfic 3.19 evidencia que tan sols el 12,5% de l'alumnat escolaritzat en municipis de més de 100.000 habitants usen "sempre o gairebé sempre" el català per comunicar-se amb els seus companys fora de classe. Si se suma el 9,2% d'alumnat que l'usa "sovint", suposaria un 21,7% del total de l'alumnat de poblacions superiors als 100.000 habitants. Per contra, en poblacions de menys de 10.000 habitants, el 29,6% de l'alumnat parla sempre el català en la mateixa circumstància, mentre que un 19% afirma que ho fa "sovint", és a dir, si se sumen ambdós percentatges suposa un 48,6% del total d'aquest tipus de municipis.

Gràfic 3.17. Usos lingüístics de l'alumnat amb els companys fora de la classe. Resultats segons la grandària de la població. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

3.6. Síntesi

En aquest capítol s'ha analitzat fins a quin punt els alumnes de quart d'ESO fan un ús habitual del català en diferents situacions, totes elles en el context escolar. Les respostes donades pels enquestats posen de manifest que hi ha pautes diferenciades segons les persones amb qui s'estableix la comunicació (alumnat, professorat i companys) i l'escenari en què es desenvolupa (a classe o fora de classe).

La situació en què el professorat s'adreça al conjunt del grup és aquella en què el català es troba més consolidat, tot i així ha experimentat una davallada en l'ús comparat amb l'edició de 2013, per tornar a percentatges més semblants als de 2006. En aquest sentit, si bé el 12,4% de respostes afirmen que es parla "mai o gairebé mai" i "poques vegades" el català a l'aula entre professorat i l'alumnat al 2006, el 2013 disminueix, i representa només el 7,4%. En canvi, el percentatge del 2021 torna a pujar fins al 15,4% dels qui responen que no usen el català "mai o gairebé mai", que és una mica més del doble que en l'edició anterior.

Quan és l'alumne qui es dirigeix al professorat, d'una banda la freqüència d'ús disminueix lleugerament en relació amb la variable del professorat parlant amb l'alumnat i, d'altra banda, s'observa una continuïtat de patró si es compara amb les edicions anteriors. L'ús del català que fa el professorat és d'un 71,1% mentre que el que fa l'alumnat en el context d'aula és del 60,8%. Observant les dades comparades amb les edicions anteriors, un altre cop l'alumnat respon el 2021 una mica més del doble "mai o gairebé mai" i "poques vegades" que el 2013, dades que són molt semblants a les del 2006.

Malgrat que també es troben en l'àmbit acadèmic, els usos lingüístics de l'alumnat varien a l'hora de fer activitats en grup amb altres companys. Un 35% afirma que parla "sempre, gairebé sempre" o "sovint" el català. Malgrat que se segueix observant la pèrdua d'ús comparat amb el 2013, la diferència és més baixa que en altres variables,

concretament en aquest àmbit es tracta d'una disminució al voltant de 6 punts, mentre que en les anteriors la davallada s'havia duplicat.

Fora de l'horari lectiu, l'ús del català entre l'alumnat i el professorat és lleugerament inferior al que es fa dins de classe, amb una diferència de fins a 8 punts percentuals. Pel que fa a la comparació amb les edicions anteriors, si bé entre el 2006 i el 2013 dues terceres parts de l'alumnat responen que fan un ús habitual del català amb el professorat fora de classe, el 2021 el percentatge es redueix en 10 punts (i queda en el 52,5% de tot l'alumnat).

Finalment, la comunicació entre l'alumnat fora de classe és l'àmbit amb una presència més baixa del català, conjuntament amb la comunicació entre l'alumnat dins de classe, amb percentatges inferiors al 35% entre els qui usen la llengua de manera habitual.

4. Activitats i llengua fora del context escolar

Aquest capítol se centra en les activitats de l'alumnat fora del context escolar. Concretament, s'hi analitza la freqüència de lectura de revistes, còmics, llibres i diaris, així com el temps dedicat a mirar la televisió i les xarxes socials. També s'hi estudia la participació de l'alumnat en determinades activitats fora de l'horari lectiu: classes de música o dansa, teatre, esports i associacions.

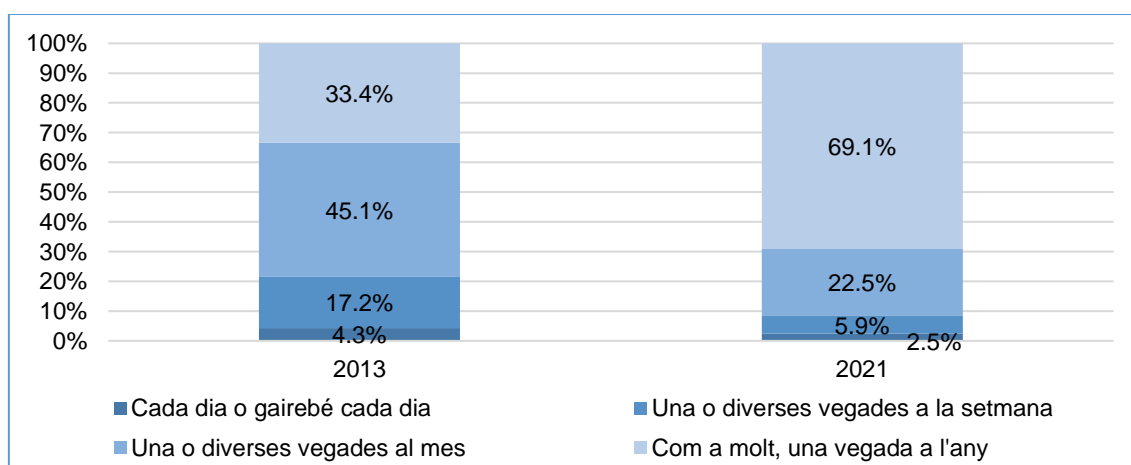
A més dels aspectes relacionats amb el grau de participació o amb la freqüència amb què es fa una activitat, és interessant conèixer la llengua més usada en les activitats que es fan fora de classe, en la mesura que poden representar una part important del dia a dia de l'alumnat de quart d'ESO. En aquest sentit, s'estudia també la llengua que parlen els alumnes amb les amistats de fora del centre, tant a nivell global com segmentant els resultats en funció de variables que poden ajudar a interpretar millor les dades.

4.1. Freqüència de lectura

Els gràfics que es presenten a continuació mostren que, més enllà de les lectures obligatòries del centre, l'alumnat de quart d'ESO no acostuma a llegir assíduament, tot i que hi ha diferències segons el suport utilitzat en la lectura.⁸

Tan sols un 8,4% de l'alumnat llegeix revistes com a mínim una vegada a la setmana, dins d'aquest grup tan sols un 2,5% en llegeix de manera diària. En canvi, el 91,6% restant no n'és lector assidu: tan sols un 22,5% en llegeix alguna vegada al mes i el 69,1% llegeix revistes una vegada a l'any. Aquests percentatges signifiquen una davallada molt considerable respecte al 2013, quan la lectura assídua de revistes superava el 20% de l'alumnat, i dins l'alumnat que no llegia revistes sovint, la lectura un cop cada mes suposava vora un 45% del total.

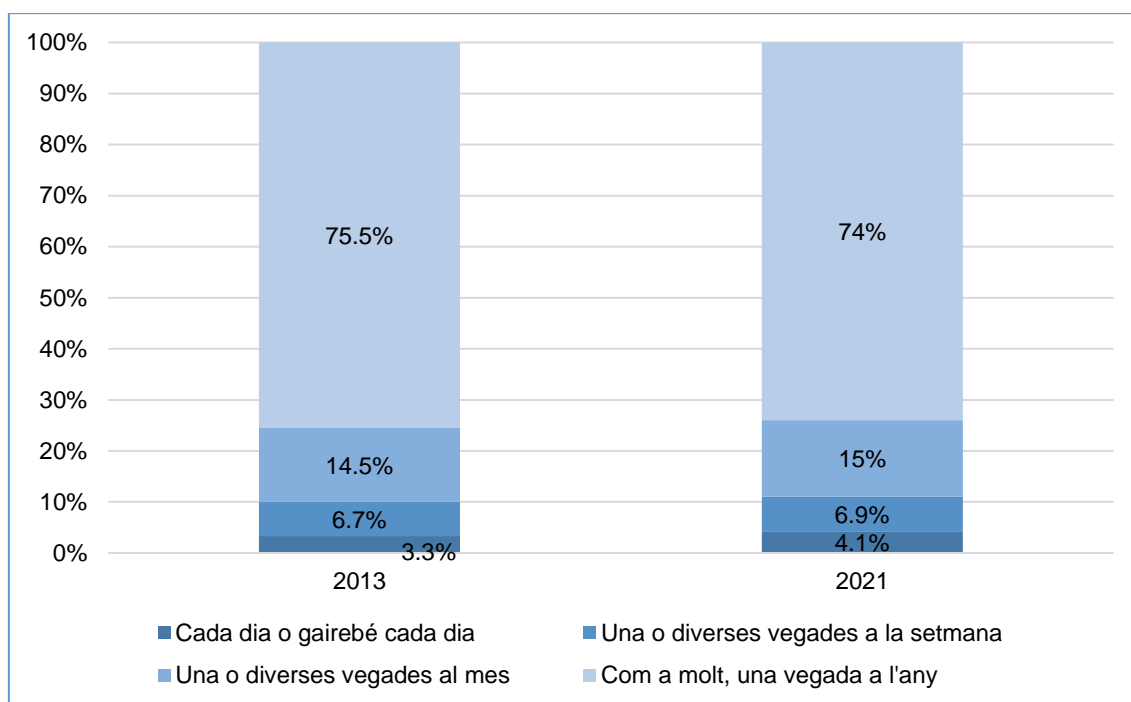
Gràfic 4.1. "A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes revistes?". Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

⁸ S'ha recollit la freqüència de lectura amb una escala temporal en lloc de les escales subjectives (del tipus "gens-poc-bastant- molt"), en què hi ha el risc que cada persona interpreti de manera diferent el significat de "bastant" o de "molt".

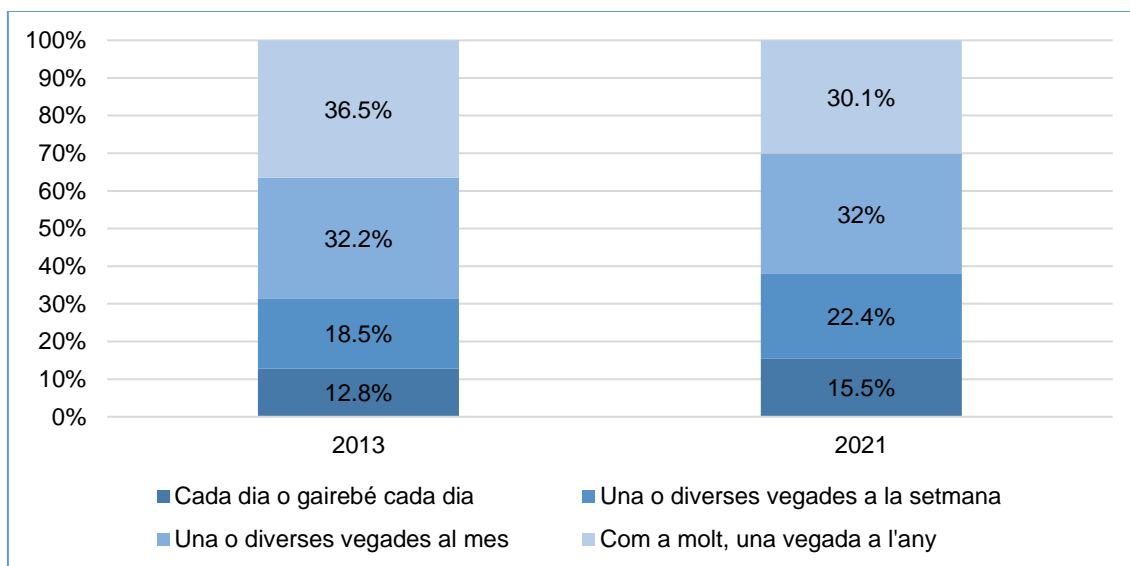
La lectura de còmics, en canvi, es manté en valors molt propers als del 2013. Un 11% de l'alumnat llegeix còmics un mínim d'una vegada a la setmana, i un 15% de l'alumnat en llegeix algun cop cada mes, si bé 3 de cada 4 alumnes en llegeixen com a molt un cop a l'any. Per tant, malgrat que el percentatge d'alumnes que s'interessa pels còmics és baix, millora respecte a l'any 2013 i, de fet, supera lleument la lectura de revistes, que era molt més elevada en el passat.

Gràfic 4.2. “A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes còmics?”. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

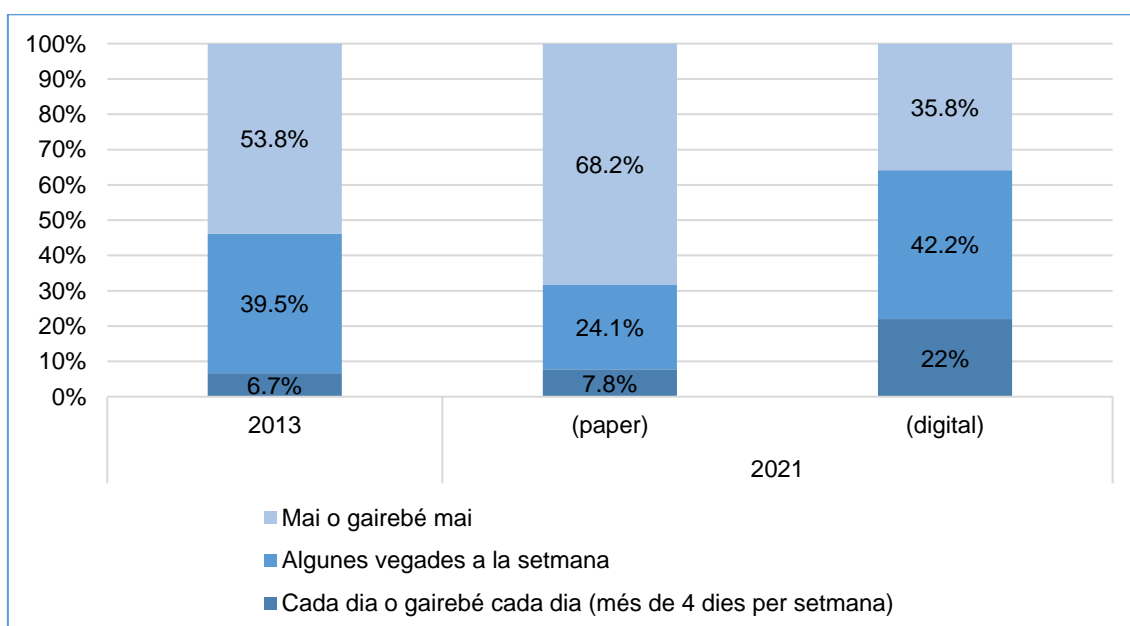
La freqüència de lectura de llibres es manté més alta que en d'altres suports, tot i que la majoria de l'alumnat tampoc no n'és lector habitual. Un 37,9% llegeix llibres com a mínim una vegada a la setmana (un 15,5% diàriament i un 22,4% setmanalment), el 32% sol llegir aproximadament una vegada al mes i un 30,1% no acostuma a llegir llibres en el temps de lleure. Aquestes dades suposen un augment en la lectura de llibres respecte al 2013, ja que tant la lectura diària com la setmanal experimenten lleus augments (+2,7 i +3,9 punts, respectivament), mentre que els hàbits de lectura menys freqüents (un màxim d'un cop a l'any) disminueixen 6,4 punts percentuals. Una hipòtesi per explicar aquesta millora en l'hàbit lector de l'alumnat podria ser l'efecte del confinament del 2020, ja que el tancament generalitzat dels centres educatius així com la impossibilitat de sortir de casa i de poder realitzar activitats fora de la llar, va possibilitar que aquest hàbit prengué una mica més de força.

Gràfic 4.3. “A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes llibres?”. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Pel que fa a la lectura de diaris, en l'enquesta de 2021 s'han introduït dues preguntes diferents, una per a la lectura en format paper i una altra per al format digital. Mentre que la lectura de diaris en paper és molt minoritària (a l'entorn de 2 de cada 3 alumnes “mai o gairebé mai” llegeixen diaris en aquest format), la proporció s'inverteix per als diaris en format digital, i tan sols un 35,8% no els consulta “mai o gairebé mai”. A més, el percentatge d'alumnes que consulta el diari digitalment cada dia arriba al 22%. Aquests percentatges són molt superiors als del 2013, tant respecte al diari en paper (que era del 7,8%) com a la lectura de diaris cada dia, que era del 6,7%.

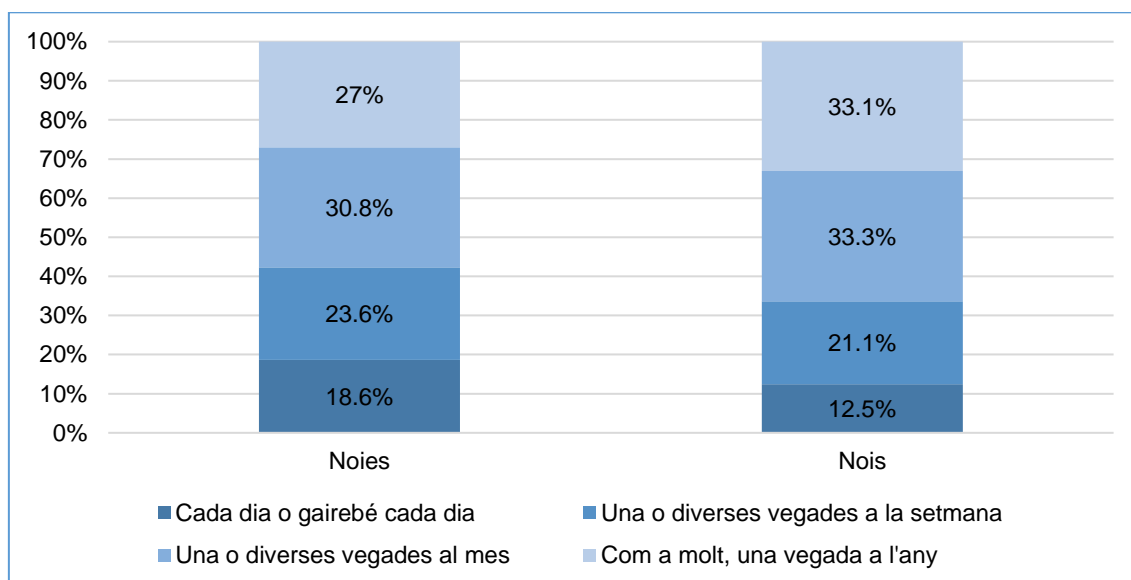
Gràfic 4.4. “A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes diaris?”. Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

En segmentar els resultats de la pregunta sobre la freqüència de lectura de llibres, s'observa que les noies dediquen més temps a la lectura fora de l'horari de classe que

no pas els nois. El 42,2% de les noies acostuma a llegir llibres com a mínim una vegada a la setmana i tan sols el 27% presenta una freqüència de lectura mínima d'un cop a l'any. Entre els nois, el percentatge de lectors assidus és inferior (33,6%) i, en canvi, prop del 33,1% afirma que només llegeix llibres com a màxim una vegada a l'any.

Gràfic 4.5. Freqüència de lectura de llibres. Resultats segons el gènere de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

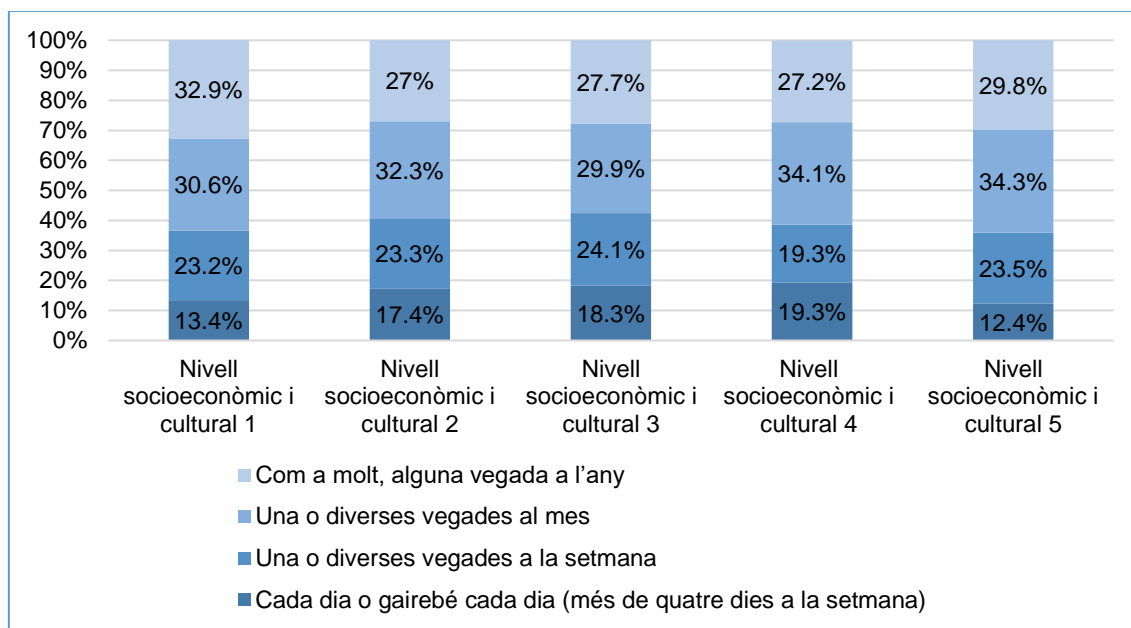

A diferència del que s'observava en altres preguntes del qüestionari, el nivell socioeconòmic i cultural familiar no presenta una associació clara amb la freqüència de lectura de llibres.⁹ L'alumnat amb un estatus socioeconòmic de nivell 2 és qui presenta uns resultats més similars a les dades globals: hi ha un 17,4% de lectors assidus (gairebé cada dia) enfront d'un 27% que llegeix, com a molt, una vegada a l'any.

D'altra banda, l'alumnat situat al nivell 3 és el que llegeix més sovint (el 42,4% ho fa, com a mínim, una vegada a la setmana) i, sorprenentment, el de nivell 5 és el que acostuma a fer-ho amb menys assiduitat si es comptabilitza la categoria "alguna vegada a l'any" i "una o diverses vegades al mes" amb un percentatge total del 64,1%. En qualsevol cas, no hi ha grans diferències en els hàbits de lectura de l'alumnat segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Com ja s'avançava a propòsit de la lectura de llibres, possiblement, la impossibilitat de realitzar activitats fora de casa durant el període de confinament de 2020 pot haver fomentat l'hàbit lector, independentment de l'estatus socioeconòmic i cultural.

⁹ Els cinc nivells classificatoris van de menys a més nivell socioeconòmic i cultural.

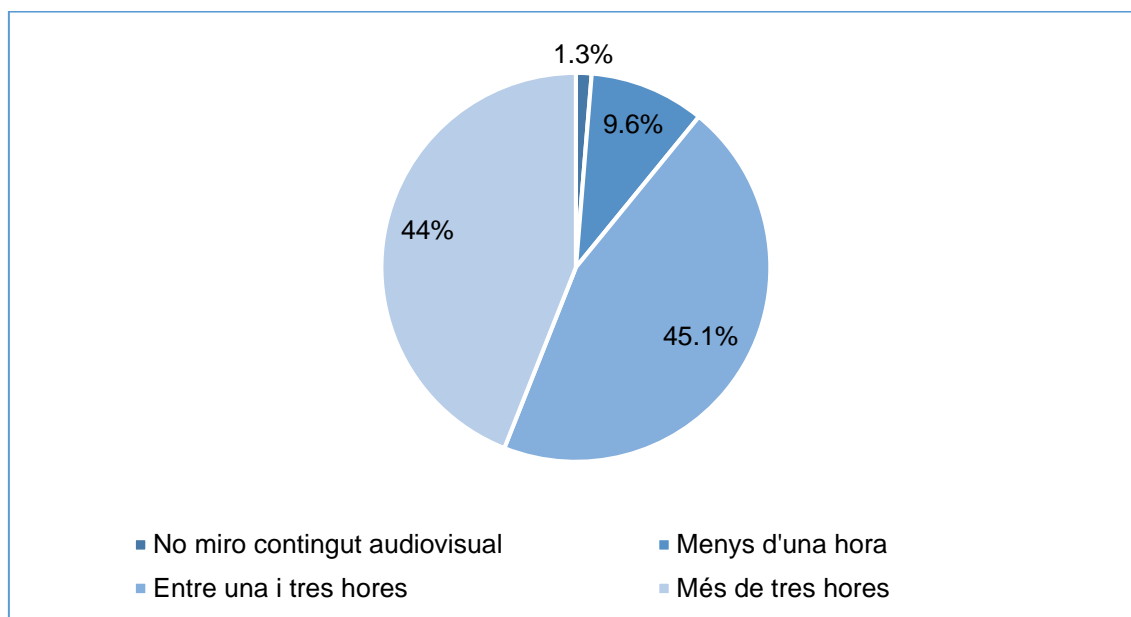
Gràfic 4.6. Frequència de lectura de llibres. Resultats segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

4.2. Temps dedicat a l'audiovisual i a les xarxes socials

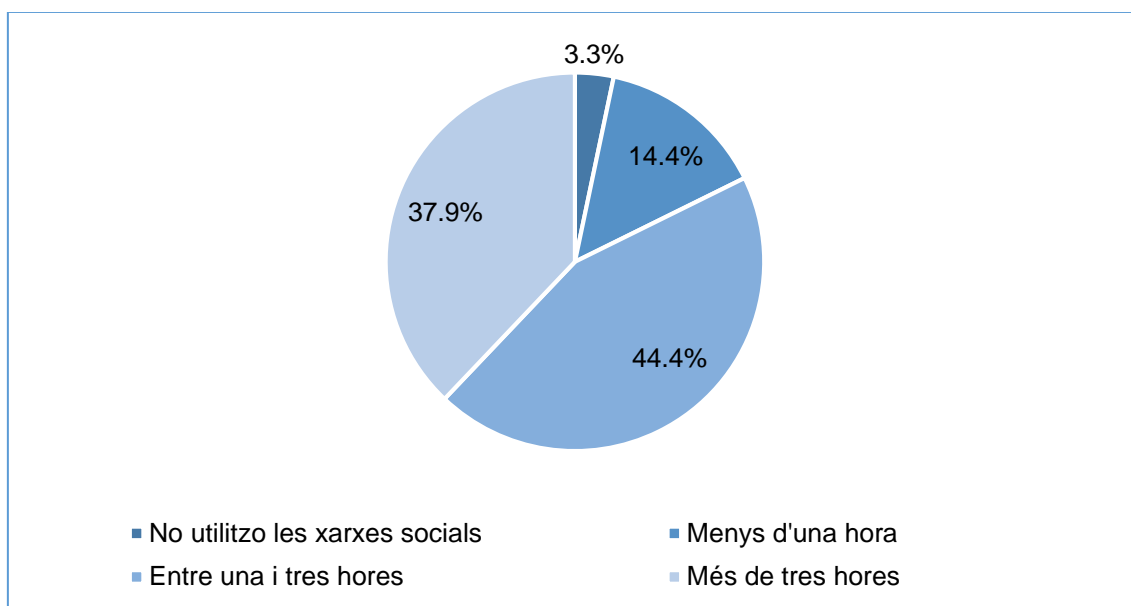
Els continguts audiovisuals i les xarxes socials són molt presents en el dia a dia de l'alumnat de quart d'ESO. Gairebé un 90% de l'alumnat dedica més d'una hora al dia als continguts audiovisuals, dels quals aproximadament la meitat (45,1%) en dedica menys de tres, i l'altra meitat més (44%). Aquests percentatges suposen un increment considerable si es compara amb la quantitat de temps dedicada a la televisió l'any 2013, quan tan sols un 13,4% hi dedicava més de tres hores, i gairebé un 34% hi dedicada menys d'una hora.

Gràfic 4.7. "Quant de temps dediques cada dia a mirar contingut audiovisual (Youtube, televisió, Instagram TV, plataformes digitals, etc.)?". Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

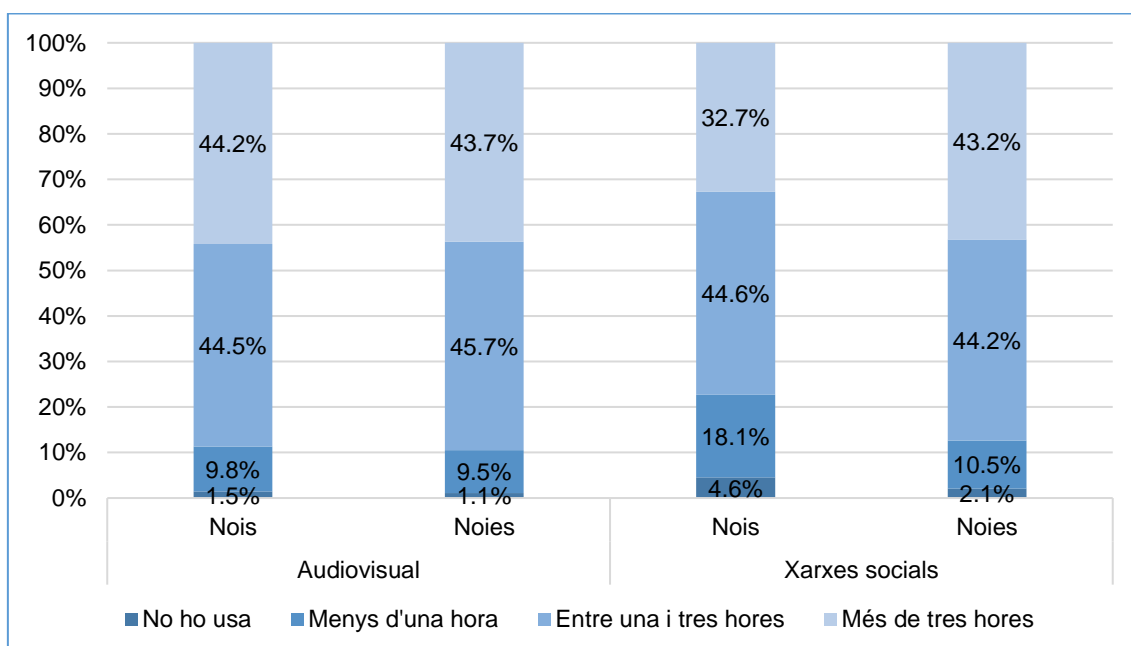
El temps dedicat a les xarxes socials és similar, si bé lleument inferior. L'opció majoritària és entre una i tres hores diàries (44,4%), però també hi ha un nombre elevat d'alumnes que hi dedica més de tres hores (37,9%). Del 17,7% restant tan sols un 3,3% no fa servir les xarxes socials mai. Aquestes dades representen un cert increment d'ús respecte al 2013, quan el percentatge d'alumnes que dedicava entre una i tres hores diàries a les xarxes socials era similar, però el percentatge d'alumnes que hi dedicava més de tres hores diàries era al voltant d'uns 10 punts menys.

Gràfic 4.8. “Quant temps dediques cada dia a les xarxes socials?” Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

No hi ha diferències remarcables entre nois i noies en el temps dedicat als continguts audiovisuals, com tampoc no n'hi havia amb la televisió l'any 2013.

Gràfic 4.9. Temps dedicat a l'audiovisual i a les xarxes socials. Resultats segons el gènere de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

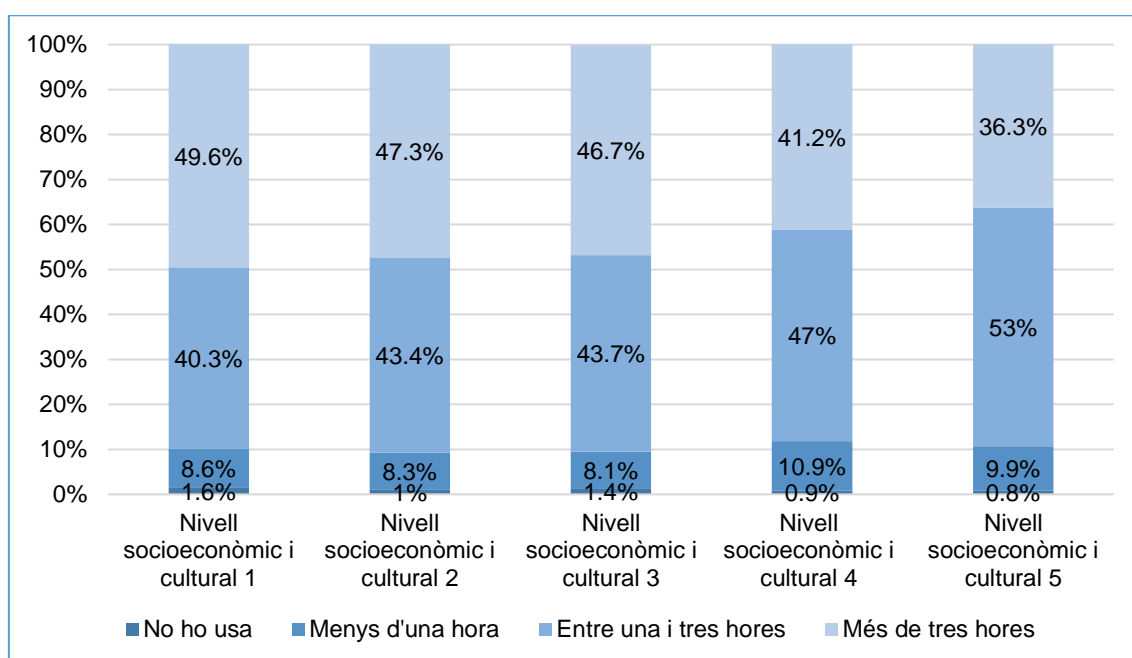

El percentatge d'alumnes situat a les diferents categories presenta variacions molt petites, les quals no arriben a 1,5 punts. En les xarxes socials, en canvi, el gènere sí que implica diferències estadísticament significatives. Les noies dediquen més temps que els nois a interactuar a les xarxes socials: un 10% més hi dedica més de tres hores, mentre que vora el doble de nois no les usen o ho fan menys d'una hora diària. Es tracta d'una diferència similar a la del 2013, si bé amb una certa reducció de les diferències entre nois i noies.

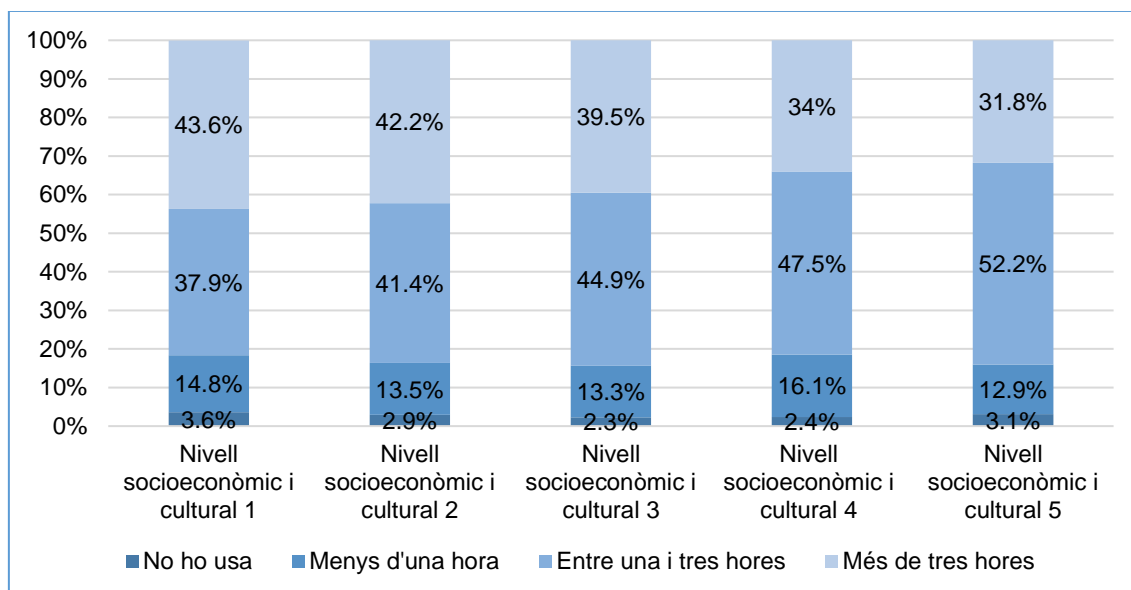
El nivell socioeconòmic i cultural familiar presenta una associació estadísticament significativa amb el temps dedicat a la televisió i a les xarxes socials. A mesura que augmenta el nivell socioeconòmic, disminueix tant el temps dedicat a la televisió, al contingut audiovisual i a l'ús de les xarxes socials.

A mesura que augmenta el nivell socioeconòmic i cultural, el percentatge d'alumnat que dedica més de tres hores diàries a aquestes activitats disminueix, mentre que el 49,6% de l'alumnat pertanyent al nivell socioeconòmic més baix dedica més de tres hores a l'activitat audiovisual, només el 36,3% del nivell socioeconòmic i cultural més alt fan el mateix. En relació amb les xarxes socials, s'hi observa el mateix patró, mentre que el 43,6% de l'alumnat pertanyent al quintil socioeconòmic més baix respon que dedica més de tres hores diàries a les xarxes socials, només el 31,8% de l'alumnat pertanyent al quintil més alt dedica més de tres hores a les xarxes socials.

Gràfic 4.10. Temps dedicat a l'audiovisual. Resultats segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

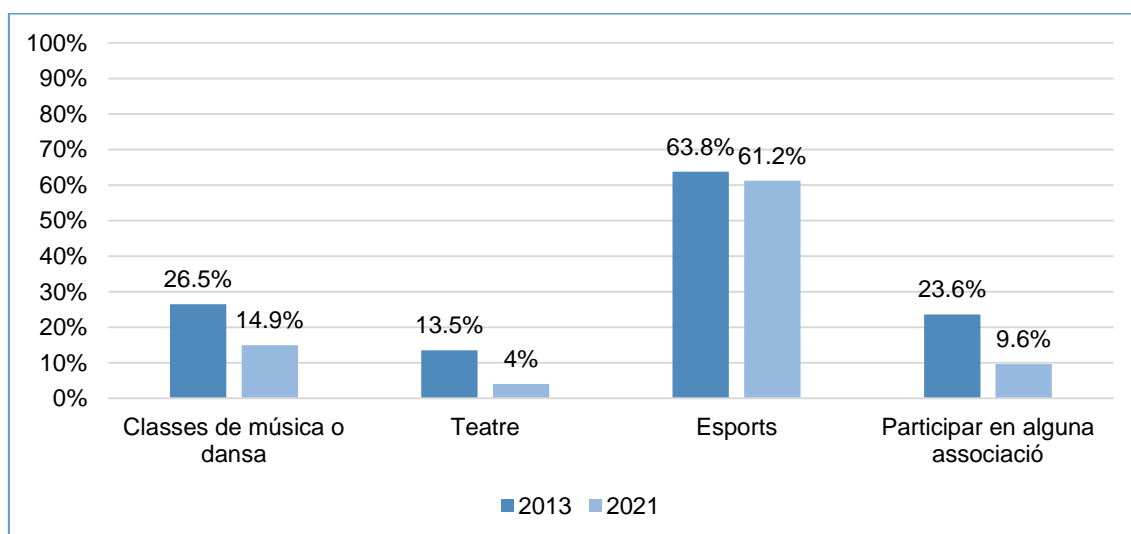
Gràfic 4.11. Temps dedicat a les xarxes socials. Resultats segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

4.3. Participació en diferents activitats fora de l'horari lectiu

El 61,2% de l'alumnat de quart d'ESO practica algun tipus d'esport fora de l'horari lectiu. Les altres activitats mostren una participació molt més baixa: el 14,9% de l'alumnat assisteix a classes de música o de dansa, el 9,6% col·labora en alguna associació i, per últim, tan sols el 4% fa teatre fora de l'horari lectiu. Especialment en aquestes darreres activitats, s'ha produït una davallada molt considerable respecte al 2013. Una part de les baixades, especialment en les classes de música, dansa i teatre i en la participació en les associacions s'atribueix a les restriccions establertes pel PROCICAT per tal d'evitar la propagació de la COVID-19 durant el curs 2020-2021.

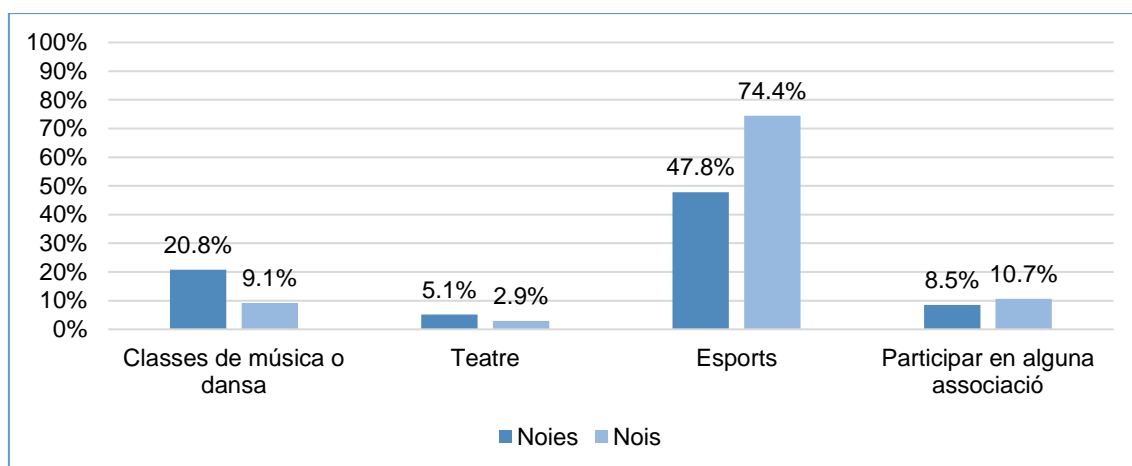
Gràfic 4.12. "Participes en alguna d'aquestes activitats fora de l'horari de classe?" Percentatges. Onada 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

Per gènere, els nois practiquen considerablement més esport que les noies (el 74,4% enfront del 47,8%), i participen lleugerament més en associacions. En canvi, vora el

doble de noies que de nois assisteixen a classes de música o de dansa (20,8% enfront del 9,1% entre els nois), així mateix passa amb el teatre: 5,1% enfront del 2,9%. Aquestes diferències ja han estat estudiades i s'atribueixen a estereotips de gènere, ja que les activitats com la dansa, la música i el teatre han estat tradicionalment feminitzades, mentre que la participació esportiva ha estat tradicionalment masculinitzada.

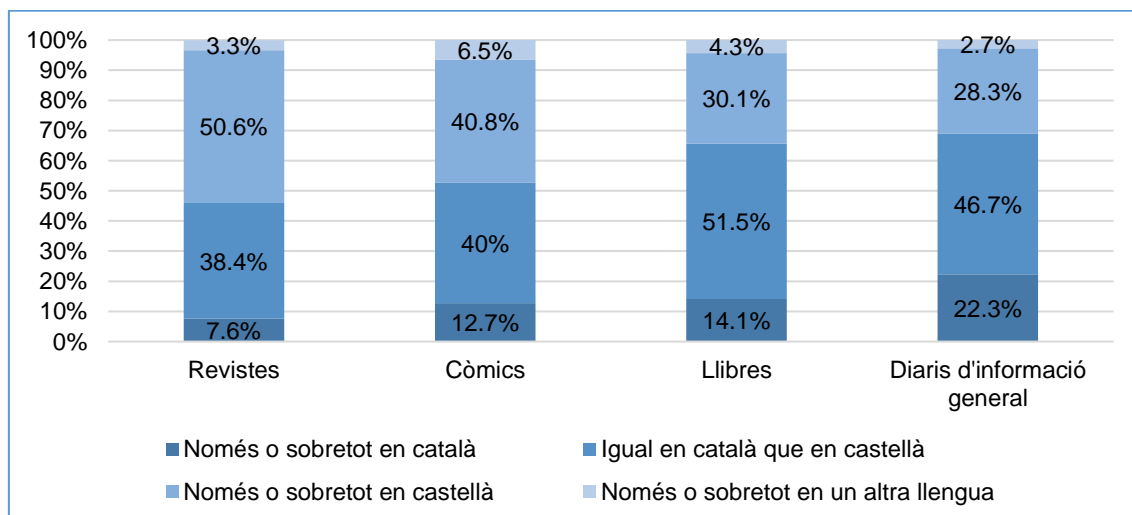
Gràfic 4.13. Participació en diferents activitats fora de l'horari de classe. Resultats segons el gènere de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

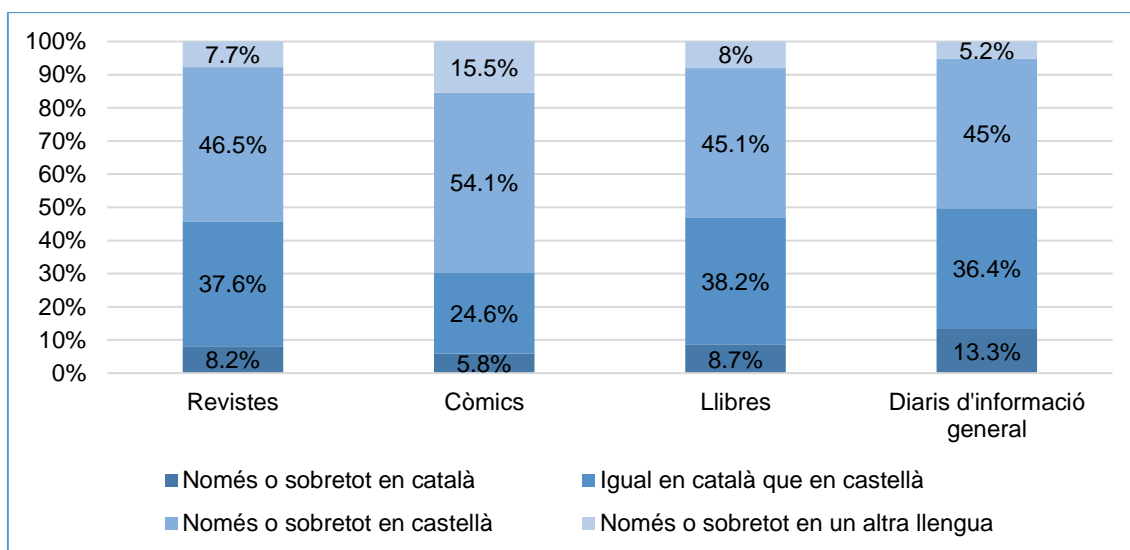
4.4. Usos lingüístics en la lectura (revistes, còmics, llibres i diaris d'informació general)

La llengua de lectura varia lleugerament en funció del suport pel qual es pregunta, malgrat que les opcions majoritàries són sempre "igual en català que en castellà" i "només o sobretot en castellà". En les revistes, la primera opció és "només o sobretot en castellà" (46,5%), en canvi, tan sols el 8,2% es decanta per publicacions en català (un increment molt lleu respecte al 2013). En la lectura de còmics, predomina el castellà (54,1%) i el català decau comparat amb les edicions anteriors (5,8%), mentre que l'ús d'altres llengües creix respecte a les onades precedents (15,5%) i és superior als percentatges de la resta de formats.

Gràfic 4.14. "En quina llengua llegeixes...?". Percentatges. Onada 2013 (n= 2.552)

Gràfic 4.15. “En quina llengua llegeixes...?”. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

A diferència del que succeïa en edicions anteriors, quan es tracta de llegir llibres, la major part de l'alumnat ho fa en castellà (45,1%), tot i que també hi ha una gran proporció que llegeix “tant en castellà com en català” (38,2%), i la lectura de llibres majoritàriament en català decau sensiblement (8,7%). Aquesta tendència s'accentua amb els diaris d'informació general, ja que la lectura majoritàriament en català perd vora 10 punts respecte al 2013 (13,3%), fins a menys d'un terç de la lectura, la llengua beneficiada és el castellà, la qual creix considerablement en comparació del 2013 (45%). Els diaris són el format de lectura en què menys s'usen terceres llengües (5,2%).

D'aquestes dades es desprèn que, fora de l'horari lectiu, l'alumnat de quart d'ESO llegeix majoritàriament en castellà, mentre que una mica menys de la meitat ho fa també en català, si bé poc sovint de manera majoritària; la qual cosa suposa una disminució general de l'ús del català en la lectura respecte al 2013, generalment a favor del castellà, però també, en menor mesura, a favor d'altres llengües, que incrementen el seu ús en els diferents formats.

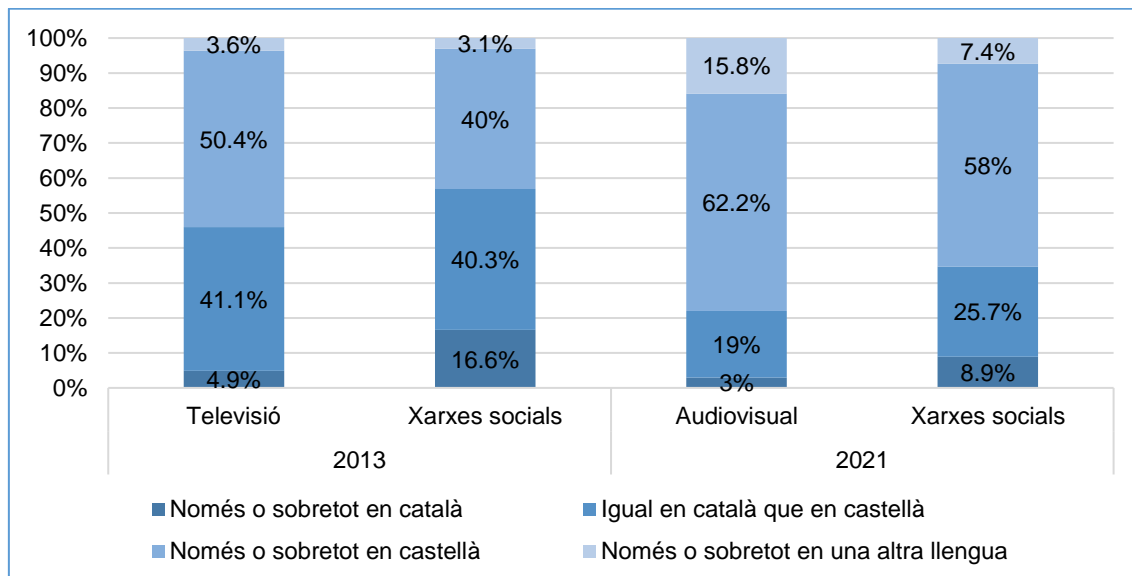
4.5. Llengua de consum en audiovisual i en xarxes socials

De manera similar al que s'observava a l'apartat anterior, tant en el consum de contingut audiovisual com en l'ús de les xarxes socials, l'alumnat de quart d'ESO usa el castellà molt majoritàriament, i tan sols de manera minoritària en combinació amb el català, que només és usat de manera preferent per un nombre molt reduït d'alumnes.

En l'audiovisual, el castellà és l'opció majoritària amb diferència (62,2%), mentre que el seu ús combinat amb el català, i l'ús principal d'altres llengües diferents del català i el castellà presenten percentatges relativament similars (19% i 15,8%, respectivament). El consum audiovisual principalment en català és de tan sols un 3%. Si es comparen els usos lingüístics en l'audiovisual del 2021 amb els de la televisió del 2013, s'observa sobretot que l'ús combinat del català i el castellà deixa de ser una opció habitual per caure a menys de la meitat (del 41,1% al 19%), mentre que creixen a ritmes similars tant l'ús del castellà (+11,8 punts) com, especialment, d'altres llengües, que passen

d'un 3,6% en la televisió del 2013, a un 15,8% en l'audiovisual el 2021 (+12,2 punts percentuals).

Gràfic 4.16. “En quina llengua mires continguts audiovisuals/televisió?/ En quina llengua et comuniques a les xarxes socials?”. Percentatges. Onada 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.139)

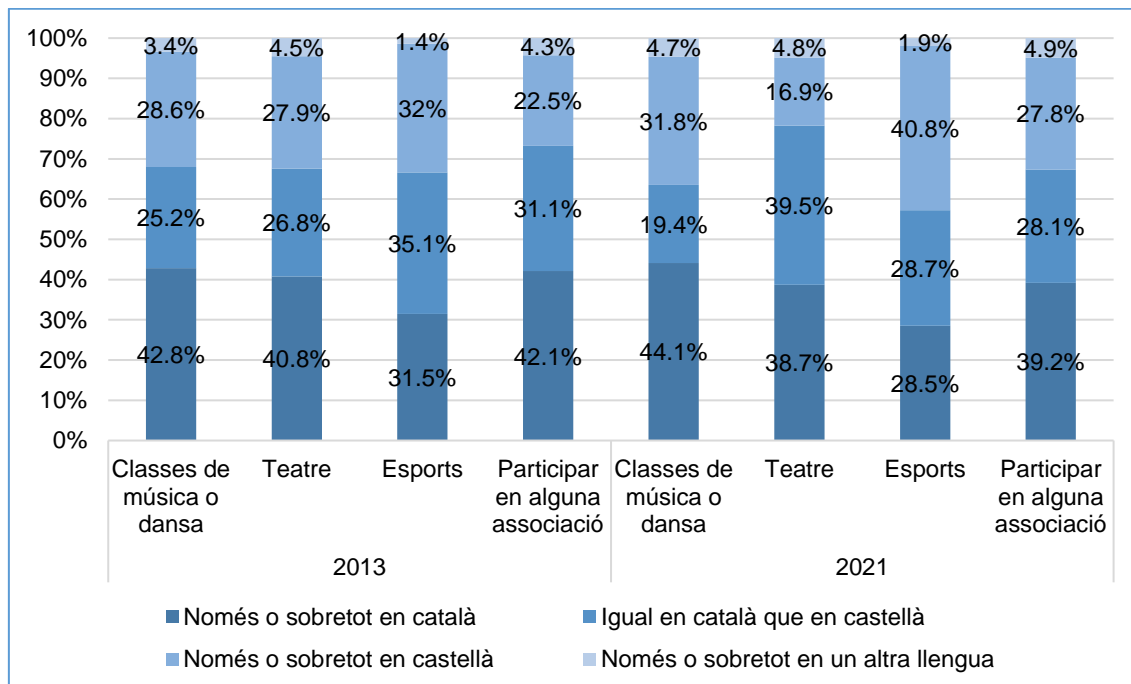
En les xarxes socials, el català manté uns nivells d'ús una mica més elevats que en l'audiovisual, tant en el seu ús principal (8,9%) com en combinació amb el castellà (25,7%), si bé l'opció majoritària segueix sent clarament el castellà (58%). Aquests percentatges suposen una diferència considerable respecte al 2013, quan el català tenia un espai important a les xarxes d'un 56,9% de l'alumnat, percentatge que cau gairebé a la meitat el 2021 (34,6%). Les terceres llengües també guanyen alguns usuaris respecte al 2013, si bé en una proporció més baixa que per a l'audiovisual (de 3,1% a 7,4%).

4.6. Llengua d'ús en diferents activitats fora de l'horari lectiu

L'ús principal del català és lleugerament majoritari a les classes de música o dansa i en la participació en associacions (44,1% i 39,2%, respectivament), i també és molt present a les classes de teatre (38,7%), on es veu només superat lleument per l'ús conjunt del català i el castellà (39,5%). Es donen aquests percentatges perquè les classes de música i de teatre són activitats tradicionalment associades a un capital social propi de la classe mitjana.

Pel que fa a la participació en associacions, el castellà és usat amb pràcticament la mateixa freqüència com a llengua principal i complementària del català (27,8% i 28,1%), mentre que en les classes de música o de dansa hi ha més alumnes que usen solament el castellà que no pas els que el combinen amb el català (31,8% i 19,4%, respectivament). En aquestes activitats no lectives, les llengües diferents del català i el castellà s'usen de manera minoritària, en percentatges que gairebé arriben al 5%.

Gràfic 4.17. “Si participes en alguna d’aquestes activitats fora de l’horari de classe, marca-la i indica en quina llengua hi parles més.” Percentatges. Onades 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 2.848)

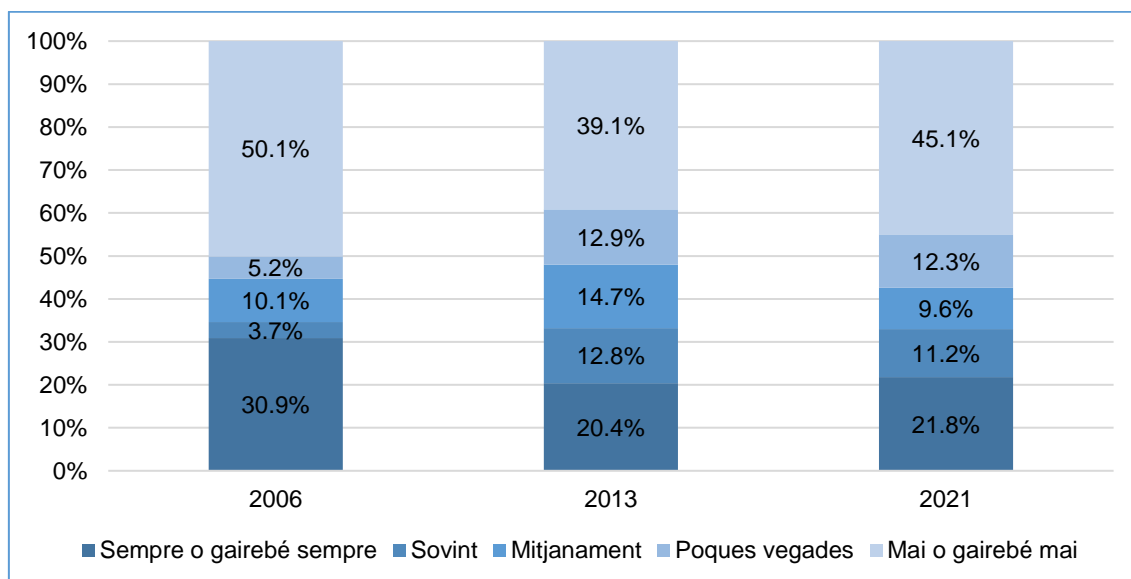
En canvi, en l'àmbit esportiu (el que compta, amb diferència, amb més participació) l'opció majoritària és el castellà com a llengua principal (40,8%), sensiblement superior a l'ús del català i el de totes dues llengües (28,5 i 28,7%, respectivament). Les llengües diferents del català i del castellà són usades de manera encara més minoritària en l'esport, just per sota del 2%. En aquest sentit, les activitats esportives acostumen a ser més transversals al capital socioeconòmic i, per tant, explicaria una presència més gran de la llengua castellana.

Per comparació amb el 2013, s'aprecien patrons generalment similars, si bé cal tenir present la notable diferència en el nombre de participants comentada anteriorment. Destaca, sobretot en l'àmbit esportiu, l'increment d'ús del castellà, principalment respecte a l'ús del català, sigui com a llengua principal o en combinació amb el castellà.

4.7. Llengua d'ús amb les amistats de fora del centre

Al voltant d'un terç de l'alumnat de quart d'ESO parla català amb les amistats de fora del centre entre sempre i sovint, mentre que el 9,6% té una freqüència d'ús intermèdia. El col·lectiu més nombrós és, amb diferència, el de l'alumnat que usa "poc" o "gens" el català per dirigir-se a les amistats de fora de l'àmbit escolar (57,4%). En aquest grup d'usuaris poc assidus, convé destacar el pes de l'alumnat que en aquest context no usa "mai o gairebé mai" el català (45,1%), que és l'opció majoritària entre el conjunt de l'alumnat. Respecte a anys anteriors, aquests percentatges són similars, si bé s'aprecia una lleu regressió de les categories intermèdies respecte a l'any 2013, sobretot, a favor de l'ús més escàs del català.

Gràfic 4.18. “Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn en aquestes situacions? Quan parles amb els teus amics i amigues de fora del centre.” Percentatges. Onada 2006 (n= 1.393), 2013 (n= 2.552) i 2021 (n= 3.205)

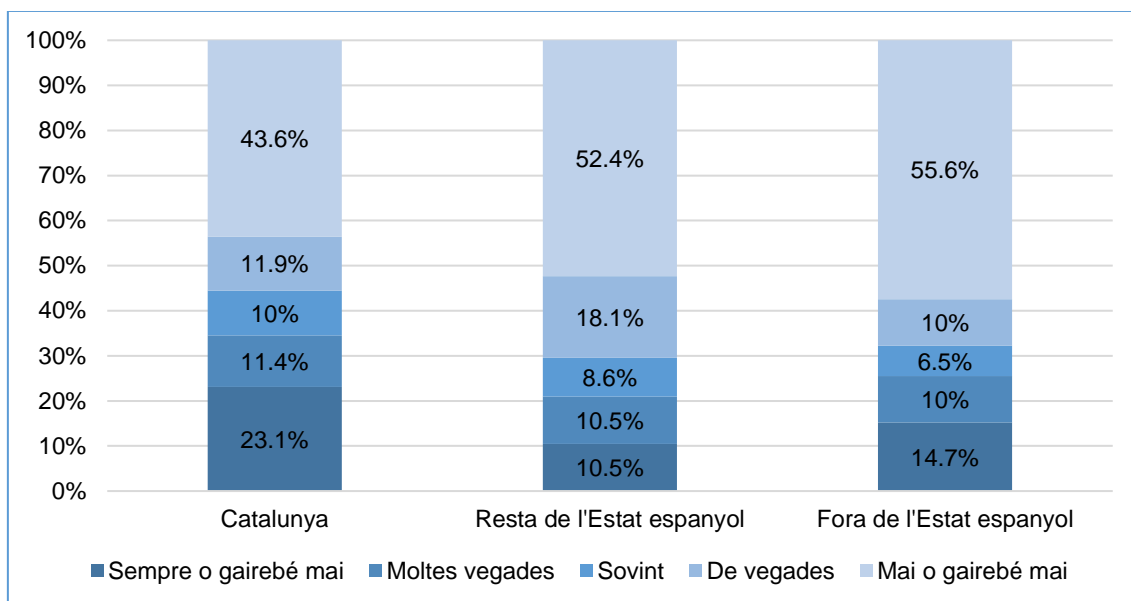

Aquestes dades contrasten amb l'ús del català en l'àmbit escolar. Com s'ha exposat anteriorment, la gran majoria dels enquestats perceben que el català s'usa freqüentment dins de l'aula. Tant si el professorat s'adreça al grup com si és l'alumnat qui hi inicia la comunicació, els percentatges d'ús habitual del català superen el 60% (suma de les categories "sovint" i "sempre o gairebé sempre"). Fins i tot fora de l'aula, més del 50% dels alumnes solen dirigir-se al professorat en aquesta llengua.

Dels diferents ítems sobre llengua en el context escolar, ja presentats en el capítol anterior, l'ús del català amb els amics de fora del centre és el que registra uns resultats més comparables amb els de la "llengua parlada amb els companys fora de classe", en què l'ús del català és menys generalitzat. En ambdós casos, el comportament de l'alumnat és gairebé idèntic: al voltant del 35% sol parlar català mentre que una mica més del 50% en fa un ús baix.

El lloc de naixement introdueix algunes diferències en la distribució d'aquesta variable. L'alumnat que va néixer a Catalunya tendeix a usar el català més que no pas els companys nascuts en un altra comunitat autònoma o a l'estranger. El 34,5% parla "sovint" o "sempre o gairebé sempre català" amb els amics, mentre que l'alumnat nascut a la resta d'Espanya l'usa amb una freqüència del 21%, i el nascut a l'estranger gairebé del 25% (24,7%). Els casos oposats, és a dir, l'ús del català de manera esporàdica o molt infreqüent, freqüen el 45% per a l'alumnat nascut a Catalunya, i pugen a valors propers al 70% entre l'alumnat nascut a Espanya i a l'estranger.

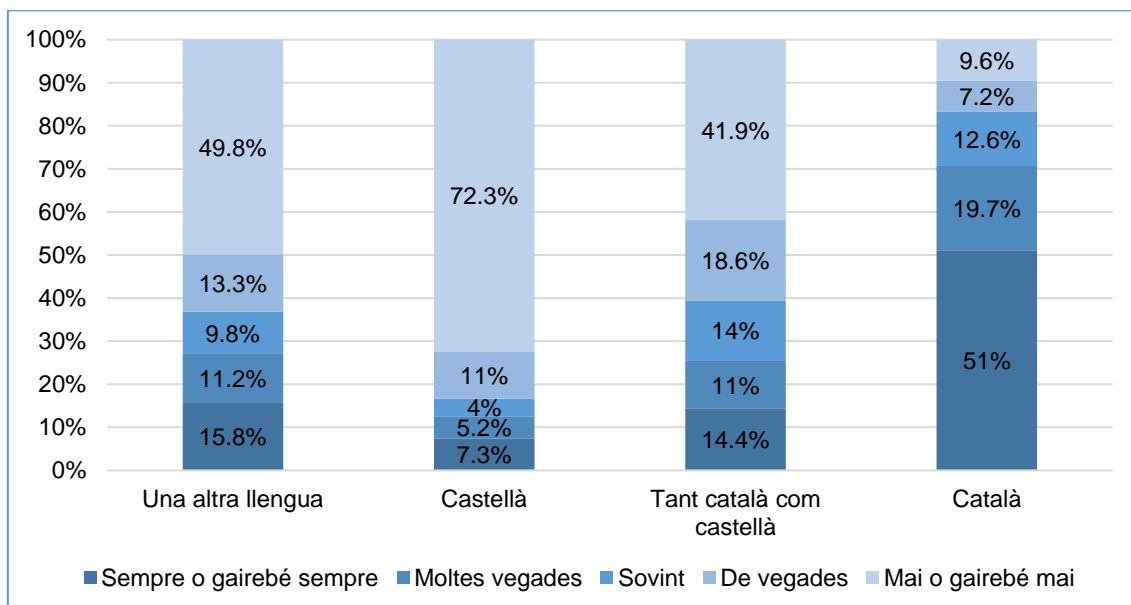
Gràfic 4.19. Ús del català amb les amistats de fora del centre. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

Les pautes d'ús del català amb les amistats estan fortament associades a la llengua d'*identificació* de l'alumnat. Així, la gran majoria dels qui tenen el català com la seva llengua (70,7%), l'usa habitualment per comunicar-se amb les amistats. Entre els qui s'identifiquen amb el català i el castellà, els usuaris assidus de català cauen fins al 25,4%, i entre els qui s'identifiquen com a castellanoparlants representen només el 12,5%. En l'alumnat que se sent proper a una llengua diferent del català i el castellà, el percentatge és del 27%.

Es pot afirmar, per tant, que la llengua d'*identificació* és un bon predictor dels usos lingüístics de l'alumnat de quart d'ESO a l'hora de comunicar-se amb les amistats fora de l'àmbit escolar.

Gràfic 4.20. Ús del català amb les amistats de fora del centre. Resultats segons la llengua d'*identificació* de l'alumnat. Onada 2021 (n= 3.205)

4.8. Síntesi

Més enllà de les lectures obligatòries del centre, l'alumnat de quart d'ESO no acostuma a llegir assíduament. La freqüència de lectura de llibres és superior a la de revistes i còmics, tot i que la majoria d'alumnes no són lectors habituals. D'altra banda, la generalització dels diaris digitals ha fet que l'alumnat els llegeixi sovint

El consum audiovisual i les xarxes socials estan molt presents en el dia a dia de l'alumnat de quart d'ESO. La majoria de l'alumnat hi dedica diverses hores cada dia. El temps dedicat a les xarxes socials és cada vegada més alt, i és superior entre les noies. El nivell socioeconòmic i cultural de la família està associat amb el nombre d'hores que els alumnes dediquen a la televisió i a les xarxes socials.

Un percentatge elevat de l'alumnat (61,2%) participa en activitats esportives fora de l'horari lectiu, mentre que les classes de música, dansa o teatre i la col·laboració amb alguna associació, atrauen un percentatge molt més baix d'enquestats (per sota del 15%).

Quan els alumnes llegeixen per plaer, solen combinar lectures en català i en castellà indistintament, o bé es decanten més aviat pel castellà. Els qui llegeixen sobretot en català representen un percentatge més baix.

En el consum audiovisual, el castellà és molt més emprat que el català. Només vora un 20% de l'alumnat consumeix audiovisuals en català en alguna mesura destacable, dels quals la pràctica totalitat el combinen amb el castellà. La resta és majoritàriament consum en castellà, si bé creix l'ús d'altres llengües. A l'hora d'interactuar a les xarxes socials, la presència del català augmenta, però es manté molt inferior a la del castellà.

El castellà també és la llengua més usada en l'activitat esportiva. En altres activitats menys concorregudes fora de l'horari lectiu és més freqüent l'ús del català.

El darrer àmbit analitzat és la llengua parlada amb les amistats de fora del centre. En aquest punt, s'evidencia novament la convivència del català amb altres llengües, fonamentalment amb el castellà. Al voltant d'un terç de l'alumnat usa majoritàriament el català per dirigir-se a les amistats de fora del context escolar, mentre que prop del 57% ho fa "poques vegades" o "mai o gairebé mai".

5. Representacions i aspiracions lingüístiques de l'alumnat

Aquest capítol se centra en l'anàlisi de les percepcions, els desitjos i les aspiracions sobre els usos lingüístics, en el present i en el futur. Concretament, es pretén conèixer quines opinions i interessos té l'alumnat sobre l'ús del català, tenint en compte variables com el grup lingüístic al qual pertanyen i, sobretot, quina consideren que és "la seva llengua".

Per aclarir les diferències entre ambdues variables, cal remarcar que per conèixer el seu grup lingüístic de pertinença, se'ls pregunta "Em situo al grup dels qui parlen" donant com a opcions de resposta: "una altra llengua", "només castellà", "més castellà", "igual català que castellà", "més català" o "només català" i, d'altra banda, se'ls pregunta directament sobre "quina és la teva llengua" que presenta una categorització semblant a l'anterior, però amb quatre opcions de resposta també distingint entre el "català", el "castellà", "ambdues llengües" o "altres llengües".

Les opinions i els desitjos es recullen mitjançant una escala que pot anar en dues direccions: de "poc" a "moltíssim", a través de cinc categories graduals o bé utilitzant les tres categories de "menys", "igual" o "més" quan es fa referència a una comparació amb el temps, per exemple "més que abans" o "menys que ara".

Aquest apartat suposa una novetat respecte a l'onada de 2013, ja que a la edició de fa 8 anys no es van incorporar preguntes sobre "Percepcions i aspiracions lingüístiques de l'alumnat". En canvi, a l'edició de 2006 aquesta tipologia de preguntes sí que s'hi va incloure, i per tant, en aquesta darrera onada sí que es pot introduir una mirada comparativa.¹⁰

D'aquesta manera, es pot comprovar l'evolució en la representació dels usos lingüístics de l'alumnat i les aspiracions sociolingüístiques després de 15 anys.

5.1. Grups lingüístics: pertinença i desitjos

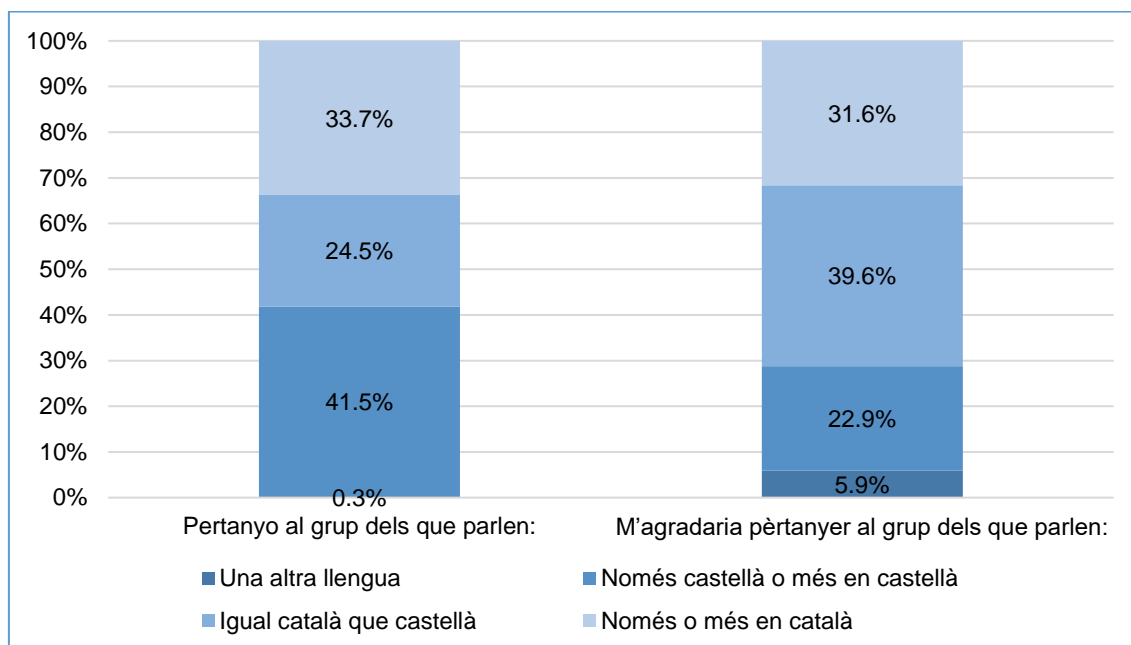
5.1.1. Del grup de pertinença al grup desitjat

L'autocategorització dels enquestats en un grup lingüístic a l'enquesta de 2006 mitjançant la pregunta "Pertanyo al grup dels que parlen...", disposa de sis opcions de resposta: "només català", "més català", "igual català que castellà", "més castellà", "només castellà" i una darrera d'oberta que fa referència a una altra llengua, opció que es completava amb el nom de la llengua. Les opcions de resposta en el seu moment es van agrupar en quatre alternatives per a l'anàlisi: "només o més en català", "igual català que castellà", "només o més castellà" i "una altra llengua". Novament, es troben

¹⁰ Tot i que es poden comparar les qüestions del 2006 i les del 2021, en aquesta l'última onada es va decidir canviar la formulació de les preguntes. Respecte a la primera, en l'edició de 2006 es demanava "Pertanyo al grup dels que parlen..." en la de 2021 es preguntava "Em situo al grup dels que parlen...". Pel que fa a la segona, mentre que el 2006 es va preguntar per l'aspiració "M'agradaria pertànyer al grup que parlen...", en aquesta última onada s'introdueix la paraula "futur" dins la pregunta ("En un futur m'agradaria situar-me al grup dels que parlen...").

tres grups força similars: el 33,7% de l'alumnat es defineix dins del bloc dels qui parlen "només o més en català", el 24,5% se situa en el bloc dels qui parlen "igual català que castellà" i, finalment, el 41,5% ho fa en el bloc dels qui parlen "només o més en castellà".

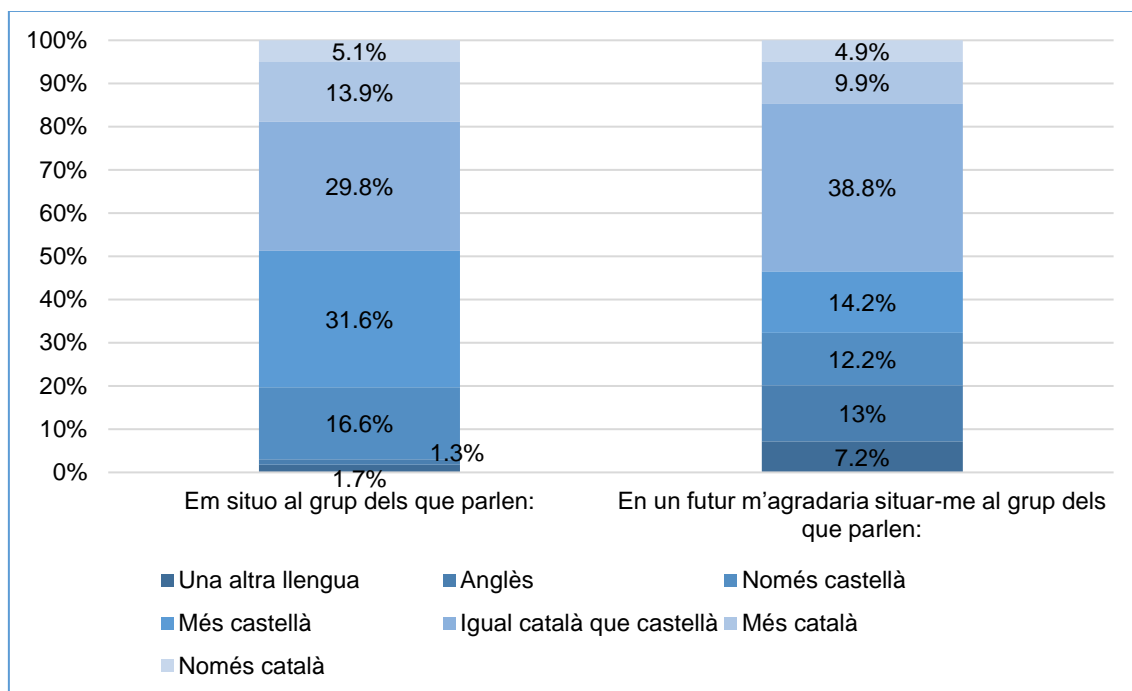
Gràfic 5.1. "Pertanyo al grup dels qui parlen... / M'agradaria pertànyer al grup dels qui parlen...". Percentatges. Onada 2006 (n=1.315)

Si en les dades del 2006 s'encreua la pertinença de l'alumnat a un grup lingüístic amb la voluntat de pertànyer a un grup lingüístic determinat, les respostes donen evolucions molt interessants. En primer lloc, es veu com el grup dels qui els agradaria pertànyer al grup dels qui parlen igual català que castellà creix en 15,1 punts, fins a convertir-se en el majoritari (39,6%). També creix 5,6 punts, multiplicant-se per vint i prenent un relleu important, el grup dels qui voldrien pertànyer al grup dels qui parlen una altra llengua. Els dos fets fan retrocedir el català, en només 2,1 punts, fins al 31,6%. Però el grup que retrocedeix més clarament és el del castellà, que passa a ser esmentat per només el 22,9% dels enquestats, 18,6 punts menys que el 2006.

Per tant, ja a l'onada del 2006 es feia patent que és important l'associació entre els que diuen que pertanyen al grup dels qui parlen català i els que diuen que també els agradaria pertànyer-hi, mentre que només la meitat dels qui diuen que pertanyen al grup dels qui parlen català declara que també li agradaria pertànyer-hi, atès que pràcticament un altre 40% diu que preferiria pertànyer al grup dels qui parlen igual català que castellà. La major propensió dels equidistants als quals els agradaria pertànyer al grup dels qui parlen només o sobretot català, ajuda a distanciar un grup de l'altre.

Gràfic 5.2. “Em situo al grup dels qui parlen... / En un futur m’agradaria situar-me al grup dels qui parlen...”. Percentatges. Onada 2021 (n=3.205)

En comparar el gràfic 5.1 de l'onada de 2006, amb el 5.2, de la de 2021, s'observa que el de l'última edició té més categories i, per tant, no s'hi han agrupat categories. Es dona aquest fet perquè en aquesta onada s'ha volgut apreciar i comentar els matisos entre els resultats, com per exemple parlar “només català” o “més català”. De fet, en tenir totes les categories sense agrupar, també s'hi sumen els percentatges per tal de poder comparar amb les de l'onada de 2006.

Així doncs, en aquesta última edició es fa evident que els grups lingüístics en què se situen més alumnes de quart d'ESO són els qui parlen “més castellà” i els que “parlen igual català que castellà”, al voltant del 30% cadascun. Vora el 15% s'identifiquen com a membres del grup que parla “més català” i del que parla “només castellà”, mentre que només un 5,1% respon que pertany al grup que parla “només català”, i un encara inferior 3% se situa entre els parlants “d'una altra llengua”. Per tant, si s'agrupen categories per fer la comparació amb la primera onada, s'observa que mentre un 0,3% dels alumnes afirmaven situar-se en un grup que parlava una “altra llengua”, en aquesta edició representarien un 3% (incloent-hi la llengua anglesa). L'evolució del percentatge d'alumnat que situa en el grup “només o més en castellà” ha passat del 41,5% a l'actual 48,2%; el grup lingüístic “igual en català que en castellà” ha crescut en un nombre relatiu del 24,5% al 29,8%. Finalment, el grup lingüístic “només o més en català” s'ha vist reduït d'un 33,7% a un 19%. Per tant, és evident que el grup lingüístic català ha patit una important reculada al llarg d'aquest període de 15 anys.

Si es comparen aquests resultats del 2021 amb l'aspiració de pertànyer a un grup lingüístic o a un altre, s'observa que el grup dels qui parlen “tant català com castellà” augmentaria vora 10 punts, ja que passaria del 29,8% al 38,8%.

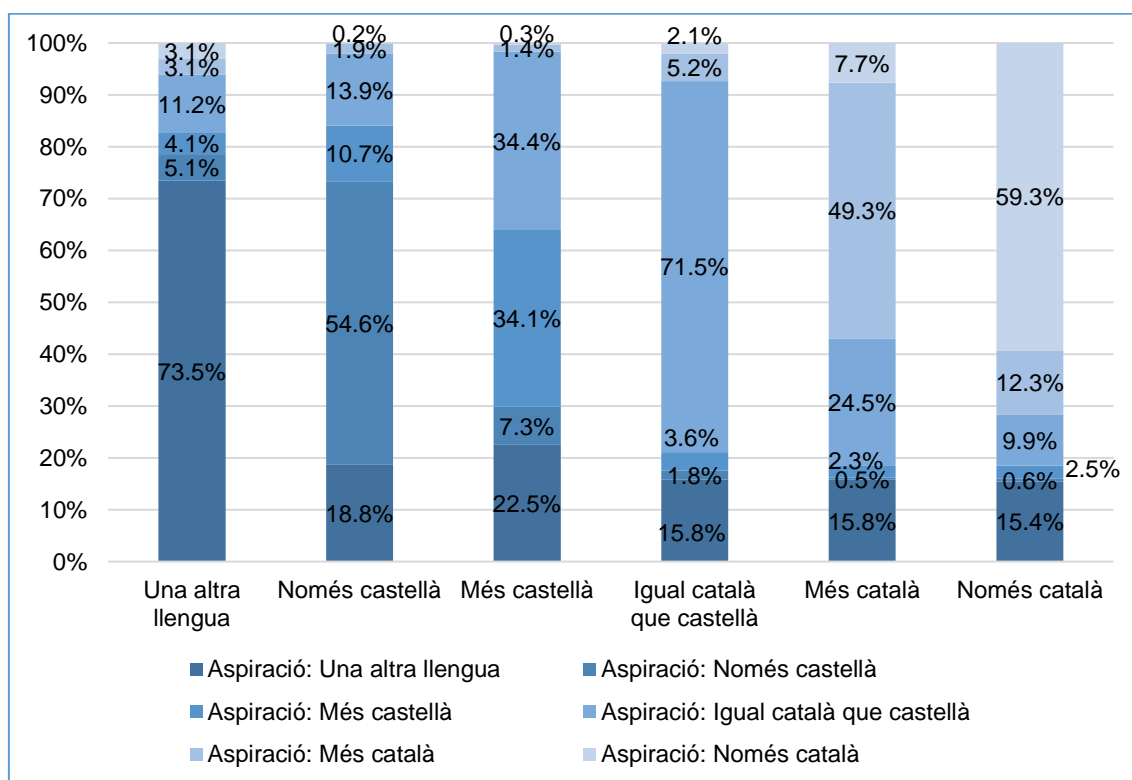
Tant per al català com per al castellà, la proporció d'alumnes que se situa en el grup de “només” o “més” que altres llengües és inferior al nombre que voldria parlar-los en

un futur: un 14,2% voldria pertànyer al grup dels qui parlen “més castellà”, enfront d’un 31,6% que se’n considera actualment, mentre que per a l’ús “només del castellà” aquesta relació és del 12,2% enfront d’un 16,6%.

Per al català trobem diferències més reduïdes però similars: mentre que un 13,9% se situa entre els qui parlen “més català”, només voldria situar-s’hi un 9,9%, mentre que per a l’ús “només del català” aquesta diferència és més baixa (del 5,1% al 4,9%). També és notori com un nombre molt substancial d’alumnes voldria situar-se en un futur en el grup dels qui parlen altres llengües diferents del català i el castellà, quan actualment s’hi situen molt pocs. Tan sols un 1,3% de l’alumnat se situa actualment en el grup dels angloparlants, un 13% voldria situar-s’hi en un futur i un 7,2% de l’alumnat voldria formar part dels parlants d’altres llengües.

És important destacar, doncs, que si es comparen els percentatges d’alumnes que en el futur els agradaria situar-se al grup dels qui parlen “només o més català” ha passat de suposar un 31,4% a un escàs 14,8%, per tant s’ha reduït a menys de la meitat entre el període de 2006 i 2021. Un fet que indica que la llengua catalana no és atractiva a ser adoptada en un escenari futur. En punts posteriors, s’exposen els motius potencials d’aquesta davallada en els usos i en les aspiracions. No obstant això, una de les raons de pes que contribuirien a aquesta davallada és que la manca d’oferta audiovisual i de continguts a la xarxa en llengua catalana explicarien que els adolescents percebessin el català com una llengua no necessària o poc útil en l’àmbit no escolar o social.

Gràfic 5.3. “En un futur m’agradaria situar-me al grup dels qui parlen...”.
Resultats segons “Em situo al grup dels qui parlen...”. Percentatges. Onada 2021
(n= 3.205)

Posteriorment, com a novetat en aquesta última onada de 2021— i, per tant aquesta anàlisi no es va realitzar al 2006 ni al 2013—, s’han encreuat les variables “En un futur m’agradaria situar-me al grup dels qui parlen...” amb “Em situo al grup dels qui parlen...”. Es confirma que l’alumnat tendeix lleument a voler-se situar en el grup lingüístic on ja se situa, però amb diferències notables entre grups. Tant entre els qui parlen només català com entre els qui parlen només castellà, l’aspiració majoritària és a mantenir-se en el mateix grup lingüístic (59,3% i 54,6%, respectivament), amb percentatges més propers al 10% per als qui voldrien pertànyer als qui parlen més la seva llengua i als qui parlen tant català com castellà. Entre els qui se situen com a parlants tant del català com del castellà, mantenir-se així és, amb escreix, l’opció majoritària (71,5%), amb percentatges negligibles per als qui voldrien parlar més o només una o l’altra llengua.

Dels qui se situen entre els qui parlen més català, un 49,3% voldria romandre-hi, mentre que un 24,5% voldria passar a formar part dels qui parlen “tant català com castellà”, i un 7,7% dels qui voldrien parlar català exclusivament. En canvi, entre els qui afirmen pertànyer als qui parlen més castellà, la voluntat de seguir en aquest grup es troba freqüentment amb la de parlar-lo indistintament del català (34,1% i 34,4% respectivament), mentre que un 7,3% preferiria passar a ser dels qui tan sols parlen castellà.

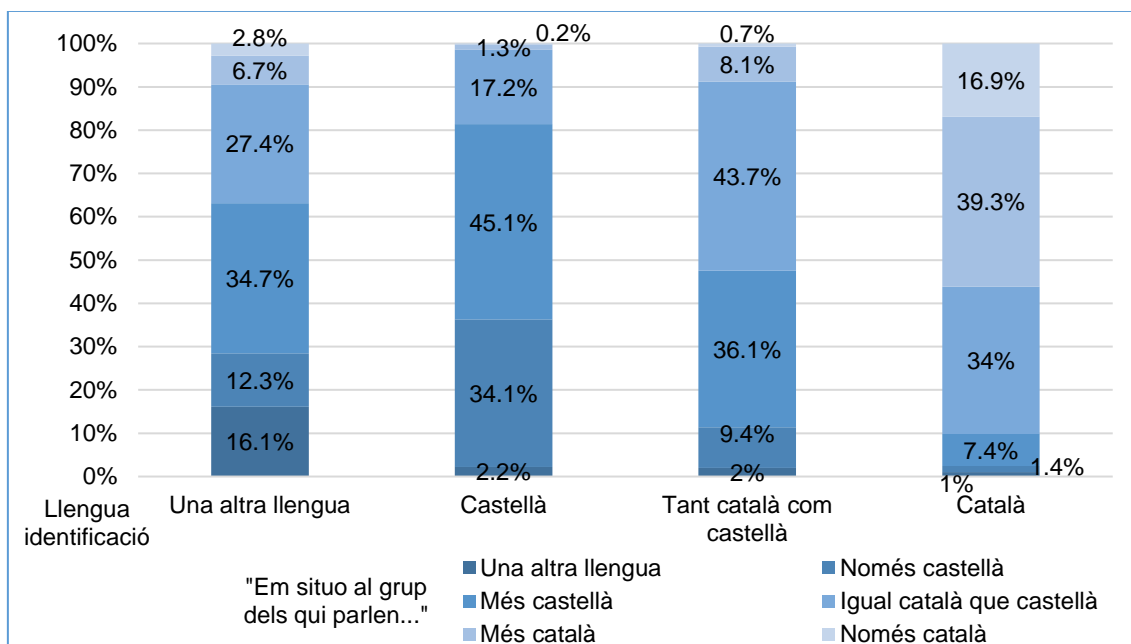
En tots aquests grups que parlen nivells variables de català i castellà, el desig d’esdevenir part dels qui parlen una altra llengua diferent d’aquestes es manté en nivells lleument superiors al 15%, i més propers al 20% per als grups més castellanoparlants. Aquest percentatge puja fins a un 73,5% per als qui se situen ja com a parlants “d’una altra llengua”, percentatge que supera llargament la resta d’opcions, entre les quals tan sols la voluntat d’esdevenir parlants de totes dues llengües suposa un percentatge remarcable de l’11,2%.

5.1.2. El grup de pertinença i la llengua d’*identificació*

Tal com era d’esperar, hi ha una tendència general a la convergència entre la llengua que l’alumnat indica com la seva i el grup lingüístic al qual respon que pertany, però igualment hi ha petites diferències que resulten interessants de remarcar-hi.

L’alumnat que afirma que la seva llengua és el català, pertany en una proporció molt elevada al grup dels qui parlen “més català” (39,3%), seguit de prop pels qui parlen totes dues llengües per “igual” (34%) i per gairebé un 17% dels qui “només parlen català”, a més d’un 7,4% d’alumnes que se situen en el grup dels qui parlen “més castellà”.

Gràfic 5.4. “Em situo al grup dels qui parlen...”. Resultats segons la llengua d’identificació. Percentatges. Onada 2021 (n=3.205)

Entre l’alumnat que té com a llengua d’*identificació* tant el català com el castellà, el grup majoritari és el que parla totes dues (43,7%), però també hi ha un volum notable d’alumnes que se situen entre els qui parlen “més castellà” o “només castellà” (36,1% i 9,4%, respectivament), molt per sobre de l’equivalent per al català (8,1% i 0,7%).

Entre l’alumnat que pertany al grup que tan sols empra el castellà, els grups més nombrosos són els qui parlen “més” i “només castellà” (45,1% i 34,1%, respectivament), i tan sols un 17,2% respon que pertany al grup dels qui parlen “tant castellà com català”.

Per últim, els qui tenen com a llengua d’*identificació* una llengua diferent del català i del castellà, són els únics que superen el 15% del grup que parla majoritàriament “una altra llengua”: un 34,7% consideren que pertanyen als qui parlen “més castellà”, i un 27,4% als qui parlen “tant català com castellà”, mentre que només un 16,1% s’identifiquen com a membres del grup que parla “una altra llengua”. Un notable 12,3% dels alumnes que senten pròpia una altra llengua se situen entre els qui parlen “només castellà”, ben per sobre dels qui parlen “més” o “només català” (respectivament un 6,7% i un 2,8%).

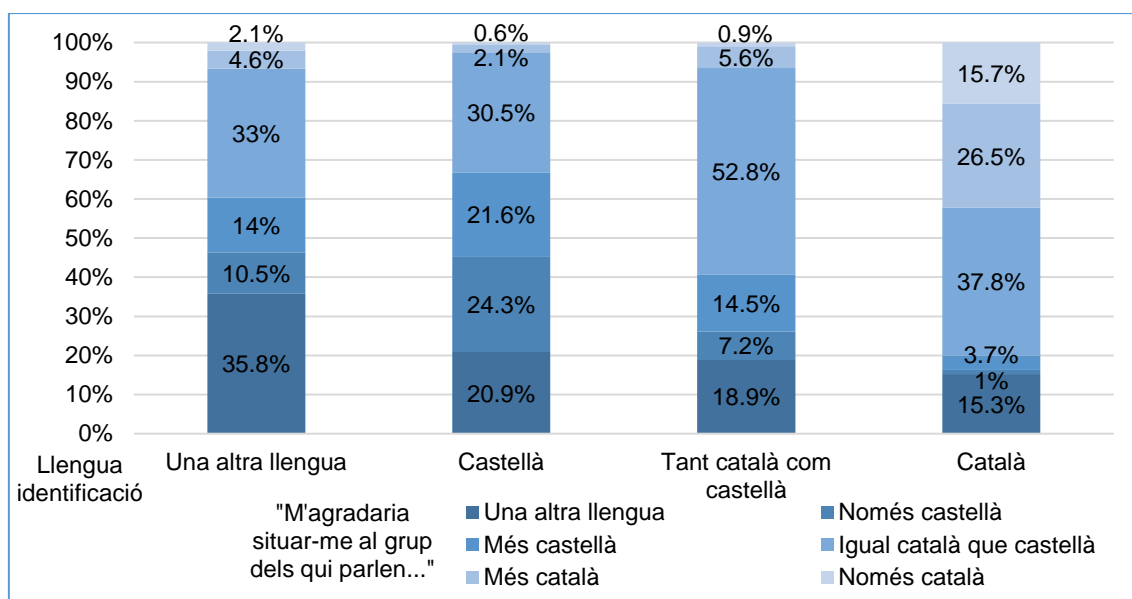
5.1.3. De la llengua d’identificació al grup lingüístic futur

També s’observa una associació entre la llengua d’*identificació* i el grup al qual els alumnes voldrien pertànyer en un futur. També hi ha alguns patrons comuns entre llengües. Així, entre l’alumnat que té com a llengua d’*identificació* tant el català com el castellà, com totes dues per separat, l’aspiració majoritària és la de pertànyer al grup dels qui parlen “igual el català que el castellà”.

El grup dels qui tenen com a llengua d’*identificació* el català, és l’únic que té percentatges considerables d’alumnat que voldria pertànyer al grup dels qui parlen “més” o “només català” (26,5% i 15,7%, respectivament). Entre els qui tenen com a

pròpies totes dues llengües, tan sols un 5,6% voldria pertànyer als qui parlen “més català”, per sota del 14,5% i el 7,2% que voldrien, respectivament, ser dels qui parlen “més” o “només castellà”. Aquests percentatges són similars als que es troben per als qui tenen com a llengua d’*identificació* una de diferent del català i del castellà (14% i 10,5%), mentre que per als qui senten com a propi tan sols el castellà puguen al 21,6% i el 24,3%.

Gràfic 5.5. “En un futur m’agradaria situar-me al grup dels qui parlen...”
Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n=3.205)

La voluntat de pertànyer a un grup lingüístic diferent del català i del castellà és més alta per als qui ja senten com a pròpia una llengua que no és cap de les dues (35,8%), i es manté igualment en nivells més baixos, però relativament alts per als qui senten com a propi el castellà, el català i totes dues llengües (un 20,9%, 18,9% i 15,3%, respectivament).

5.1.4. Grup de pertinença i llengua inicial

En aquest apartat s’encreuaran les variables del grup de pertinença i la llengua inicial, i es compararà la primera onada de 2006 amb la més recent de 2021.

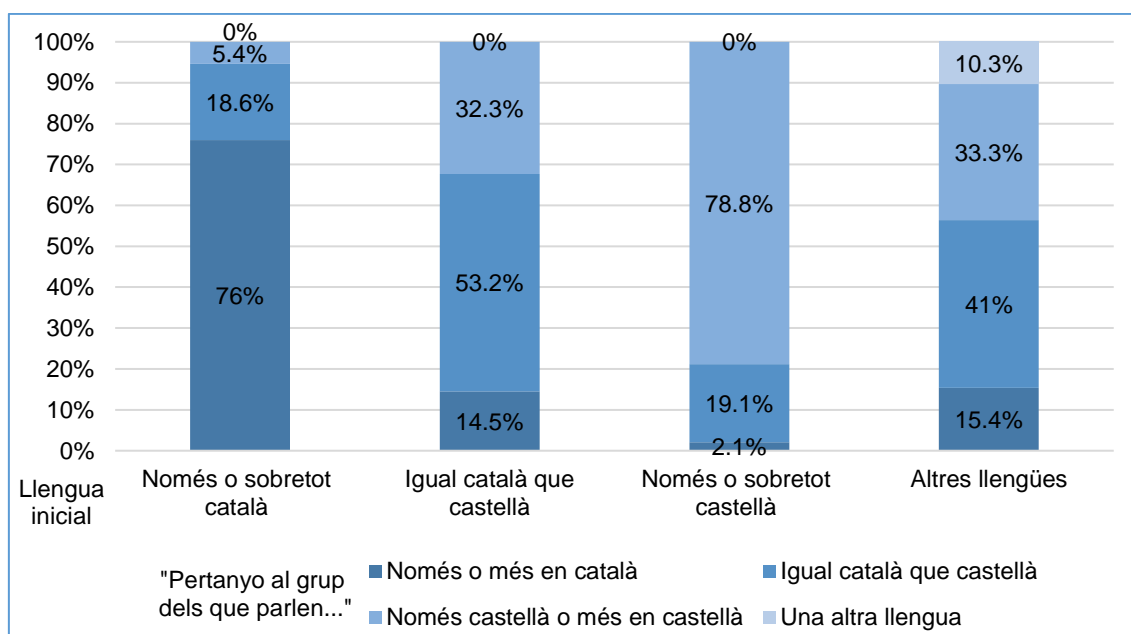
No tots els alumnes que tenen com a llengua inicial el català diuen que pertanyen al grup dels qui parlen català, i no tots els parlants inicials de castellà diuen que pertanyen al grup dels qui parlen castellà.

Els castellanoparlants sembla que s’identifiquen amb una mica més de facilitat amb la seva llengua inicial que els catalanoparlants. Tot i això, les diferències són molt minses i poc significatives. Un 76% dels parlants inicials de català diuen que pertanyen al grup dels qui parlen català, mentre que el 78,8% dels castellanoparlants consideren que pertanyen al grup dels qui parlen castellà. On més diferències hi ha és en els parlants inicials de català que responen que pertanyen al grup dels qui parlen castellà (5,4%), que superen en proporció els castellanoparlants inicials que declaren que pertanyen als qui parlen només o sobretot català (2,1%).

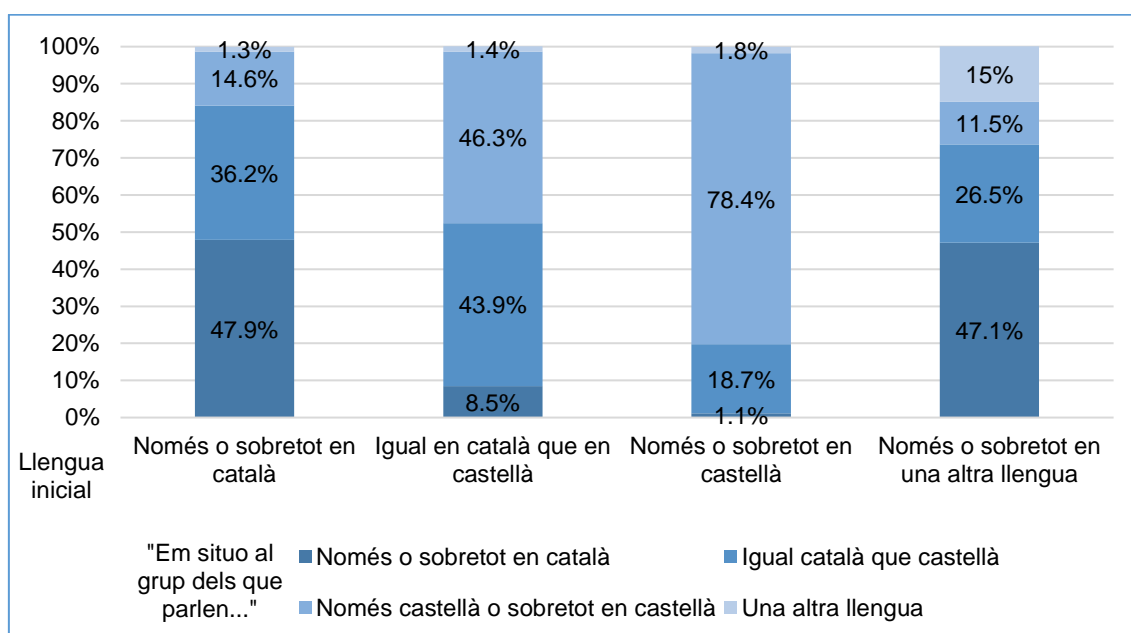
La meitat dels qui tenen com a llengua primera tant el català com el castellà respon que pertany al grup que parla igual català que castellà (53,2%). Mentre que la resta diu més que pertany al grup que parla castellà (32,3%) que al que parla català (14,5%). Aquesta major inclinació cap al castellà també es detecta entre els parlants inicials d'altres llengües. Així, només un 10,3% diu que pertany al grup dels qui parlen altres llengües, mentre que la majoria s'autocategoritza amb el grup dels qui parlen igual català que castellà (41%), segueix la pertinença al grup dels qui parlen castellà (33,3%) i, finalment, hi ha els qui es decanten pel català (15,4%).

Gràfic 5.6. "Pertanyo al grup dels que parlen...". Resultats segons la llengua inicial. Percentatges

Onada del 2006 (n= 1.315)

Onada 2021 (n= 3.205)

Tal com ocorria en l'onada de 2006, en l'onada de 2021 no tots els alumnes que tenen com a llengua inicial el català consideren que pertanyen al grup dels qui parlen català, ni tots els parlants inicials de castellà diuen que pertanyen al grup dels qui parlen castellà. De fet, si es comparen resultats del 2021 amb els del 2006, s'aprecia clarament que el català també perd força com a grup de pertinença entre l'alumnat que tenia aquesta mateixa llengua com a llengua inicial. Així, es passa d'un 76% a l'actual 47,9%, és a dir, en 15 anys el grup dels qui diuen que pertanyen al grup dels qui parlen "només o sobretot català" i que tenen el català com a llengua inicial ha perdut gairebé 30 punts percentuals.

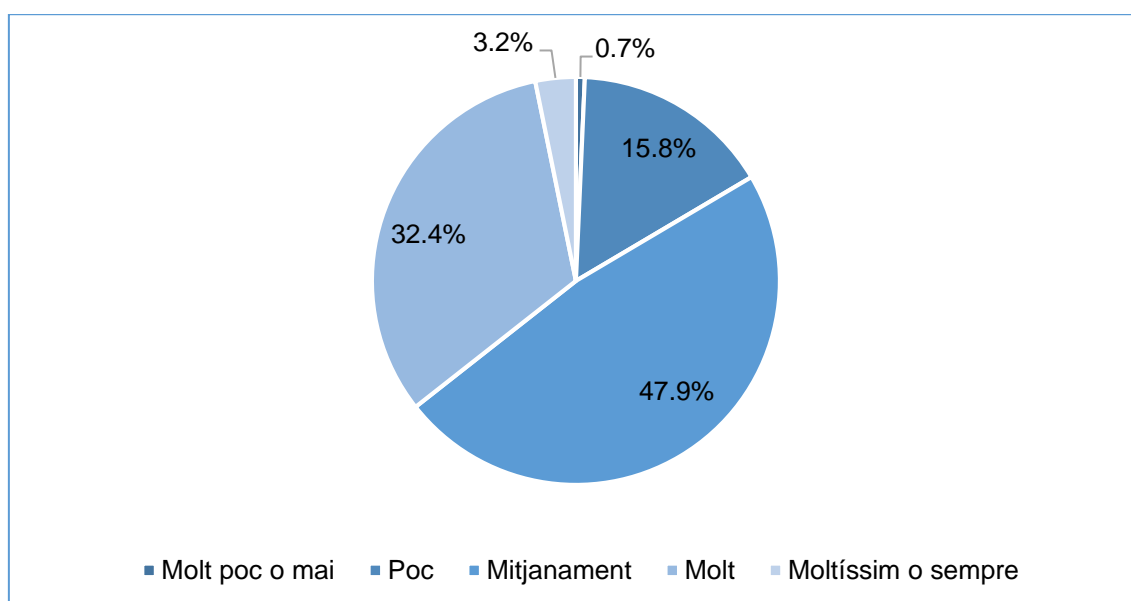
En canvi, l'alumnat que té el castellà com a llengua inicial continua situant-se en un percentatge similar al grup de pertinença castellanoparlant, i passa del 78,8% al 78,4% del grup dels qui "només o sobretot parlen castellà".

5.2. Representacions de l'evolució del català

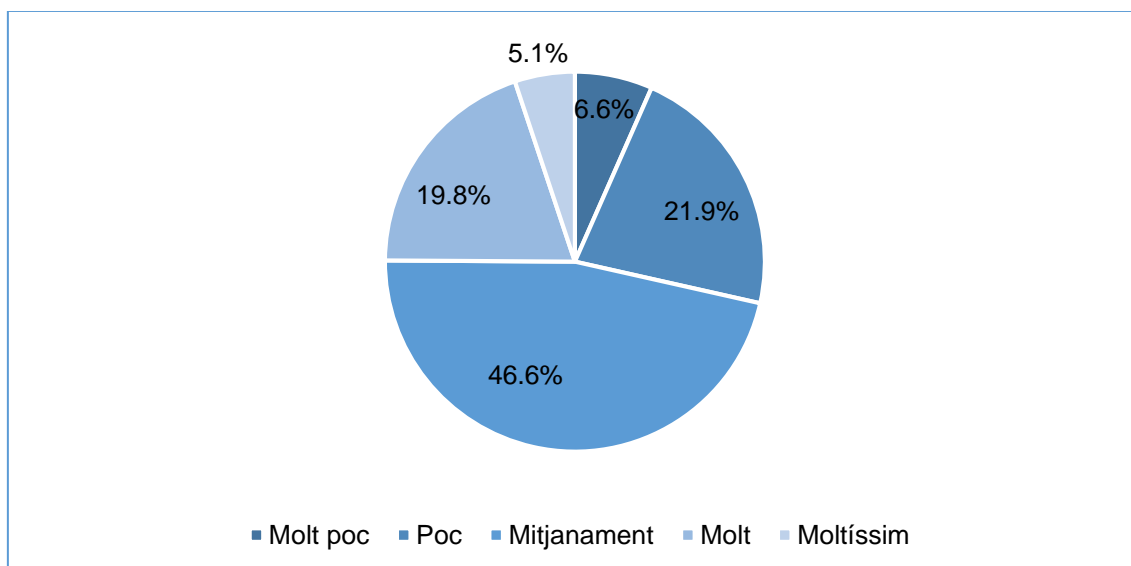
5.2.1. Les representacions dels usos actuals del català

En l'onada de 2006, la meitat dels enquestats (47,9%) pensava que el català s'usava "mitjanament" i un altre terç (32,4%), que s'usava "molt". Aquests percentatges pràcticament aglutinaven la major part de l'alumnat. Els qui declaren que el català s'usa "poc" són el 15,8%, només el 3,2% pensa que s'utilitza "sempre" i el 0,7%, "mai".

Gràfic 5.7. "Segons la teva opinió: El català actualment s'usa...". Percentatges. Onada 2006 (n= 1.370)

Gràfic 5.8. “Segons la teva opinió: El català actualment s’usa...”. Percentatges. Onada 2021 (n=3.205)

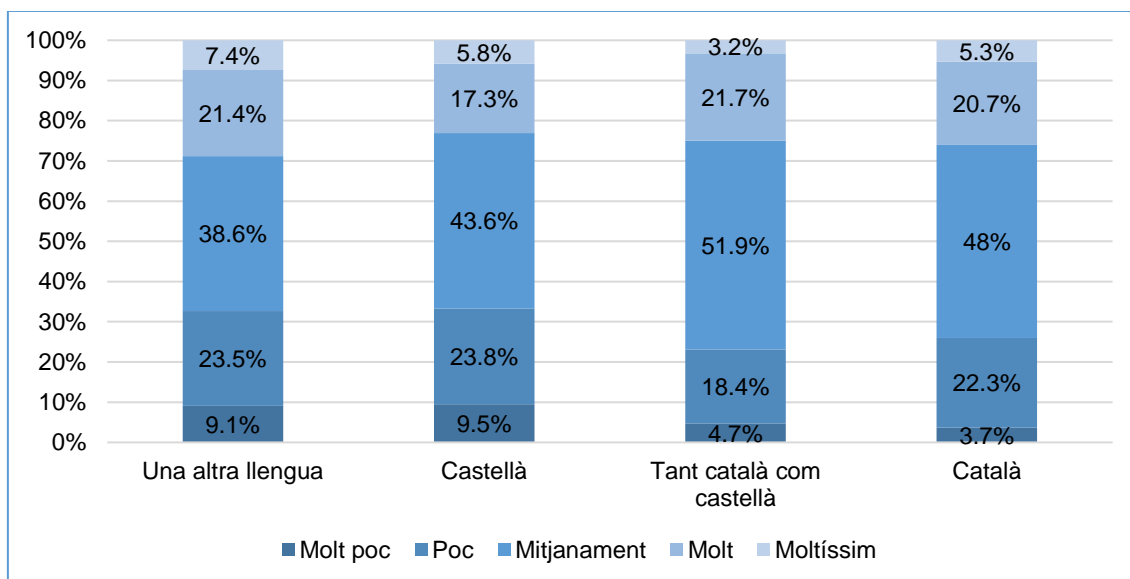

Després de quinze anys, en l'onada del 2021, l'alumnat de quart d'ESO té unes representacions molt similars sobre l'ús del català. L'opció majoritària és la intermèdia, “mitjanament” (46,6%) i les manifestacions d'una freqüència d'ús més alta o baixa es distribueixen de manera gairebé simètrica. Un 21,9% opina que el català s'usa “poc” i un 6,6% que s'usa “molt poc”, mentre que, per contra, un 19,8% opina que s'usa “molt” i un 5,1% opina que s'usa “moltíssim”. Aquestes respostes impliquen una notable simetria, decantada lleument cap a les representacions d'un ús més aviat reduït del català. Pot ser que una part de l'alumnat no respongui que el català s'usa “poc”, atès que l'alumnat que ha participat en aquesta enquesta va néixer el 2005 i, per tant, no són conscients de l'evolució del català des de l'inici de la primera onada de 2006. Ara bé, sí que és cert que, mentre el 2006 només un 0,7% de l'alumnat afirmava que s'usava “molt poc o mai”, ara aquest percentatge ha crescut fins el 6,6% del total de l'alumnat. Per tant, si bé la distribució és simètrica, també s'observa que una part de l'alumnat considera que el català s'usa poc.

5.2.2. Les representacions dels usos actuals del català segons la llengua d'identificació

En l'onada de 2021 la representació sobre la freqüència d'ús del català en el present varia molt poc en funció de la llengua d'identificació. Sigui quina sigui la llengua que l'alumnat seleccioni com a pròpia, la representació majoritària és que el català s'usa “mitjanament” (valors generalment propers al 40% o al 50%), seguida de les percepcions que s'usa “poc” o “molt” (amb valors propers al 20%) i són les opcions més extremes (“moltíssim” i “molt poc”) les més minoritàries. La proporció de l'alumnat que troba que el català s'usa “poc” o “molt poc” és lleument superior entre l'alumnat que el té com a llengua d'identificació (valors propers al 35%) que no pas en l'alumnat que sí el sent propi, sigui en solitari o en combinació amb el castellà (valors més propers al 25%).

Gràfic 5.9. “Segons la teva opinió: El català actualment s’usa...”. Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n=3.205)

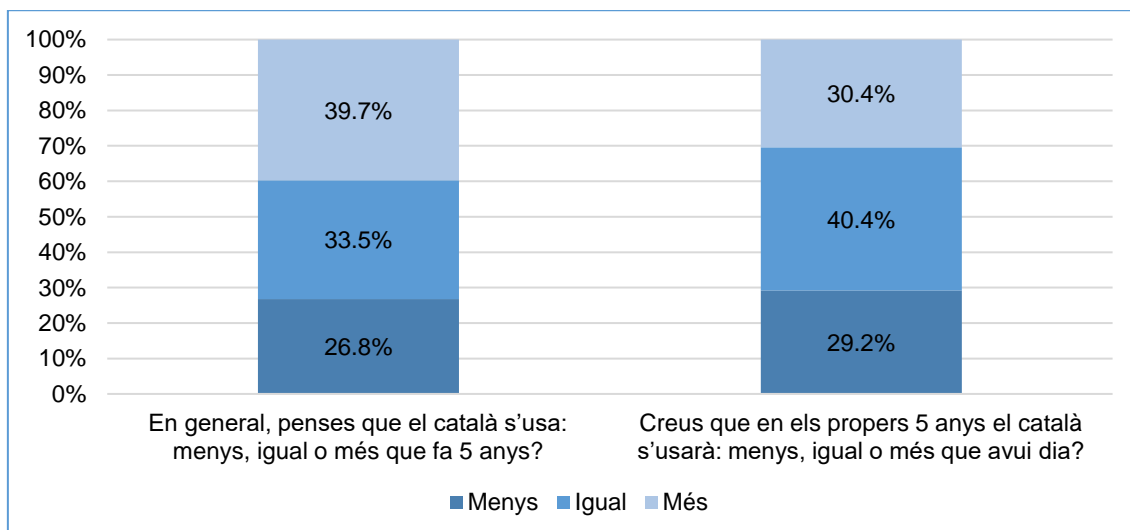

Pel que fa a la representació que el català s’usa “molt” o “moltíssim”, presenta percentatges molt similars amb independència de la llengua que l’alumnat indica com a pròpia (al voltant del 25%), si bé és lleument inferior entre l’alumnat que té com a llengua d’*identificació* tan sols el castellà i lleument superior entre el que té com a pròpia una altra llengua diferent.

5.2.3. Les representacions dels usos passats i futurs del català

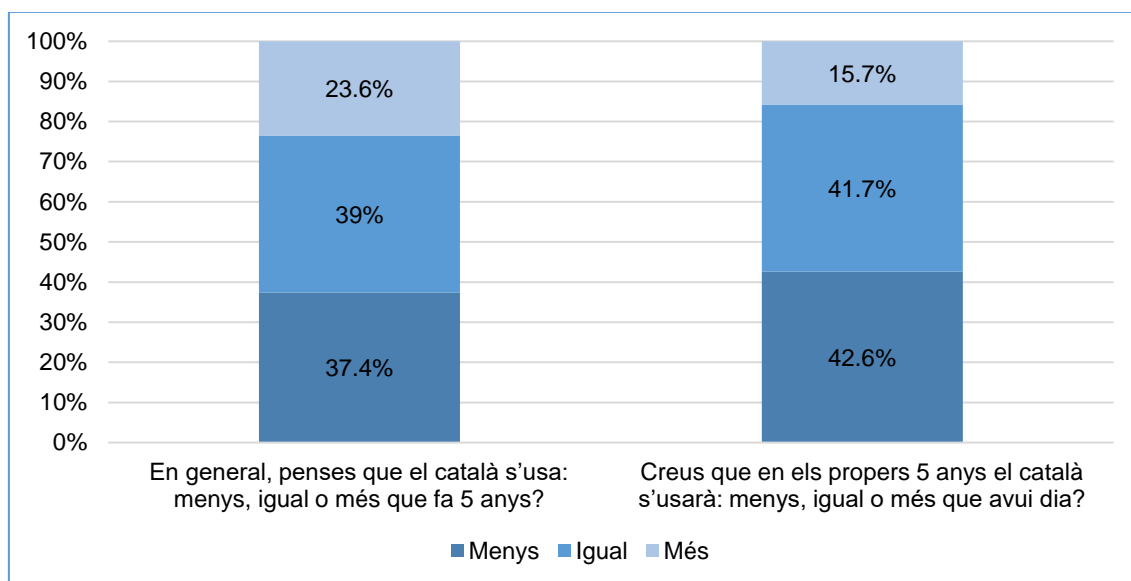
En l’onada de 2006, sobre l’evolució de l’ús del català, s’observava que hi havia propensió a pensar que el català s’usava més aleshores que cinc anys enrere (39,7%), i que en el futur (cinc anys després del 2006) s’usaria igual que aleshores (40,4%). De tota manera, els qui pensaven que s’utilitzava menys que abans eren el 26,8% i els que pensaven que en el futur es parlaria menys eren el 29,2%.

Gràfic 5.10. “En general, penses que el català s’usa: menys, igual o més que fa 5 anys?” / “Creus que en els propers 5 anys el català s’usarà: menys, igual o més que avui dia?”. Percentatges. Onada 2006 (n=1.375)

Els qui pensaven que es parlava igual que abans es posicionaven enmig, amb un percentatge del 33,5%, mentre que els qui pensaven que en el futur es parlaria més també obtenien la posició intermèdia, amb el 30,4%. Sembla, doncs, que deixaven de ser tan majoritàries les previsions positives sobre l'ús del català en el futur que dominaven sobre l'evolució de la llengua en els darrers cinc anys i que guanyaven fidels les posicions més neutres o negatives respecte al futur.

Gràfic 5.11. “En general, penses que el català s’usa: menys, igual o més que fa 5 anys?” / “Creus que en els propers 5 anys el català s’usarà: menys, igual o més que avui dia?”. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

En l'onada de 2021, les representacions de l'alumnat de quart d'ESO pel que fa a l'evolució de l'ús del català al llarg del temps, mostren una imatge menys equilibrada comparat amb al seu ús en el present. La majoria de l'alumnat opina que el català s'usa "igual" o "menys" que fa cinc anys (39% i 37,4%, respectivament), i tan sols un 23,6% de l'alumnat pensa que s'usa més actualment. Les expectatives de l'alumnat de cara al futur són més pessimistes: tan sols un 15,7% preveuen un increment de l'ús del català per als propers cinc anys, i tota la resta troba que s'usarà "igual" o "menys" en proporcions similars (41,7% i 42,6%, respectivament). Per tant, si es compara amb les representacions que es tenien el 2006, es pot concloure que si aleshores l'escenari que es preveia al cap de cinc anys era lleugerament negatiu, aquesta tendència es reforça i augmenta en aquesta última edició.

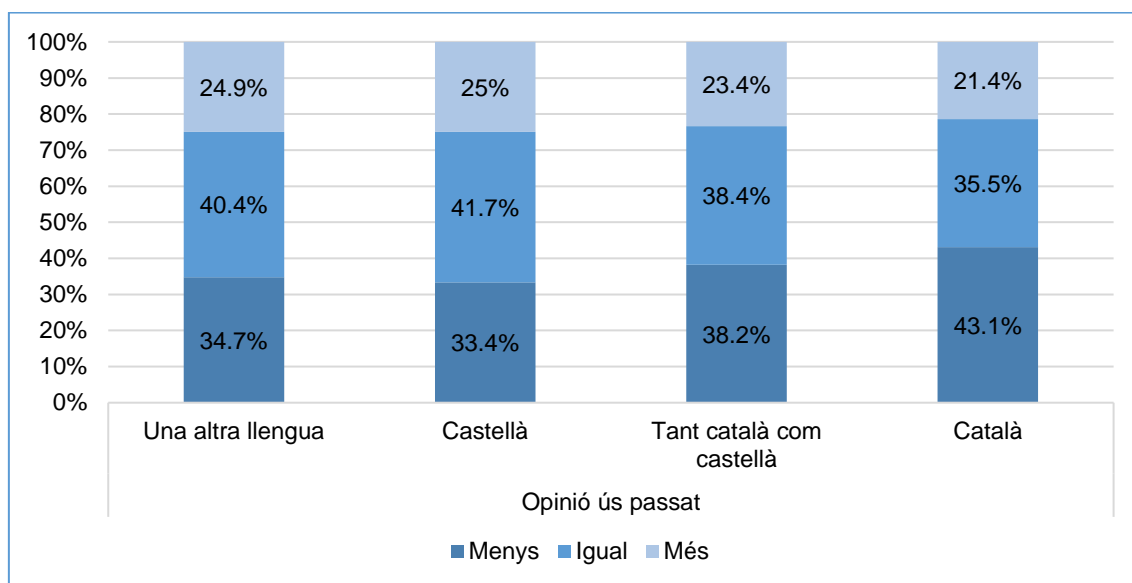
5.2.4. Les representacions dels usos passats i futurs del català segons la llengua d'identificació

A continuació, es presenten les dades resultants de l'encreuament de la variable "En general, penses que el català s'usa: menys, igual o més que fa 5 anys?" i la llengua d'identificació de l'onada de 2021.

Independentment de la llengua d'identificació, tots els grups tendeixen més aviat a afirmar que el català ha perdut ús en els darrers anys, si bé aquesta tendència és especialment pronunciada entre l'alumnat que respon que el català és la seva llengua, que és l'únic grup en què més alumnes consideren que el català ha perdut ús (43,1%)

més que no pas haver-se quedat “igual” (35,5%). L’alumnat que té com a llengua d’*identificació* tant el català com el castellà presenta proporcions similars i properes de representació de freqüència “igual” i inferior en els darrers anys (lleument per sobre del 38%). Entre l’alumnat que no té el català com a llengua d’*identificació*, hi ha una mica més d’alumnes que creuen que el català ha guanyat usos que no pas els qui sí que el consideren la seva llengua (al voltant del 25%), i també tendeixen a percebre un decreixement del seu ús amb una mica menys de freqüència, amb valors inferiors al 35%.

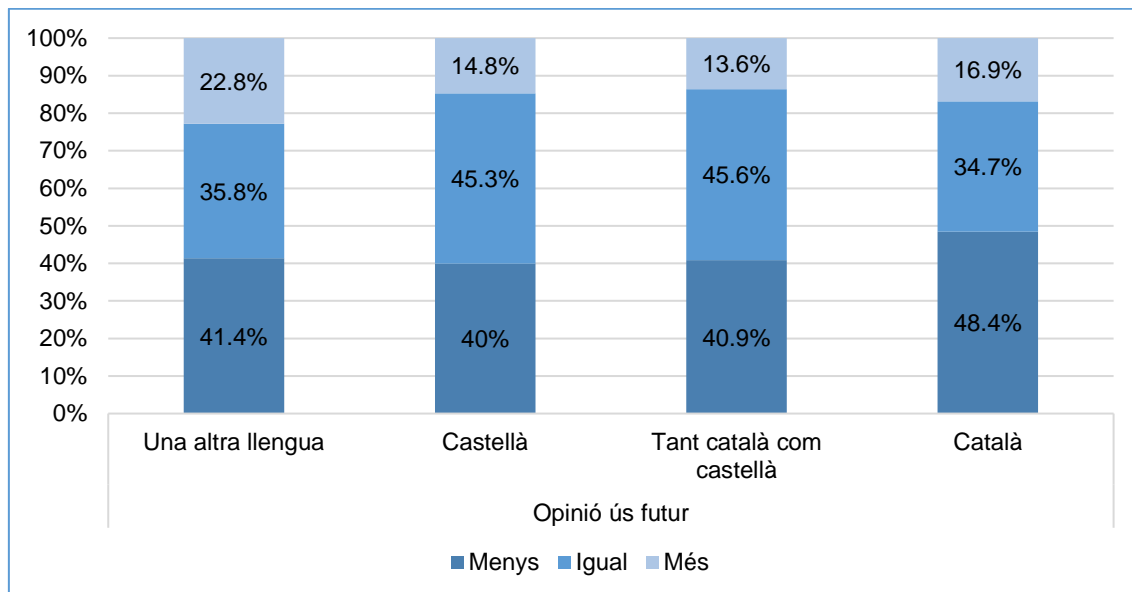
Gràfic 5.12. “En general, penses que el català s’usa: menys, igual o més que fa 5 anys?”. Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

Pel que fa a les previsions futures, també s’aprecia un pronòstic molt similar independentment de la llengua d’*identificació*: en tots aquests grups l’expectativa d’un increment en l’ús del català és minoritària de cara al futur proper.

L’alumnat que té el català com a llengua d’*identificació* és el qui presenta un percentatge més baix d’alumnes que creuen que el català mantindrà els seus usos (34,7%), mentre que la majoria creu que en perdrà (48,4%). Aquests percentatges, en canvi, són més semblants entre si per a l’alumnat que sent el català com a llengua d’*identificació*, el que té tant el català i el castellà, i el que té només el castellà (al voltant del 45% i el 40%, respectivament). L’alumnat que sent com a pròpia una llengua diferent del català i del castellà és el qui té més expectativa que creixi l’ús del català (22,8%), encara que segueixen sent molts més els qui creuen que s’usarà “menys” (un 41,4%) o “igual” (un 35,8%).

Gràfic 5.13. “Creus que en els propers 5 anys el català s’usarà: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons la llengua d’identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.2.5. Les representacions dels usos actuals del català segons la llengua inicial

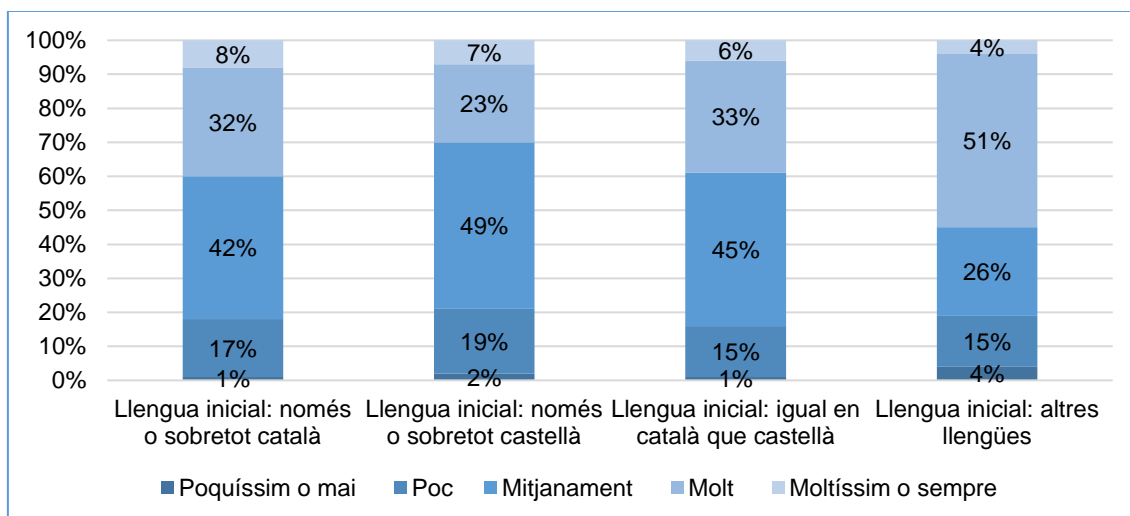
A continuació es presenten els resultats de les representacions de l’ús del català segons la llengua inicial de l’alumnat tant de l’onada de 2006 com de la de 2021.

Un primer aspecte a comentar en relació a l’ús d’aleshores de la llengua catalana de l’onada del 2006 és que no s’identifiquen grans diferències en la representació de l’ús del català entre els parlants inicials de català o els de castellà. En ambdós casos la representació majoritària es troba en el bloc dels qui pensen que el català s’usa mitjanament, amb el 42% de l’alumnat que té com a llengua inicial el català i el 49% que té la llengua castellana com a inicial.

Un segon aspecte a esmentar— i que resulta interessant— és que al 2006, un 32% de l’alumnat catalanoparlant va afirmar que la llengua catalana s’usava “molt” i el 23% de l’alumnat castellanoparlant.

Els parlants inicials d’altres llengües són els qui es distancien força de la dinàmica general. Es concentren sobretot entre els qui opinen que el català aleshores es parlava molt i, secundàriament, entre els qui creien que es parlava mitjanament o poc.

Gràfic 5.14. “El català *actualment* s’usa...”. Resultats segons llengua inicial. Percentatges. Onada 2006 (n= 1.370)

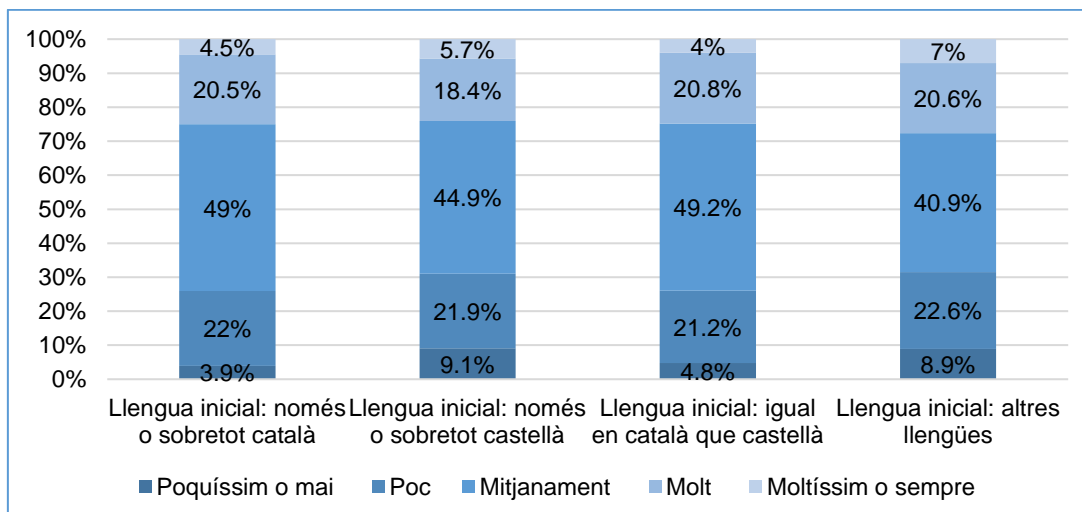

Si es comparen aquestes mateixes variables 15 anys després, s’aprecia que en l’onada de 2021 no hi ha grans canvis i que s’hi continuen identificant les mateixes tendències. Així, doncs, no hi ha grans diferències en la representació de l’ús del català entre els parlants inicials de català o els de castellà. En ambdós casos la resposta majoritària es troba en el bloc dels qui pensen que el català s’usa mitjanament: 49% de l’alumnat que té com a llengua inicial el català i 44,9% el que té la llengua castellana. Ara bé, també és cert que l’alumnat catalanoparlant que afirma que l’ús del català és “poquíssim o mai” augmenta de l’1% al 3,9%, i en la categoria “poc” l’augment passa del 17% al 22%.

L’alumnat castellanoparlant que el 2006 afirmava que l’ús del català era “poquíssim o mai” era del 2%, mentre 15 anys després ha avançat fins al 9,1%.

En la primera onada, un 51% de l’alumnat que tenia una llengua diferent al català o al castellà afirmava que el català s’usava “molt”, mentre que al 2021 aquest percentatge passa a ser del 20,6%.

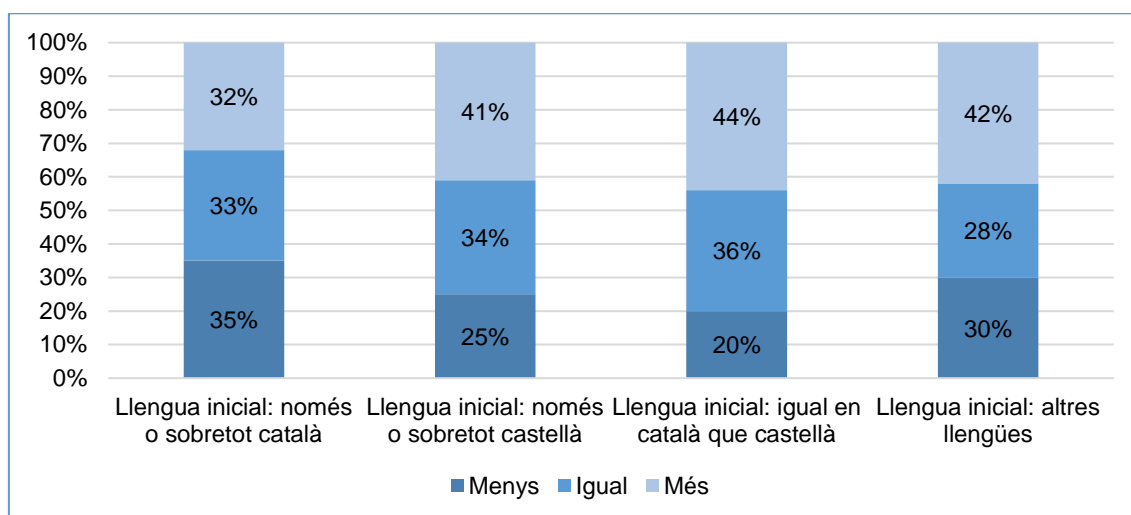
Gràfic 5.15. “El català *actualment* s’usa...”. Resultats segons llengua inicial. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.2.6. Les representacions dels usos passats i futurs del català segons la llengua inicial

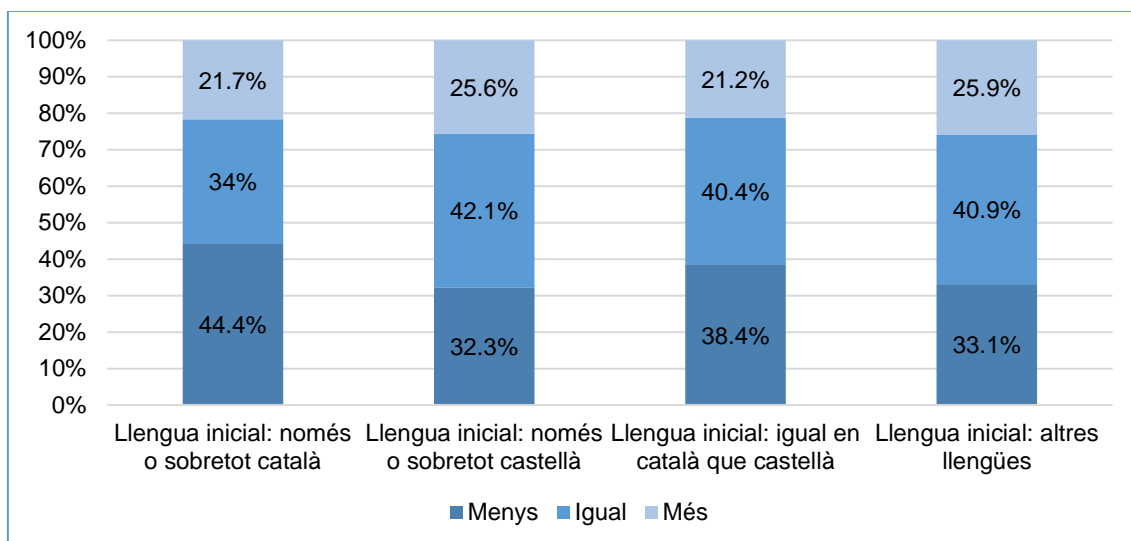
Segons la llengua inicial, ja en l'onada del 2006 es marquen diferències importants sobre els usos de la llengua en referència al passat i a les perspectives de futur. Els catalanoparlants inicials es trobaven força distribuïts segons la valoració que feien de l'evolució de la llengua fins a l'actualitat. Un terç dels catalanoparlants indicava que aleshores el català es parlava menys; un altre terç que es parlava igual, i el terç restant que es parlava més. Per contra, els castellanoparlants, i també més moderadament els qui parlaven les dues o altres llengües, es troben més condensats entre els que pensaven que el català aleshores es parlava més que abans (41% dels castellanoparlants). Per contra, els qui pensaven que es parlava menys només arribaven al 25% dels castellanoparlants.

Gràfic 5.16. “El català s’usa menys, igual o més que fa 5 anys?”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2006 (n= 1.370)

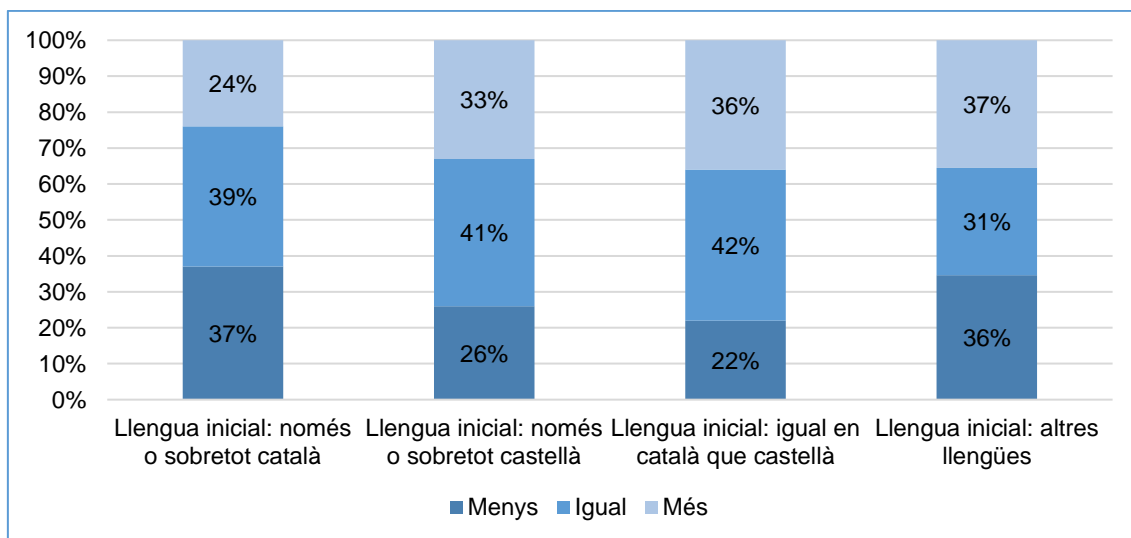
Per contra, en l'onada de 2021 s'evidencia que l'alumnat és més pessimista a 5 anys vista respecte a l'enquesta del 2006, independentment de la llengua *inicial* de l'alumne. Mentre el 2006, un 32% de l'alumnat catalanoparlant preveia que en el futur es parlaria “més” català, en aquesta última edició el percentatge ha passat a ser del 21,7%. En aquest mateix sentit, l'alumnat castellanoparlant més optimista suposava un 41% mentre actualment és del 25,6%. A l'edició de 2006, el 44% de l'alumnat que tenia tant el català com el castellà com a llengua inicial pensava que respecte a 5 anys enrere es parlava més català. No obstant això, l'optimisme d'aquest grup ha decaigut fins al 21,2% respecte als anys anteriors al 2021.

Gràfic 5.17. “El català s’usa menys, igual o més que fa 5 anys?”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

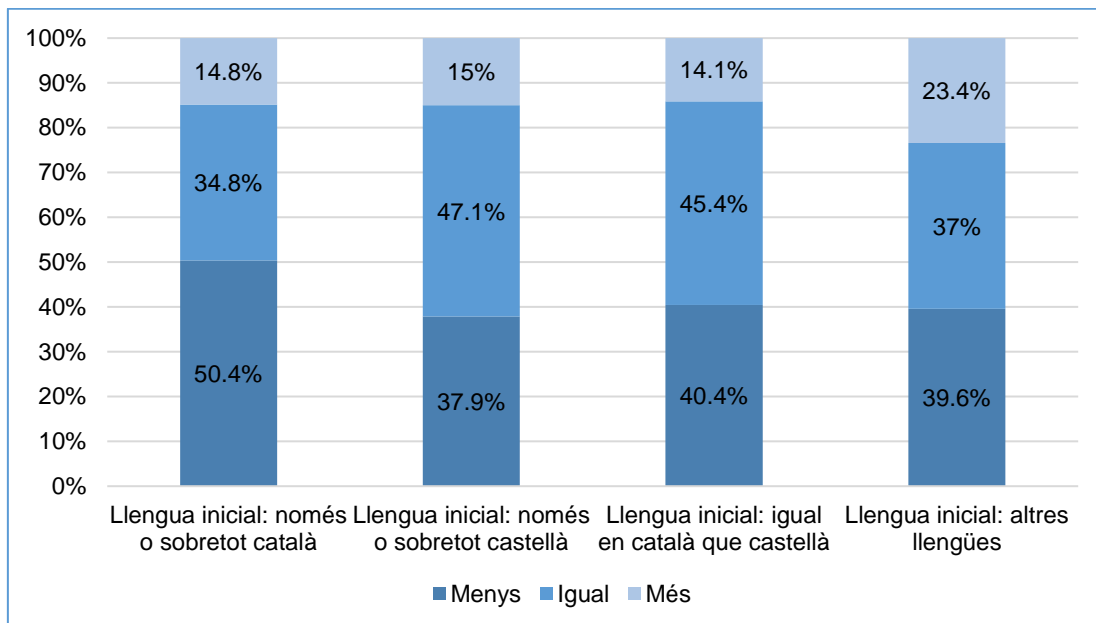
Sobre l’ús futur del català, sembla que també es repeteix el mateix patró. Tot i que en tots els grups retrocedeixen les perspectives més optimistes, entre els catalanoparlants inicials predominen els qui pensen que es parlarà igual o menys; i entre els castellanoparlants, els qui pensen que es parlarà igual o més.

Gràfic 5.18. “Creus que en els propers 5 anys el català s’usarà: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2006 (n= 1.370)

L’alumnat és més escèptic o pessimista en relació al futur de l’ús del català que no fa 15 anys enrere, independentment de la llengua inicial. És destacable que mentre que al 2006 un 37% de l’alumnat catalanoparlant preveia que el català s’usaria “menys”, aquesta previsió passa a suposar un 50,4% al 2021. En aquesta darrera onada també s’observa que els altres grups de parlants (els castellanoparlants, els bilingües i els parlants d’altres llengües) tenen pujades en el percentatge de l’opció de resposta “menys”. El grup que acumula uns percentatges més pessimistes és el dels catalanoparlants.

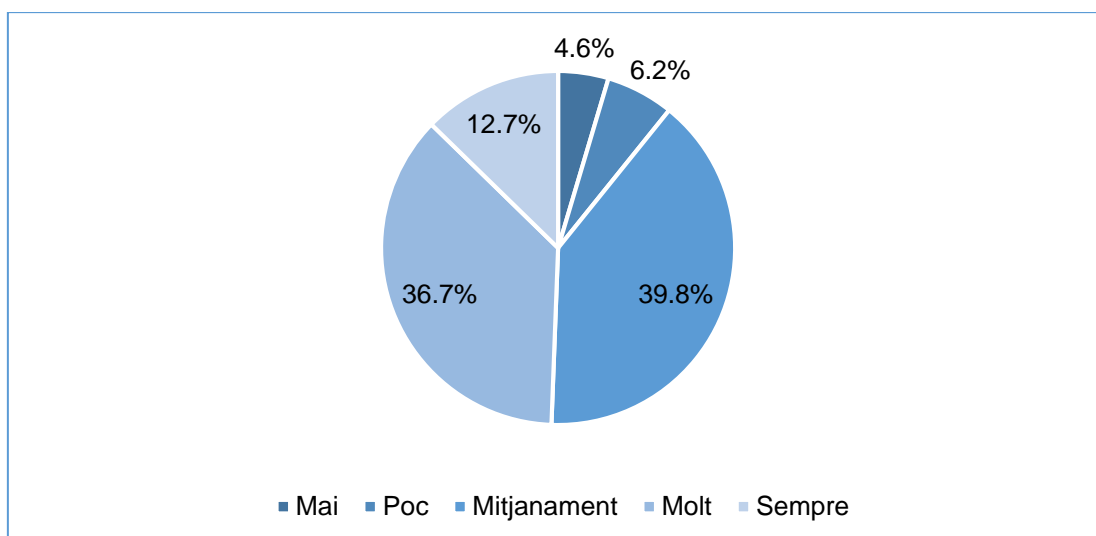
Gràfic 5.19. “Creus que en els propers 5 anys el català s’usarà: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.3. Com haurien de ser els usos del català segons l’alumnat?

En l’onada de 2021, en preguntar a l’alumnat de quart d’ESO sobre com haurien de ser els usos del català, s’identifica certa homogeneïtat. El 49,4% considera que el català s’hauria d’usar “molt” o “sempre”, i el 39,8% considera que s’hauria d’usar “mitjanament”. Per contra, un 10,8% de l’alumnat voldria que s’usés “poc” o “mai”.

Gràfic 5.20. “Segons tu, a Catalunya, en general, el català s’hauria d’utilitzar...”. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.3.1. Com haurien de ser els usos del català segons la llengua d’*identificació*

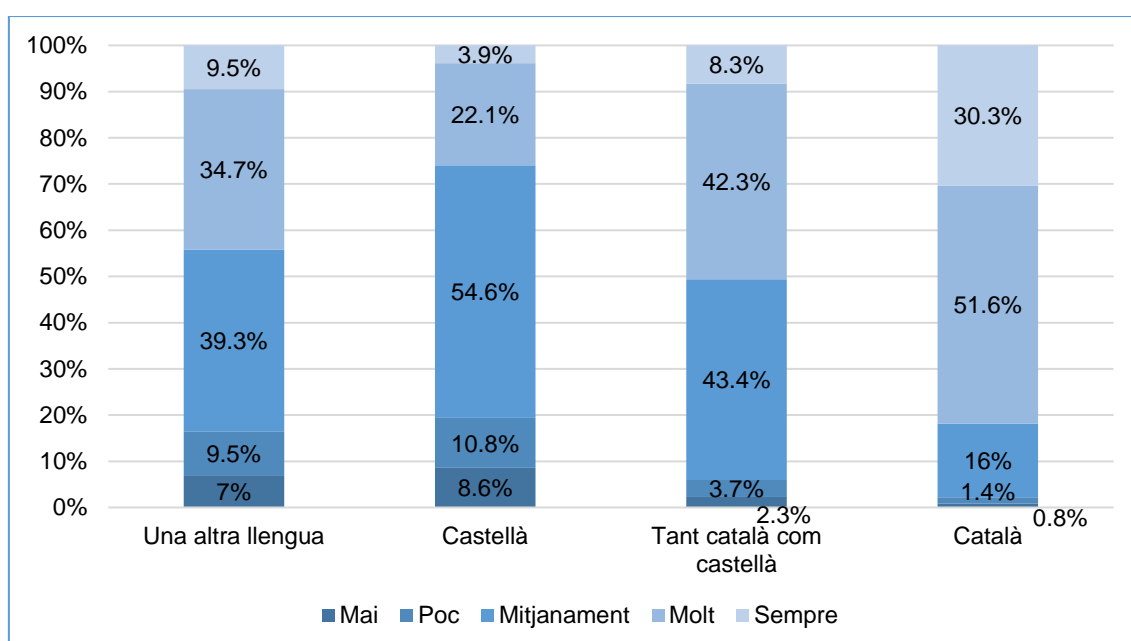
Segmentant els resultats del 2021 segons la llengua d’*identificació*, s’observa una tendència semblant al que es destaca a la figura 5.20, però amb alguns matisos interessants a considerar. D’una banda, s’observa que a més *identificació* amb el

català, més desig d'ús d'aquesta llengua: un 81,9% pensa que s'hauria de parlar "molt" o "sempre". De la mateixa manera que a més *identificació* amb el castellà, menys desig d'ús del català: un 26% considera que s'hauria de parlar "molt" o "sempre".

El grup d'alumnat que té com a llengua d'*identificació* tant el català com el castellà o una altra llengua, ocupen les posicions intermèdies, i sumen 50,6% i 44,2% respectivament entre els qui voldrien que el català es parlés "molt" o "sempre".

Entre un 2 i un 6% de l'alumnat que té com a llengua d'*identificació* el català o tant el català com el castellà considera que el català s'hauria de parlar "poc" o "mai", a diferència de l'alumnat que té com a llengua d'*identificació* una de diferent (16,5%) i dels qui tenen el castellà com la seva llengua (19,4%).

Gràfic 5.21. "Segons tu, a Catalunya, en general, el català s'hauria d'utilitzar...". Resultats segons la llengua d'*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

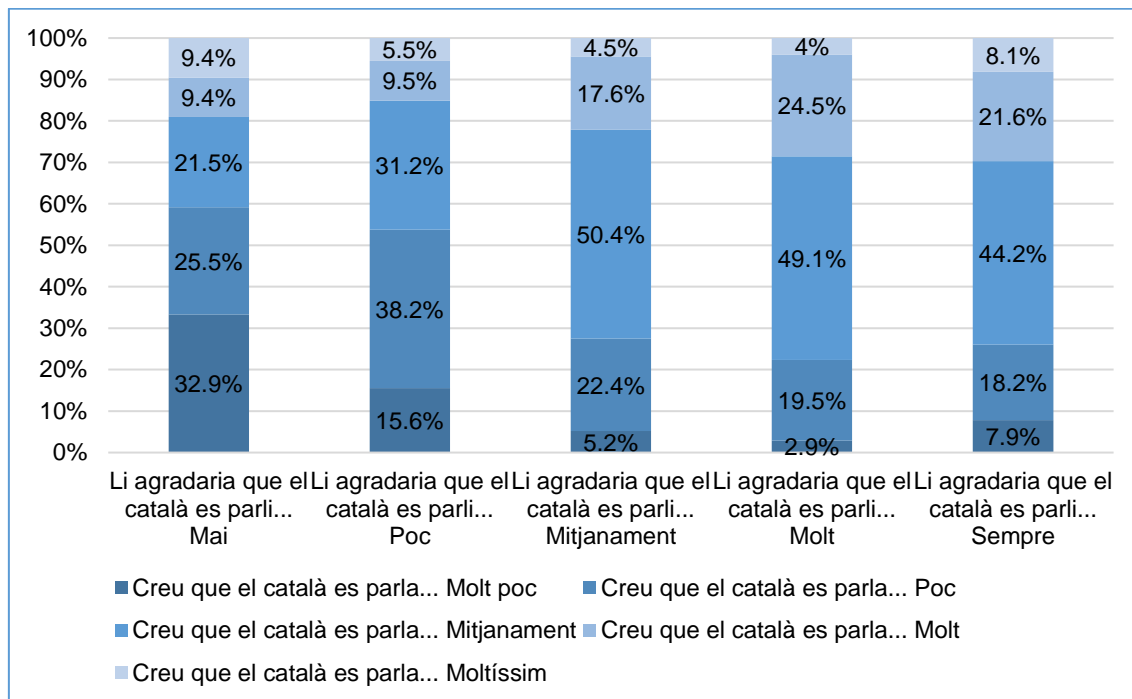
5.3.2. Com haurien de ser els usos del català segons el desig d'ús de l'alumnat?

L'opinió sobre l'ús del català en el present varia segons el desig d'ús del català que tenen els alumnes també en el present. Si bé es compleix la pauta que ja s'ha vist en altres figures d'aquest mateix apartat, a més desig d'ús del català, una opinió més ferma sobre el fet que es parli "molt" o "moltíssim". Aquest resultat suposa com a màxim un 30% de l'alumnat entre els grups dels qui voldrien que el català es parlés molt o sempre. En canvi, entre el grup al qual li agradaria que el català es parlés mitjanament, l'opinió també coincideix: un 50,4% considera que es parla "mitjanament" en el moment actual.

Pel que fa l'opinió sobre el fet que es parla "molt" o "moltíssim", s'evidencien diferències de gairebé 15 punts percentuals entre els grups que els agradaria que el català es parlés poc o mai i els qui voldrien que es parlés molt o sempre. Així doncs, s'observa que entre els grups que tenen el desig que el català es parli entre mitjanament i sempre en el present, es tendeix a opinar que aquesta llengua es parla "mitjanament", amb dades que s'apropen al 50%. En canvi, entre els grups en els

quals es desitja que el català es parli entre poc i mai en el present, l'opinió que predomina, amb percentatges que superen lleugerament el 50%, és que es parla entre "poc" i "molt poc".

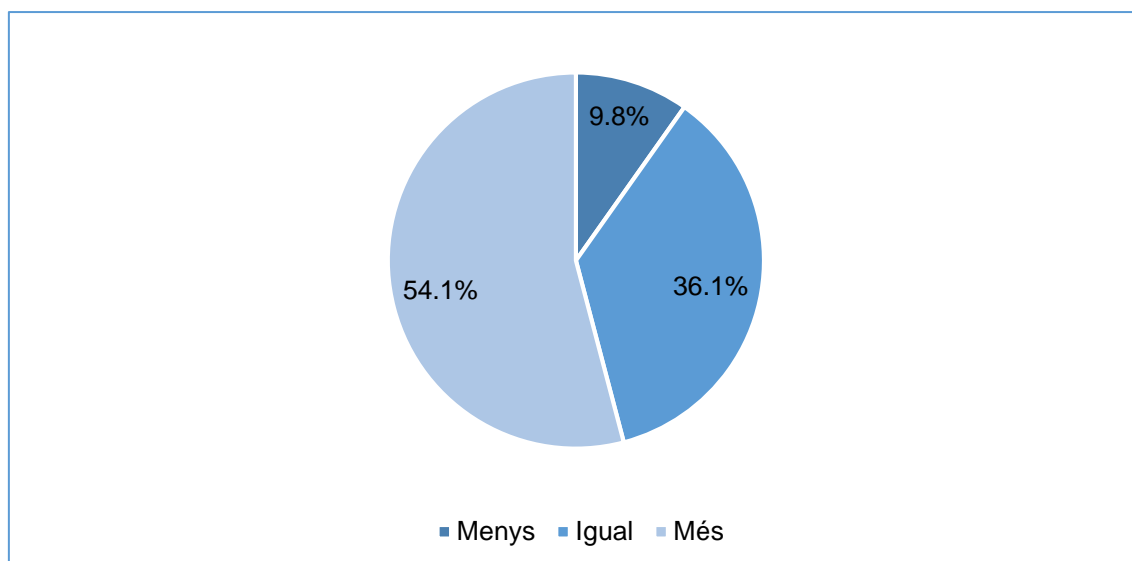
Gràfic 5.22 "Segons tu, a Catalunya, en general, el català s'hauria d'utilitzar...". Resultats segons l'opinió d'ús del català. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

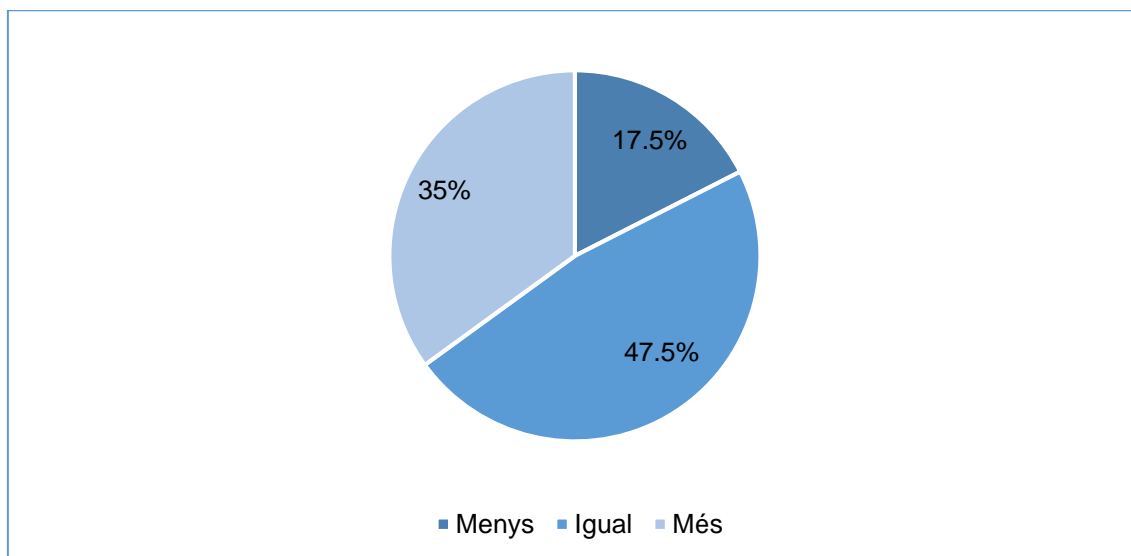
5.3.3. El desig d'ús futur del català de l'alumnat

En l'onada del 2006, la major part de l'alumnat (54,1%) responia que li agradaria que el català s'usés més en els propers cinc anys. Un important grup (36,1%) declarava que preferiria que es parlés igual que aleshores i un 9,8% preferiria que es parlés menys.

Gràfic 5.23. "Com t'agradaria que s'usés en els propers 5 anys, menys, igual o més que avui dia?". Percentatges. Onada 2006 (n= 1.363)

Gràfic 5.24. “A tu t’agradaria que el català en els propers 5 anys s’usés: menys, igual o més que avui dia?”. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

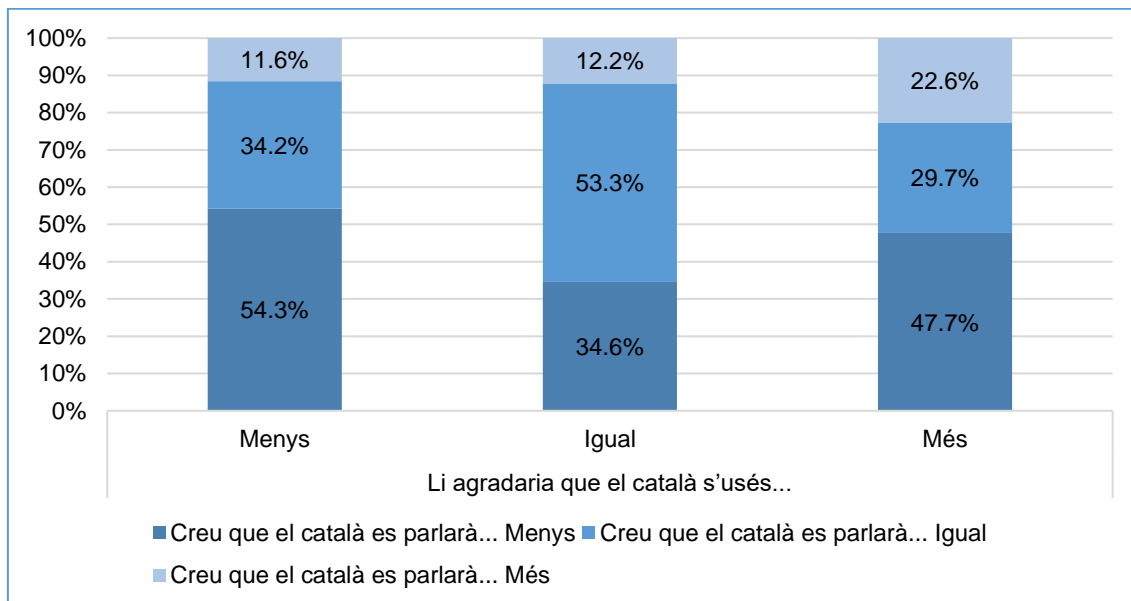
Pel que fa el desig d'ús del català en el futur en aquesta darrera edició de 2021, gairebé a la meitat de l'alumnat (47,5%) li agradaria que en els propers 5 anys el català es parlés "igual" que es parla ara. A un 35% de l'alumnat li agradaria que es parlés "més", i a un 17,5% li agradaria que es parlés "menys" del que es parla actualment.

Aquestes dades són especialment rellevants si es recuperen els resultats sobre l'opinió de l'ús del català en els propers anys, ja que s'identifica, per exemple, que gairebé un 20% de l'alumnat voldria que es parlés "més" el català en el futur, però que creu que no serà així i, en canvi, l'alumnat que voldria que es parlés "igual" que ara i el que opina que es parlarà "igual" que ara, representa gairebé el mateix percentatge respecte al total. D'altra banda, comparats aquests percentatges amb els de l'enquesta sociolingüística de 2006, es desprèn que el desig d'ús del català està disminuint en gran mesura i que, per tant, es pot concloure que no resulta una llengua atractiva per als adolescents.

5.3.4. El desig i la previsió de l'alumnat de l'ús futur del català

A continuació, es poden observar amb més detall les dades anteriors a partir de l'encreuament del desig d'ús i l'opinió sobre l'ús del català en el futur. Es desprèn una certa actitud pessimista en la major part dels alumnes, sobretot entre el grup que voldria que el català s'usés més en el futur, atès que dels integrants d'aquest grup només un 22,6% opina que el català es parlarà "més" i, en canvi, un 47,7% pensa que es parlarà "menys". Entre els qui voldrien que el català es parlés menys en el futur, un 54,3% pensen que també es parlarà "menys" i un 34,2% opina que "igual" que ara. Per últim, els qui voldrien que es parlés igual en el futur que ara són els qui més s'ajusten als resultats segons l'opinió: un 53,3% d'aquest grup pensa que es parlarà "igual" en el futur que en el moment present, mentre que només un 12,2% considera que es parlarà "més", percentatge proper a l'opinió de l'11,6% entre el grup dels qui voldrien que el català es parlés "menys" en el futur.

Gràfic 5.25. “A tu t’agradaria que el català en els propers 5 anys s’usés: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons l’opinió d’ús del català en el futur. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

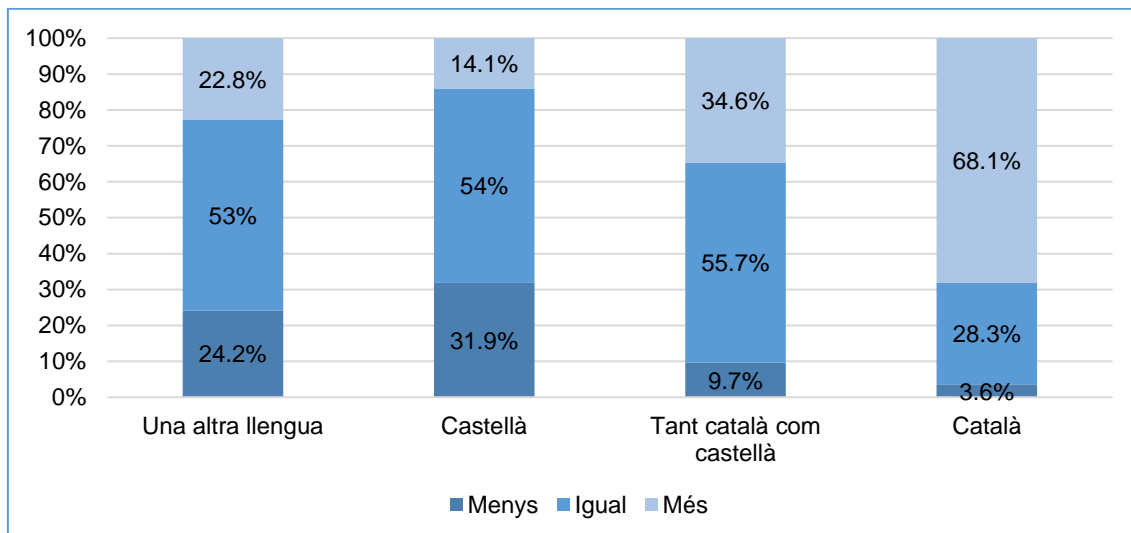

5.3.5. El desig i la previsió de l'alumnat de l'ús futur del català segons la llengua d'identificació

Si s'encreuen els resultats exposats en l'apartat anterior amb la variable de la llengua d'identificació de l'alumnat de 2021, la tendència s'expressa a partir d'una forma semblant a la del desig d'ús del català en el present: a més proximitat amb el català, més desig d'ús d'aquesta llengua. En aquesta línia, un 14,1% d'alumnat voldria que es parlés “més” el català en el futur del que es fa ara entre el grup dels qui consideren el castellà com la seva llengua, enfront del 34,6% dels qui tenen tant el català com el castellà com la seva llengua, i el 62,2% entre els qui tenen el català.

Un 22,8% de l'alumnat que té una llengua d'identificació diferent del català i del castellà, voldria que el català es parlés “més” en el futur, i un 24,2% voldria que es parlés “menys”. Una altra dada a tenir en compte és que, independentment del grup lingüístic al qual pertanyi l'alumnat, excepció feta dels del grup de català, més o menys el mateix percentatge (lleugerament superior al 50%) voldria que en el futur el català es parlés “igual” al que es parla ara. Entre els qui tenen el català com a llengua d'identificació, aquest percentatge disminueix fins a arribar al 28,3%.

Gràfic 5.26. “A tu t’agradaria que el català en els propers 5 anys s’usés: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

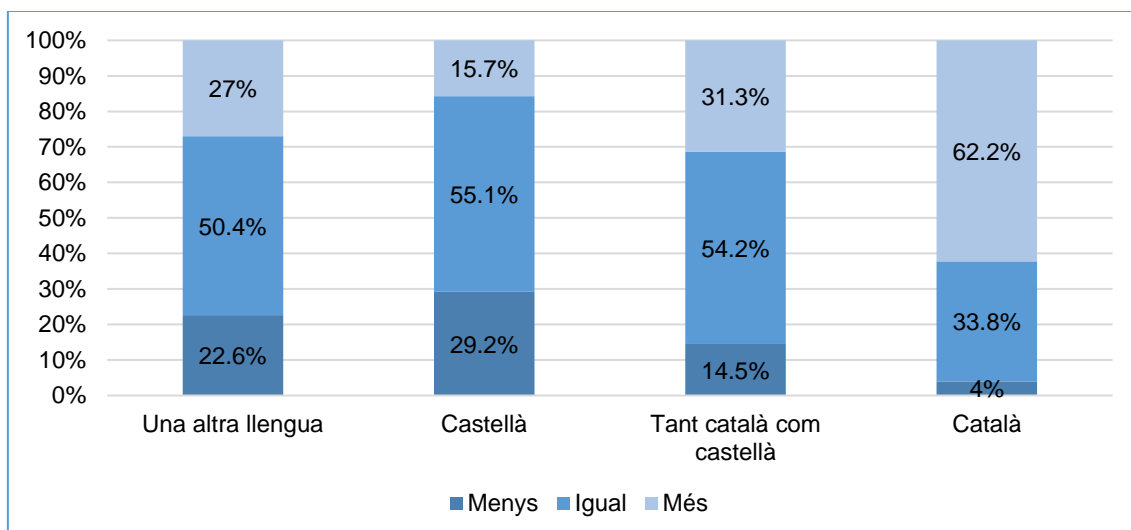

5.3.6. El desig i la previsió de l'alumnat de l'ús futur del català segons la llengua inicial

Si s'encreua la variable “A tu t’agradaria que el català en els propers 5 anys s’usés: menys, igual o més que avui dia?” amb la llengua inicial s’observa que els resultats són gairebé calcats als obtinguts amb l’encreuament d’aquesta mateixa variable amb la llengua d’*identificació*. Així doncs, únicament el grup lingüístic de catalanoparlants és el que en una gran majoria (68,1%) manté el desig que el català es parli “més”. Aquesta dada contrasta amb el fet que només el 15,7% de l'alumnat que té el castellà com a llengua inicial desitja que el català es parli “més”.

Per tant, un altre cop es fa evident que el català no resulta una llengua atractiva per a la gran majoria de parlants que no tenen com a llengua inicial o d’*identificació* el català.

Gràfic 5.27. “A tu t’agradaria que el català en els propers 5 anys s’usés: menys, igual o més que avui dia?”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

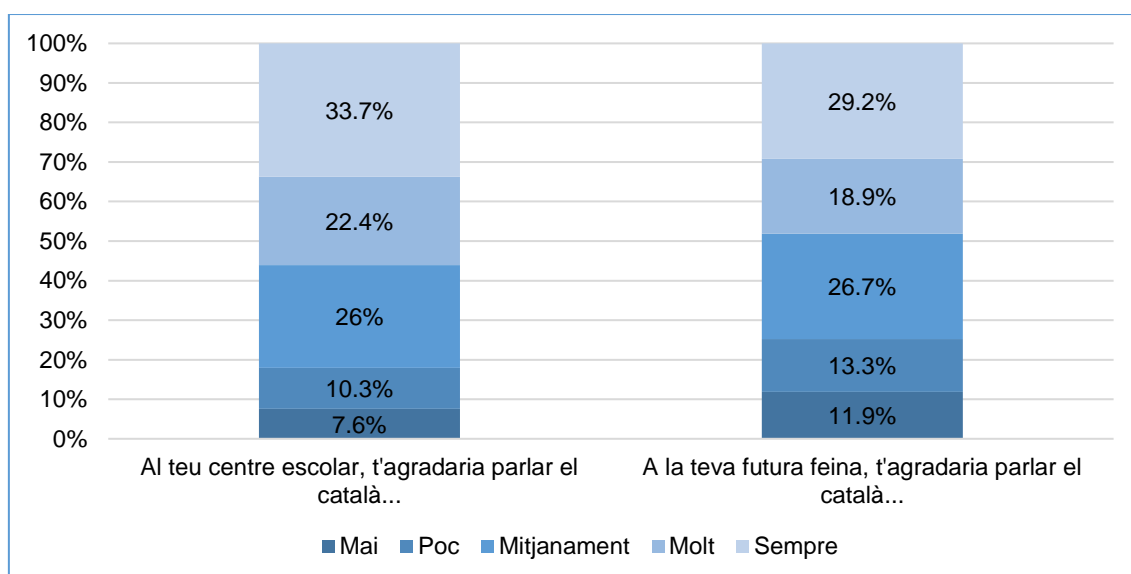

5.3.7. El desig de l'alumnat d'ús del català al centre escolar o a la feina futura

Tal com s'observa en la figura 5.28, en l'onada de 2006, a una tercera part (33,7%) de l'alumnat li agradaria parlar català al centre "sempre" i un altre 22,4% es trobava dins de la categoria "molt". Per tant, aquestes dues categories concentraven més de la meitat de les respostes a aquesta pregunta.

Pel que fa al desig d'ús del català en l'àmbit laboral, es pot dir que el percentatge d'alumnat que va contestar que li agradaria utilitzar-lo "sempre", es reduïa a un 29,2% en relació al 33,7%, el qual desitjava utilitzar-lo "sempre" al centre. També es reduïa el percentatge d'alumnat (18,9%) que voldria utilitzar-lo "molt" respecte a l'alumnat que també el voldria utilitzar "molt" (22,4%) al centre escolar.

Gràfic 5.28. "Al teu centre escolar/ A la teva futura feina, t'agradaria parlar català...". Percentatges. Onada 2006 (n= 1.363)

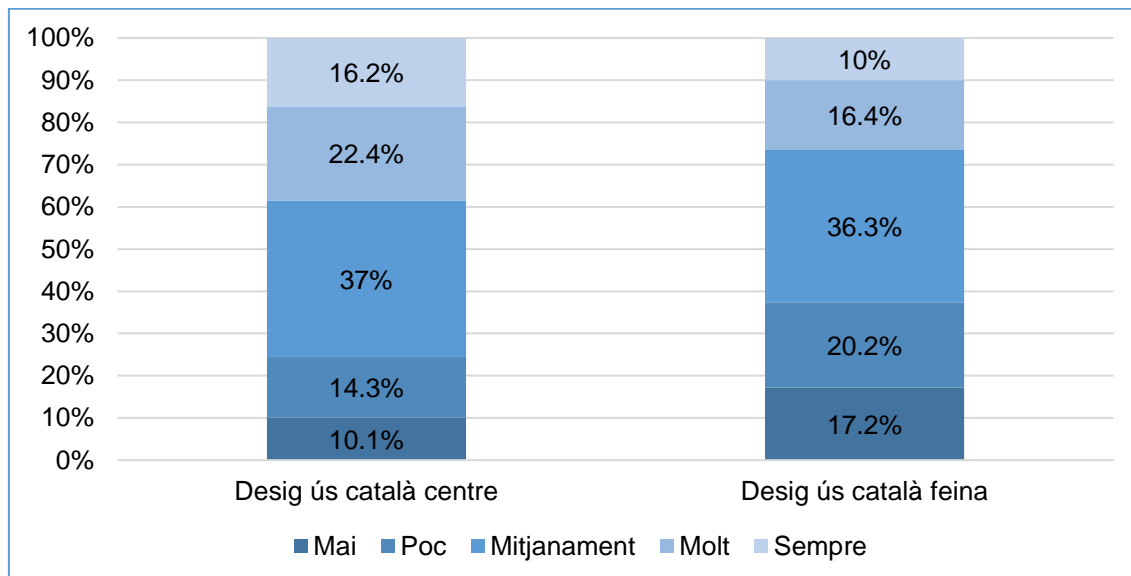

Per tal d'obtenir informació més detallada sobre els desitjos d'ús del català de l'alumnat en el futur, s'ha preguntat sobre la freqüència amb què els agradaria parlar el català en àmbits específics, com ara en el centre escolar o en un entorn laboral. El gràfic 5.29 mostra una distribució semblant en ambdós contextos amb un desig d'ús del català moderadament més elevat en l'àmbit escolar que no pas en el laboral. Tot i així, en cap dels dos casos s'arriba al 40% de l'alumnat que vulgui que es parli "molt" o "sempre" català al centre educatiu o a la feina (38,6% i 26,4%, respectivament). D'altra banda, a un 24,4% els agradaria que el català es parlés "poc" o "mai" en un centre educatiu i al 37,4% a la feina. En l'únic segment on les distàncies es retallen entre ambdós contextos, és quan l'alumnat respon "mitjanament", opció de resposta que representa un 37% respecte als centres i un 36,3% pel que fa la feina.

Si es comparen les onades de 2006 amb les de 2021, s'observa clarament que en aquest període de 15 anys tant el desig d'ús del català al centre com el desig d'ús del català al lloc de feina, ha decaïgut a menys de la meitat en la categoria "sempre". D'una banda, mentre que al 2006 un 33,7% de l'alumnat desitjava parlar "sempre" el català al centre, aquest percentatge ha passat a ser del 16,2%, amb una pèrdua, doncs, de 17,5 punts percentuals. D'altra banda, tampoc s'ha de menystenir el retrocés del desig del català en l'àmbit laboral, atès que al 2006 un 29,2% de l'alumnat

hi desitjava parlar català, en aquesta darrera edició només suposa un 10%, per tant, la davallada ha estat de 19,2 punts. També s’observa com els percentatges d’alumnat que desitjarien no utilitzar “mai” el català augmenta.

Gràfic 5.29. “Al teu centre escolar/ A la teva futura feina, t’agradaria parlar català...”. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

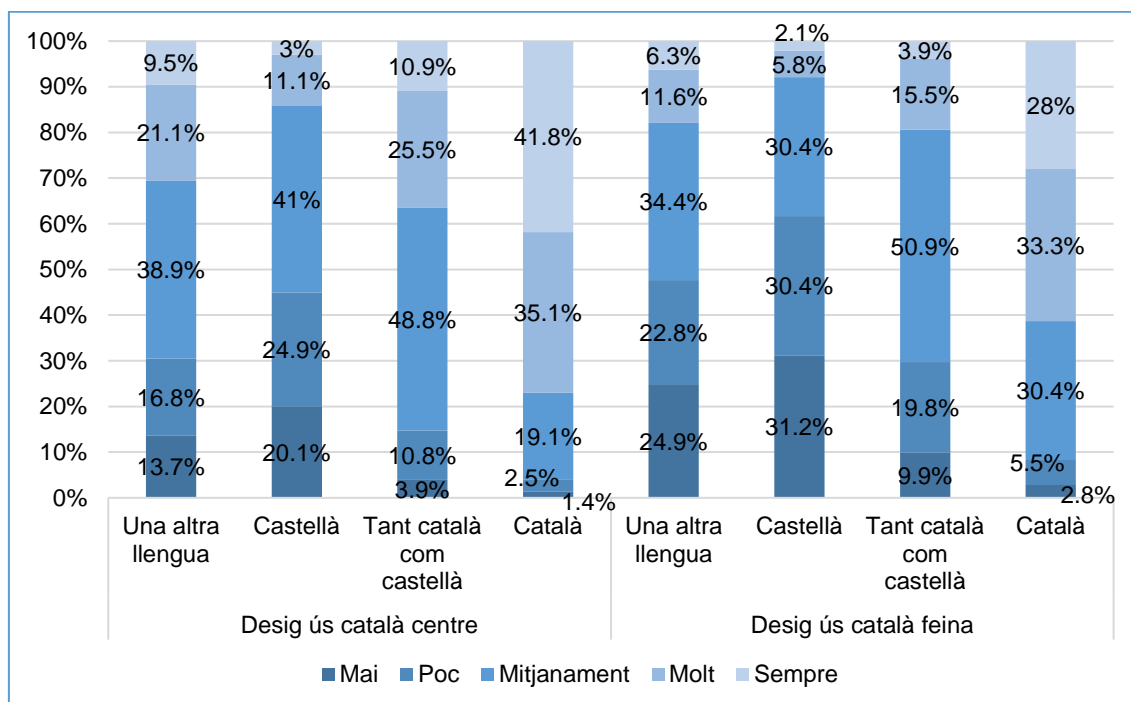
5.3.8. El desig de l’alumnat d’ús del català al centre escolar o a la feina futura segons la llengua d’*identificació*

En l’onada de 2021 el patró segueix sent el mateix que en la resta de figures: hi ha una majoria d’alumnat que voldria que es parlés més català en el futur, en aquest cas tant al centre educatiu com a la feina, entre aquells i aquelles que consideren el català com la seva llengua (76,9% al centre educatiu i 61,3% a la feina).

Entre l’alumnat que té tant el català com el castellà com a llengua d’*identificació* s’observen més diferències entre el context escolar i el laboral, mentre que un 36,4% voldria parlar català al centre educatiu, a la feina només un 19,4%; a un 14,7% li agradaria parlar-lo “poc” o “mai” al centre educatiu, i a un 29,7% “poc” o “mai” a la feina.

Les dades més distants a les del grup que tenen el català com la seva llengua, són el grup que tenen el castellà: un 45% voldrien que en un futur es parlés “poc” o “mai” el català al context escolar i un 61,6% que es parlés “poc” o “mai” al context laboral. Per últim, entre el grup que té com a llengua d’*identificació* una de diferent al català o al castellà, un 30,6% voldria que es parlés “molt” o “sempre” el català al centre educatiu i un 17,9% a la feina. Així doncs, s’observa que, independentment de la llengua d’*identificació*, a l’alumnat li agradaria parlar més català en el futur al centre educatiu que a la feina, amb diferències de més de 16 punts percentuals. Aquestes dades podrien fer pensar que el català està esdevenint una llengua d’utilitat essencialment acadèmica més que no pas una llengua pràctica que s’usi en altres àmbits i contextos vitals, com pot ser l’entorn laboral.

Gràfic 5.30. “Al teu centre escolar/ A la teva futura feina, t’agradaria parlar català...”. Resultats segons la llengua d’identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.3.9. El desig de l’alumnat d’ús del català al centre escolar o a la feina futura segons la llengua inicial

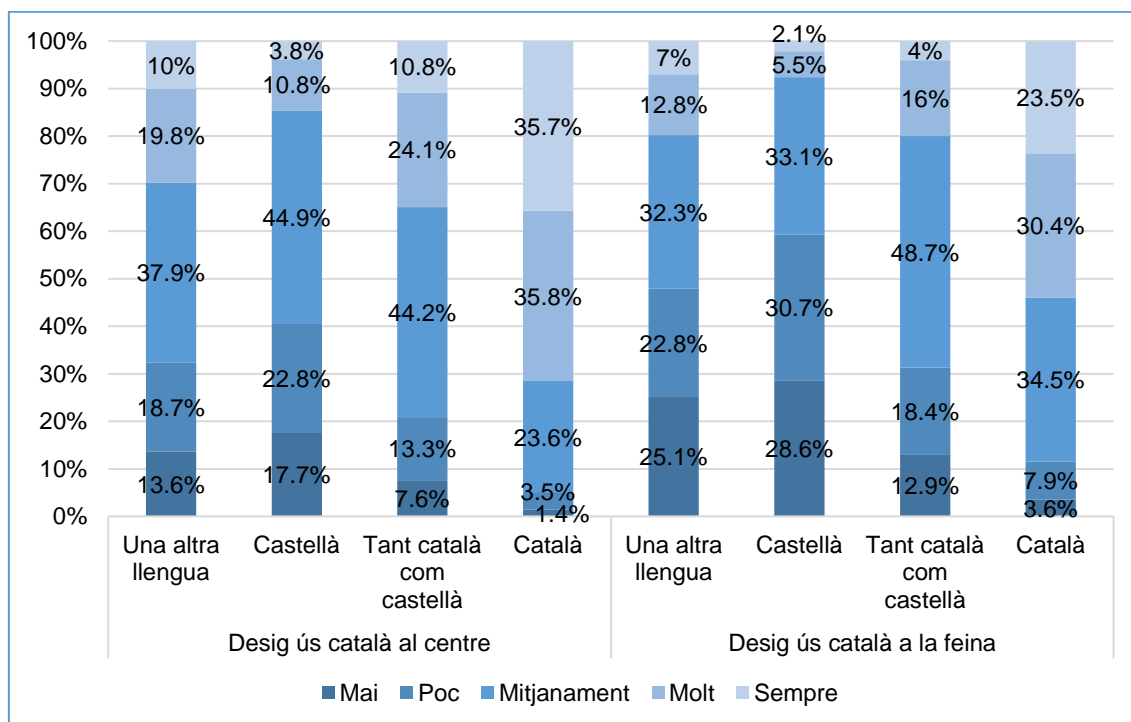
Per cloure aquest apartat sobre els desitjos d’ús del català, es presenta l’anàlisi de les variables “Al teu centre escolar, t’agradaria parlar català...” i “A la futura feina, t’agradaria parlar català...” segons la llengua inicial.

Una de les principals idees que s’hi pot extreure de l’anàlisi del gràfic 5.31 és que les respostes segueixen el mateix patró que el gràfic anterior (5.30). Hi ha, doncs, una majoria d’alumnat que voldria que es parlés més català en el futur, tant al centre educatiu com a la feina, entre els qui tenen el català com a llengua inicial (71,5% al centre educatiu i 53,9% a la feina).

Entre l’alumnat que té tant el català com el castellà com a llengua inicial, s’hi observen més diferències entre el context escolar i el laboral: mentre que només un 34,9% voldria parlar català al centre educatiu, a la feina només un 20%; per contra, a un 20,9% li agradaria parlar-lo “poc” o “mai” al centre educatiu i a un 31,3% “poc” o “mai” a la feina.

Les dades més distants a les del grup que tenen el català com a llengua inicial són les dels qui tenen el castellà: un 40,5% voldrien que en un futur es parlés “poc” o “mai” el català al context escolar i un 59,3% que es parlés “poc” o “mai” al context laboral. Per últim, entre el grup que té com a llengua inicial una diferent del català i del castellà, un 29,8% voldria que es parlés “molt” o “sempre” el català al centre educatiu i un 19,8% a la feina.

Gràfic 5.31. “Al teu centre escolar/ A la teva futura feina, t’agradaria parlar català...”. Resultats segons la llengua inicial. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

5.4. Síntesi

En aquest capítol s’han analitzat les representacions i els desitjos sobre l’ús de la llengua a partir de mirades al passat, al present i al futur, tot comparant la majoria de resultats amb les edicions del 2006 i del 2021.

Pel que fa les aspiracions de l’alumnat sobre l’ús de les diferents llengües tenint en compte la llengua d’*identificació* present, s’observa que l’alumnat que respon que pertany als grups lingüístics de “només” o “més” castellà, o de “només” o “més” català, actualment té més importància per a ells la llengua d’*identificació* que no pas la seva aspiració lingüística en el futur. Aquest mateix patró es repeteix amb els grups que pertanyen a altres llengües. Si s’encreuen les aspiracions de l’alumnat sobre l’ús de les diferents llengües segons la llengua inicial, s’observa la mateixa pauta que amb la llengua d’*identificació*.

És important destacar, doncs, que s’ha produït una davallada de la resposta “només” i “més” català a la pregunta d’autoubicació en un grup lingüístic, passant d’un 33,7% al 19% del 2006 al 2021. Pel que fa al castellà, l’alumnat que se situa al grup “només” i “més” castellà ha passat del 41,5% a l’actual 48,2%.

A la pregunta sobre la voluntat de pertinença a un grup lingüístic, el castellà és la llengua que retrocedeix més des del 2006, 18,6 punts menys, mentre que el català, que també retrocedeix, ho fa 2,1 punts. Si es comparen els percentatges d’alumnes que en el futur els agradaria situar-se en el grup dels qui parlen “només” o “més català” ha passat de suposar un 31,% a un escàs 14,8%, per tant, s’ha reduït a menys de la meitat en els 15 anys que van des del 2006 al 2021.

En l'encreuament de la llengua d'*identificació* amb l'autoubicació en grup lingüístic, s'obtenen resultats esperables. Si els alumnes s'identifiquen amb una llengua, també ho faran amb el grup lingüístic corresponent. Tanmateix, pel que fa als qui tenen tant el català com el castellà com a llengua d'*identificació*, s'observa un pes molt més important dels que es situen al grup lingüístic dels qui parlen "només castellà" o "més castellà", un 36,1% i un 9,4%, respectivament; mentre que l'equivalent per al català és d'un 8,1% i un 0,7%.

Quant a les representacions que l'alumnat té sobre l'ús de la llengua, hi ha poc acord entre quin és l'ús actual del català (ja que al voltant del 50% considera que es parla "mitjanament") i les consideracions d'una freqüència d'ús més alta o baixa es distribueixen de manera gairebé simètrica entre l'altre 50%. Quan s'encreuen les dades amb la llengua d'*identificació* de l'alumnat, s'hi detecten poques diferències. Sigui quina sigui la llengua que l'alumnat consideri com a seva, la representació majoritària sempre és que el català s'usa "mitjanament" (valors generalment propers al 40% o al 50%).

No obstant això, si es comparen els resultats amb les mateixes dades de 2006, es fa evident que les percepcions i valoracions de l'alumnat d'aleshores eren bastant més optimistes que no pas les percepcions de l'alumnat del 2021. Per exemple, respecte a la primera onada, en la pregunta sobre la previsió de l'ús del català en els propers 5 anys, hi ha hagut una caiguda de la resposta "més" ús del català de 14,7 punts percentuals i, correlativament, la resposta de "menys" ús ha augmentat 13,4 punts el 2021.

Si en l'observació de les dades sobre les representacions es té en compte el desig per fer ús del català també en el futur, s'aprecia que tant entre els qui voldrien que el català es parlés més com entre els qui voldrien que es parlés menys, al voltant del 50% opina que el català es parlarà menys en el futur. En canvi, els qui voldrien que es parlés igual també opinen que es parlarà igual. Per tant, en termes generals es pot considerar que existeix una correlació clara entre la representació i el desig de l'ús del català, excepció feta del grup que voldria que el català es parlés més, que en té una opinió més pessimista: només un 22,6% considera que el català es parlarà més.

La comparació de les dades de 2006 amb les de 2021 mostra que el desig d'ús del català en els diferents àmbits ha minvat al llarg d'aquests 15 anys. Aquesta evolució podria dur a pensar que la llengua catalana cada cop és menys atractiva per ser utilitzada pels joves. En concret, cal destacar la diferència davant la pregunta sobre el desig de l'ús del català en els propers 5 anys (gràfics 5.23 i 5.24), amb un retrocés de l'atractiu del català en quasi 20 punts percentuals. Igualment, pel que fa a la posició del català tant als centres educatius com a la seva futura feina, es dona un efecte similar amb una pèrdua de 17,5 punts als centres i de 19,2 a la feina. A més, en aquest cas s'ha d'afegir una tendència a la diferenciació de la llengua catalana pels joves com una llengua acadèmica que no pas d'ús laboral.

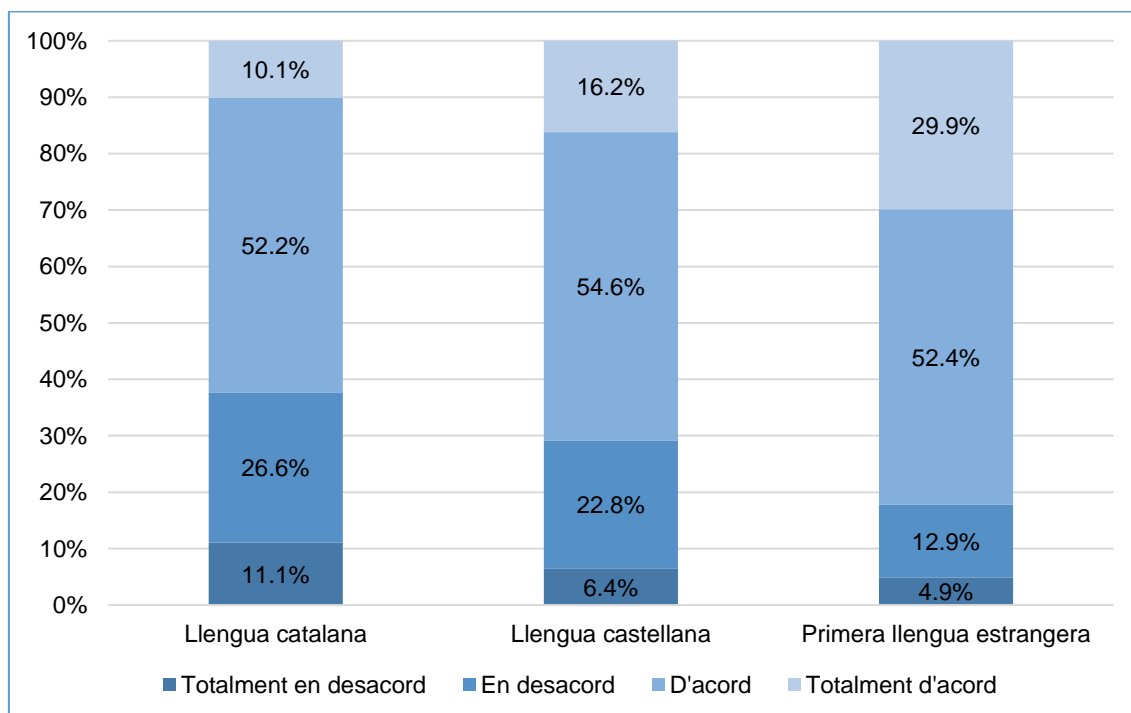
Finalment, pel que fa al desig d'ús del català en l'alumnat, en les diferents formes de pregunta sobre el futur, es mostren resultats molt similars ja sigui tant en la llengua d'*identificació* com en la llengua inicial de l'alumne enquestat.

6. Representacions de les llengües i els resultats acadèmics

6.1. Les representacions de les llengües

Davant la pregunta “m’interesso, m’esforço i considero importants els continguts de llengua catalana, llengua castellana i primera llengua estrangera” l’alumnat de quart d’ESO respon majoritàriament que hi està “d’acord” o “totalment d’acord”: un 62,3% respecte a la llengua catalana, un 70,8% pel que fa a la llengua castellana i un 82,3% en relació a la primera llengua estrangera. Tal com s’observa, la primera llengua estrangera és la que rep un interès i un esforç superior i progressivament, en menys mesura, el castellà i el català. Per contra, un 11,1% respon que està “totalment en desacord” respecte a llengua catalana, un 6,4%, a llengua castellana, i un 4,9%, a la llengua estrangera.

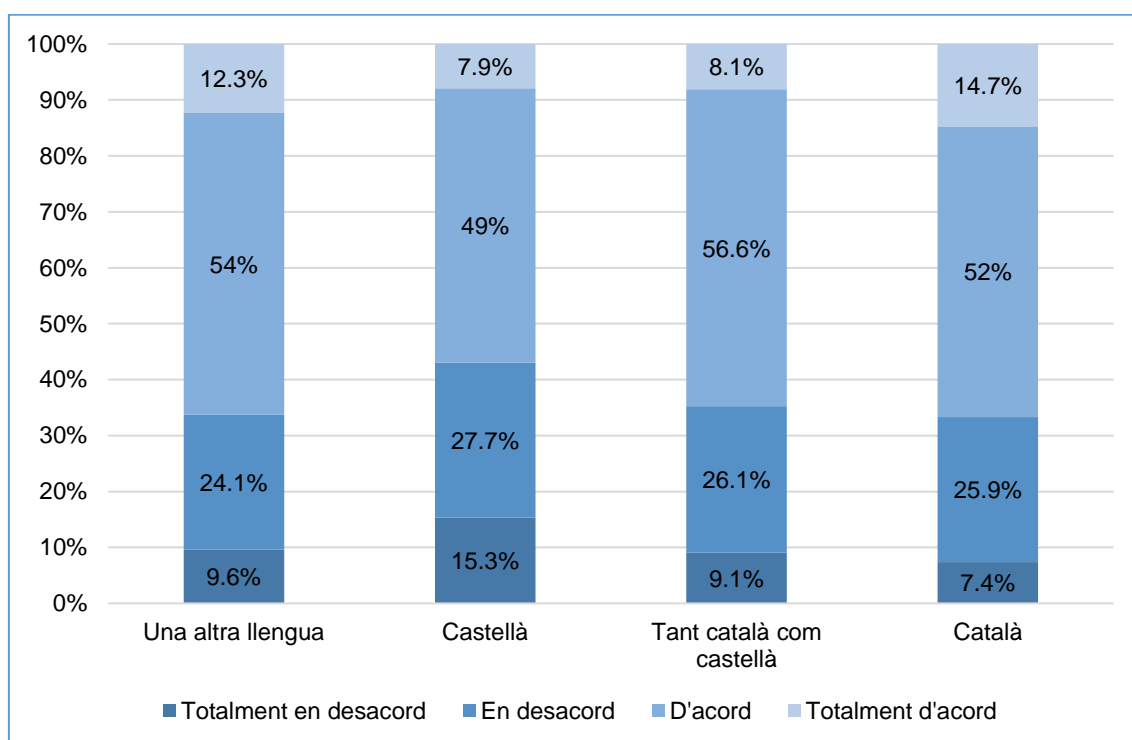
Gràfic 6.1. “M’interessen, m’esforço i considero importants els continguts de... Llengua Catalana/Llengua Castellana/ Primera llengua estrangera.” Percentatges. Onada 2021 (n= 2.606, 2.487 i 2.371)

6.1.1. Les representacions de les llengües segons la llengua d'identificació

La llengua d'identificació és una variable que ajuda a aprofundir una mica més en l'interès, l'esforç i la importància que l'alumnat de quart d'ESO dona a les diferents matèries de llengua. Pel que fa a llengua catalana, l'alumnat que té el català com a llengua seva, i l'alumnat que sent com a seva una llengua diferent al català i al castellà, responen entre un 66% i un 67% "d'acord" o "molt d'acord" a l'afirmació sobre l'interès, l'esforç i si en consideren importants els continguts. L'alumnat que té com a llengua seva tant el català com el castellà, un 64,7% respon "d'acord" o "molt d'acord" i l'alumnat que té com a la seva llengua el castellà, un 56,9%.

Gràfic 6.2. "M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de llengua catalana." Resultats segons la llengua d'identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.606)

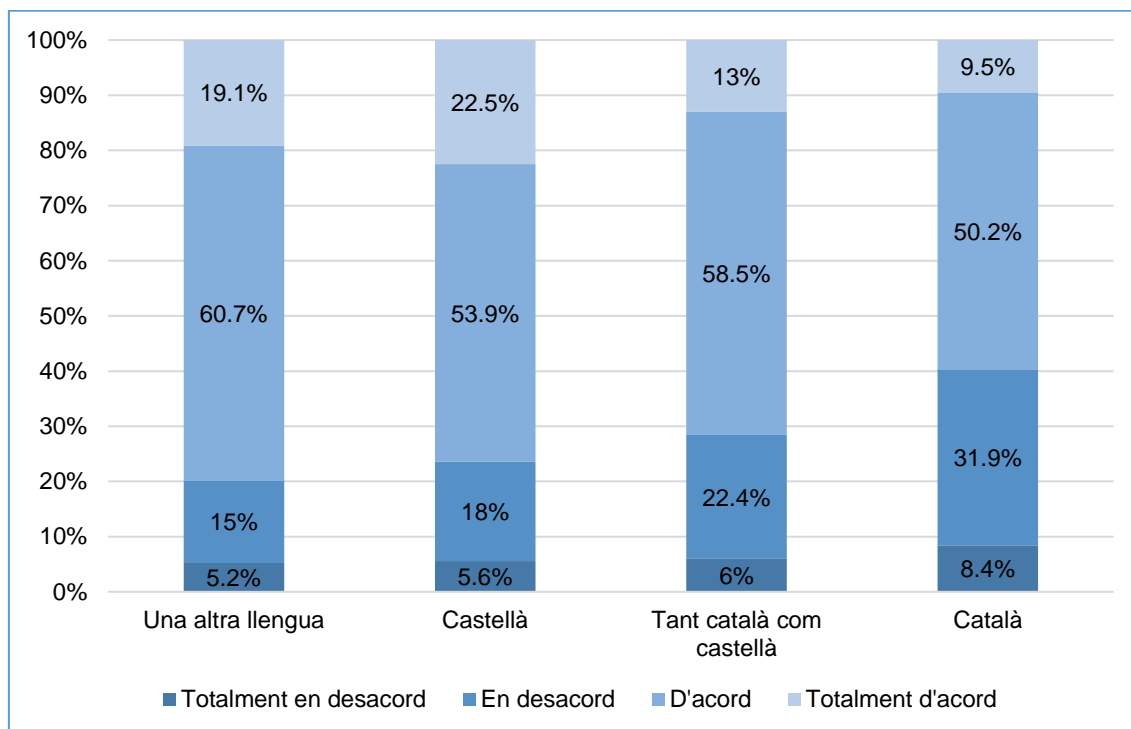

La mateixa pregunta respecte als continguts de llengua castellana fa un dibuix semblant, però amb la tendència invertida. En aquest cas, l'alumnat que considera el castellà o una llengua diferent al català o al castellà com la seva llengua es mostra més favorablement d'acord a l'interès, esforç i considerar importants els continguts de llengua castellana (76,4% i 79,8%). Seguidament, amb uns percentatges d'acord més baixos, l'alumnat que considera tant el català com el castellà com la seva llengua (amb un 71,5%) i l'alumnat que té el català com a la seva llengua (amb un 59,7%).

Així doncs, tenint en compte la imatge conjunta entre els continguts de llengua catalana i els continguts de llengua castellana, l'alumnat que té com a llengua d'identificació el català representa el grup que està més d'acord amb l'interès, l'esforç i a considerar importants els continguts de llengua catalana. Per contra, l'alumnat que té com a llengua d'identificació el castellà és el grup amb més acord a l'interès, l'esforç i a considerar importants els continguts de llengua castellana. En canvi, en l'alumnat que té com a llengua d'identificació una de diferent del català i del castellà, es

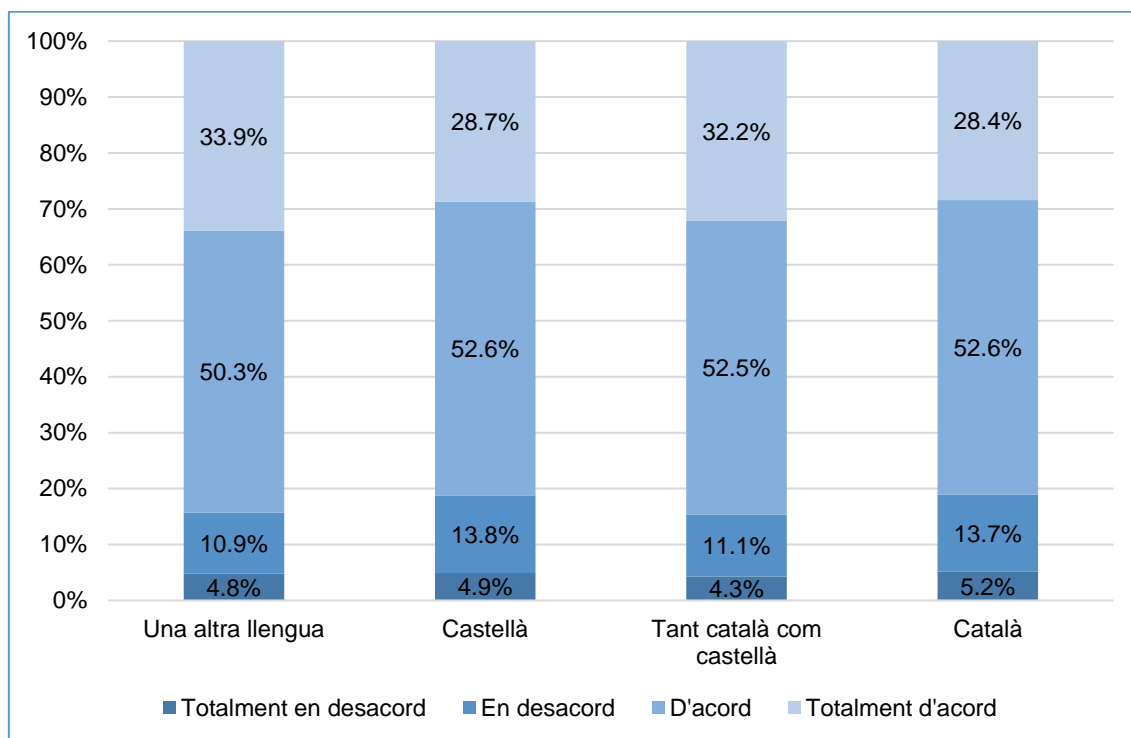
mantenen com el segon grup amb més interès, esforç i que consideren importants els continguts en aquestes dues llengües.

Gràfic 6.3. “M’interessen, m’esforço i considero importants els continguts de llengua castellana.” Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.487)

Si es tornen a encreuar les dades, però aquesta vegada analitzant la primera llengua estrangera, les diferències segons la llengua d’*identificació* són més petites. Més d’un 80% de l’alumnat d’entre els quatre grups representats, es mostren “d’acord” o “totalment d’acord” amb l’afirmació “m’interessen, m’esforço i considero importants els continguts de la primera llengua estrangera”. Entre ells, l’alumnat que es considera d’una llengua diferent del català i del castellà, i l’alumnat que té com a la seva llengua tant el català com el castellà, obté més d’un 84% d’acord amb el que es demana en aquesta pregunta. Així, més enllà de les poques diferències entre grups, s’hi pot observar que quan es tracta de la llengua estrangera, l’alumnat considera que li interessa, s’esforça i li sembla més important el contingut que quan es tracta dels continguts de llengua catalana i castellana, amb diferències de fins a més de 20 punts percentuals.

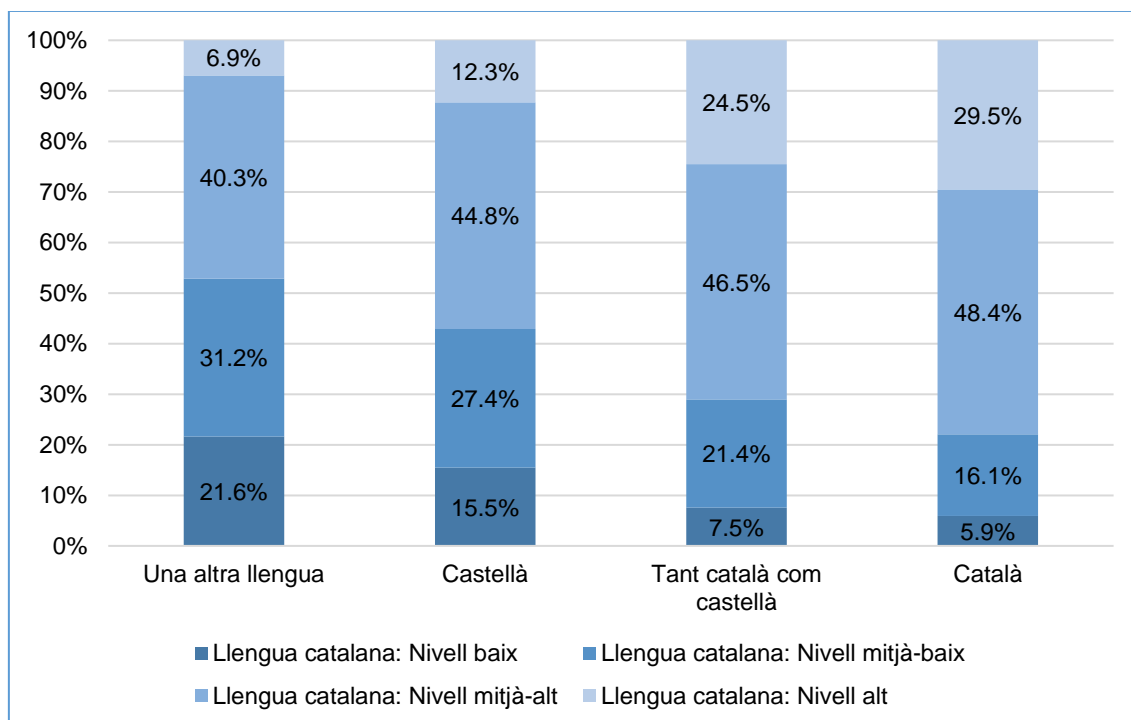
Gràfic 6.4. “M’interessen, m’esforço i considero importants els continguts de la primera llengua estrangera.” Resultats segons la llengua d’*identificació*. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.371)

6.2. Resultats acadèmics segons la llengua d’*identificació*

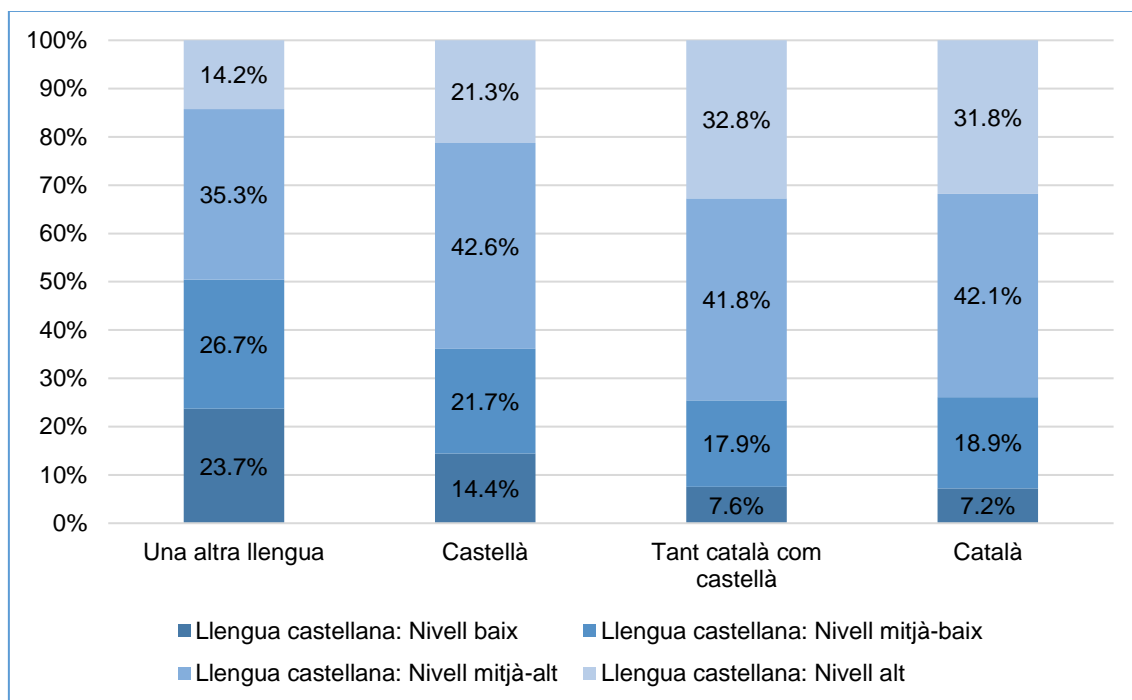
La llengua d’*identificació* de l’alumnat té una relació clara amb els resultats obtinguts en la prova de competència en llengua catalana. L’alumnat que sent com a propi el català és el que presenta un percentatge més elevat de resultats “alts” i “mitjans-alts” (29,5% i 48,4%), una mica per sobre de l’alumnat que sent com a propi també el castellà (24,5% i 46,5%, respectivament). Els resultats són sensiblement inferiors en l’alumnat que no esmenta el català com a llengua d’*identificació*. Dels alumnes que assolixen un “nivell baix” en les proves de competència en llengua catalana, un 15,5% són els qui senten com a propi el castellà, i un 21,6% tenen altres llengües d’*identificació*, mentre que en els “nivells alts” representen tan sols un 12,3% i un 6,9%, respectivament. Tot i això, en tots dos grups (igual que entre l’alumnat que respon que el català és la seva llengua), el nivell d’assoliment més freqüent és el “mitjà-alt”.

Gràfic 6.5. Resultats en la prova de competència en llengua catalana segons la llengua d'identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

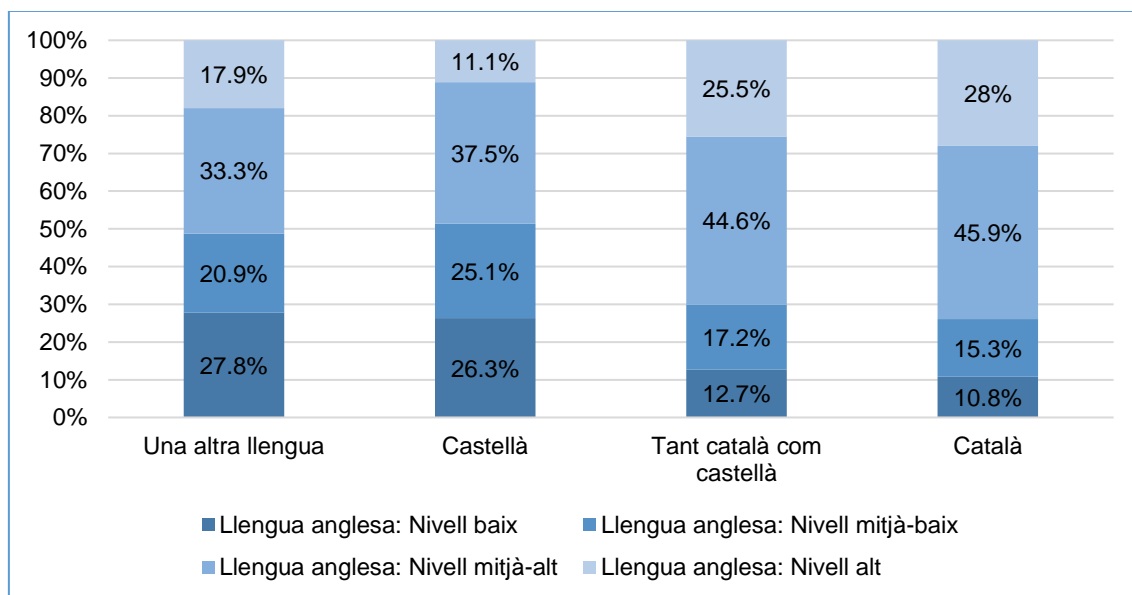
Pel que fa a la prova de llengua castellana, s'observa que la llengua d'identificació incideix també en els resultats, malgrat que el "nivell mitjà-alt" es manté com a majoritari en tots els grups lingüístics. L'alumnat que sent com a propi el català, sigui sol o en combinació amb el castellà, obté resultats molt similars, amb vora un 25% d'alumnes computant en el "nivell baix" i en el "mitjà-baix", al voltant d'un 42% en el "nivell mitjà-alt", i entorn al 32% de resultat en l'"alt". En canvi, l'alumnat que sent com a propi solament el castellà registra un percentatge inferior de resultats "alts" (21,3%), i percentatges més grans de resultats "baixos" o "mitjans-baixos" (14,4% i 21,7%, respectivament). L'alumnat que sent com a pròpia una llengua diferent del català i del castellà és el que tendeix a presentar resultats més baixos en la prova de llengua castellana: un 23,7% té un "nivell baix" i un 26,7% un "nivell mitjà-baix", mentre que en els "nivells mitjà-alt" i "alt" hi ha un 35,3% i un 14,2% d'aquest l'alumnat, respectivament.

Gràfic 6.6. Resultats en la prova de competència en llengua castellana segons la llengua d'identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

Pel que fa a la llengua anglesa, de nou s'observen algunes regularitats en relació amb els grups lingüístics, si bé tots ells tendeixen un altre cop a presentar majoritàriament nivells "mitjans-alt". L'alumnat que sent com a propi solament el català és el que obté resultats més "alts" (un 28% té un "nivell alt", mentre que un 10,8% i un 15,3% presenten "nivells baixos" o "mitjans-baixos"), una altra vegada molt semblants als que obté l'alumnat que també sent com a propi el castellà, amb només alguns punts percentuals menys de "nivell alt". L'alumnat que només esmenta el castellà quan se li demana per la seva llengua tendeix a obtenir més resultats "baixos" (26,3%), i menys d'"alts" (11,1%), malgrat que els percentatge amb "nivells mitjans" són similars. Entre l'alumnat que sent com a seva una altra llengua diferent del català i del castellà, els resultats són lleument més "alts" en comparació amb els qui senten com a seu el castellà, però una mica més dispers: el percentatge d'alumnes amb "nivell alt" d'anglès és superior (17,9%), però també és lleument més elevat el percentatge que obté un resultat "baix" (27,8%). Com ja s'ha apuntat diverses vegades, els resultats acadèmics no són una variable relacionada només amb l'ús de la llengua, sinó que també hi ha implicats factors socioeconòmics i de capital cultural de l'alumnat i de les seves famílies.

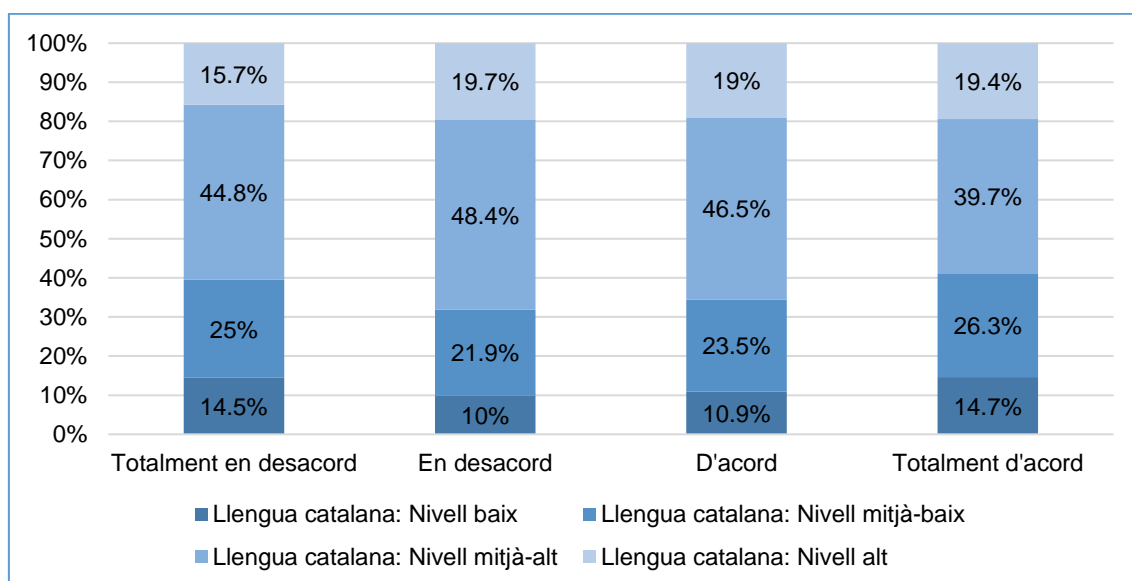
Gràfic 6.7. Resultats en la prova de competència en llengua anglesa segons la llengua d'identificació. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

6.3. Resultats acadèmics segons l'interès per les llengües

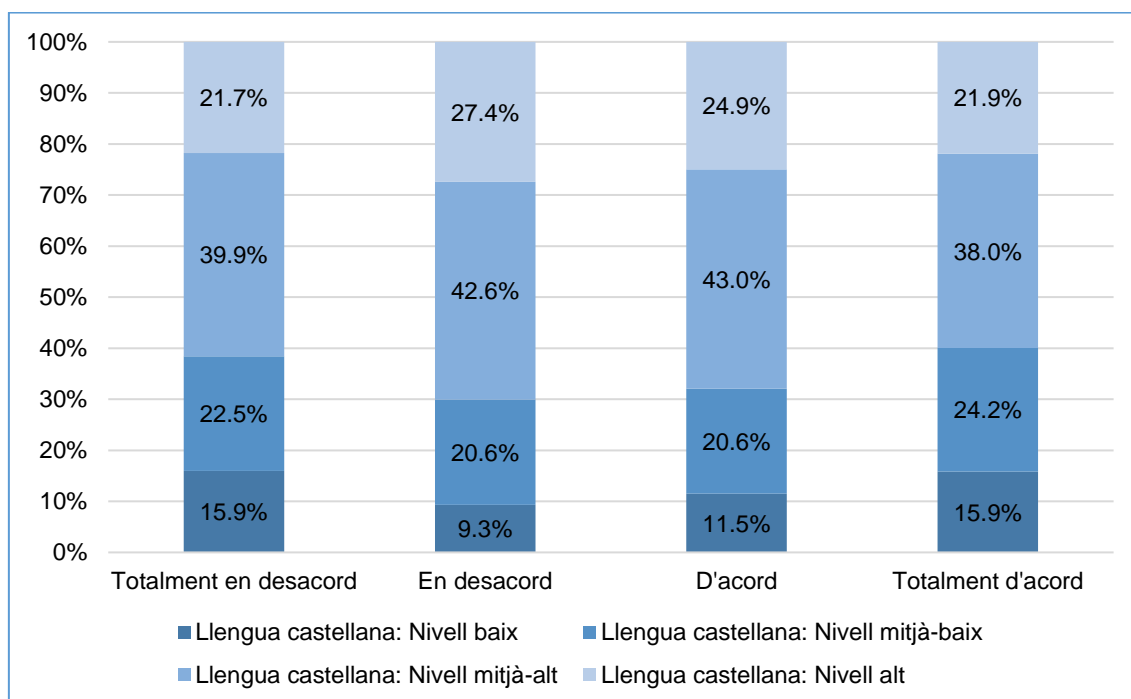
El grau d'interès i esforç que l'alumnat afirma que dona a la matèria de llengua catalana no implica diferències importants en els resultats obtinguts en l'avaluació de quart d'ESO en la prova de la competència en llengua catalana. Tan sols entre l'alumnat que expressa un total desacord cap a l'afirmació que s'hi interessa, esforça i la troba important, s'aprecia un lleu decreixement del percentatge d'alumnes amb un "nivell alt" en la prova (15,7%, mentre que en les altres opcions se situa vora el 19%), però el percentatge d'alumnes amb un "nivell baix" és molt similar al percentatge d'alumnes amb aquest mateix nivell que expressa una actitud completament contrària cap als continguts de llengua catalana (14,5% i 14,7%, respectivament).

Gràfic 6.8. Resultats en la prova de competència en llengua catalana segons "m'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de llengua catalana". Percentatges. Onada 2021 (n= 2.606)

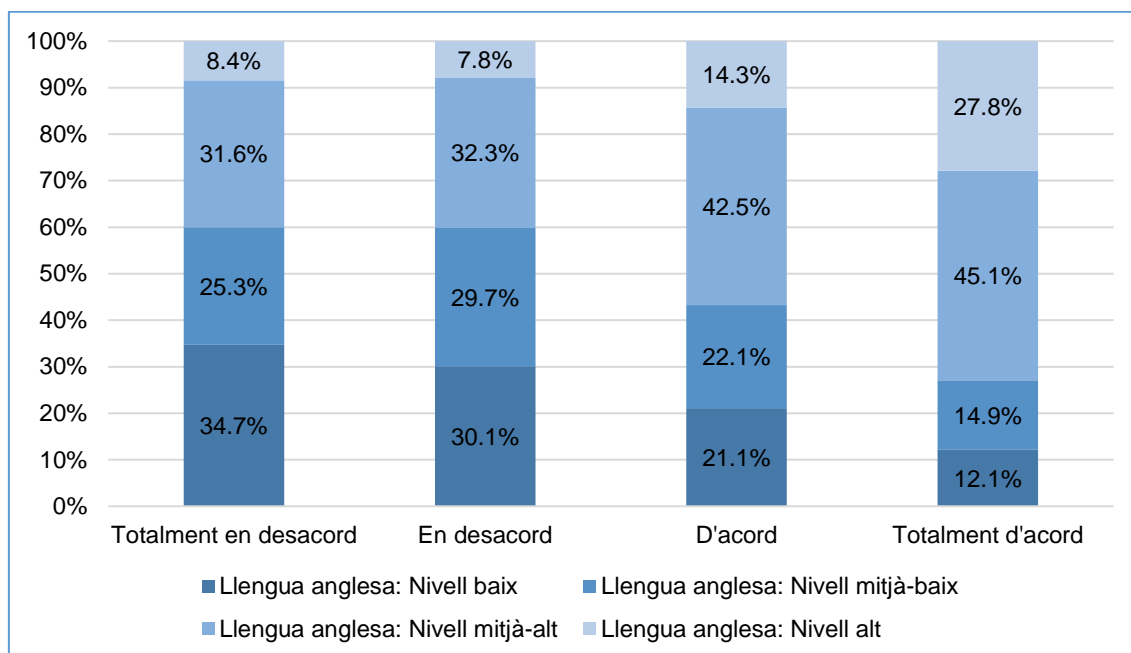
De manera semblant al que hem observat respecte a la llengua catalana, pel que fa a la llengua castellana tampoc no s'observa una relació gaire clara entre els resultats obtinguts i l'interès i l'esforç que l'alumnat expressa per la matèria. El grup amb millors resultats en la prova de la competència en llengua castellana és el que està en desacord amb l'afirmació sobre l'interès, esforç i importància respecte a la llengua castellana, amb un 27,4% de resultats "alts" i un 9,3% de resultats "baixos", similar als qui s'hi mostren d'acord. En les actituds més extremes es donen menys resultats "alts" (21,7%) i més resultats "baixos", amb un 15,9%.

Gràfic 6.9. Resultats en la prova de competència en llengua castellana segons "M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de llengua castellana". Percentatges. Onada 2021 (n= 2.487)

Pel que fa a la llengua anglesa, en canvi, sí que s'observa una relació clara entre el grau d'interès que expressa l'alumnat i els resultats obtinguts en la prova. Entre l'alumnat que està totalment d'acord amb la manifestació de motivació envers l'assignatura, gairebé un 28% de l'alumnat obté resultats "alts", vora el doble dels qui només expressen acord amb l'afirmació (14,3%), i gairebé quatre cops la proporció dels qui expressen algun grau de desacord (al voltant del 8%). També presenten percentatges inferiors de resultat "baix" i "mitjà-baix" (12,1% i 14,9%, respectivament), que no pas els qui expressen un acord més moderat (21,1% i 22,1%, respectivament), i encara més que els qui s'hi mostren en desacord en alguna mesura, en què aquests nivells inferiors oscil·len entre el 25% i el 35%.

Gràfic 6.10. Resultats en la prova de competència en llengua anglesa segons “M’interessen, m’esforço i considero importants els continguts de primera llengua estrangera”. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.371)

6.4. Síntesi

Més del 50% de l'alumnat està “d’acord” amb l’afirmació “m’interessa, m’esforço i considero importants els continguts de llengua catalana, llengua castellana i primera llengua estrangera”. Entre l’altre 50%, la major part de l'alumnat està “totalment d’acord” amb l’afirmació quan es tracta de la primera llengua estrangera (un 29,9%) i, en canvi, respecte a les llengües catalana i castellana el “totalment d’acord” representa una minoria.

Pel que fa als resultats de les proves de llengües segons la llengua d’*identitat* de l'alumnat, s’estableixen certes diferències segons les opcions d’aquesta variable (català, tant català com castellà, castellà o una altra llengua). Quant a les proves de competències en llengua catalana es pot observar una clara relació entre els resultats i la llengua que senten com a seva. Així doncs, els resultats són lleugerament superiors entre els grups que tenen el català com la seva llengua i els qui tenen tant el català com el castellà. Tot i així, independentment de la llengua d’*identitat*, el nivell més freqüent en la competència de llengua catalana és el “mitjà-alt”, amb diferències entre grups d’un màxim de 8 punts percentuals.

En la prova de la competència en llengua castellana, el nivell “mitjà-alt” es manté com a majoritari en tots els grups lingüístics. L'alumnat que sent com a propi el català o en combinació amb el castellà, obté més representació en el “nivell alt”, amb una mica més del 30% de l'alumnat, el qual presenta diferències d’entre 10 i 18 punts amb la resta de grups segons la llengua d’*identitat*.

Quant a la llengua anglesa, novament, l'alumnat que sent com a propi el català, o tant el català com el castellà, obté resultats més alts, i gairebé els mateixos resultats en tots els nivells entre un i l’altre grup. En canvi, els qui senten com a propi el castellà o

una altra llengua, puntuen de forma més dispar: els qui senten com a pròpia una altra llengua obtenen més puntuació en el “nivell alt” que l’alumnat que sent com a propi el castellà (un 17,9% i un 11,1% respectivament), i en la resta de nivells els dos grups puntuen gairebé igual, per exemple, en ambdós casos el 50% de l’alumnat se situa en els “nivells baix” o “mitjà-baix”.

7. Usos lingüístics generals

A continuació, s'analitza fins a quin punt l'alumnat usa la llengua catalana en termes globals.

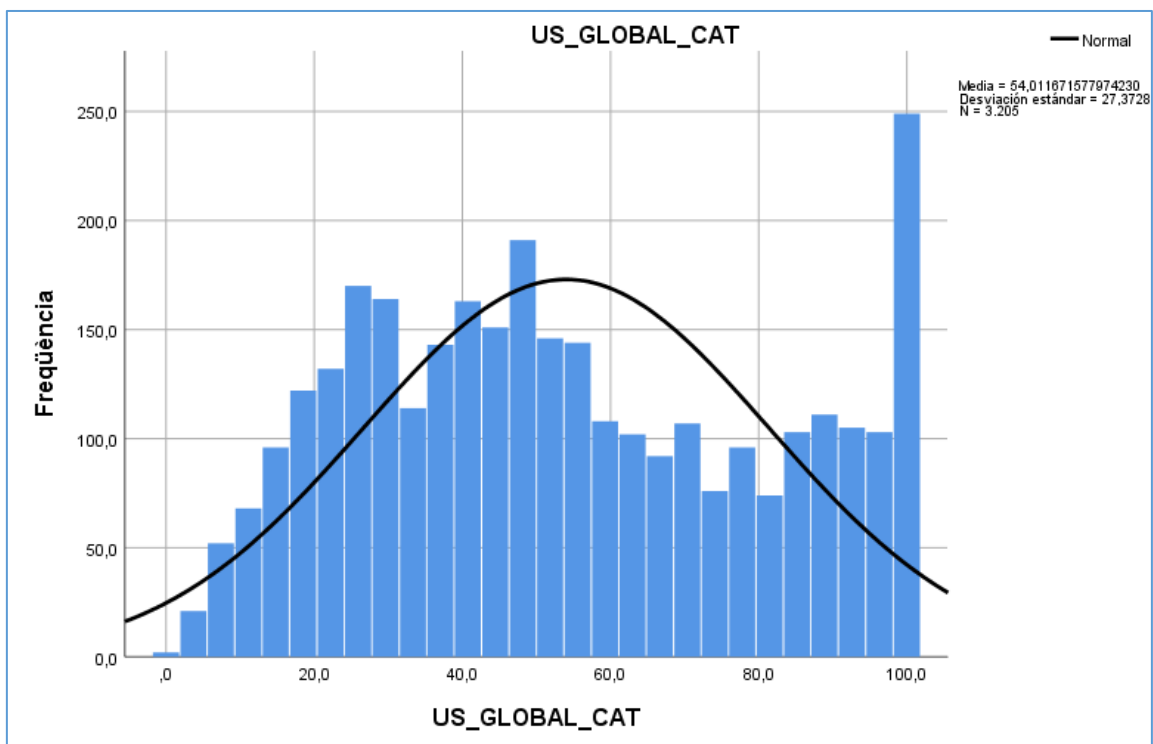
En les onades del 2006 i del 2013 de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística es preguntava “*Globalment amb quina mesura utilitzes la llengua catalana?*”. No obstant això, en la darrera edició de 2021 no s'ha formulat aquesta pregunta, ja que en administrar alhora el qüestionari sociodemogràfic i lingüístic amb el qüestionari de context — els resultats de l'enquesta de context 2021 es presentaran en la propera publicació dels *Informes d'avaluació*—, es va optar per eliminar algunes preguntes i així evitar un qüestionari massa extens i, per tant, prevenir un percentatge alt de no resposta en alguns ítems. Així, doncs, per abordar els usos lingüístics generals s'ha creat un índex estadístic d'usos globals de la llengua catalana a partir de les altres preguntes dels diferents àmbits d'ús del català en l'àmbit familiar, en l'escolar i fora de l'escolar.

El fet de no incloure la pregunta sobre l'ús global de la llengua catalana comporta que la comparabilitat amb les onades del 2006 i 2013 sigui menys exacta, atès que els valors de l'índex d'ús global del català 2021 no està valorant amb els mateixos paràmetres els resultats de les dues primeres onades. Els resultats d'usos globals de les passades edicions es poden consultar a partir de la pàgina 49 del [número 11](#) dels *Informes d'avaluació* i de la pàgina 115 del [número 19](#).

L'histograma de l'índex d'ús global de llengua catalana del 2021 presenta una distribució normal amb una mitjana de 54 i una desviació típica de 27,37.¹¹ Els valors de l'índex se situen entre el 0 i el 100 —0 és el valor equivalent a no fer mai ús del català i 100, de fer-ne sempre—, i el fet que la mitjana de l'histograma sigui pròxima a 50 reforça que globalment el català està lluny d'usar-se sempre.

¹¹ És una mesura estadística que s'utilitza per quantificar la variació o la dispersió respecte a la mitjana.

Figura 7.1. Histograma índex ús global de la llengua catalana. Onada 2021 (n= 3.205)

A continuació es presenten els punts de tall —en aquest cas quartils— de l'índex d'ús global de la llengua catalana, per tal d'obtenir-ne quatre nivells.¹² Per tant, el primer nivell equivaldria a un ús baix, el segon a un ús mitjà-baix, el tercer a mitjà-alt, i l'últim, al nivell alt. La taula 7.1. concreta, doncs, els llindars que divideixen aquests nivells. Així, el nivell baix va de 0 a 29,63; el nivell mitjà baix, de 29,64 a 51,85, etc.

Taula 7.1. Distribució segons quartils de l'índex ús global de la llengua catalana

Estadístics

US_GLOBAL_CAT

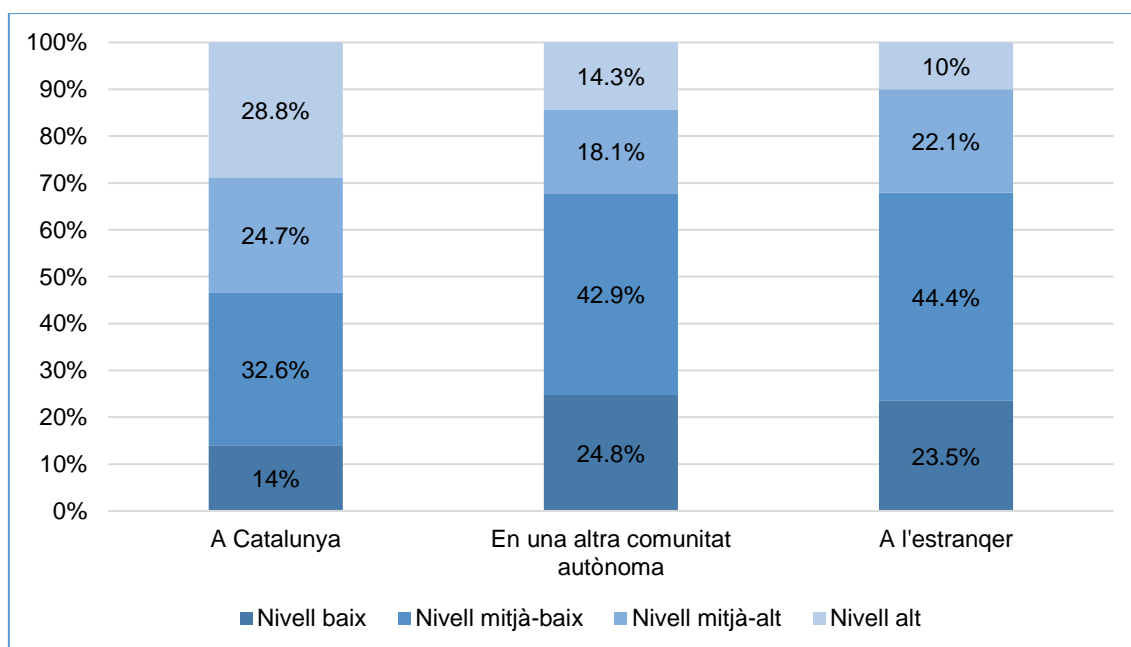
N	Vàlid	3205
	Perduts	28
Percentils	25	29,63
	50	51,85
	75	77,78

¹² En estadística descriptiva, un quartil és cadascun dels tres valors que divideixen les dades en quatre parts iguals, de manera que cada part representa $\frac{1}{4}$ de la població, és a dir, un 25%. Es calcula ordenant les puntuacions de la població de la més baixa a la més alta.

7.1. Ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de l'alumnat

L'ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de l'alumnat va en la mateixa línia que els altres resultats sobre l'ús del català en diversos àmbits d'ús tant dins com fora del context escolar, ja que s'observa que l'alumnat nascut a Catalunya és el que acumula els percentatges més elevats d'ús alt (28,8%) i mitjà-alt (24,7%), mentre que l'alumnat nascut a altres comunitats autònomes representa un 14,3% i un 18,1%, respectivament. Finalment, els percentatges d'ús global del català de l'alumnat d'origen estranger s'assemblen força als dels nascuts a altres comunitats autònomes, ja que només el 10% se situa en el nivell alt d'ús del català, i un 22,1% en el nivell mitjà-alt. Per tant, el grup de nascuts a altres comunitats autònomes i el d'estrangers són els qui tenen una presència més gran en el nivell baix i mitjà-baix.

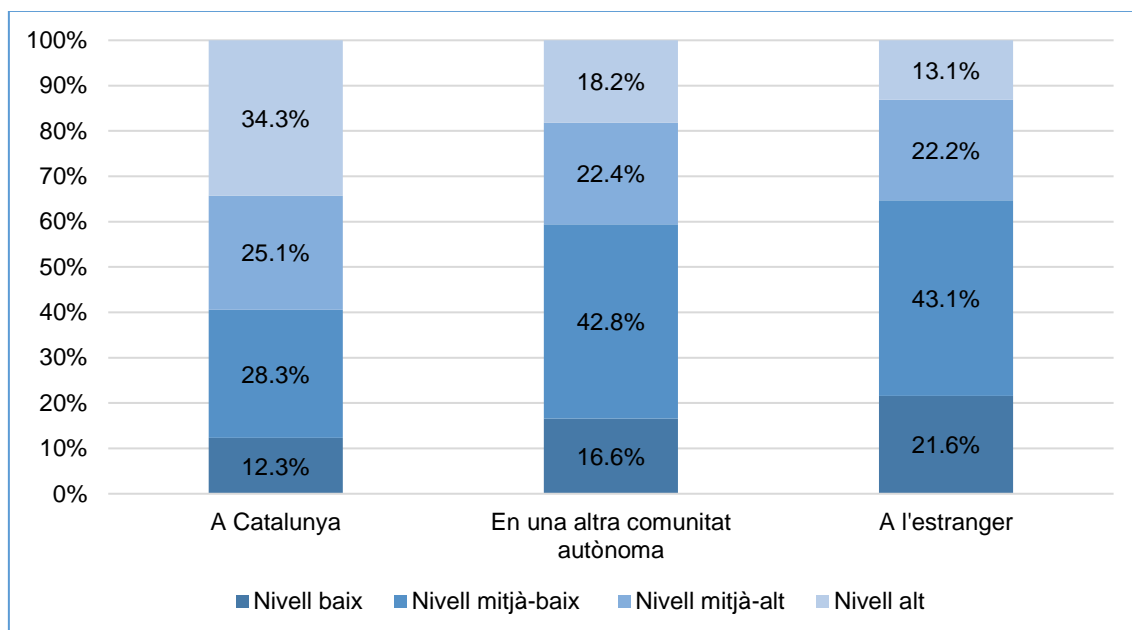
Gràfic 7.1. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el lloc de naixement de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

7.2. Ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement dels pares

La tendència que s'havia observat en l'ús global del català segons el lloc de naixement de l'alumnat es repeteix també en els resultats segons el lloc de naixement del pare. Mentre que el 34,3% d'alumnat amb pares nascuts a Catalunya se situa en el quartil més alt d'ús del català (nivell alt), només el 18,2% de fills amb pares nascuts a altres comunitats autònomes es troben en aquest mateix grup, i tan sols un 13,1% d'alumnes amb pares estrangers estan en el nivell alt. Respecte al nivell mitjà-alt, s'observa que el 25,1% d'alumnes amb pares nascuts a Catalunya es troben en aquest grup; un 22,4%, dels alumnes amb pares nascuts a altres comunitats autònomes; i un percentatge molt similar (22,2%) són els fills dels pares nascuts a l'estranger. A més, s'evidencia que l'alumnat amb pares nascuts a l'estranger té un percentatge més elevat (21,6%) situat en el nivell baix, mentre que el de pares nascuts a Catalunya és d'un 12,3% i el d'altres comunitats autònomes, d'un 16,6%.

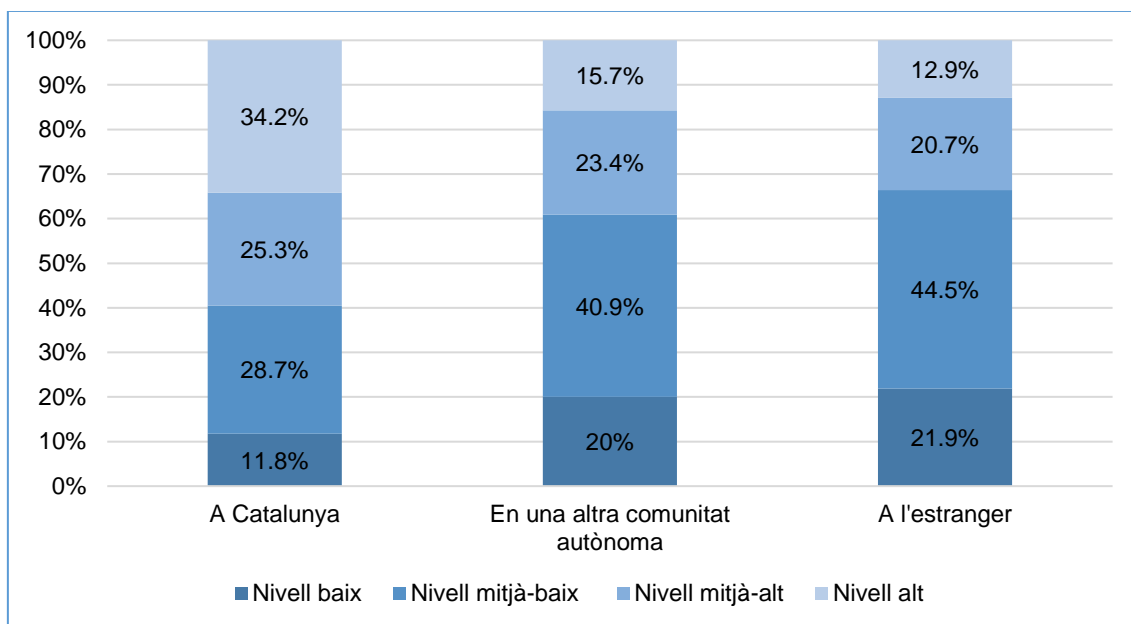
Gràfic 7.2. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el lloc de naixement del pare. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.776)

En l'ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de la mare s'evidencia el mateix patró que en els resultats segons el lloc de naixement del pare. Ara bé, respecte a la mare s'observen diferències més grans: mentre que un 34,2% de l'alumnat amb mares nascudes a Catalunya se situa en el nivell alt, només un 15,7% dels alumnes amb mares d'altres comunitats autònomes es troben en aquest nivell, i tan sols el 12,9% dels alumnes amb mares nascudes a l'estranger. Finalment, també s'observa que l'alumnat amb mares nascudes a Catalunya és el que té un percentatge inferior (11,8%) de nivell baix d'ús de la llengua catalana.

Com a resum dels gràfics 7.1, 7.2 i 7.3 podem dir que si es contrasta la situació entre els bloc baix (nivell baix + nivell mitjà-baix) i el bloc alt (nivell mitjà-alt + nivell alt), en tots els casos el bloc baix representa més de 50%. Només quan l'alumne, el pare o la mare són nascuts a Catalunya el bloc alt representa més del 50%. És a dir, hi ha una forta correlació entre l'ús del català i lloc de naixement.

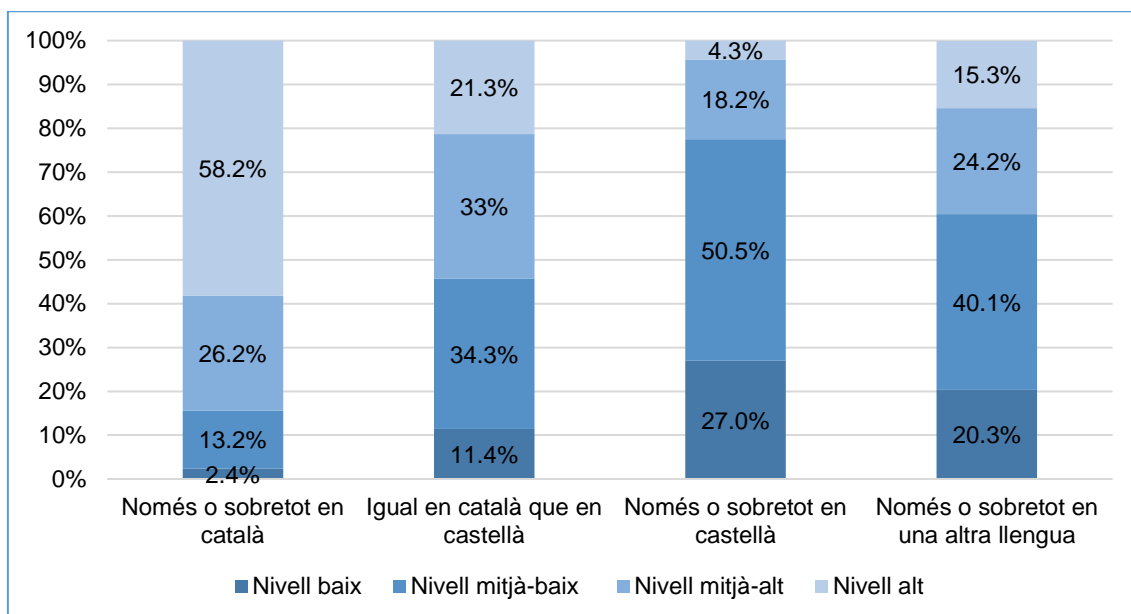
Gràfic 7.3. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el lloc de naixement de la mare. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.764)

7.3. Ús global de la llengua catalana segons la llengua inicial de l'alumnat

L'ús global del català segons la llengua inicial de l'alumnat palesa que una presència més alta del català com a llengua inicial covaria amb un percentatge més elevat d'ús global de la llengua catalana. El 58,2% d'alumnat que tenen com a llengua inicial "només o sobretot en català" se situen en el nivell alt d'ús, mentre que un altre 26,2% es troben en el nivell mitjà-alt, i representen un percentatge acumulat de 84,4%; mentre que en el grup que parla "igual en català que en castellà" el percentatge acumulat entre els nivells alt i mitjà-alt d'ús global del català només és del 54,3%.

Gràfic 7.4. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons la llengua inicial de l'alumnat. Percentatges. Onada 2021 (n= 3.205)

També, és important posar de relleu el grup dels qui parlen “només o sobretot en una altra llengua”, ja que acumula un percentatge superior (39,5%) entre els nivells alt i mitjà alt al que té l’alumnat que parla “només o sobretot en castellà”. Aquest darrer grup usa menys la llengua catalana que no pas l’alumnat que té altres llengües inicials, ja que entre els nivells alt i mitjà-alt només acumula un 22,5%. Per tant, es pot afirmar que és un grup que té un ús global del català escàs.

7.4. Ús global de la llengua catalana de l’alumnat segons el nivell d’instrucció dels pares

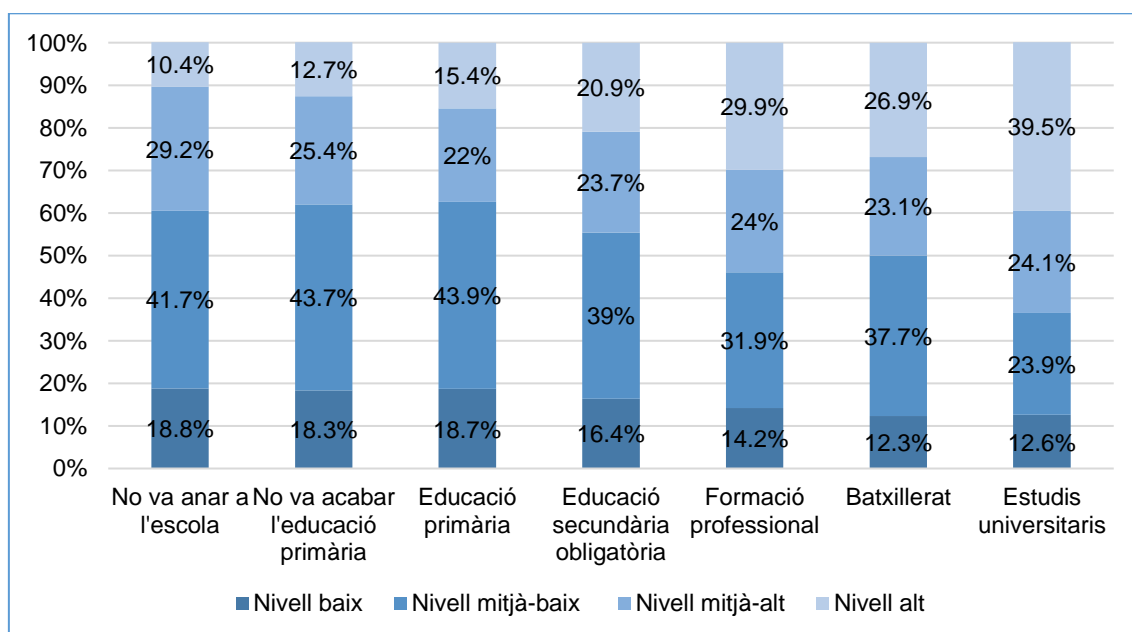
El gràfic 7.5, sobre l’ús global que fa l’alumnat de la llengua catalana segons el nivell màxim d’estudis acabats del pare, mostra que un percentatge elevat d’alumnat se situa en el nivell alt d’ús del català a mesura que el nivell d’instrucció dels pares augmenta.

Tal com és sabut, i com també s’ha anat comentant al llarg d’aquest informe, el nivell d’instrucció és una de les variables més determinants en la conformació del capital cultural familiar. S’hi estableix una relació directament proporcional amb l’ús: com més gran és el capital socioeconòmic i/o cultural, més ús de la llengua catalana.

Si es comparen els extrems de les categories del nivell d’instrucció, és a dir, el dels pares que no van anar a l’escola amb els dels que tenen estudis universitaris, es veu que el 39,5% de l’alumnat amb pares amb estudis superiors se situaria en el nivell alt d’ús del català, mentre que només el 10,4% de l’alumnat amb pares sense estudis es trobaria en aquest nivell alt.

La suma dels percentatges dels alumnes que tenen pares amb un nivell alt i mitjà-alt d’estudis universitaris ascendeix al 63,6%, mentre que la suma d’aquests mateixos nivells dels pares que no van anar a l’escola és del 39,6%.

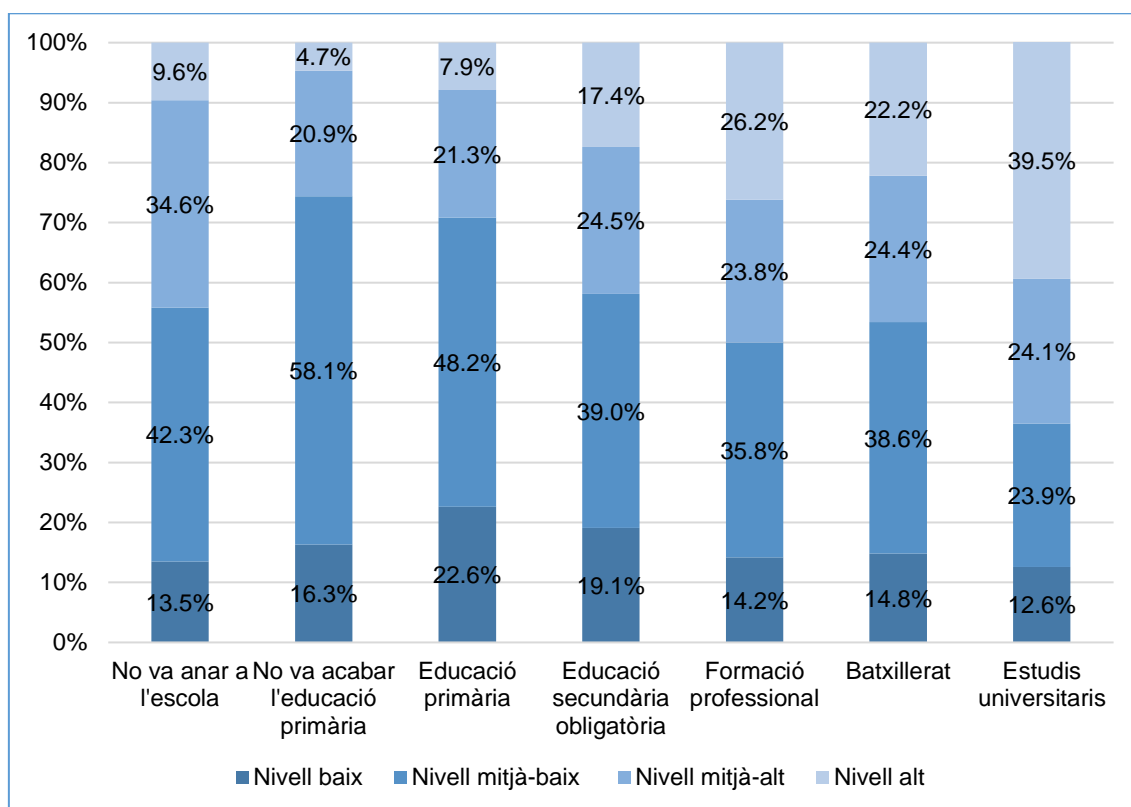
Gràfic 7.5. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el nivell màxim d’estudis acabats del pare. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.758)

El gràfic 7.6, sobre l'ús global de la llengua catalana segons el nivell màxim d'estudis acabats de la mare, mostra la mateixa tendència que la que s'acaba de comentar de l'ús global de llengua catalana segons el nivell màxim d'estudis acabats del pare.

Mentre que un 39,5% de l'alumnat amb mares universitàries se situa en el nivell alt d'ús del català, només un 7,9% de l'alumnat amb mares que han acabat la primària es troba en el mateix grup. Si comparem la suma de percentatges dels nivells alt i nivell mitjà-alt, s'observa que l'alumnat amb mares amb estudis superiors acumulen un percentatge equivalent al 63,6%, mentre que l'alumnat amb mares amb estudis primaris sumaria un 29,2%. Per tant, es pot concloure que si bé les mares segueixen el mateix patró que els pares, també és cert que en l'ús global de la llengua catalana segons el nivell màxim d'estudis acabats de la mare s'aprecien diferències més grans de percentatges entre les categories d'instrucció més baixes i les altes.

Gràfic 7.6. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el nivell màxim d'estudis acabats de la mare. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.753)

7.5. Ús global de la llengua catalana segons el capital socioeconòmic i cultural familiar

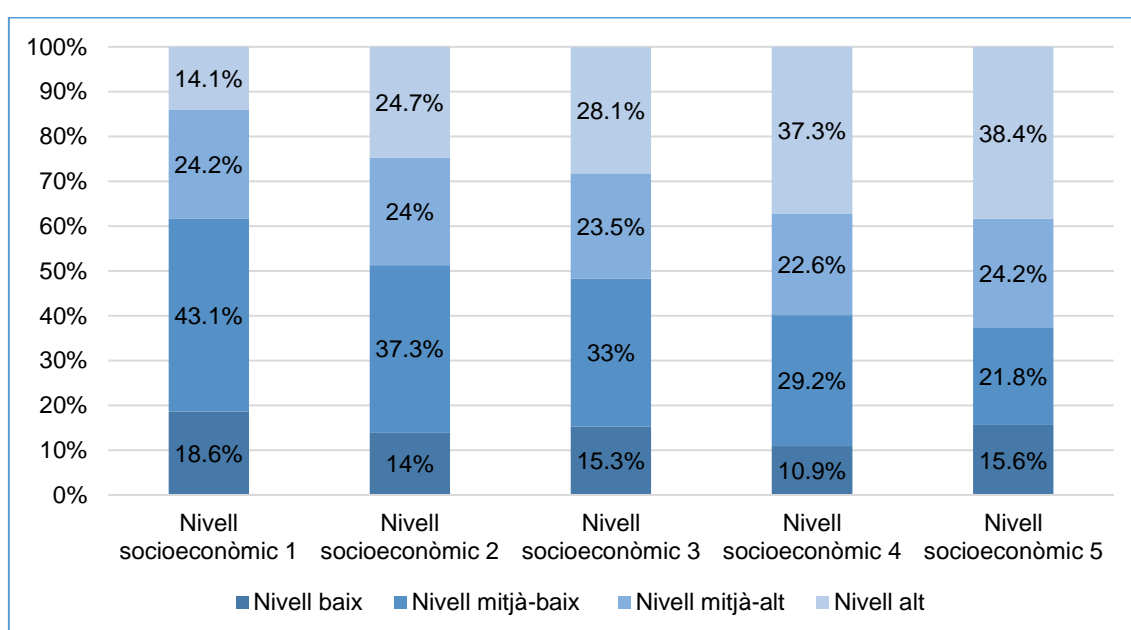
Tal com s'ha comentat anteriorment, els resultats sobre llengua i capital socioeconòmic i cultural familiar poden assemblar-se parcialment amb els d'ús de la llengua segons el nivell d'instrucció dels pares perquè el nivell d'instrucció dels dos pares són dues variables que acostumen a formar part de l'índex estadístic socioeconòmic familiar de l'alumnat.

El gràfic sobre usos globals de la llengua catalana segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar ratifica el que havíem avançat: a mesura que el nivell socioeconòmic

augmenta es fa un ús més elevat de la llengua catalana, si bé és cert que a partir del nivell 4 aquesta progressió s'alenteix. Mentre que només un 14,1% de l'alumnat més desfavorit fa un ús alt del català, en el nivell 2 ja augmenta a 24,7%, al nivell 3 passa a suposar un 28,1%, en el nivell 4 ja arriba a un 37,3% i, finalment, en el nivell socioeconòmic 5 (alumnat més afavorit) un 38,4% de l'alumnat faria un ús alt de la llengua catalana.

Aquesta tendència d'incrementar-se l'ús global del català si es té un estatus socioeconòmic més elevat es manté si se sumen els percentatges dels nivells alt i mitjà-alt. A tall d'exemple, mentre la suma d'aquests dos nivells en l'alumnat pertanyent al nivell socioeconòmic 1 suposa només un percentatge del 36,3%, en l'alumnat pertanyent al nivell socioeconòmic 5 arriba a un 62,6%.

Gràfic 7.7. Ús global de la llengua catalana. Resultats segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar. Percentatges. Onada 2021 (n= 2.609)

7.6. Síntesi

L'ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de l'alumnat va en la mateixa línia que els altres resultats en diferents àmbits d'ús tant dins com fora del context escolar, ja que en analitzar-lo s'observa que l'alumnat nascut a Catalunya és el que acumula uns percentatges superiors d'ús alt (28,8%) i mitjà-alt (24,7%), mentre que l'alumnat nascut a altres comunitats autònomes representa un 14,3% i un 18,1%, respectivament. Finalment, els percentatges d'ús global del català de l'alumnat d'origen estranger s'assemblen força als dels nascuts a altres comunitats autònomes, ja que només el 10% se situa en el nivell alt d'ús del català, i un 22,1%, en el nivell mitjà-alt.

La tendència que s'havia observat en l'ús global del català segons el lloc de naixement de l'alumnat es repeteix també en els resultats segons el lloc de naixement del pare i de la mare. Mentre que el 34,3% d'alumnat amb pares (homes) nascuts a Catalunya se situen en el quartil més alt d'ús del català (nivell alt), només el 18,2% de fills amb pares nascuts a altres comunitats autònomes se situa en aquest mateix grup, i només

un 13,1% d'alumnes amb pares estrangers estan en el nivell alt. En la mare s'observen diferències més grans: mentre que un 34,2% de l'alumnat amb mares nascudes a Catalunya se situa en el nivell alt, només un 15,7% dels alumnes amb mares d'altres comunitats autònomes se situa en el nivell alt, i només el 12,9% de l'alumnat amb mares nascudes a l'estranger. Finalment, també s'observa que l'alumnat amb mares nascudes a Catalunya és el que té un percentatge inferior (11,8%) de nivell baix d'ús de la llengua catalana.

L'ús global del català segons la llengua inicial de l'alumnat palesa que si el català és la llengua inicial augmenta el percentatge d'ús global de la llengua catalana. El 58,2% d'alumnat que quan era petit parlava "només o sobretot en català" se situa en el nivell alt d'ús, mentre que un altre 26,2% se situa en el nivell mitjà-alt, que suposa un percentatge acumulat del 84,4%, mentre que en el grup "Igual en català que en castellà" el percentatge acumulat entre els nivells alt i mitjà-alt d'ús global del català només és del 54,3%.

Respecte a l'ús global de la llengua catalana segons el nivell màxim d'estudis acabats del pare i de la mare, hi ha una tendència a situar un percentatge superior d'alumnat en el nivell alt d'ús del català a mesura que el nivell d'instrucció dels pares augmenta. Com és ben conegut, el nivell d'instrucció és una de les variables més determinants en la conformació del capital cultural familiar, i com també s'ha anat comentant al llarg d'aquest informe: com més elevat és el capital socioeconòmic i/o cultural s'observa un ús més gran de la llengua catalana en els diferents àmbits d'ús.

Pel que fa als usos globals de la llengua catalana segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar, s'observa la tendència que a mesura que el nivell socioeconòmic augmenta es fa un ús més elevat de la llengua catalana; si bé és cert que a partir del quart quartil aquesta progressió s'alenteix. Mentre que només un 14,1% de l'alumnat més desfavorit fa un ús alt del català, en el nivell 2 ja augmenta a 24,7%, en el 3 passa a suposar un 28,1%, en el nivell 4 ja arriba a un 37,3% i, finalment, en el nivell socioeconòmic 5 (alumnat més afavorit) un 38,4% de l'alumnat faria un ús alt de la llengua catalana.

8. La relació entre els índexs sociolingüístics i l'avaluació de quart d'ESO del 2021

8.1. Càlcul dels índexs sociolingüístics mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics

Per tal de construir els índexs d'usos lingüístics, opinions i desitjos sobre l'ús de la llengua catalana, s'ha dut a terme una primera anàlisi de components principals exploratòria, s'hi han identificat les variables més significatives (per sobre del 0,5) repartides en tres components per tal de conformar potencials índexs estadístics que agrupin aquestes variables en un únic indicador i/o valor relacionats sota un mateix constructe teòric.¹³

Un cop ponderades les variables, calculats els índexs i ponderats sobre 100, s'ha tornat a elaborar una anàlisi de components principals per ratificar que l'índex és prou explicatiu a través de la seva variància.¹⁴

Taula 8.1. Variància total explicada de les variables que potencialment podrien conformar els índexs estadístics d'usos lingüístics, opinions i desitjos de llengua catalana

Variància total explicada									
Autovalors inicials				Sumes de cargues al quadrat de l'extracció			Sumes de cargues al quadrat		
1	5,311	53,105	53,105	5,311	53,105	53,105	3,313	33,134	33,134
2	1,700	17,004	70,109	1,700	17,004	70,109	2,529	25,290	58,424
3	1,227	12,266	82,375	1,227	12,266	82,375	2,395	23,951	82,375
4	,485	4,848	87,222						
5	,287	2,868	90,091						
6	,257	2,572	92,662						
7	,239	2,392	95,054						
8	,215	2,151	97,205						
9	,180	1,801	99,006						
10	,099	,994	100,000						

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals.

Pel que fa a l'índex d'usos de la llengua, s'observa que mitjançant dos components es conservaria una mica més del 70% de la informació de les variables originals, i fent ús de tres components, se'n conserva aproximadament un 82,4%. Per això, a continuació es descriuen els 3 components seleccionats, a partir de les variables que s'associen

¹³ Un índex estadístic és una mesura estadística que agrupa un conjunt de variables que avaluen aspectes molt similars i les sintetitza o transforma en un únic valor estadístic.

¹⁴ És una mesura de dispersió que s'utilitza per representar la variabilitat d'un conjunt de dades respecte a la mitjana aritmètica de la variable.

més als factors, ja que com més correlació s'estableix, més contribueix l'ítem a definir el contingut del potencial índex. En aquest cas, s'han seleccionat les correlacions que superen el +0,7.

Taula 8.2. Matriu de component rotat de llengua i usos lingüístics¹⁵

Matriu de component rotat^a

	Component		
	1	2	3
LLENGUA	,843	,238	,194
LLENGUA_CASA	,873	,249	,145
LLENGUA_ORIGEN	,861	,177	,171
US_CAT_PROFE_GRUP	,038	,077	,826
US_CAT_PROFE_CLASSE	,198	,207	,862
US_CAT_COMPANYS	,180	,775	,434
US_CAT_PROF_FORA	,272	,259	,802
US_CAT_COMP_FORACLAS	,257	,912	,186
LLENGUA_FAMIL	,892	,180	,094
US_CAT_COMP_FORACENT	,298	,894	,083

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals.

Mètode de rotació: Varimax amb normalització de Kaiser.

- a. La rotació ha convergit en 5 iteracions

El **component 1** mesura l'**ús de la llengua familiar** (índex de la llengua familiar) i inclou ítems amb correlacions superiors a +0'8: "llengua" (+0,84), "llengua de casa" (+0,87), "llengua d'origen (= inicial)" (+0,86) i "llengua familiar" (+0,89).

El **component 2** mesura l'**ús de la llengua catalana entre iguals** (índex d'usos lingüístics amb els companys) i incorpora els ítems següents: "ús de la llengua

¹⁵ En aquesta taula apareixen les variables tal com estan introduïdes en la base de dades. Tot i que els significats es poden intuir força bé, els que posem a continuació: "LLENGUA" = llengua catalana; "LLENGUA_CASA" = llengua usada amb la família; "LLENGUA_ORIGEN" = llengua inicial; "US_CAT_PROFE_GRUP" = ús del català que fa el professorat quan es dirigeix al grup; "US_CAT_PROFE_CLASSE" = ús del català que fa el professorat quan imparteix la classe; "US_CAT_COMPANYS" = ús del català que fa l'alumnat quan fa activitats en grup amb altres companys; "US_CAT_PROF_FORA" = ús del català que fa l'alumnat quan l'alumnat es dirigeix al professorat a fora de la classe; "US_CAT_COMP_FORACLAS" = ús del català que fa l'alumnat entre companys fora de classe; "LLENGUA_FAMIL" = llengua usada entre la família quan l'alumnat era petit; "US_CAT_COMP_FORACENT" = ús del català que fa l'alumnat entre companys fora del centre educatiu.

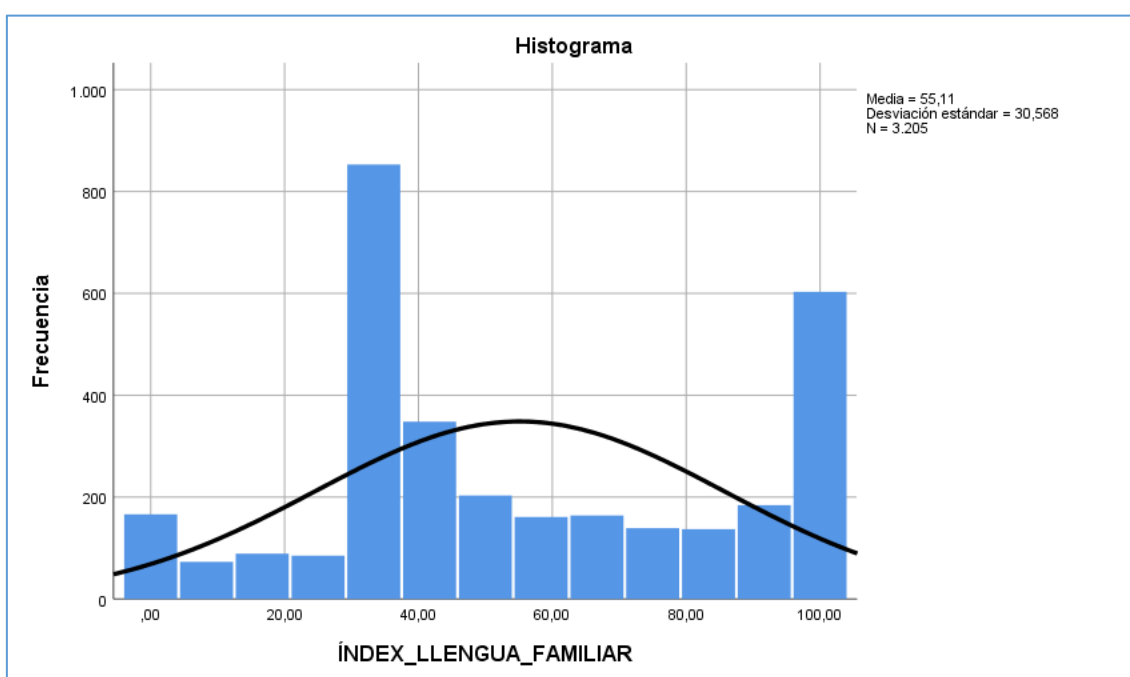
catalana entre companys” (+0,77), “ús de la llengua catalana entre companys fora de la classe” (+0,91), i “ús de la llengua catalana entre companys fora del centre” (+0,89).

El **component 3** mesura l’ús de la llengua catalana amb el professorat (índex d’usos lingüístics institucionals) i també inclou ítems amb correlacions superiors a +0,8, “ús de la llengua catalana amb el professorat en el grup” (+0,82) “ús de la llengua catalana amb el professorat dins la classe” (+0,86), “ús de la llengua catalana amb el professorat fora de la classe (+0,80)”.

8.1.1. Índex de llengua familiar

La distribució de l’alumnat segons la llengua familiar es representa en l’histograma de la figura 8.1 a partir de 5 trams on se situa el 20% de l’alumnat, successivament. A partir de la mitjana situada al 55,1, s’observa, d’una banda, una quantitat notable d’alumnat que parla el castellà o una altra llengua en més mesura que el català a casa i amb la família (el 26,6%) i, d’altra banda, també gran part de l’alumnat que només usa la llengua catalana en el context familiar; concretament aquest grup representa el 18,8%.

Figura 8.1. Histograma de l’índex de llengua familiar. Onada 2021 (n= 3.205)

Posteriorment, si es calculen els resultats de l’índex de llengua familiar per quintils, la distribució queda reflectida en la taula 8.3, on s’expliciten els líndars que divideixen els nivells (tal com ja s’ha comentat a propòsit dels quartils).¹⁶ L’elaboració dels quintils a partir dels resultats de l’índex permeten la classificació de resultats per nivells per poder encreuar-los posteriorment amb els resultats acadèmics.

¹⁶ Tal com ja s’ha avançat, en estadística descriptiva, un quintil és cadascun dels quatre valors que divideixen les dades en cinc parts iguals, de manera que cada part representa 1/5 de la població, és a dir, un 20%. Es calcula ordenant les puntuacions de la població de la més baixa a la més alta.

Taula 8.3. Distribució segons quintils de l'índex de llengua familiar

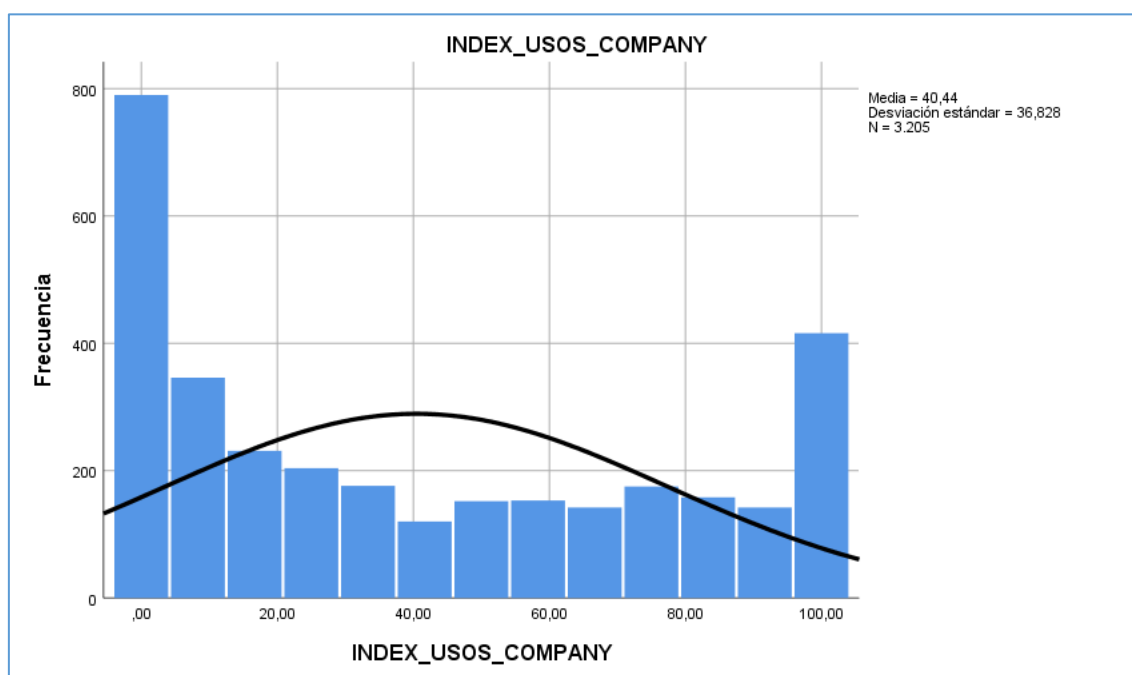
Estadístics

N	Vàlids	3205
	Perduts	0
Percentils	20	33,3333
	40	41,6667
	60	58,3333
	80	91,6667

8.1.2. Índex d'usos lingüístics amb els companys

Pel que fa als usos de llengua catalana entre companys, s'observa que un 24,6% de l'alumnat no usa mai el català per relacionar-se amb els seus iguals, ni dins ni fora del centre educatiu, mentre que un 13% (416 alumnes de 3.205) només es relaciona fent ús de la llengua catalana entre iguals en els contextos escolars i fora d'ells.

Figura 8.2. Histograma de l'índex sobre usos lingüístics entre companys. Onada 2021 (n= 3.205)

En la taula 8.4 es mostren els quatre punts de tall dels quintils de l'índex d'usos lingüístics entre companys.

Taula 8.4. Distribució segons quintils de l'índex d'usos lingüístics entre companys

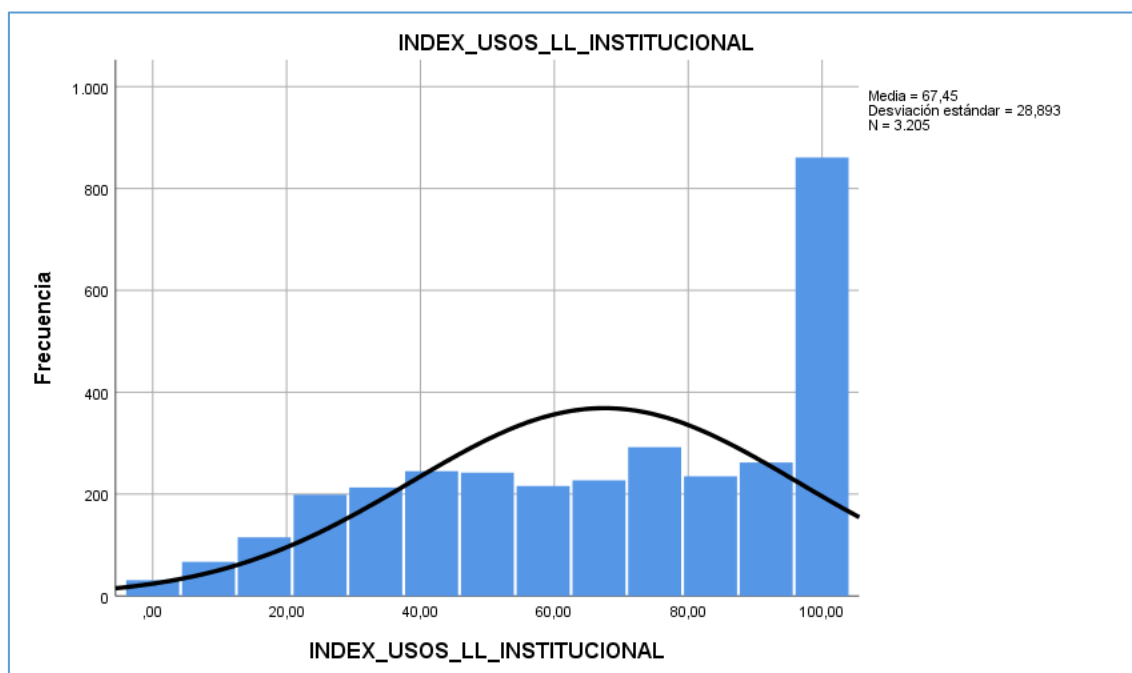
Estadístics

N	Vàlids	3205
	Perduts	0
Percentils	20	,0000
	40	16,67
	60	50,0
	80	83,33

8.1.3. Índex d'usos lingüístics institucionals

Pel que fa als usos institucionals de la llengua, l'histograma 8.4. mostra que el professorat es comunica majoritàriament en català. Un 26,9% de l'alumnat afirma que el professorat usa sempre la llengua catalana, tant dins com fora l'aula. No obstant això, també hi ha al voltant d'un 30% de professorat que no l'usa de manera habitual.

Figura 8.4. Histograma de l'índex sobre usos lingüístics institucionals. Onada 2021 (n= 3.205)

A continuació es mostren els punts de tall dels quintils de l'índex d'usos lingüístics institucionals, els quals permeten obtenir 5 nivells a encreuar amb els resultats acadèmics obtinguts en les proves de l'avaluació de quart d'ESO.

Taula 8.5. Distribució segons quintils de l'índex d'usos lingüístics institucionals
Estadístics

N	Vàlids	3205
	Perduts	0
Percentils	20	41,67
	40	58,33
	60	83,33
	80	100,0

En relació als índexs de representació i desig sobre l'ús de la llengua catalana, seleccionant els ítems amb una potencialitat estadística més elevada (en aquest cas agrupats en dos components) s'incorpora una informació que explicaria la variància de resultats en un 61%.

Taula 8.6. Variància total explicada de les variables que potencialment podrien conformar els índexs estadístics de desig d'ús de la llengua catalana i de representació social

Variància total explicada									
Component	Autovalors inicials			Sumes de cargues al quadrat de l'extracció			Sumes de cargues al quadrat		
	Total	% variància	% acumulat	Total	% variància	% acumulat	Total	% variància	% acumulat
1	3,760	41,775	41,775	3,760	41,775	41,775	3,726	41,395	41,395
2	1,752	19,463	61,237	1,752	19,463	61,237	1,786	19,842	61,237
3	,835	9,281	70,518						
4	,745	8,281	78,799						
5	,507	5,638	84,438						
6	,463	5,142	89,579						
7	,365	4,061	93,640						
8	,341	3,784	97,424						
9	,232	2,576	100,000						

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals.

Tal com es pot observar en la taula 8.7, el **component 1 mesura la identificació i les aspiracions en relació amb l'ús de la llengua catalana** (índex de desig d'ús futur de la llengua catalana) i incorpora ítems a partir del +0,6: "Identitat de llengua catalana" (+0,73), "Aspiracions respecte a la llengua catalana" (+0,63), "desig d'ús de la llengua catalana en el present" (0,77), "desig d'ús de la llengua catalana en el futur" (+0,80), "desig d'ús de la llengua en el centre educatiu" (+0,88) i "desig d'ús de la llengua catalana a la feina" (+0,86).

El **component 2 mesura la representació sobre l'ús de la llengua catalana en la societat** (índex de representació social de l'ús) i inclou els ítems: "percepció sobre l'ús

de la llengua catalana en el present” (+0,66), “percepció sobre l’ús de la llengua catalana en el passat” (+0,82) i “percepció sobre l’ús de la llengua catalana en el futur” (+0,79).

Taula 8.7. Matriu de component rotat de desig d’ús de la llengua i de representació social¹⁷

Matriu de component rotat^a

	Component	
	1	2
IDENTITAT_LLENGUA	,733	,012
ASPIR_LLENGUA	,632	,000
OPINIO_US_CAT_PRES	,129	,668
OPINIO_US_CAT_PAS	-,069	,825
OPINIO_US_CAT_FUT	,036	,797
DESIG_US_CAT_PRES	,777	,123
DESIG_US_CAT_FUT	,800	-,025
DESIG_US_CAT_CENTRE	,880	,070
DESIG_US_CAT_FEINA	,864	,065

Mètode d’extracció: anàlisi de components principals.

Mètode de rotació: Varimax amb normalització Kaiser.

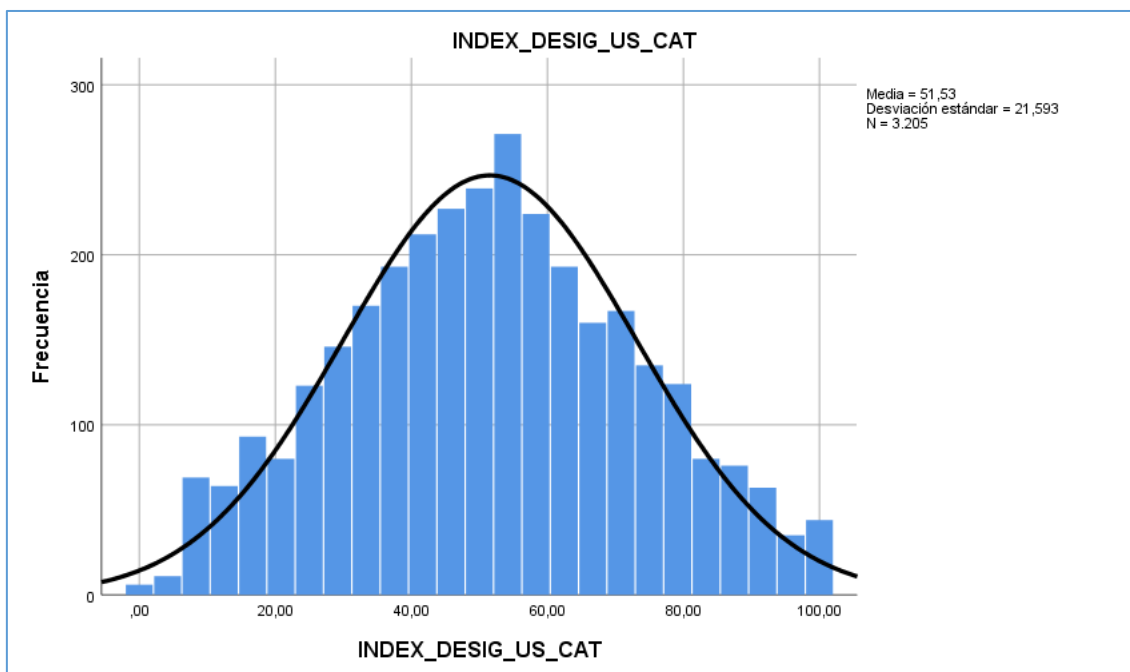
a. La rotació ha convergit en 3 iteracions.

8.1.4. Índex de desig d’ús futur de la llengua catalana

L’histograma de la figura 8.5 il·lustra com les puntuacions de l’índex responen a una distribució normal, la qual cosa indica que la majoria de població enquestada de quart d’ESO, quan se li pregunta sobre el desig d’ús del català en els 5 propers anys en diversos contextos, tendeixen a contestar que els agradaria fer-ne un ús similar del que actualment es fa, i evita les respostes que ponderen més (“més”) i les que ponderen menys (“menys”).

¹⁷ Tal com s’ha comentat, en la taula apareixen les variables tal com estan introduïdes en la base de dades. Tot i que els significats es poden intuir força bé, els posem a continuació: “IDENTITAT_LLENGUA” = llengua d’identitat (“es situa en un grup lingüístic o en un altre”; “ASPIR_LLENGUA” = aspiracions de pertànyer a un grup d’ús lingüístic; “OPINIO_US_CAT_PRES” = percepció de l’ús del català en l’actualitat; “OPINIO_US_CAT_PAS” = percepció de l’ús del català en el passat; “OPINIO_US_CAT_FUT” = percepció de l’ús del català en el futur; “DESIG_US_CAT_PRES” = desig que el català s’usés en l’actualitat; “DESIG_US_CAT_FUT” = desig que el català s’usi en el futur; “DESIG_US_CAT_CENTRE” = desig que el català s’usi en el centre escolar; “DESIG_US_CAT_FEINA” = desig que el català s’usi en la feina.

Figura 8.5. Histograma de l'índex de desig d'ús futur de la llengua catalana. Onada 2021 (n= 3.205)

En la taula 8.8 es poden conèixer els quatre punts de tall (quintils) de l'índex de desig d'ús de la llengua catalana.

Taula 8.8. Distribució segons quintils de l'índex de desig d'ús futur de la llengua catalana

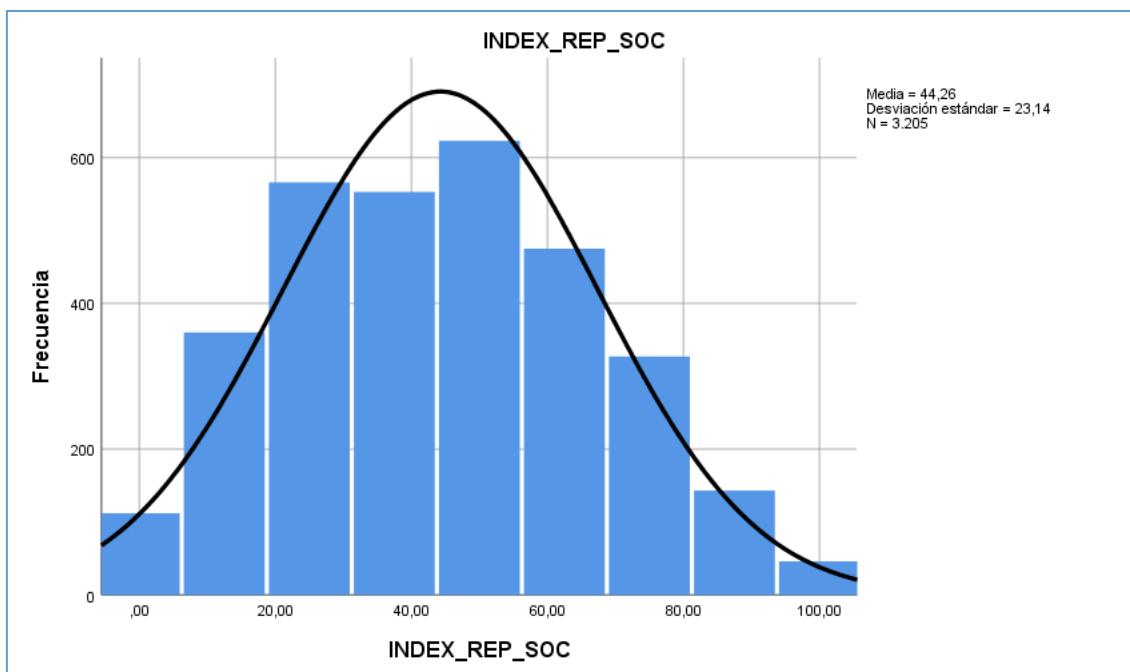
Estadístics

N	Vàlids	3205
	Perduts	0
Percentils	20	41,67
	40	58,33
	60	83,33
	80	100,0

8.1.5. Índex de representació de l'ús de la llengua catalana

L'histograma de la figura 8.6 mostra com la representació de l'alumnat de quart d'ESO de l'ús de la llengua manté una tendència central, tal com també ocorria en l'histograma anterior. Aquest fet significa que una bona part dels subjectes se situen entre el grup dels qui afirmen que es fa un ús "igual" o "menys" que fa 5 anys.

Figura 8.6. Histograma d'índex de representació de l'ús de la llengua catalana. Onada 2021 (n= 3.205)

Finalment, es presenten els quintils d'aquest mateix índex de representació social.

Taula 8.9. Distribució segons els quintils de la representació de l'ús futur de la llengua catalana

Estadístics

N	Vàlids	3205
	Perduts	0
Percentils	20	25,0
	40	37,5
	60	50,0
	80	62,5

8.2. Anàlisi dels resultats obtinguts en l'avaluació de quart d'ESO

En aquest bloc es descriuen aquelles variables sensibles a l'associació amb els resultats de l'avaluació de quart d'ESO del curs 2020-2021. Els gràfics mostren les qualificacions mitjanes obtingudes en cada una de les competències avaluades. La puntuació màxima és de 100.

Abans de comentar el gràfics resultants de l'encreuament dels quintils dels diferents índexs descrits anteriorment amb les puntuacions de l'avaluació de quart d'ESO, cal subratllar que tots els resultats són estadísticament significatius en totes cinc competències bàsiques (llengua catalana, llengua castellana, llengua anglesa, matemàtiques, i en la competència científicotecnològica), així com en les dimensions respectives de cadascuna.¹⁸

L'únic índex que no és estadísticament significatiu ni correlaciona amb els resultats és el de la representació del context sociolingüístic. En altres paraules, aquest fet significa, doncs, que els resultats d'aquest últim índex podrien produir-se a l'atzar i que, per tant, no es podrien extrapolar a tota la població. És per això, que els encreuaments dels resultats de les avaluacions de quart amb els quintils de l'índex de representació no es recullen en l'informe.

En la taula 8.10 queda patent el que s'avançava anteriorment: la majoria d'índexs estadístics correlacionen positivament amb les puntuacions de l'avaluació de l'alumnat de quart d'ESO, la qual cosa significa que s'associa una relació positiva entre una puntuació més elevada en l'índex estadístic i uns resultats més alts en les proves de competències bàsiques de l'alumnat de quart. Tal com s'ha comentat en el punt 1.3, la mostra de la qual s'han extret les dades que comentem és representativa i, per tant, els resultats es poden extrapolar a tota la població de quart d'ESO de Catalunya.

¹⁸ En les investigacions sociològiques es diu que una sèrie de dades és estadísticament significativa si el seu valor p és inferior o igual a 0,05, és a dir, que la probabilitat que la relació entre les dades analitzades sigui casual és inferior o igual al 5%. Així, un valor de p de 0,01 expressa la significació estadística més alta.

Taula 8.10. Correlacions entre els índexs estadístics lingüístics i les puntuacions de l'avaluació de quart d'ESO

	INDEX_LLENGUA_FAMILIAR			INDEX_USOS_COMPANY			INDEX_USOS_LL_INSTITUCIONAL			INDEX_DESIG_US_CAT			INDEX_REP_SOC		
	Correlació de Pearson	Sig. (bilateral)	N	Correlació de Pearson	Sig. (bilateral)	N	Correlació de Pearson	Sig. (bilateral)	N	Correlació de Pearson	Sig. (bilateral)	N	Correlació de Pearson	Sig. (bilateral)	N
INDEX_LLENGUA_FAMILIAR	1		3205	,513**	0,000	3205	,402**	0,000	3205	,612**	0,000	3205	-,047**	0,008	3205
USOS_COMPANY	,513**	0,000	3205	1		3205	,489**	0,000	3205	,144**	0,000	3205	,144**	0,000	3205
USOS_LL_INSTITUCIONAL	,402**	0,000	3205	,489**	0,000	3205	1		3205	,485**	0,000	3205	,132**	0,000	3205
INDEX_DESIG_US_CAT	,612**	0,000	3205	,591**	0,000	3205	,485**	0,000	3205	1		3205	,101**	0,000	3205
REP_SOC	-,047**	0,008	3205	,144**	0,000	3205	,132**	0,000	3205	,101**	0,000	3205	1		3205
GLOBALCAT100	,261**	0,000	2809	,143**	0,000	2809	,306**	0,000	2809	,219**	0,000	2809	-0,023	0,231	2809
CLCAT100	,174**	0,000	2809	,076**	0,000	2809	,256**	0,000	2809	,137**	0,000	2809	-0,018	0,349	2809
EECAT100	,282**	0,000	2809	,174**	0,000	2809	,281**	0,000	2809	,246**	0,000	2809	-0,022	0,245	2809
CAST100	,167**	0,000	2851	,044	0,018	2851	,226**	0,000	2851	,113**	0,000	2851	-0,027	0,154	2851
CLCAST100	,156**	0,000	2851	,050**	0,007	2851	,204**	0,000	2851	,108**	0,000	2851	-0,004	0,822	2851
EECAST100	,131**	0,000	2851	0,025	0,178	2851	,185**	0,000	2851	,087**	0,000	2851	-,042	0,023	2851
GLOBALANG100	,236**	0,000	2853	,198**	0,000	2853	,300**	0,000	2853	,178**	0,000	2853	-0,006	0,767	2853
COANG100	,231**	0,000	2853	,182**	0,000	2853	,274**	0,000	2853	,160**	0,000	2853	0,003	0,857	2853
CLANG100	,208**	0,000	2853	,166**	0,000	2853	,282**	0,000	2853	,150**	0,000	2853	-0,006	0,753	2853
EEANG100	,204**	0,000	2853	,185**	0,000	2853	,255**	0,000	2853	,168**	0,000	2853	-0,009	0,623	2853
GLOBAL100	,276**	0,000	2853	,193**	0,000	2853	,276**	0,000	2853	,184**	0,000	2853	-0,033	0,081	2853
NUC100	,207**	0,000	2853	,160**	0,000	2853	,222**	0,000	2853	,139**	0,000	2853	-0,028	0,137	2853
EFM100	,236**	0,000	2853	,188**	0,000	2853	,255**	0,000	2853	,167**	0,000	2853	-0,029	0,121	2853
CRE100	,228**	0,000	2853	,159**	0,000	2853	,225**	0,000	2853	,159**	0,000	2853	-0,019	0,305	2853
EST100	,267**	0,000	2853	,160**	0,000	2853	,247**	0,000	2853	,163**	0,000	2853	-0,036	0,054	2853
GLOBAL_CIENCIES100	,249**	0,000	2430	,147**	0,000	2430	,240**	0,000	2430	,188**	0,000	2430	-0,023	0,253	2430
COMP1_100	,233**	0,000	2430	,130**	0,000	2430	,224**	0,000	2430	,168**	0,000	2430	-0,009	0,655	2430
COMP2_100	,201**	0,000	2430	,124**	0,000	2430	,191**	0,000	2430	,168**	0,000	2430	-0,022	0,269	2430

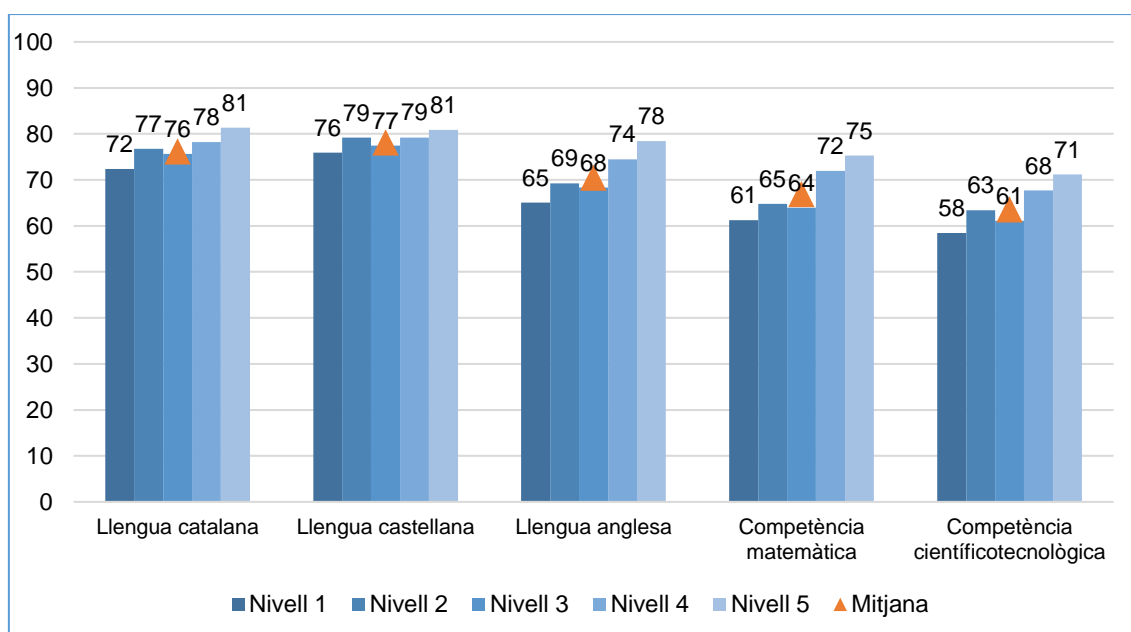
8.2.1. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar i les variables relacionades

En aquest apartat s'analiza l'associació que s'estableix entre l'índex de llengua familiar i els resultats acadèmics de les proves de l'avaluació de quart. Tal com es pot observar al llarg de la secció, moltes de les anàlisis que es recullen van molt en la línia de l'apartat 2 "Dades sociolingüístiques familiars", per la qual cosa alguns comentaris sobre la relació entre les qualificacions i la llengua ja s'han fet anteriorment.

Abans de comentar les dades sobre l'índex de llengua familiar és essencial assenyalar que aquestes il·lustren amb precisió el resultat acadèmic dels extrems (nivell 1 i nivell 5), és a dir, aquells nivells que no fan gens d'ús del català a casa (nivell 1) i els qui en fan ús sempre (nivell 5). No obstant això, la debilitat d'aquest índex rau en el fet que alguns alumnes que parlen més català poden obtenir una puntuació més baixa en l'índex estadístic que els alumnes que en parlen menys, si la llengua que usen en lloc del català és una llengua diferent del castellà. Aquest fet podria servir per explicar perquè el nivell 2 treu més qualificació que no pas el nivell 3. És per això, que un cop presentades les associacions entre les qualificacions i els índexs de llengua familiar, es complementarà aquesta anàlisi amb l'encreuament d'una de les variables que componen l'índex de llengua familiar amb les qualificacions obtingudes.

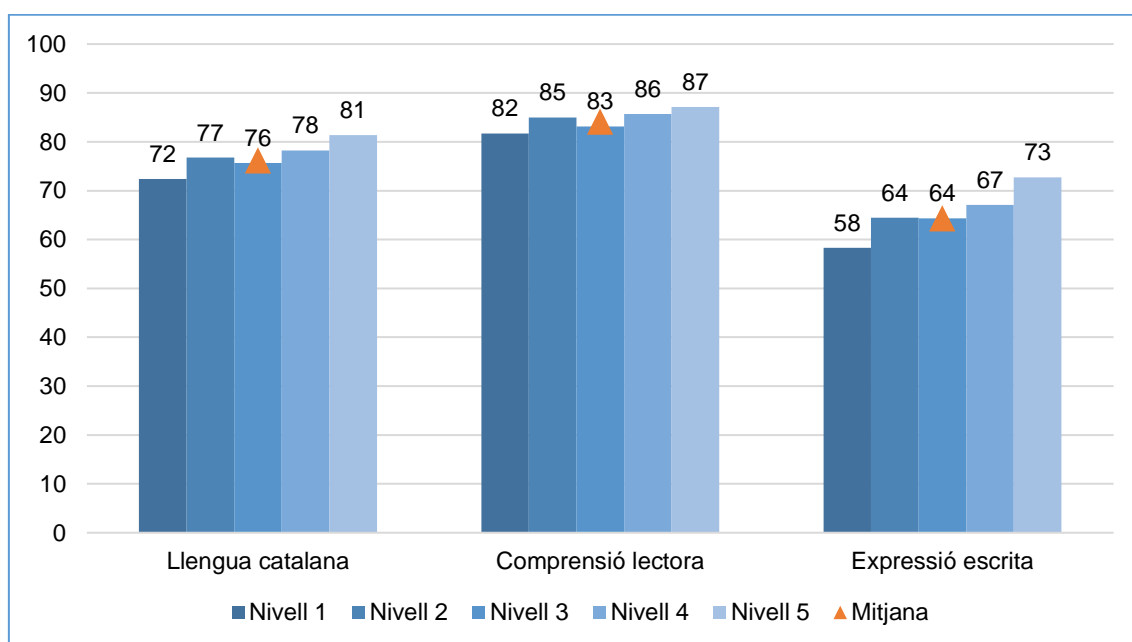
Tal com s'observa en el gràfic 8.1, s'aprecia clarament que l'alumnat que no usa gens el català o només parla amb la seva família una llengua diferent al català o al castellà treu una diferència de -9 punts en llengua catalana, -5 punts en llengua castellana, -13 punts en llengua anglesa, -14 punts en competència matemàtica o -13 punts en competència científicotecnològica respecte a aquell alumnat que ha usat "només o sobretot" el català en el context familiar. D'aquesta descripció és important fer-ne una lectura adequada, i és que, tradicionalment, i tal com s'ha observat en els informes d'avaluació [22](#), [23](#) o [28](#) els resultats acadèmics van molt lligats no tan sols a una influència lingüística, sinó que, especialment, a una de sociològica.

Gràfic 8.1. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

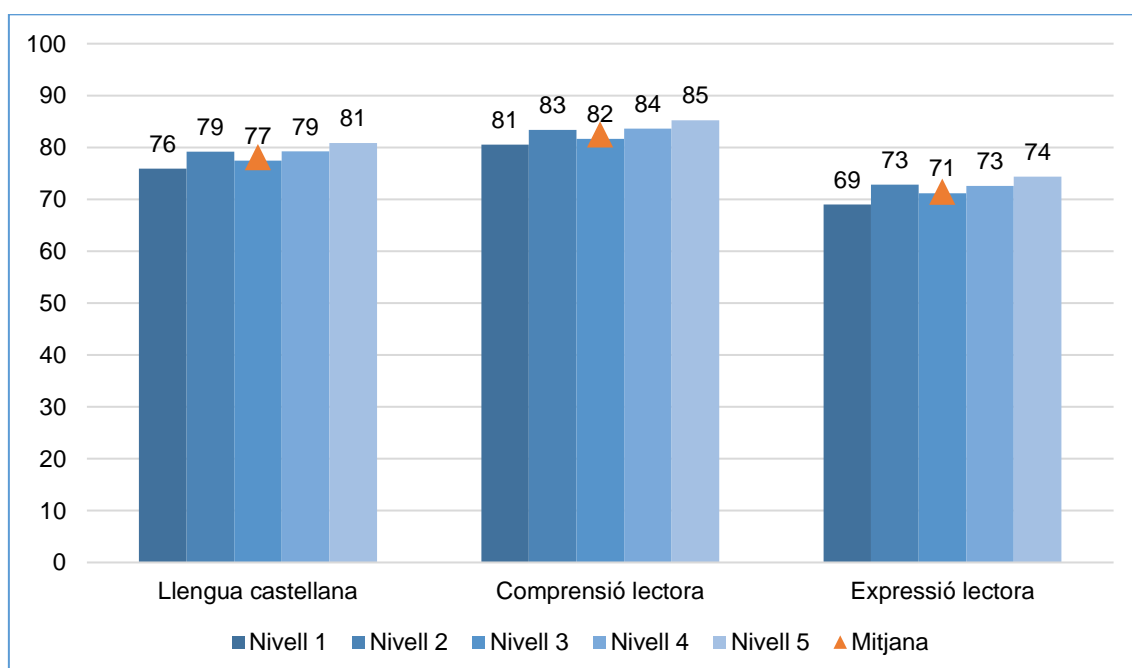

Els gràfics 8.2. i 8.3 recullen les qualificacions de l'alumnat segons l'índex de llengua familiar de les diferents dimensions avaluades de llengua catalana i llengua castellana, com ara la comprensió lectora, l'expressió escrita, etc. Tal com ocorria amb les globals, sembla ser que l'alumnat que fa un ús molt habitual del català (nivell 5) obté més puntuació comparat amb els qui no fan cap ús de la llengua catalana i parlen una llengua diferent a la castellana. Per observar més detingudament les diferències de puntuació entre els nivells intermedis (nivell 2, 3 i 4), s'haurà d'observar les qualificacions amb l'encreuament d'una única variable.

Gràfic 8.2. Puntuacions mitjanes en llengua catalana de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

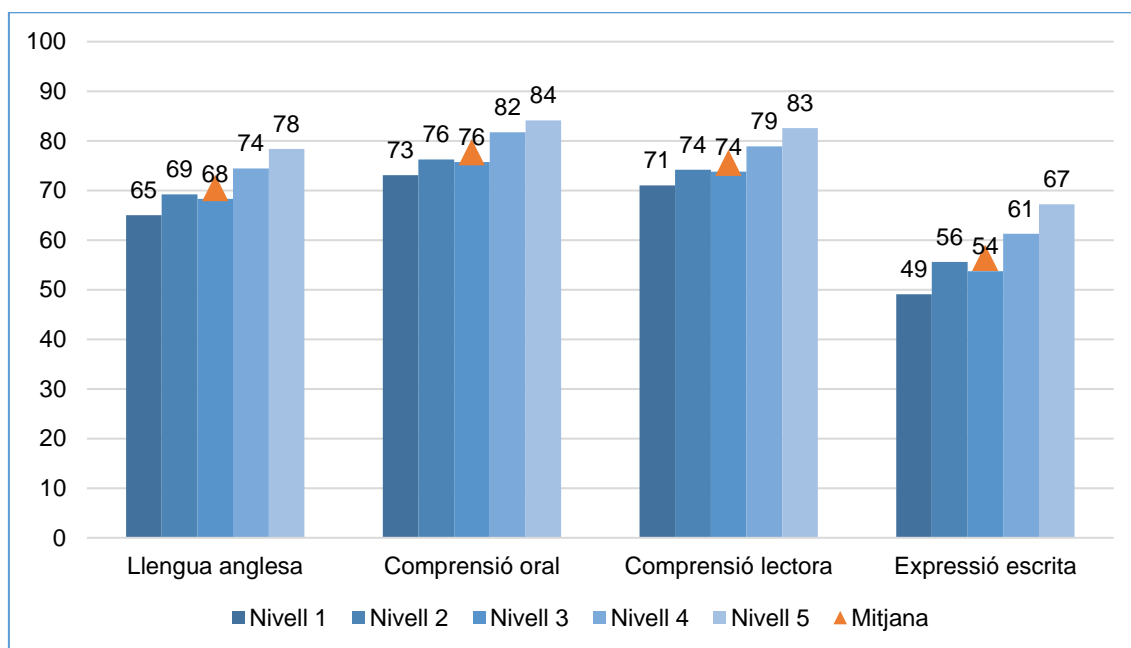

Gràfic 8.3. Puntuacions mitjanes en llengua castellana de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

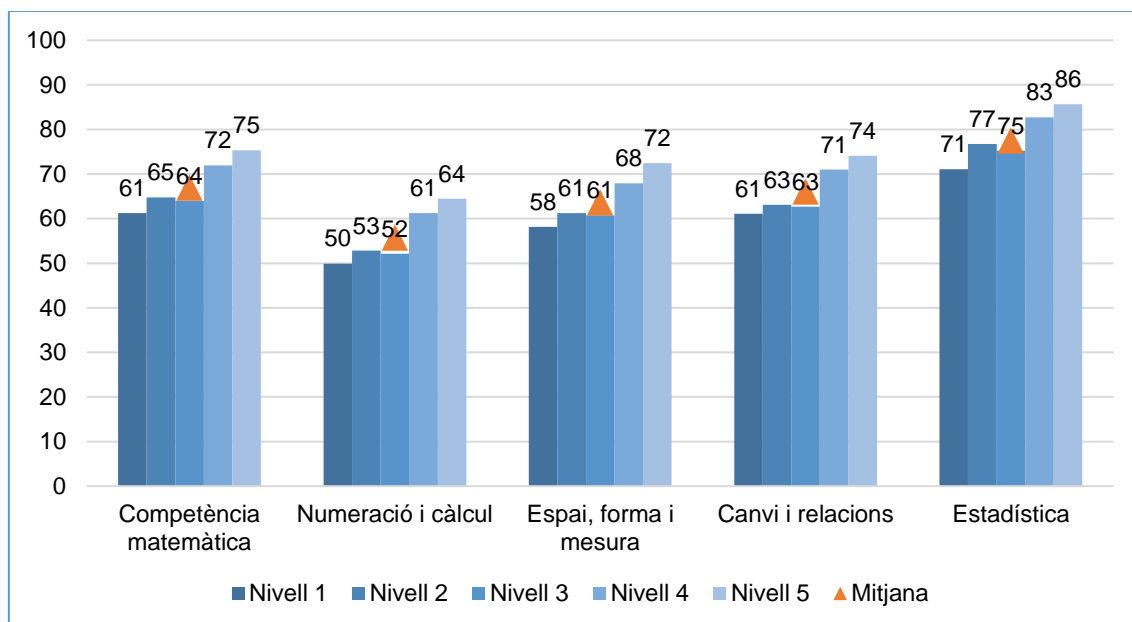
En el gràfic 8.4 es continua observant la mateixa pauta que en els gràfics anteriors: l'alumnat amb més qualificació és aquell que fa un ús més elevat de la llengua catalana. Ara bé, les diferències en els resultats acadèmics entre els qui no parlen gens català i els qui ho fan sempre és més gran en les dimensions de llengua anglesa que no pas en les de llengua catalana o castellana.

Gràfic 8.4. Puntuacions mitjanes en llengua anglesa de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

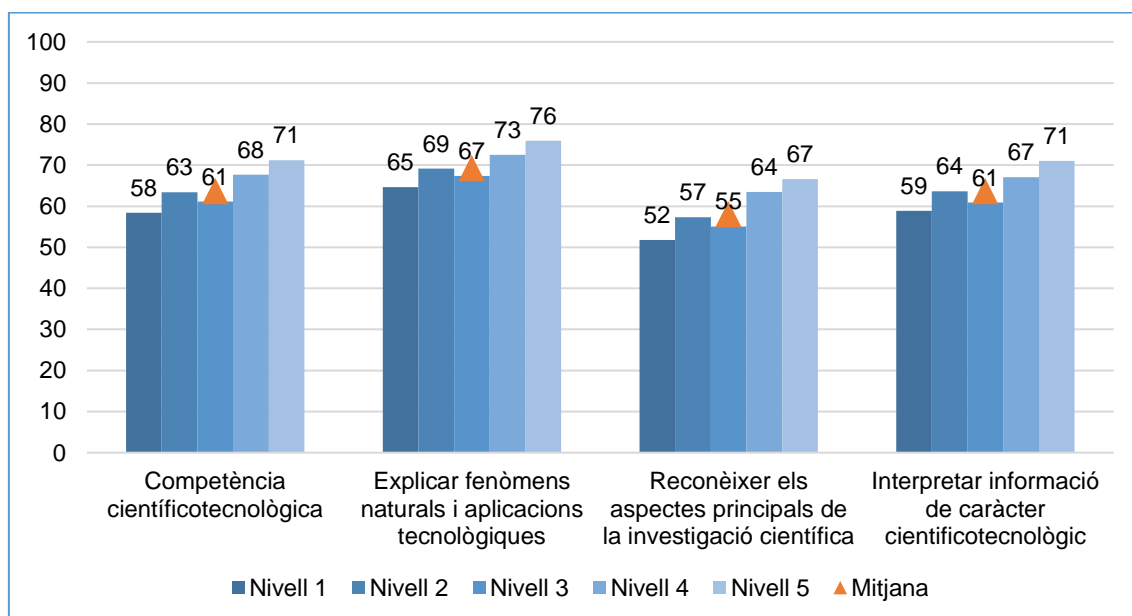

Les qualificacions de la competència matemàtica i de la científicotecnològica també responen al mateix patró, amb unes diferències similars en les qualificacions a les de llengua anglesa. Tal com es pot observar, les diferències entre el nivell 5 i 1 és de 14 punts en la dimensió de “numeració i càlcul”, de 14 en “espai, forma i mesura”, de 13 en “canvi i relacions” i de 15 punts en “estadística”. Pel que fa a la competència científicotecnològica, les diferències de puntuació són d’11 punts a “explicar fenòmens naturals i aplicacions tecnològiques”, 15 punts a “reconèixer els aspectes principals de la investigació científica”, de 12 punts a “interpretar informació de caràcter científicotecnològic”.

Gràfic 8.5. Puntuacions mitjanes en competència matemàtica de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

Gràfic 8.6. Puntuacions mitjanes en competència científicotecnològica de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de llengua familiar. Curs 2020-2021

8.2.1.1. Resultats obtinguts en l'avaluació de quart d'ESO segons la llengua d'identificació

Tal com s'ha comentat anteriorment, per complementar l'anàlisi de l'índex de llengua familiar, s'ha triat una de les variables que compon aquest índex per tal d'analitzar amb més precisió el nivell dels resultats d'aquell alumnat que anteriorment se situava en els nivells intermedis (nivell 2, 3, 4).

Un dels primers aspectes a assenyalar és que les correlacions entre les qualificacions i la variable llengua d'identificació són estadísticament significatives i, per tant, no es

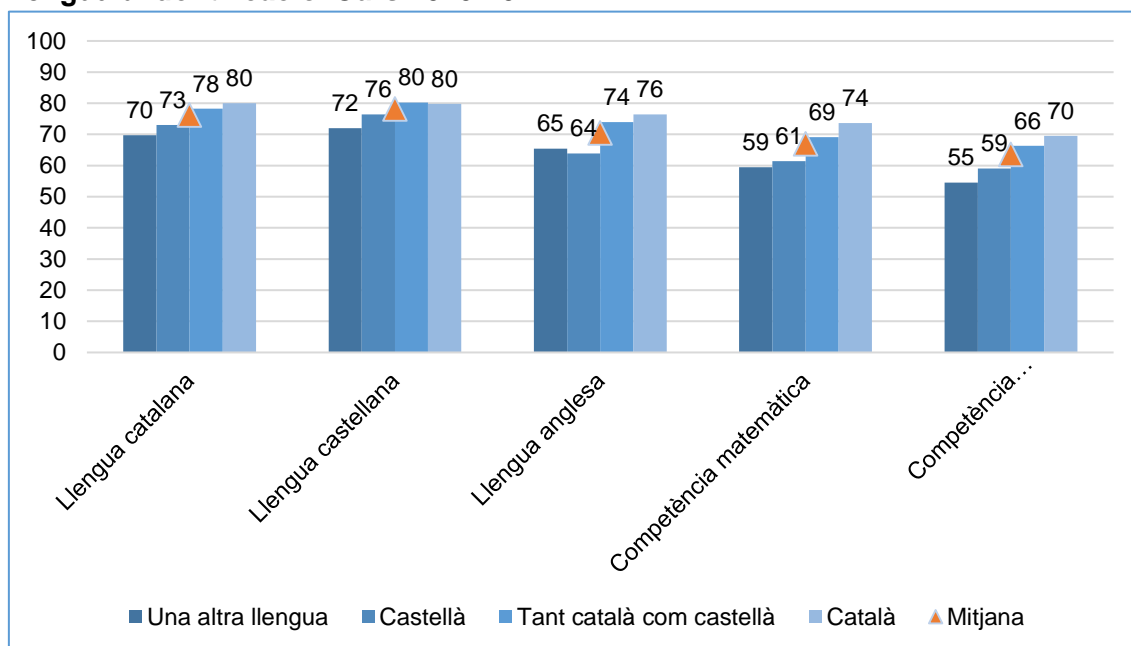
produeixen a l'atzar i, en conseqüència, es podran extrapolar els resultats a tot l'alumnat de quart d'ESO de Catalunya.

Taula 8.11. Correlacions entre la llengua d'*identificació* i les qualificacions de l'avaluació de quart d'ESO. Curs 2020-2021

Correlacions								
			GLOBALC AT100	GLOBALC AST100	GLOBALA NG100	GLOBAL1 00	GLOBAL_ CIENCIAS 100	TEVA_LLE NGUA
Rho de Spearman	TEVA_LLE NGUA	Coefficient correlació	,271**	,172**	,248**	,261**	,251**	1,000
		Sig. (bilateral)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
		N	2809	2851	2853	2853	2430	3205
**.	La correlació és significativa a en el nivell 0,01 (bilateral).							

En observar el gràfic 8.7 sobre les puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons quina és la llengua d'*identificació* de l'alumnat, s'hi poden analitzar diferents aspectes. D'una banda, es fa evident que les qualificacions són més altes en totes les competències si l'ús de la llengua catalana és més elevat. No obstant això, és essencial no fer una lectura apressada d'aquest fet, atès que com s'ha comentat en punts anteriors de l'informe, tradicionalment s'ha relacionat l'ús del català amb un estatus social més benestant respecte al capital cultural. D'altra banda, s'estableix una diferència en els resultats acadèmics de 10 punts en llengua catalana entre aquell alumnat que té una llengua diferent al català i al castellà comparat amb els qui tenen el català, de 8 punts en llengua castellana, d'11 punts en llengua anglesa, de 15 en la competència matemàtica i de 15 en la científicotecnològica. Tal com s'ha apuntat en aquest mateix apartat sobre l'efecte de l'estatus social i els resultats acadèmics, el mateix ocorre amb l'alumnat que no té ni el castellà ni el català com a llengua inicial, ja que són en gran mesura alumnat d'origen migrat i, en especial, de classe treballadora, factor clau per entendre les diferències en els resultats acadèmics (vegeu els Informes d'avaluació [22](#) i [28](#)).

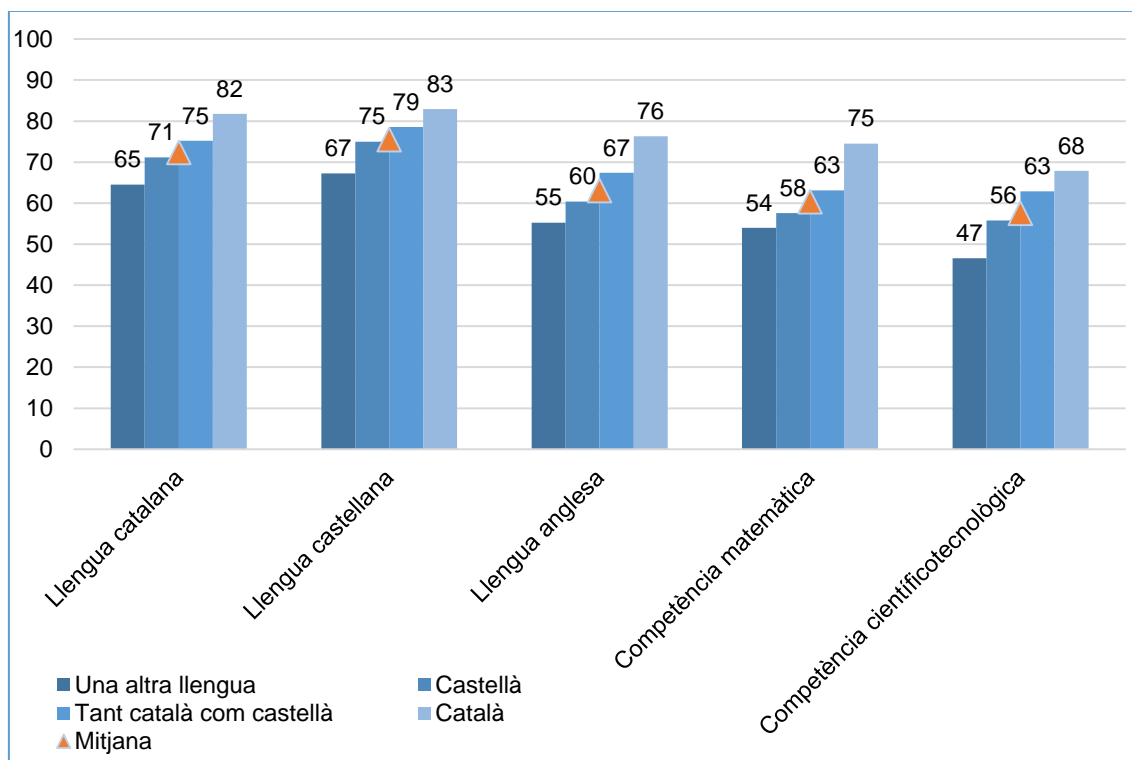
Gràfic 8.7. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons la llengua d'identificació. Curs 2020-2021

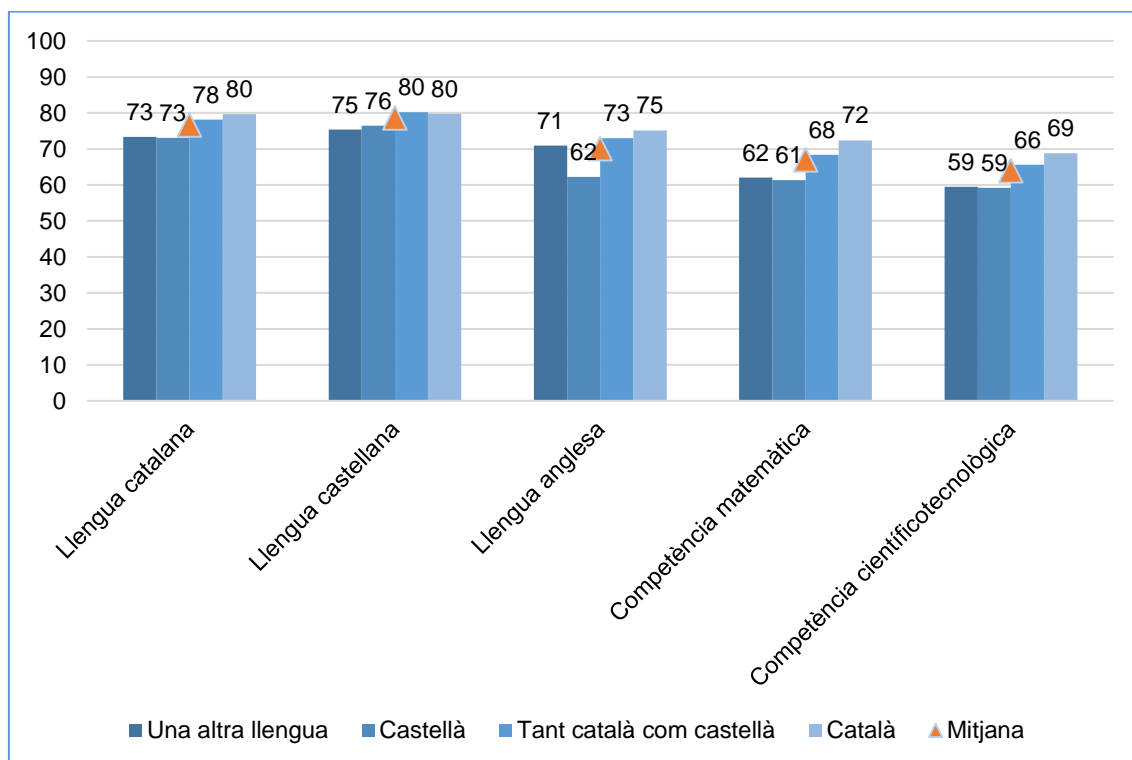
Si s'encreuen els resultats de la llengua inicial amb les qualificacions segregant l'alumnat segons la complexitat dels centres on estan escolaritzats, es poden extreure les conclusions següents. En primer lloc, en el gràfic 8.8 sobre la llengua inicial de l'alumnat provinent de centres d'alta de complexitat, si es compara l'alumnat que té com a llengua inicial "una altra llengua" amb el que té la llengua catalana, s'observa una diferència de 17 punts en llengua catalana, 16 en llengua castellana, i 21 en llengua anglesa, competència matemàtica i competència científicotecnològica. Aquestes puntuacions reforcen novament la importància del capital cultural com un element diferenciador respecte als resultats acadèmics i a l'assoliment de l'aprenentatge. En canvi, en els gràfics 8.9 i 8.10 sobre l'alumnat de centres de complexitat mitjana i baixa queda clar que les diferències en les qualificacions són estadísticament inferiors que no pas les del gràfic 8.8 i, per tant, en els entorns de mitjana i complexitat baixa, la llengua inicial no esdevé un factor explicatiu dels resultats acadèmics. De fet, en l'informe d'avaluació 28 s'explicitava que diversos centres educatius de mitjana i baixa complexitat s'havien beneficiat de l'*efecte company*, és a dir, al fet que l'alumnat que no té la llengua catalana com a llengua inicial és capaç d'acostar-se als resultats d'aquell que té el català com a llengua inicial gràcies a les interaccions i inputs amb l'alumnat socialment més afavorit.¹⁹

¹⁹ La inclusió de l'heterogeneïtat social i acadèmica de l'aula, mitjançant la qual els alumnes amb un acompliment regular o més baix es podrien veure afavorits en el seu procés d'aprenentatge pel contacte a l'aula amb l'alumnat socioeconòmicament més afavorit.

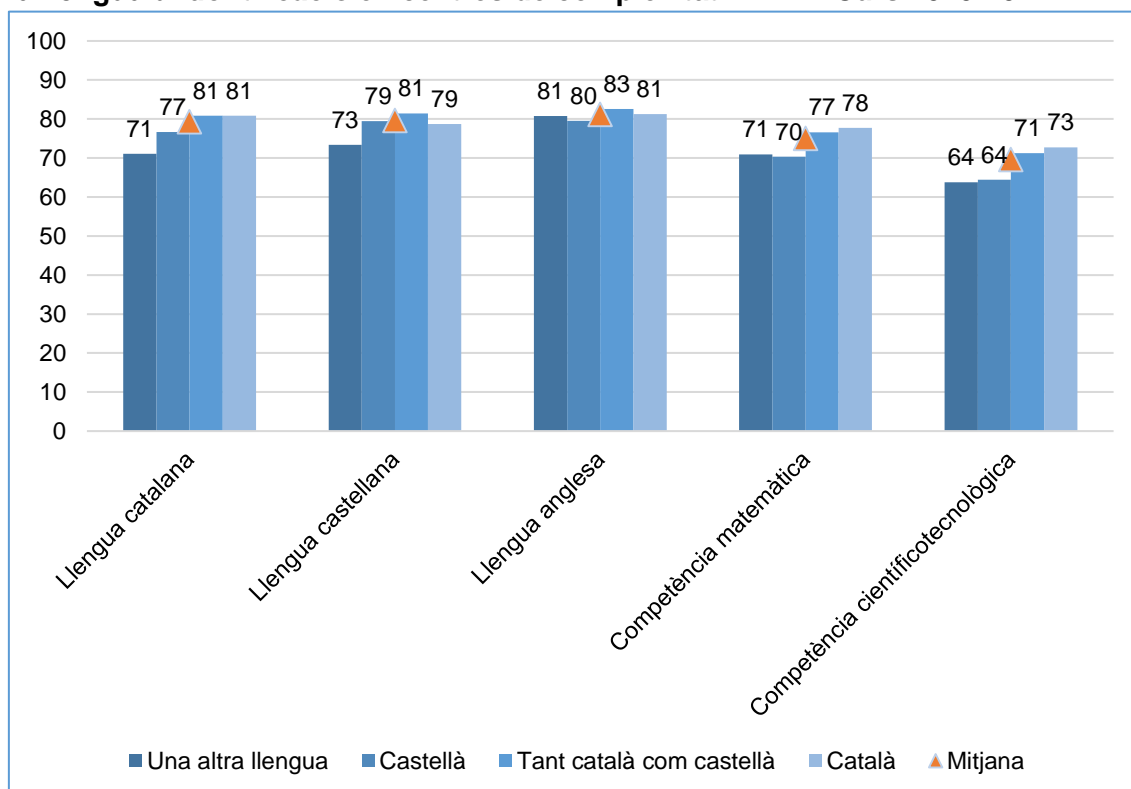
Gràfic 8.8. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons la llengua d'identificació en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.9. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons la llengua d'identificació en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.10. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons la llengua d'identificació en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

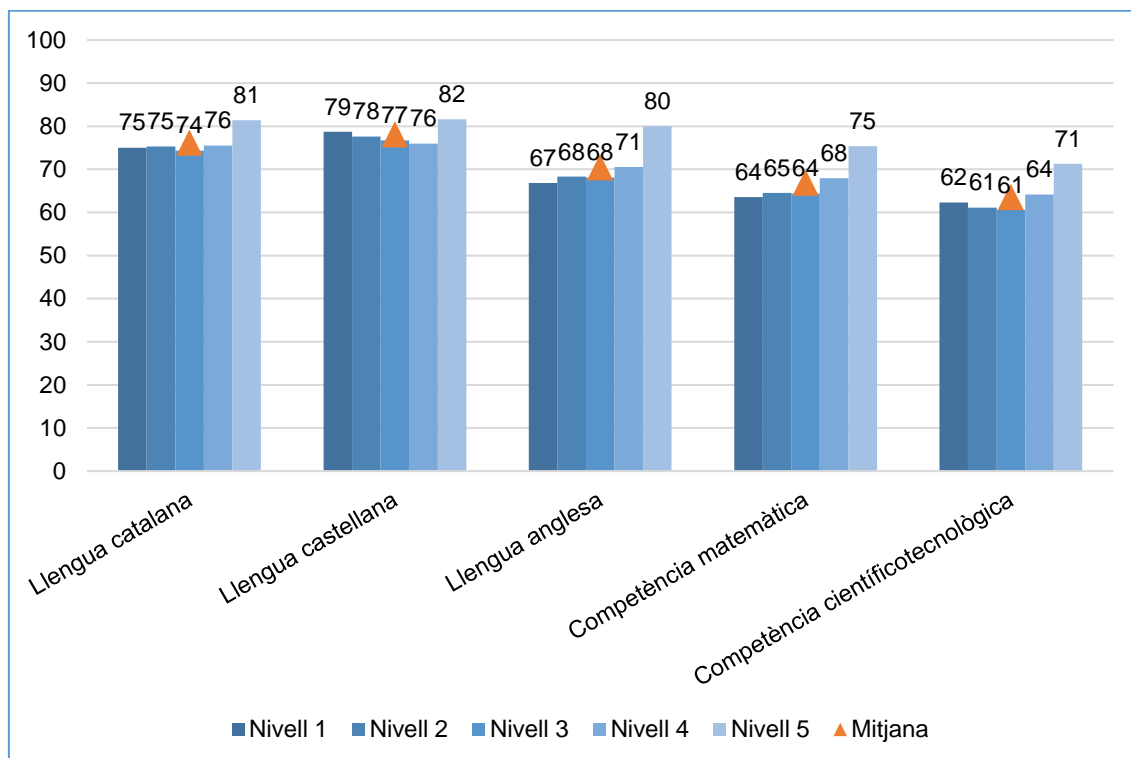
8.2.2. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys

Tal com es comentava a l'inici de l'apartat 8.1. "Càlcul dels índexs sociolingüístics mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics", l'índex d'usos lingüístics entre companys aglutina preguntes sobre l'ús de la llengua entre companys, l'ús de la llengua catalana fora de la classe i l'ús de la llengua catalana entre companys fora del centre educatiu. Els gràfics següents presenten les qualificacions segons els quintils d'aquest índex d'usos lingüístics del català. Això vol dir que l'alumnat situat en el nivell 5 és aquell que forma part del 20% que més usa el català entre iguals, és a dir, que gairebé sempre és la seva llengua de comunicació, mentre que l'alumnat que se situa en el nivell 1 és aquell que pertany al 20% que menys usa el català.

El gràfic 8.11. presenta de manera molt clara que l'alumnat situat a l'últim quintil, és a dir, aquell que parla exclusivament o gairebé sempre català amb els seus companys, és el que treu més qualificació. A més, s'aprecia en les diverses competències del gràfic 8.11. que no hi ha gaires diferències de qualificacions entre els nivells 1 i 4, i que no sempre les puntuacions són en escala, és a dir, que un nivell més elevat o un ús més gran de la llengua catalana entre companys no necessàriament implica més puntuació en l'avaluació de quart. No obstant això, s'ha de remarcar que les diferències més grans de puntuació o salts en les qualificacions es produeixen en aquell alumnat que "sempre o gairebé sempre" parla català entre ell respecte als altres nivells o grups. En altres paraules, tenint en consideració l'índex d'usos lingüístics entre companys, no s'identifiquen diferències substancials entre aquell alumnat que, per exemple, mai no usa el català per comunicar-se amb els companys que usen tant el català com el castellà. En canvi, els qui utilitzen majoritàriament la llengua catalana

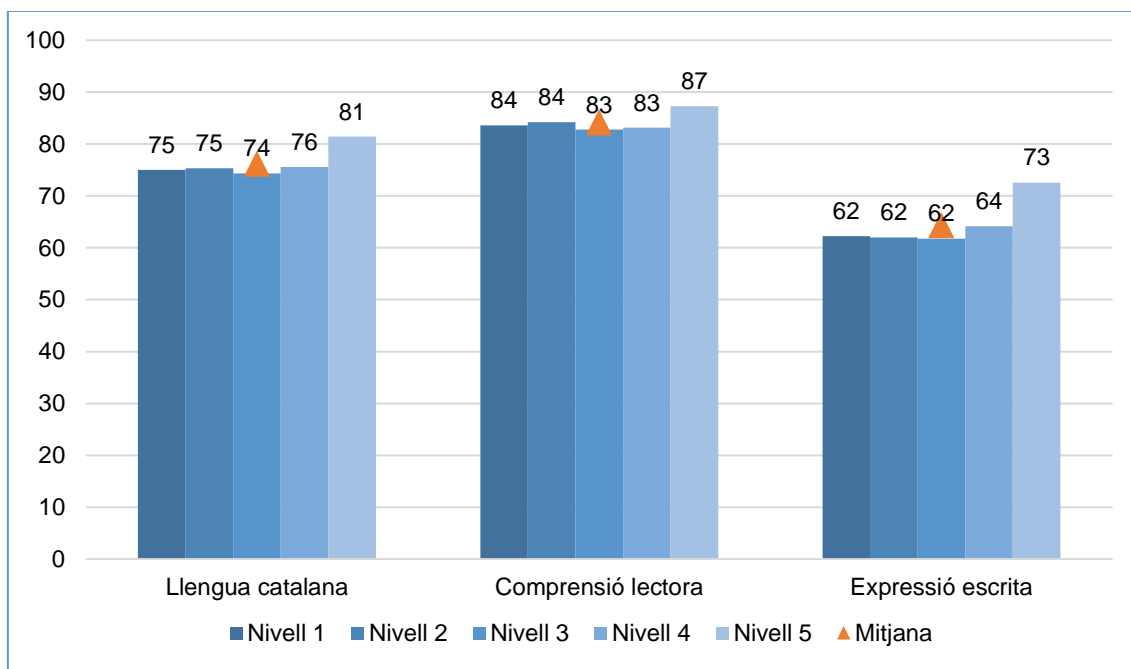
treuen 5 punts més en llengua catalana, 6 en llengua castellana, 9 en llengua anglesa, 7 en competència matemàtica i 7 en competència científicotecnològica que no pas aquell alumnat de quart d'ESO situat en el nivell 4.

Gràfic 8.11. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

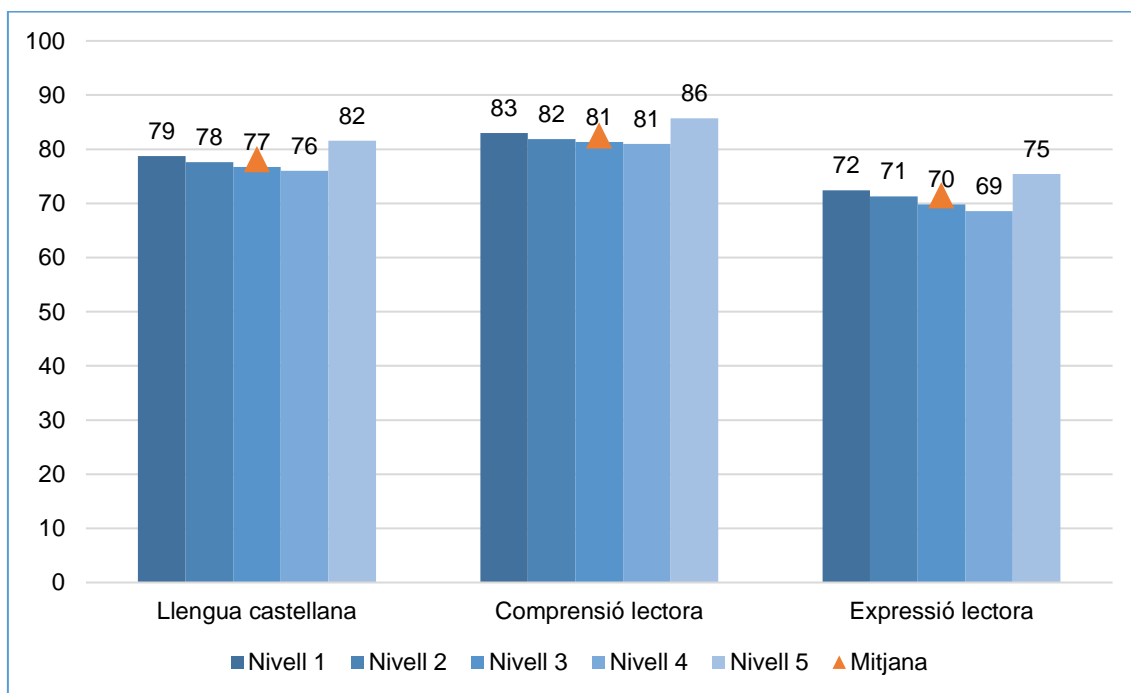

Els gràfics 8.12, 8.13, 8.14, 8.15 i 8.16 sobre les puntuacions mitjanes de les diferents dimensions de les competències de quart d'ESO reforcen la idea que no s'estableixen diferències substancials entre els nivells 1 i 4. En canvi, sí que s'aprecia que en totes les dimensions de les cinc competències el nivell 5, és a dir, aquell 20% d'alumnat que parla i fa més ús del català, és el que puntua més en totes les dimensions, independentment de la competència. Tal com s'ha comentat en punts anteriors, l'ús de la llengua amb la família, així com l'ús que es fa amb els companys, tradicionalment ha estat molt relacionat amb l'estatus social.

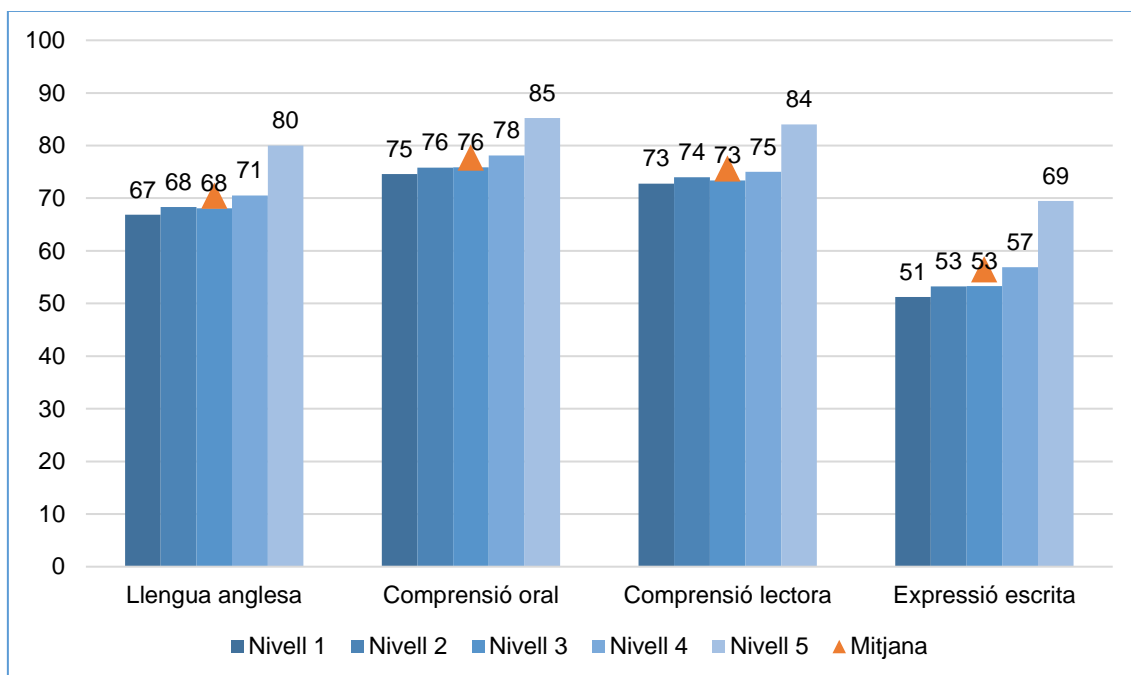
Gràfic 8.12. Puntuacions mitjanes en llengua catalana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

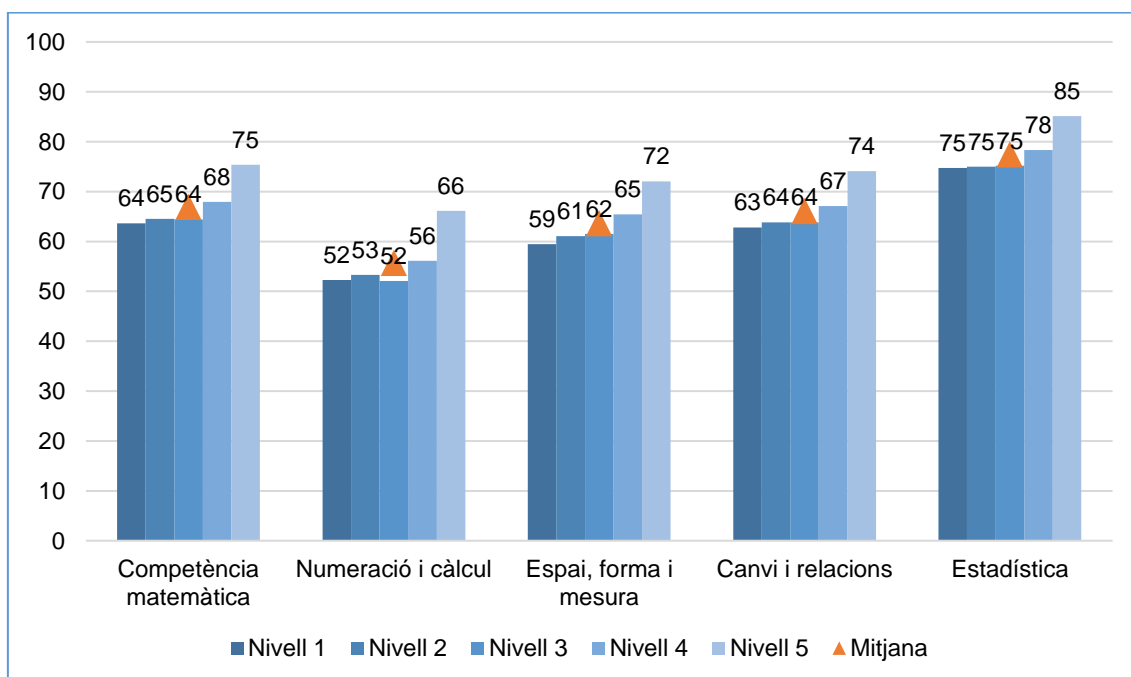
Gràfic 8.13. Puntuacions mitjanes en llengua castellana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

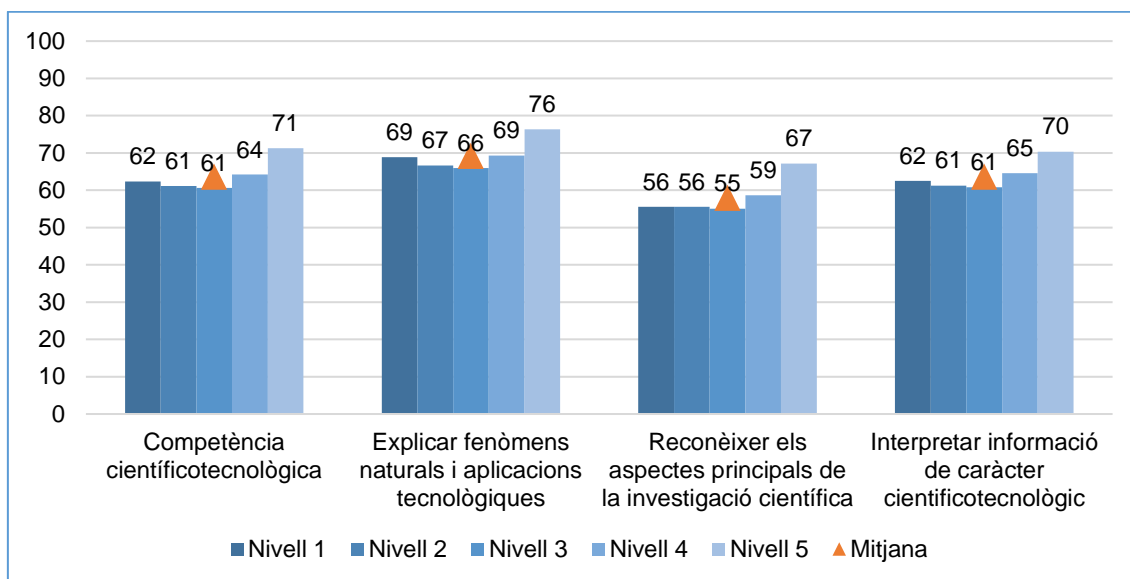
Gràfic 8.14. Puntuacions mitjanes en llengua anglesa en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

Gràfic 8.15. Puntuacions mitjanes en competència matemàtica de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

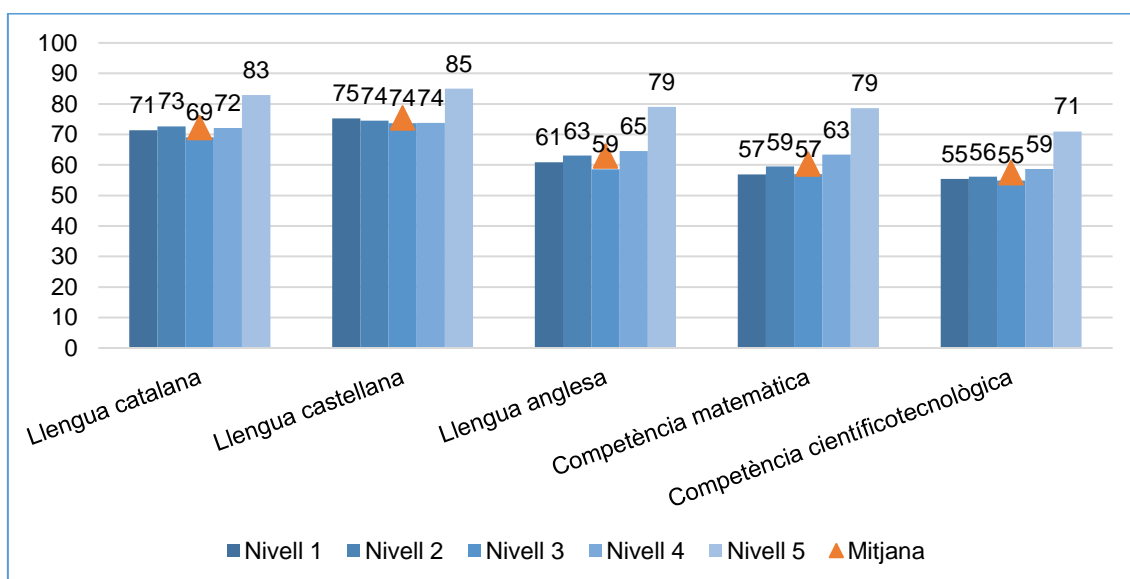

Gràfic 8.16. Puntuacions mitjanes en competència científicotecnològica de l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys. Curs 2020-2021

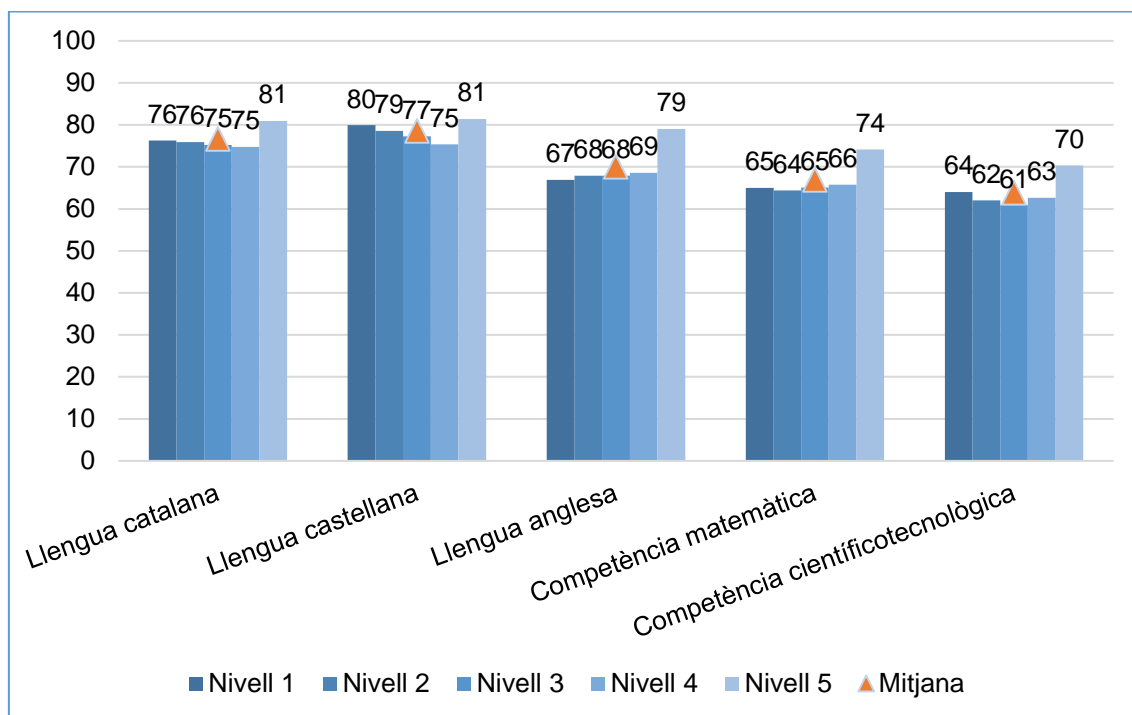
Si s'encreuen els resultats de l'índex d'usos lingüístics entre els companys amb les qualificacions segregant l'alumnat segons la complexitat dels centres on estan escolaritzats, es pot arribar a la conclusió següent: s'observa que a mesura que la complexitat social dels centres educatius creix, les diferències en les qualificacions entre el cinquè quintil i la resta s'incrementen. Aquesta relació significa que l'alumnat matriculat en centres de complexitat alta que fa més ús de la llengua catalana amb els seus companys, és el que obté millors qualificacions. Val a dir, però, que aquest alumnat que fa un ús alt del català tendeix a posseir un capital socioeconòmic més alt que no pas aquell que no usa la llengua catalana tan assíduament, atès que l'índex d'usos lingüístics correlaciona positivament amb l'índex socioeconòmic.

Gràfic 8.17. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

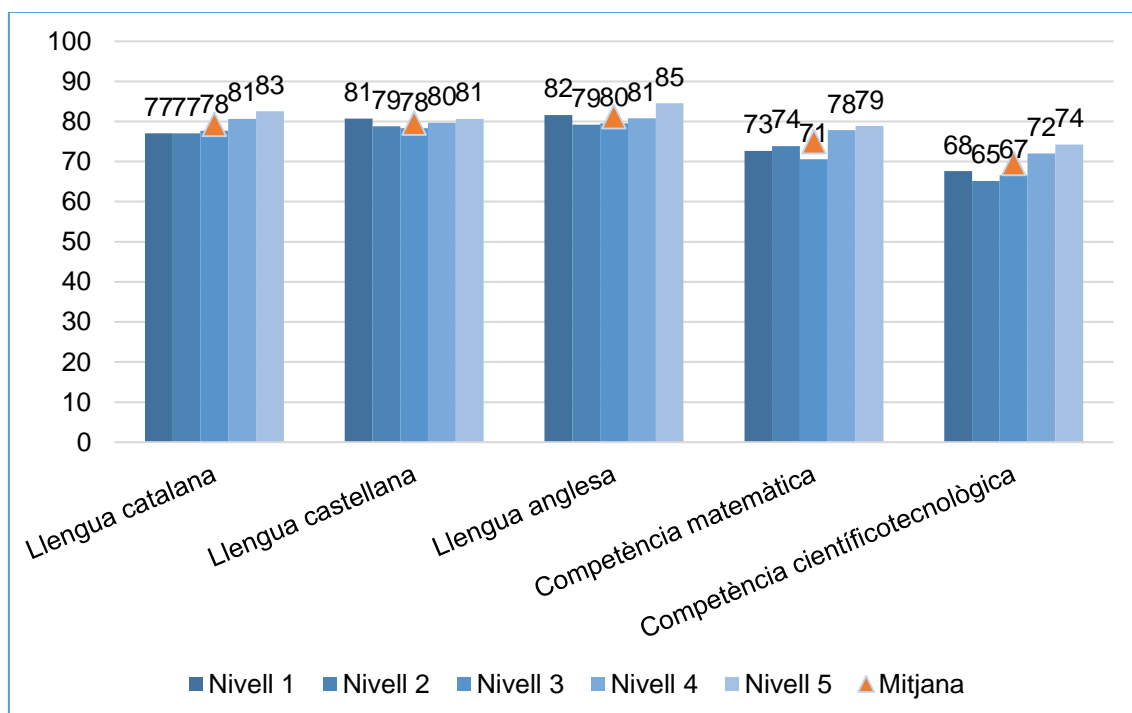

Així, doncs, a mesura que la complexitat dels centres educatius disminueix també ho fan les diferències de resultats entre el quintil 5 i la resta, tal com es pot observar en els gràfics 8.18. i 8.19.

Gràfic 8.18. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.19. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics entre companys en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

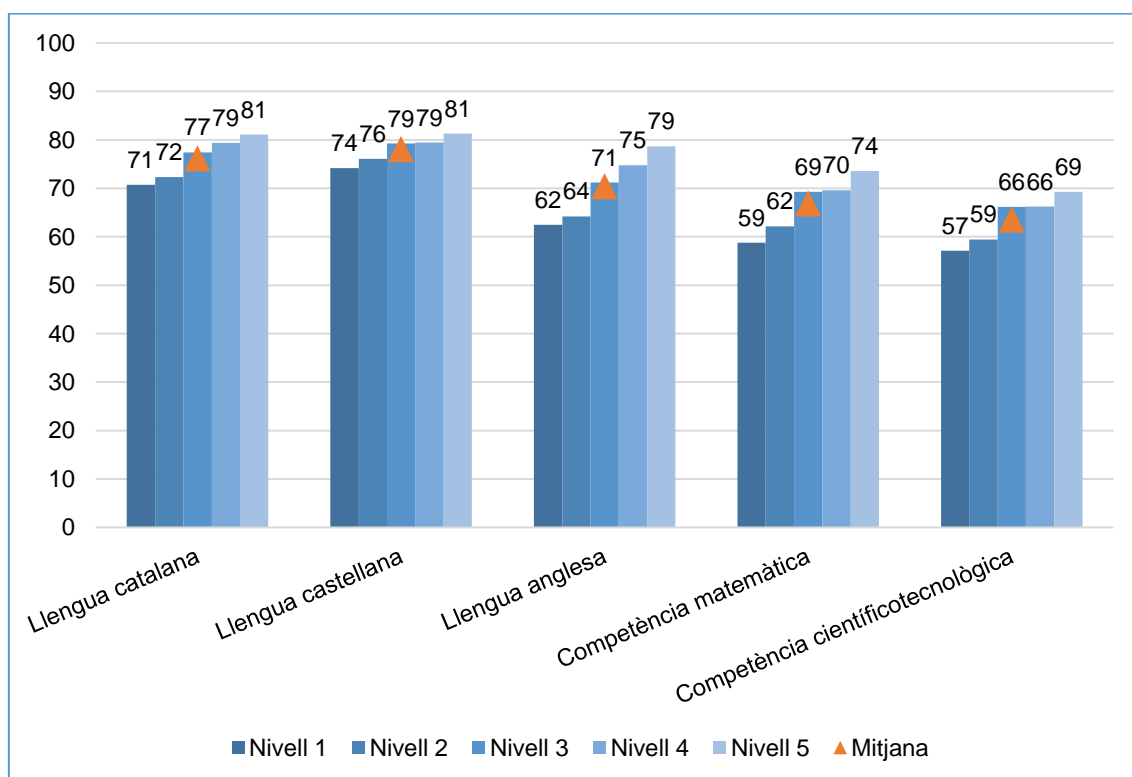
8.2.3. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals

Tal com es recull en l'apartat 8 "Càlcul dels índexs sociolingüístics mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics", l'índex d'usos lingüístics institucionals recull preguntes sobre l'ús de la llengua catalana del professorat amb el grup, l'ús de la llengua catalana amb el professorat dins la classe i l'ús de la llengua catalana amb el professorat fora de l'aula.

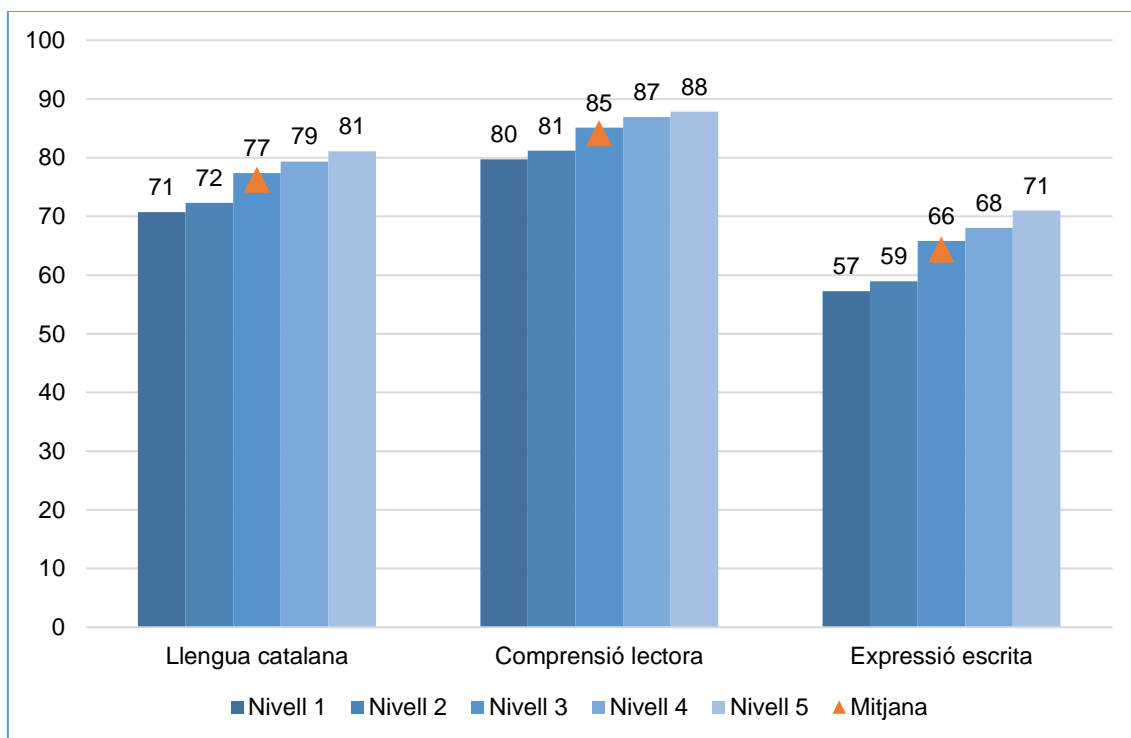
En encreuar l'índex d'usos lingüístics institucionals amb les qualificacions, es confirma la relació que s'ha anat comentant: a mesura que s'incrementa l'ús de la llengua catalana, els resultats acadèmics de l'avaluació de quart d'ESO també s'incrementen. De fet, aquest fenomen es produeix independentment de la competència avaluada — llengua catalana, llengua castellana, llengua anglesa, competència matemàtica o competència científicotecnològica— i de les corresponents dimensions de cadascuna.

A més, és remarcable el fet que, a diferència de l'índex d'usos lingüístics i la variable llengua familiar, l'índex d'usos lingüístics institucionals evidencia que a mesura que la freqüència d'ús de la llengua catalana entre l'alumnat i el professorat s'incrementa, les qualificacions també ho fan. Per tant, els diferents nivells de qualificació dibuixen una escala en els gràfics 8.20, 8.21, 8.22, 8.23, 8.24 i 8.25, és a dir, la puntuació de cada nivell és superior a la del nivell precedent.

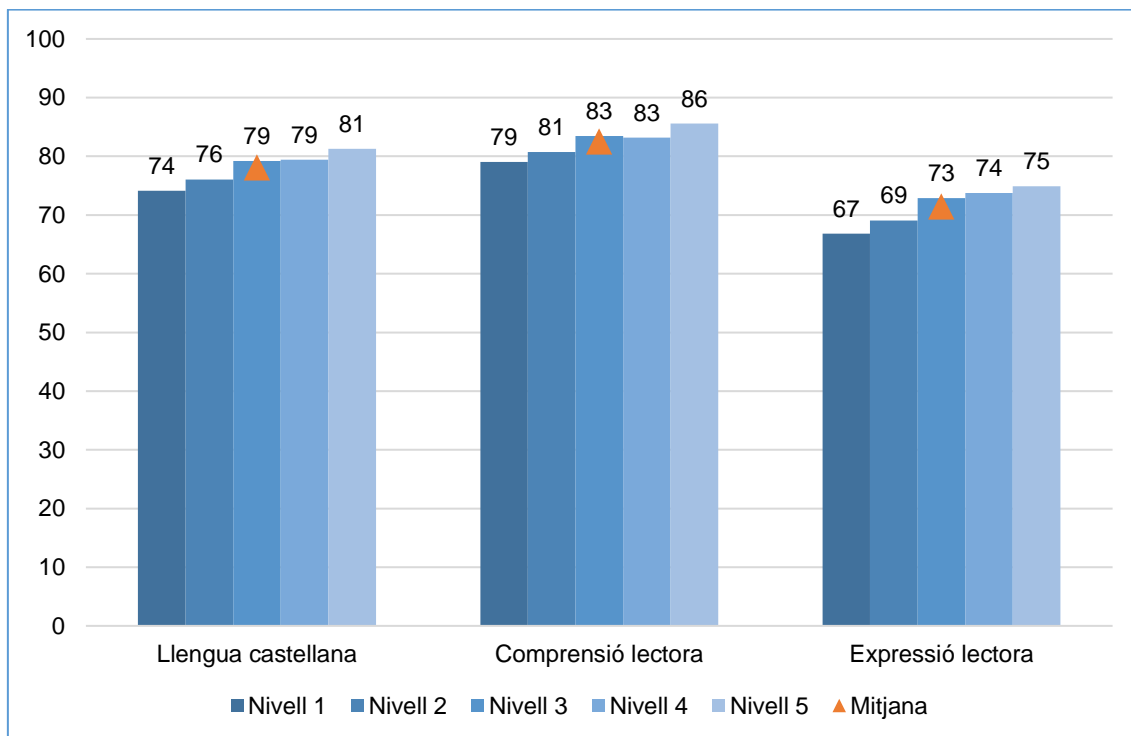
Gràfic 8.20. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

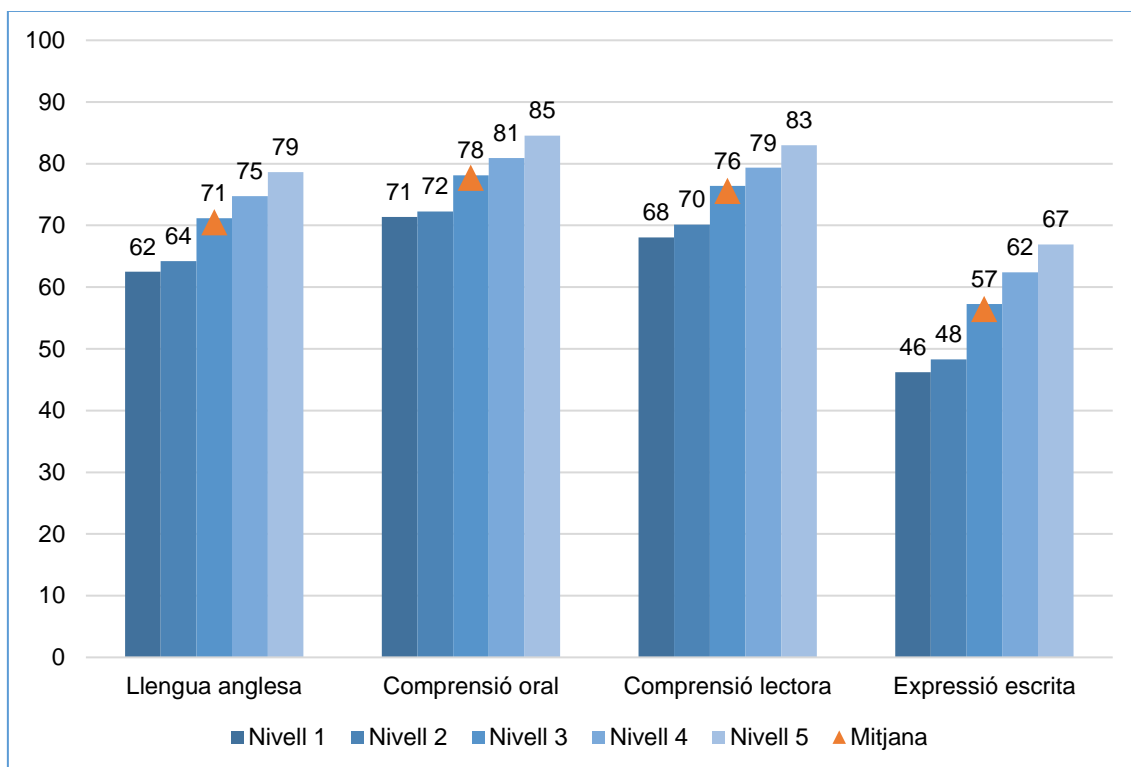
Gràfic 8.21. Puntuacions mitjanes en llengua catalana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

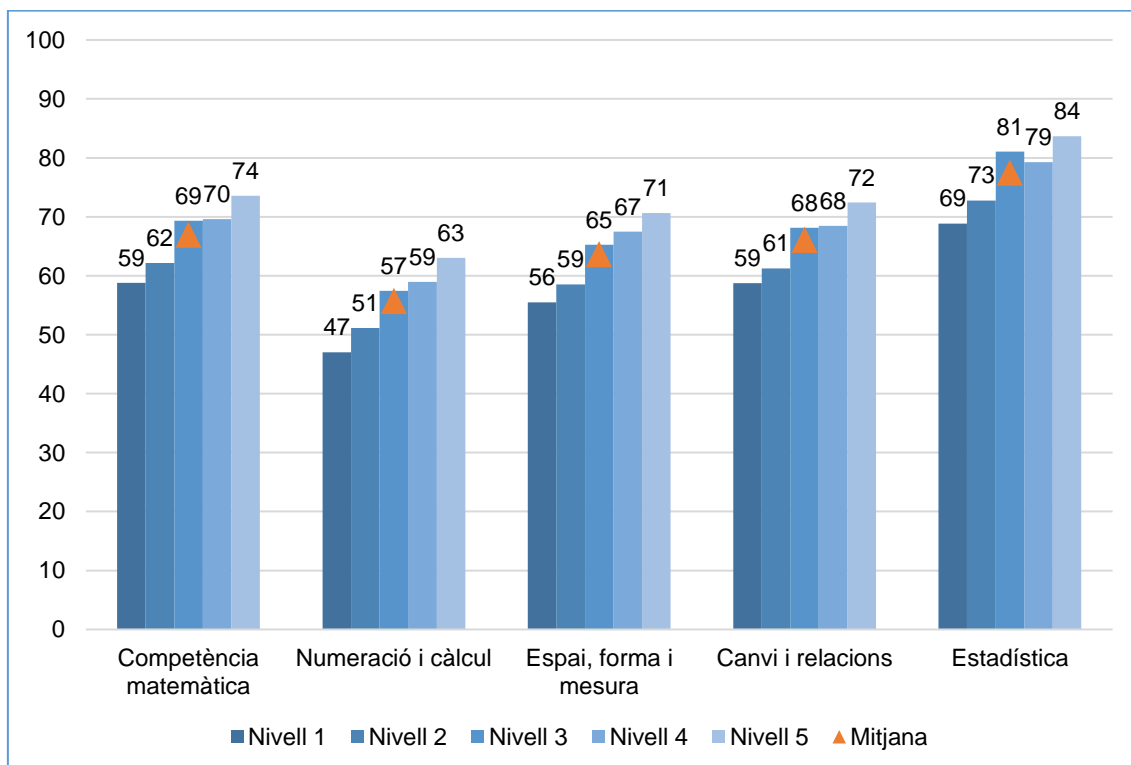
Gràfic 8.22. Puntuacions mitjanes en llengua castellana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

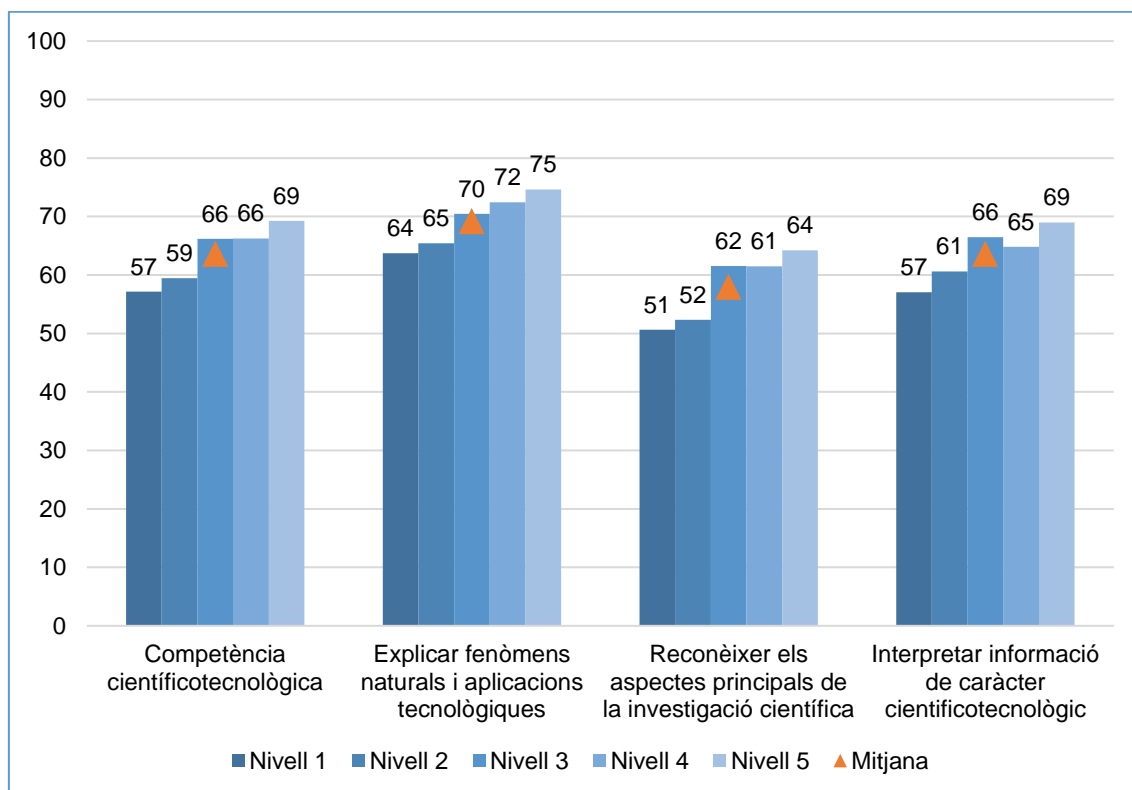
Gràfic 8.23. Puntuacions mitjanes en llengua anglesa en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

Gràfic 8.24. Puntuacions mitjanes en competència matemàtica en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

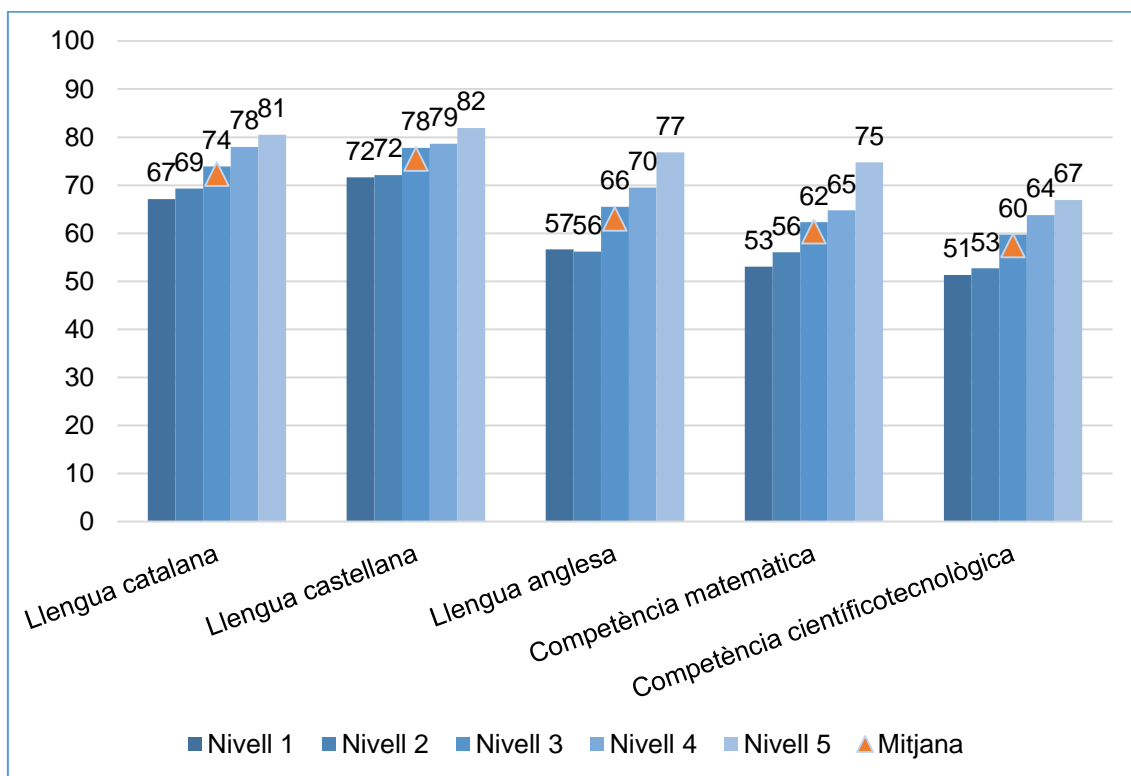

Gràfic 8.25. Puntuacions mitjanes en competència científicotecnològica en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals. Curs 2020-2021

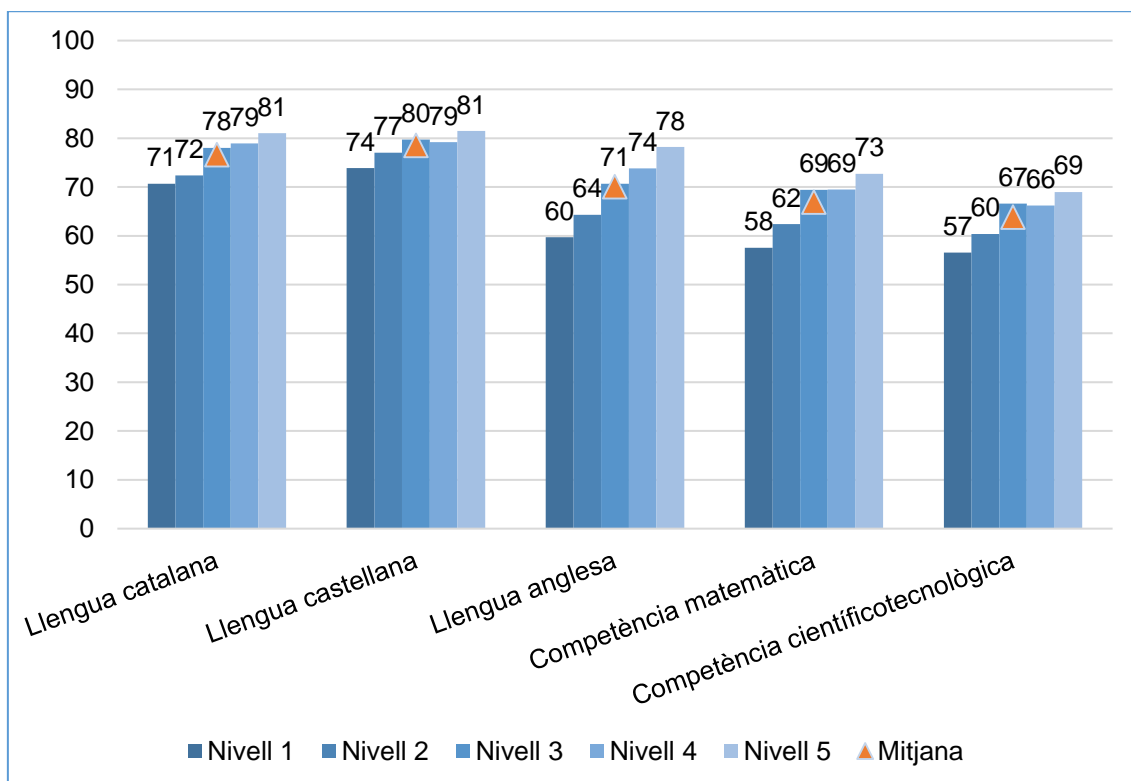

A partir dels gràfics 8.26, 8.27 i 8.28 sobre les puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart segons l'índex d'usos lingüístics institucionals segregant per la complexitat dels centres, es pot arribar a les conclusions següents. D'una banda, ocorre un fenomen molt similar al de l'índex d'usos lingüístics amb els companys i és que, novament, s'observa que l'alumnat de centres de complexitat alta, a mesura que usa més la llengua catalana amb el professorat, augmenten les seves qualificacions. D'altra banda, en els centres de complexitat mitjana i baixa no ocorre el mateix fenomen i és que, a mesura que la complexitat decreix, l'ús de la llengua catalana amb el professorat esdevé un factor menys diferencial entre nivells. De fet, l'ús del català amb el professorat en els centres de complexitat baixa no sembla que sigui un factor clau o associat als resultats acadèmics, atès que aquell alumnat que fa més ús del català amb el professorat no és necessàriament el que treu una puntuació més alta.

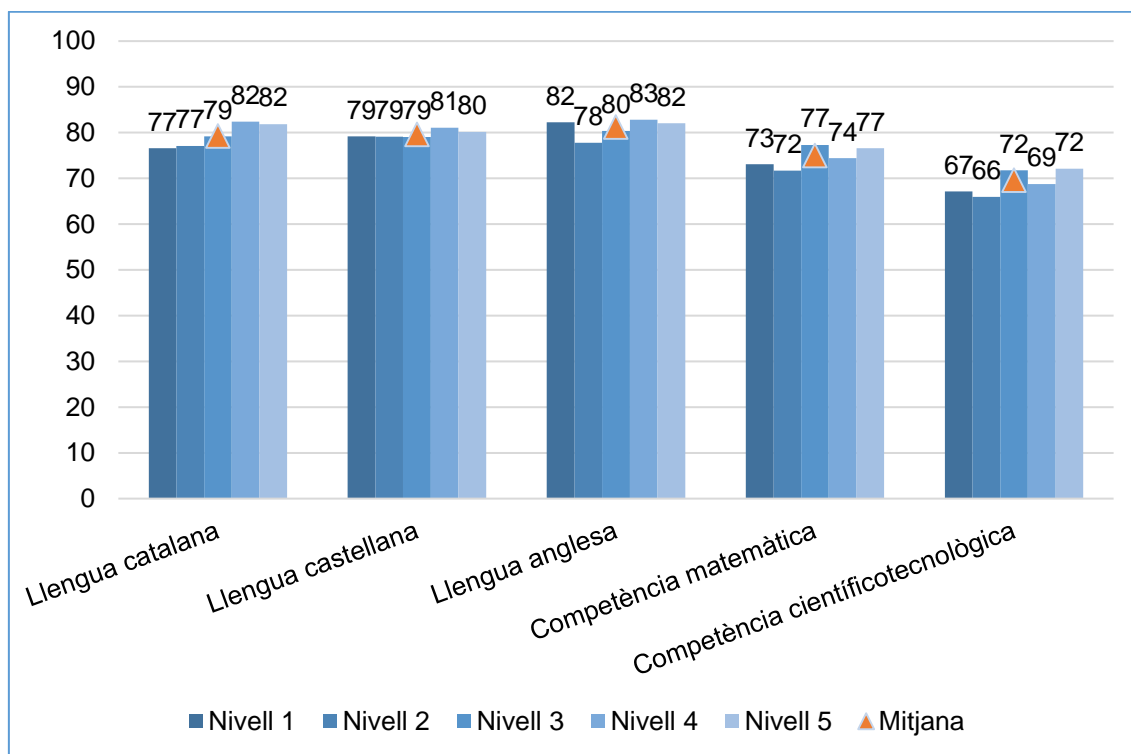
Gràfic 8.26. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.27. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.28. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex d'usos lingüístics institucionals en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

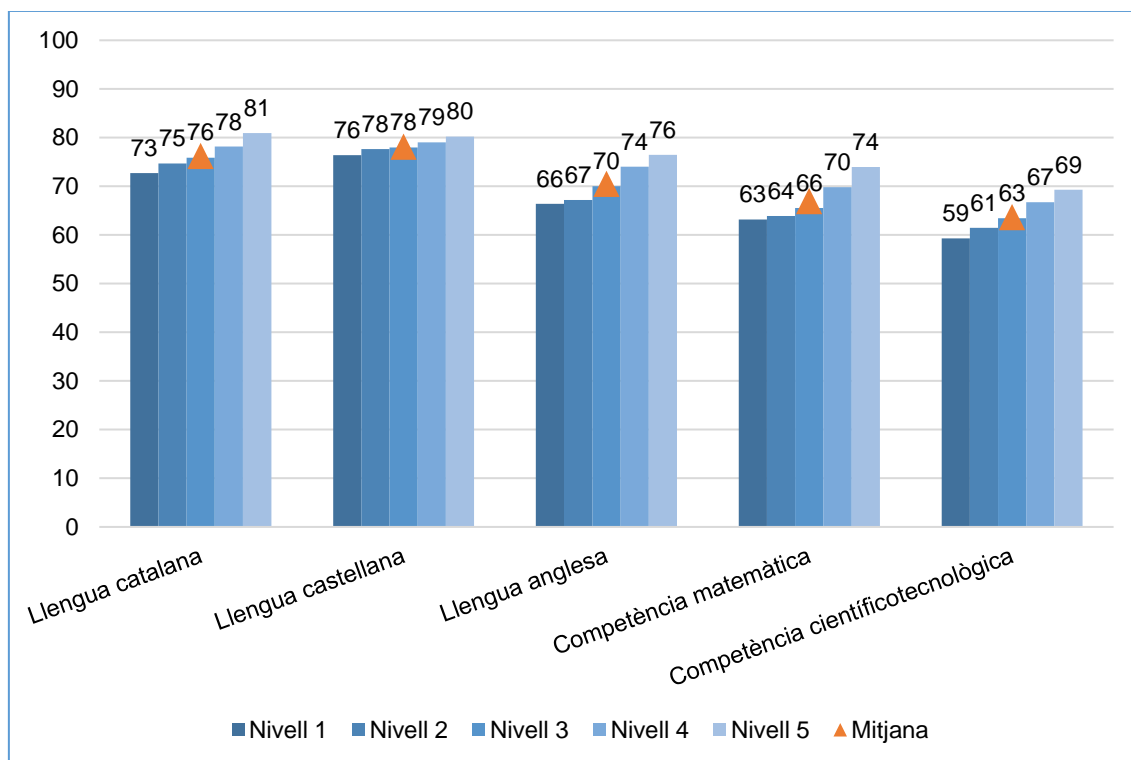

8.2.4. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català

L'índex de desig d'ús del català està conformat pels ítems "llengua d'identificació catalana", "aspiracions de la llengua catalana", "desig d'ús de la llengua catalana en el futur", "desig d'ús de la llengua en el centre educatiu" i "desig d'ús de la llengua catalana a la feina". Permet relacionar el desig d'ús de la llengua catalana amb les qualificacions de quart d'ESO. Tal com es comentava en pàgines anteriors, els encreuaments resultants són significatius (no es produeixen a l'atzar) i correlacionen entre ells.

El gràfic 8.29 sobre les puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català, mostra que aquestes es comporten de manera molt similar a l'índex d'usos lingüístics institucionals, és a dir, a mesura que augmenta el desig d'ús de la llengua catalana també augmenten progressivament les qualificacions en totes les competències. Com ja s'ha anat remarcant al llarg d'aquest informe, aquesta proporcionalitat té lloc perquè índexs com els d'usos lingüístics s'associen a l'estatus social i al capital cultural. Per tant, aquell alumnat situat en el nivell 5 és el que sempre obté les qualificacions més altes.

Gràfic 8.29. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català. Curs 2020-2021

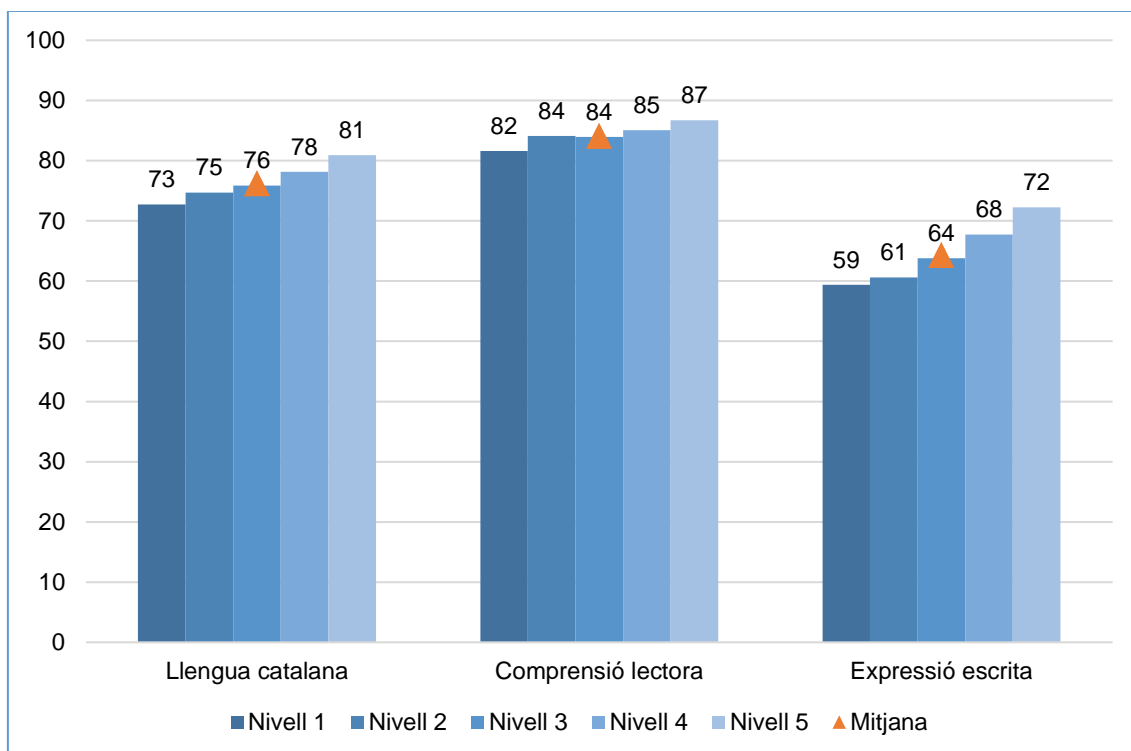

El gràfic 8.30 sobre les puntuacions mitjanes en llengua catalana i les seves dimensions corresponents segons l'índex de desig d'ús del català, mostra que, mentre que les diferències que s'estableixen entre nivells en la dimensió de comprensió lectora són petites (només 5 punts de diferència entre el nivell 1 i el 5), les diferències són més grans en la dimensió d'expressió escrita amb una diferència de 13 punts entre el nivell més baix d'interès i el més alt.

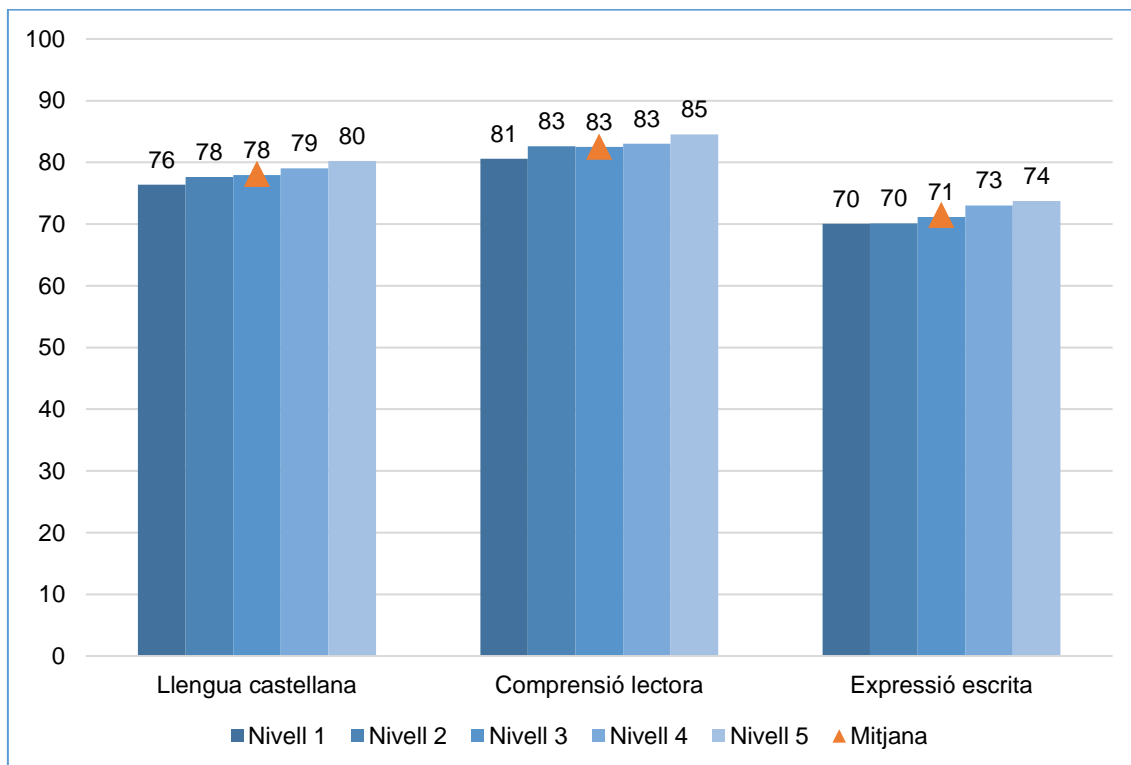
Per contra, en el gràfic 8.31 sobre la llengua castellana no hi ha aquest diferencial i únicament les puntuacions en les seves dimensions (comprensió lectora i expressió escrita) entre el nivell més baix d'interès i el més alt, es diferencia en tan sols 4 punts en totes dues dimensions.

Finalment, en la resta de competències —llengua anglesa, competència matemàtica i competència científicotecnològica— es torna a evidenciar un comportament molt similar al de l'índex d'usos lingüístics institucionals. A mesura que augmenta el desig d'ús de la llengua catalana també ho fan les qualificacions, i les diferències tornen a ser més grans en totes les dimensions. A tall d'exemple: en l'expressió escrita en llengua anglesa hi ha una diferència de 14 punts entre el nivell 1 i el 5, mentre que en la dimensió "numeració i càlcul" de la competència matemàtica el diferencial és de 10 punts. No obstant això, com anem repetint en aquests comentaris, s'ha de tenir present que la veritable variable que explica l'ús de la llengua catalana i les qualificacions és l'estatus socioeconòmic de l'alumnat, és a dir, que com més augmenta el nivell socioeconòmic també augmenta l'ús del català.

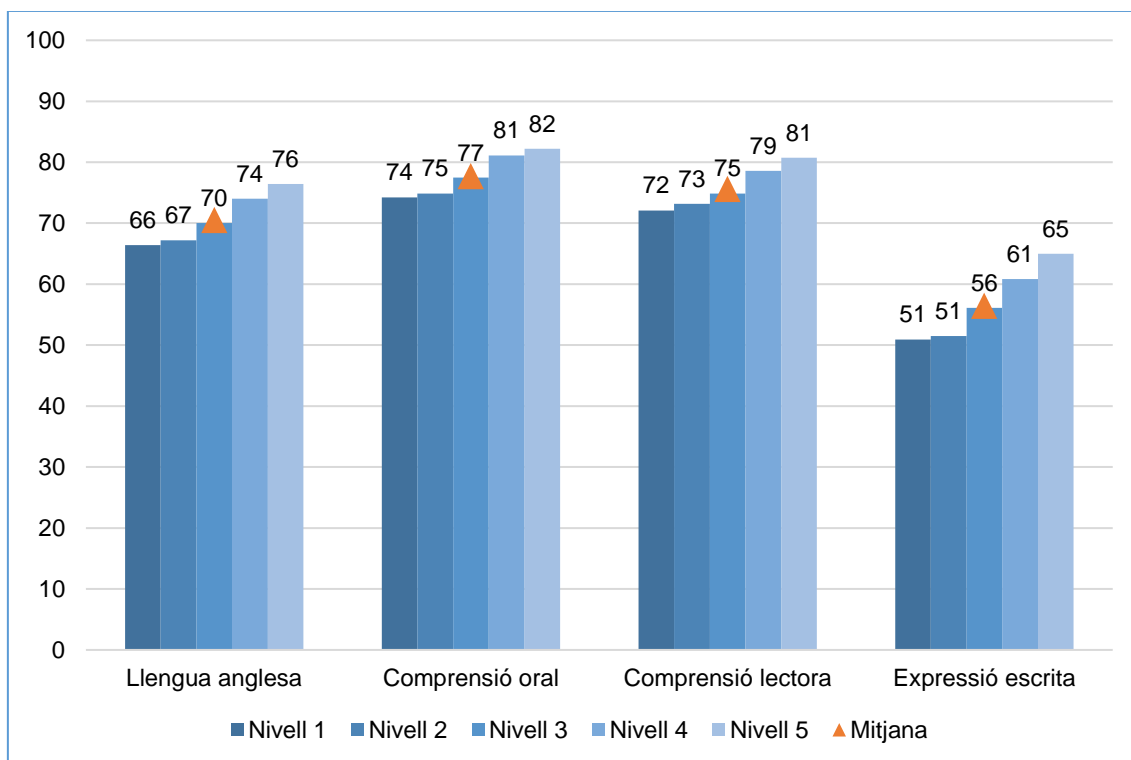
Gràfic 8.30. Puntuacions mitjanes en llengua catalana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català. Curs 2020-2021

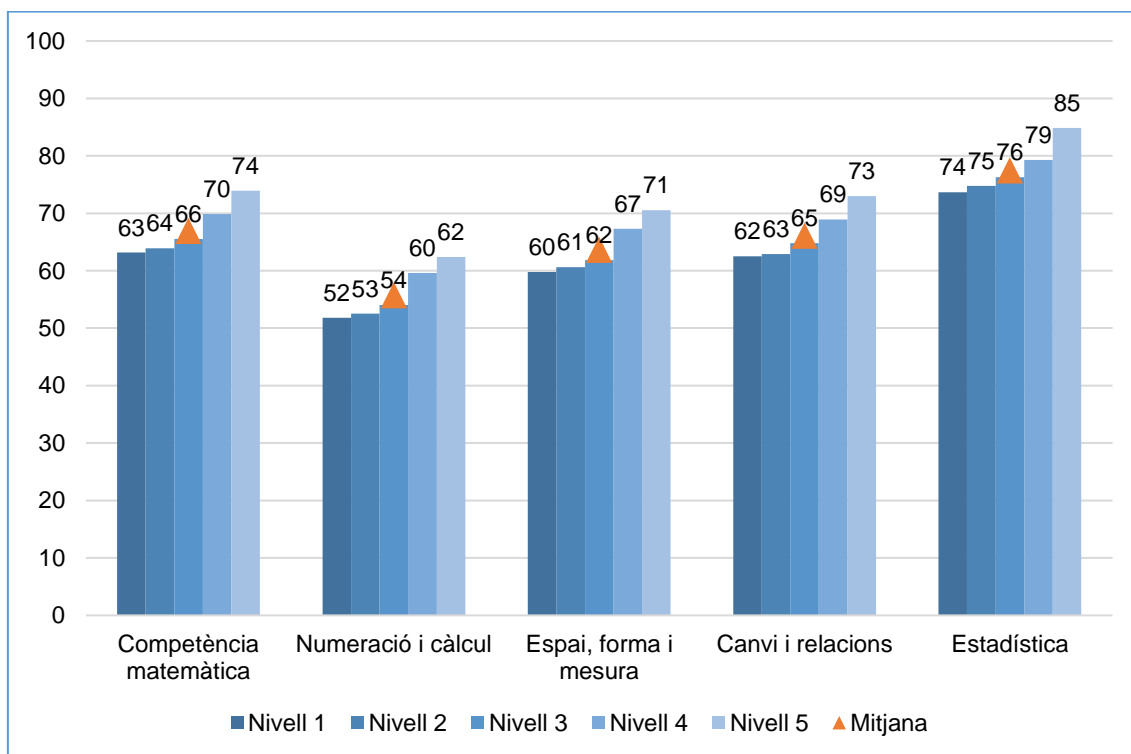
Gràfic 8.31. Puntuacions mitjanes en llengua castellana en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català. Curs 2020-2021

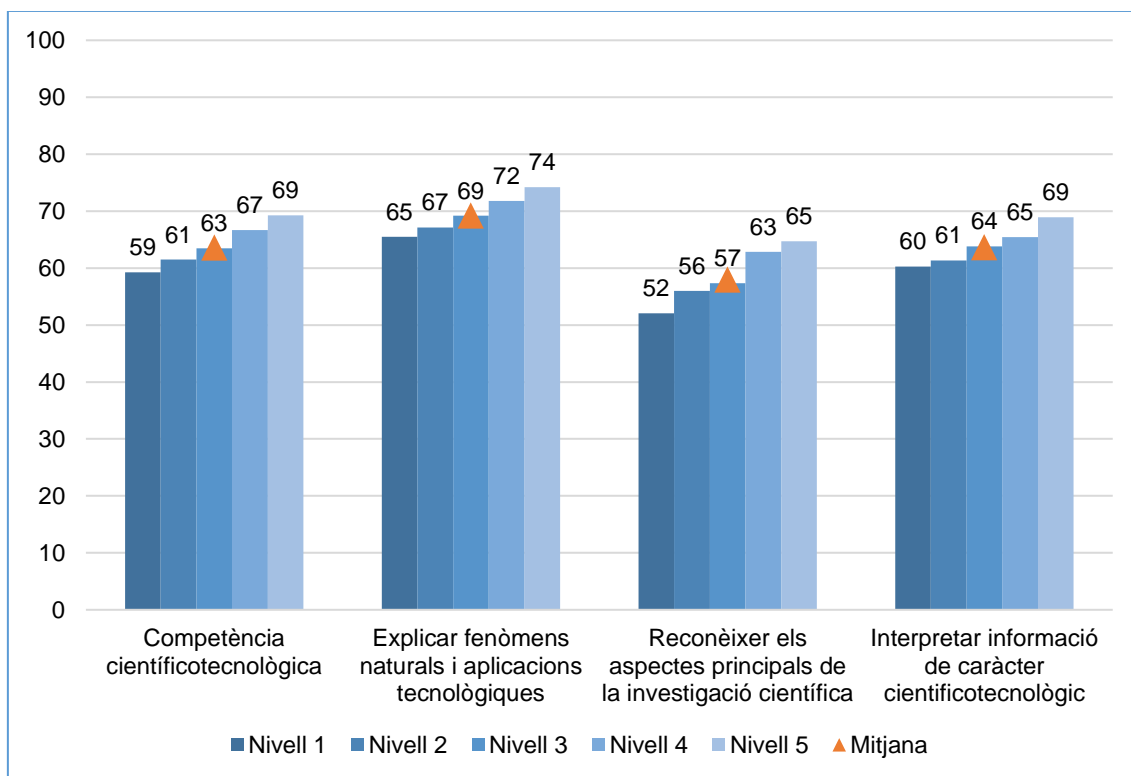
Gràfic 8.32. Puntuacions mitjanes en llengua anglesa en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català. Curs 2020-2021

Gràfic 8.33. Puntuacions mitjanes en competència matemàtica en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català. Curs 2020-2021

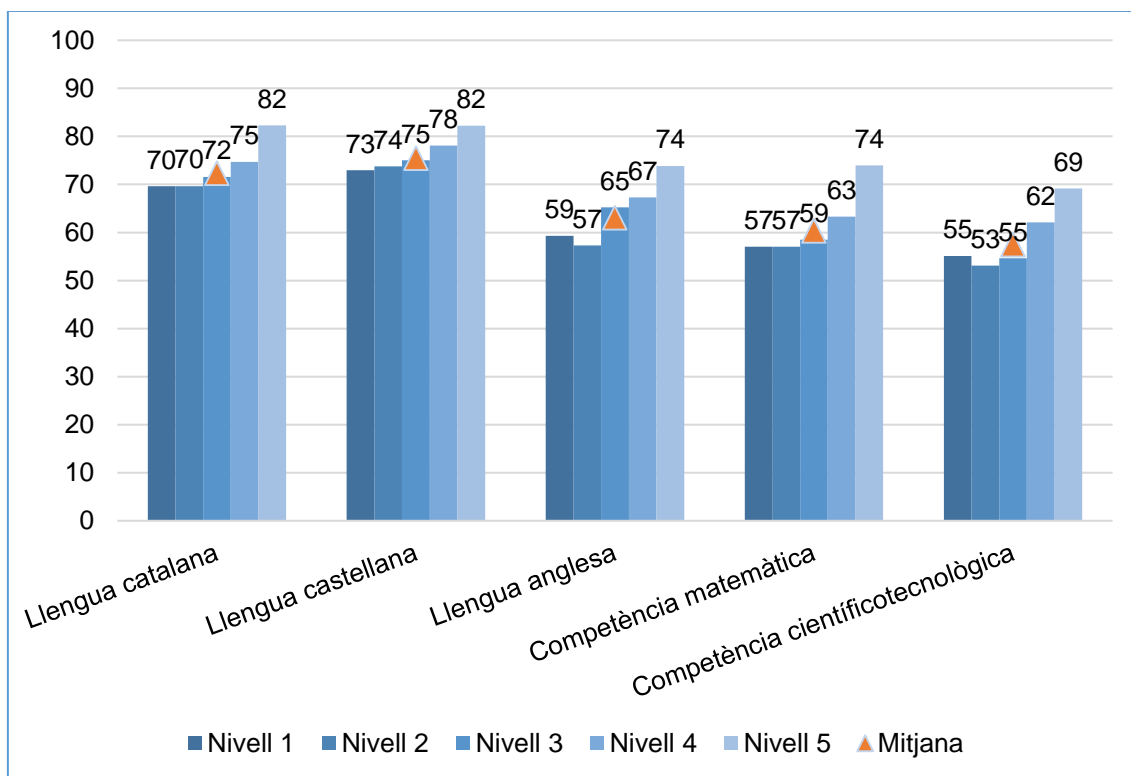
Gràfic 8.34. Puntuacions mitjanes en competència científicotecnològica en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús català. Curs 2020-2021

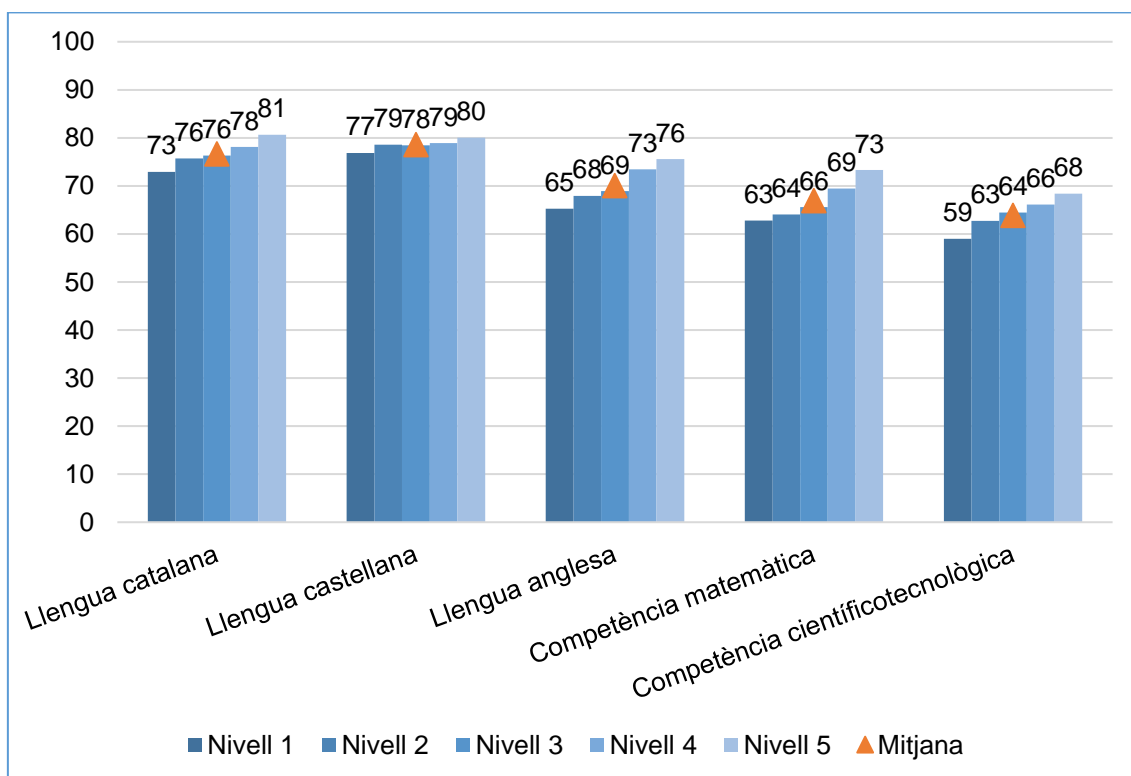
Els gràfics 8.35, 8.36 i 8.37 mostren els encreuaments dels resultats de l'avaluació de quart d'ESO amb el desig d'ús de la llengua catalana segregant l'alumnat segons la complexitat del centre on es troben escolaritzats.

Tal com s'ha comentat sobre els gràfics anteriors, l'ús de la llengua catalana, així com el de desig d'ús de la llengua catalana, s'associa a l'estatus socioeconòmic de l'alumnat. De fet, a mesura que la complexitat social dels centres educatius disminueix, s'aprecia que les diferències en els resultats acadèmics entre els nivells de l'índex de desig de l'ús també es redueixen. Aquesta covariació mostra que la influència i l'associació entre el desig de l'ús del català i les qualificacions es van reduint a mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic dels alumnes. En aquest sentit, si es comparen les diferències de puntuació en llengua catalana per a cadascuna de les complexitats, es pot observar que mentre que la diferència entre el quintil 1 i el 5 en la complexitat alta és de 12 punts, en la complexitat mitjana és de 8, i en la baixa, només de 6 punts.

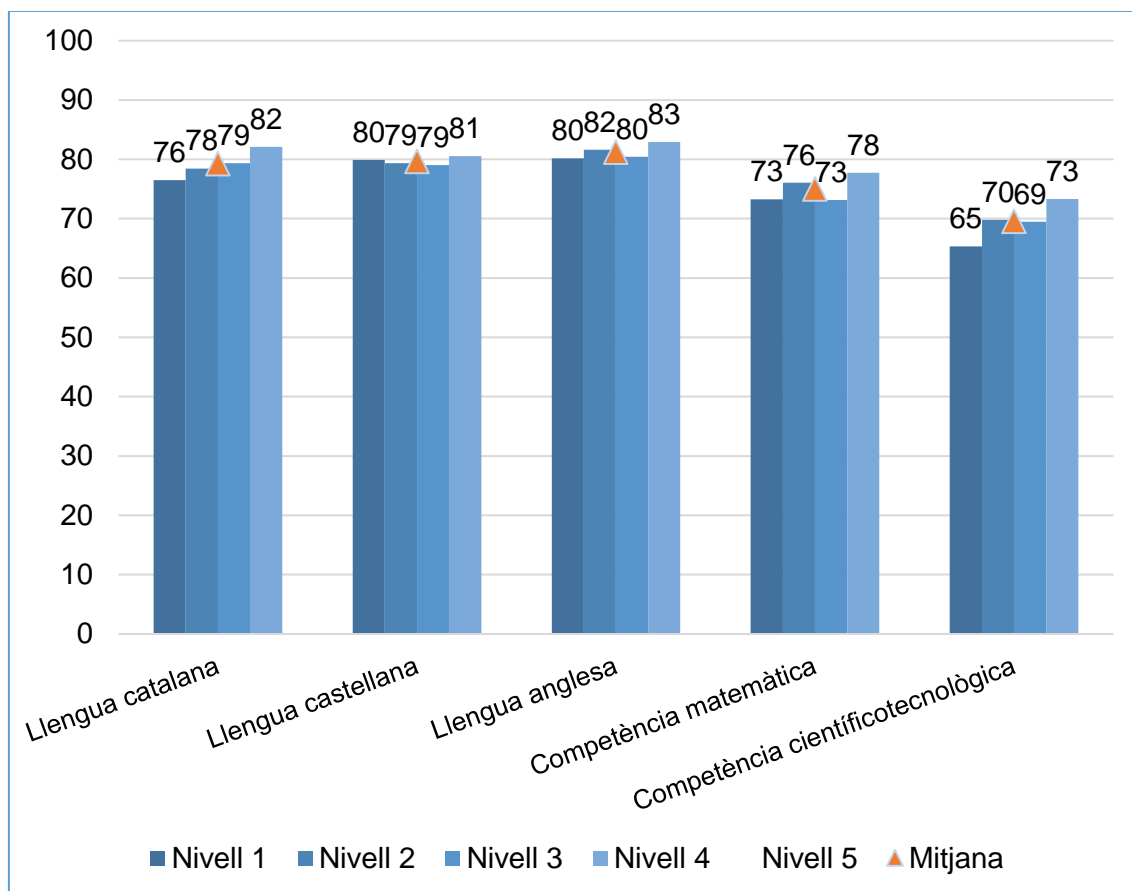
Gràfic 8.35. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.36. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 8.37. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex de desig d'ús del català en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

8.3. Síntesi dels encreuaments entre els resultats en l'avaluació de quart d'ESO i els índexs d'usos lingüístics

Aquest apartat evidencia l'associació important que s'estableix entre un ús més alt de la llengua catalana i unes qualificacions més altes en l'avaluació de quart d'ESO del 2021. Concretament, s'observa que aquell alumnat que se situa en el 20% més alt de població que més usa el català com a llengua de comunicació —entre companys, alumne-professorat i s'interessa pel català— és el que també obté una qualificació més alta que la resta en totes 5 competències avaluades i en les seves corresponents dimensions. Correlativament, l'alumnat que se situa en el 20% més baix dels qui utilitzen el català com a llengua de comunicació són els qui treuen les qualificacions més baixes en la mateixa avaluació de quart. Ara bé, s'ha de recordar que un ús més elevat de la llengua catalana està associat amb un estatus socioeconòmic més alt i que, per tant, és una de les variables clau per explicar les diferències entre els resultats acadèmics.

9. La relació entre els índexs socioeconòmic i socioemocional i l'avaluació de quart d'ESO 2021

9.1. Càlcul dels índexs socioeconòmic i socioemocional mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics

Un cop la relació entre els índexs d'usos lingüístics i les qualificacions de l'avaluació de quart d'ESO ha estat exposada i s'ha comprovat la importància de l'estatus socioeconòmic familiar per entendre els usos lingüístics del català, es presenta el procediment de càlcul de l'índex socioeconòmic mitjançant l'anàlisi dels components principals categòrics. Així mateix, també s'explica la construcció de l'índex estadístic socioemocional.

A partir d'una primera anàlisi de components principals exploratòria, s'hi han identificat les variables amb més pes estadístic (per sobre del 0,5) repartides en dos components per tal de conformar potencials índexs estadístics que agrupin aquestes variables. Un cop identificades aquestes variables, per a l'índex socioeconòmic i cultural s'ha descartat les que presentaven massa correlació interna amb la resta i que, per tant, resultaven redundants per a l'índex (les referides a la possessió de diccionari i d'impressora), en la mesura que no aporten informació nova.

Un cop ponderades les variables, calculats els índexs i ponderats sobre 100, s'ha tornat a elaborar una anàlisi de components principals per determinar que els dos índexs elaborats (d'una banda el socioeconòmic i cultural de l'alumnat i, de l'altra, el socioemocional) explicarien un 32,61% de la variància estadística. Aquestes són les variables que finalment conformen cada índex del qüestionari:

- **Variàncies que componen l'índex socioeconòmic i cultural:**
 - Nivell d'estudis màxim del pare
 - Nivell d'estudis màxims de la mare
 - Categoria professional del pare
 - Categoria professional de la mare.
- **Variàncies que componen l'índex socioemocional:**
 - Freqüència amb què s'ha parlat amb la família de l'actualitat o de l'escola la darrera setmana.
 - Ajuda de la família per fer els deures i/o estudiar.
 - Valoració dels resultats i esforços acadèmics per part de la família
 - Suport de la família enfront de les dificultats
 - Suport de la família per confiar en un mateix

Les taules següents recullen tots aquests aspectes que s'han avançat.

Taula 9.1. Variància total explicada pels índexs estadístics

Variància total explicada						
Component	Autovalors inicials			Sumes de càrregues al quadrat de l'extracció		
	Total	% de variància	% acumulat	Total	% de variància	% acumulat
1	4,199	20,993	20,993	4,199	20,993	20,993
2	2,323	11,615	32,608	2,323	11,615	32,608

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals

Taula 9.2. Matriu de component rotat²⁰

Matriu de component rotat^a

	Component	
	1	2
ISCED_MARE_TRA	,011	,717
ISCED_PARE_TRA	-,028	,707
FEINA_MARE_TRA	,062	-,555
FEINA_PARE_TRA	,082	-,515
LLOC_TRANQUIL	,396	,317
ORDI_DEURES	,276	,304
LLIB_CULT	,080	,489
LLIB_ESCOLA	,205	,465
DICCIONAR	,235	,525
CONN_INTERNET	,214	,294
IMPRES	,232	,505
FREQ_LLIBRES	,092	,393
FREQ_PARLAR	,582	,189
FREQ_APAT_FAM	,444	,129
FREQ_LLEURE_EXT	,481	,118
AJUT_FAMILIA	,442	-,062
DEURES_AJUDA_FAM	,544	,062
VALOR_RESULT_FAM	,727	,064
SUPORT_FAM	,773	,060
AUTOESTIM_FAM	,769	,003

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals.

Mètode de rotació: Varimax amb normalització Kaiser.

a. La rotació ha convergit en 3 iteracions.

²⁰ Tal com s'ha comentat, en la taula apareixen les variables de la mateixa manera com estan introduïdes en la base de dades. Tot i que els significats es poden intuir força bé, els posem a continuació: "ISCED_MARE_TRA"= nivell més alt d'estudis acabats per la mare; "ISCED_PARE_TRA"= nivell més alt d'estudis acabats pel pare; "FEINA_MARE_TRA"= tipologia de feina de la mare de famílies tradicionals; "FEINA_PARE_TRA"= tipologia de feina del pare de famílies tradicionals; "LLOC_TRANQUIL"= un lloc tranquil per estudiar; "ORDI_DEURES"= possibilitat d'utilització d'ordinador per fer deures; "LLIB_CULT"= llibres de literatura, art, música o disseny; "LLIB_ESCOLA"= llibres útils per feina escolar; "DICCIONARI"= diccionaris; "CONN_INTERNET"= connexió a Internet; "IMPRES"= impressora; "FREQ_LLIBRES"= freqüència de lectura de llibres a casa; "FREQ_PARLAR"= freqüència amb la que es parla sobre actualitat i/o sobre l'escola amb la família; "FREQ_APAT_FAM"= freqüència amb la que es dina i/o es sopa amb la família; "FREQ_LLEURE_EXT"= freqüència amb la que es fan activitats amb la família; "AJUT_FAMILIA"= ajudar les persones de la meua família quan ho necessiten; "DEURES_AJUDA_FAM"= la família ajuda a fer deures i/o estudiar; "VALOR_RESULT_FAM"= la meua família valora els resultats i esforços acadèmics; "SUPORT_FAM"= la família està al costat quan l'alumnat té dificultats; "AUTOESTIM_FAM"= la família anima a confiar en un mateix.

Taula 9.3. Matriu de components dels índexs estadístics socioeconòmic i cultural; i socioemocional

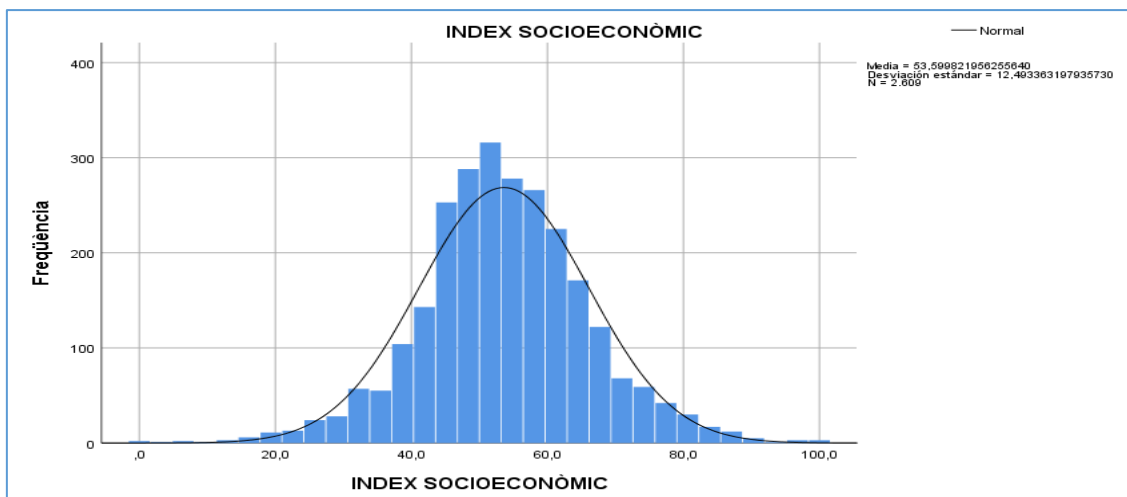
Matriu de components		
	Component	
	1	2
Índex socioeconòmic i cultural	0,067	0,998
Índex socioemocional	0,998	0,067

Mètode d'extracció: anàlisi de components principals

- a. 1 components extrets.

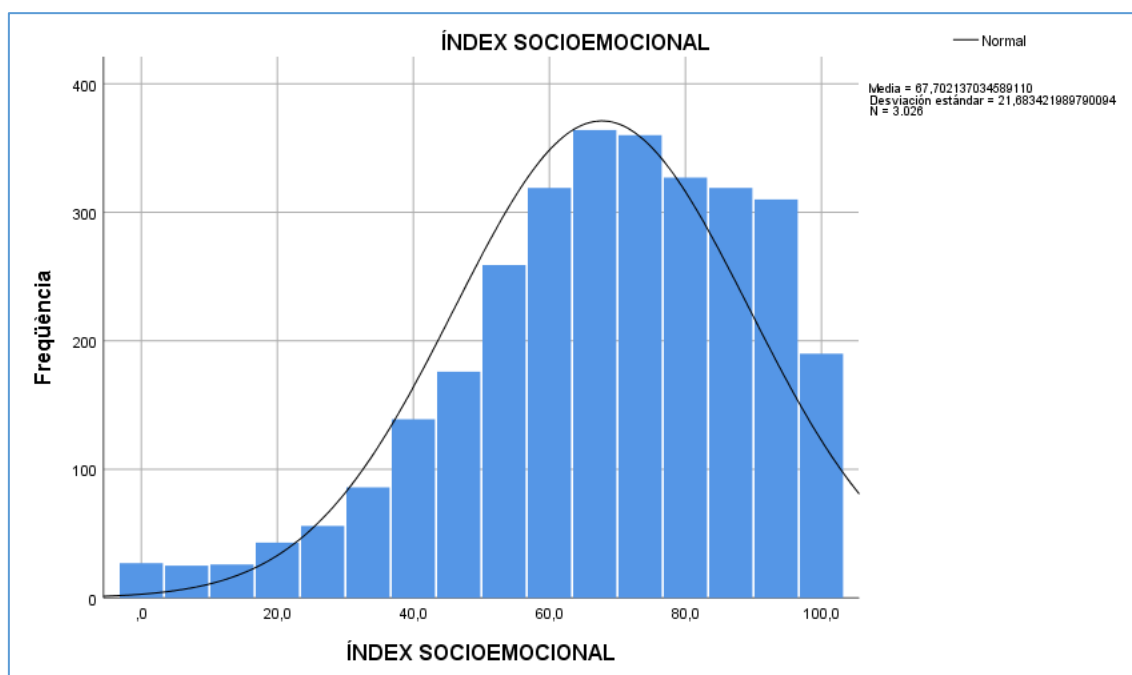
L'histograma de l'índex socioeconòmic dibuixa com la mitjana de les puntuacions és de 53,6 sobre 100 i que la desviació típica és de 12,5, la qual cosa vol dir que la dues tercers parts dels valors es desvien 12,5 punts per sobre i per sota de la mitjana. Així doncs, observant la distribució de l'histograma, es pot concloure que es presenta un índex amb una distribució central i normal, ja que presenta una simetria gairebé perfecta respecte al punt mitjà.

Figura 9.1. Histograma de l'índex socioeconòmic. Onada 2021 (n= 2.609)

L'histograma de l'índex socioemocional mostra que la mitjana se situa en el 67,7 i una desviació típica de 21,7. Això vol dir que la majoria de valors oscil·len entre 46 i 89,4 punts. A diferència de l'índex socioeconòmic, l'índex socioemocional ni té una distribució central ni normal, i està allunyat i és asimètric respecte al punt central.

Figura 9.2. Histograma de l'índex socioemocional. Onada 2021 (n= 3.026)

A continuació es mostren els punts de tall dels quintils dels dos índexs estadístics (socioeconòmic i socioemocional), els quals permeten obtenir 5 nivells, que posteriorment s'encreuaran amb els resultats acadèmics obtinguts en les proves de l'avaluació de quart d'ESO.

Taula 9.4. Distribució segons quintils dels índexs socioeconòmic i socioemocional

		Estadístics	
		ÍNDEX SOCIOECONÒMIC	ÍNDEX SOCIOEMOCIONAL
N	Vàlid	2609	3026
	Perduts	624	207
Percentils	20	48,28	53,33
	40	62,07	66,67
	60	72,41	73,33
	80	86,21	86,67

9.2. Anàlisi de les puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO

En aquest bloc es presenten els encreuaments entre els índexs socioeconòmic familiar i socioemocional familiar amb els resultats de l'avaluació de quart d'ESO del curs 2020-2021. Els gràfics mostren les qualificacions mitjanes obtingudes en cada una de les competències avaluades. La puntuació màxima és de 100.

Abans de comentar el gràfics resultants de l'encreuament dels quintils dels diferents índexs descrits anteriorment amb les puntuacions de l'avaluació de quart d'ESO, cal

assenyalar que tots els resultats són estadísticament significatius en totes 5 competències bàsiques (llengua catalana, llengua castellana, llengua anglesa, matemàtiques i competència científicotecnològica).²¹

En la taula 9.4 queda patent el que s'avançava anteriorment: els índexs socioeconòmic i socioemocional correlacionen positivament amb les puntuacions de l'avaluació de l'alumnat de quart d'ESO. Aquesta covariació significa que s'estableix una relació positiva entre una puntuació més elevada en l'índex estadístic i uns resultats més alts en les proves de competències bàsiques de l'alumnat de quart.

També és important recordar el fet que la mostra és representativa i que, per tant, els resultats es poden extrapolar a tota la població de quart d'ESO de Catalunya.

Taula 9.5. Correlacions entre els índexs estadístics socioeconòmic i socioemocional i les puntuacions de l'avaluació de quart d'ESO. Curs 2020-2021

		Correlacions						
		INDEX_SO CIOEMO3	SOCIOEC ON_NOU	A4S21_GL OBALCAT 100	A4S21_GL OBALCAS T100	A4S21_GL OBALANG 100	A4S21_MA TGLOBAL 100	A4S21_GL OBAL_CIE NCIES100
INDEX_SOCIOEMOCIONAL	Correlació de Pearson	1	,133**	,166**	,133**	,113**	,068**	,072**
	Sig. (bilateral)		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,001
	N	3026	2453	2659	2703	2704	2704	2307
ÍNDEX SOCIOECONÒMIC	Correlació de Pearson	,133**	1	,205**	,166**	,312**	,268**	,192**
	Sig. (bilateral)	0,000		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	2453	2609	2328	2359	2361	2360	2005

** . La correlació és significativa en el nivell 0,01 (bilateral).

9.2.1. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex estadístic socioeconòmic

Tal com s'ha anat remarcant al llarg de l'apartat 8 "La relació entre els índexs sociolingüístics i l'avaluació de quart d'ESO 2021", una de les variables que serveix per explicar i entendre les diferències en els usos lingüístics del català entre l'alumnat és l'estatus socioeconòmic i el capital cultural de les seves famílies. Així doncs, es conclouia que l'alumnat que parlava i feia més ús de la llengua catalana era el que obtenia uns resultats més elevats. La taula següent de correlacions confirma que s'estableix una associació positiva entre l'índex socioeconòmic familiar de l'alumnat i els índexs d'usos lingüístics desenvolupats en pàgines anteriors, excepció feta de l'índex de representació social. Així, doncs, es ratifica la idea que a mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic familiar de l'alumnat es detecta un increment en l'ús del català.

²¹ En les investigacions sociològiques es diu que una sèrie de dades és estadísticament significativa si el seu valor p és inferior o igual a 0,05, és a dir, que la probabilitat que la relació entre les dades analitzades sigui casual, és inferior o igual al 5%. Així, un valor de p de 0,01 expressa la significació estadística més alta.

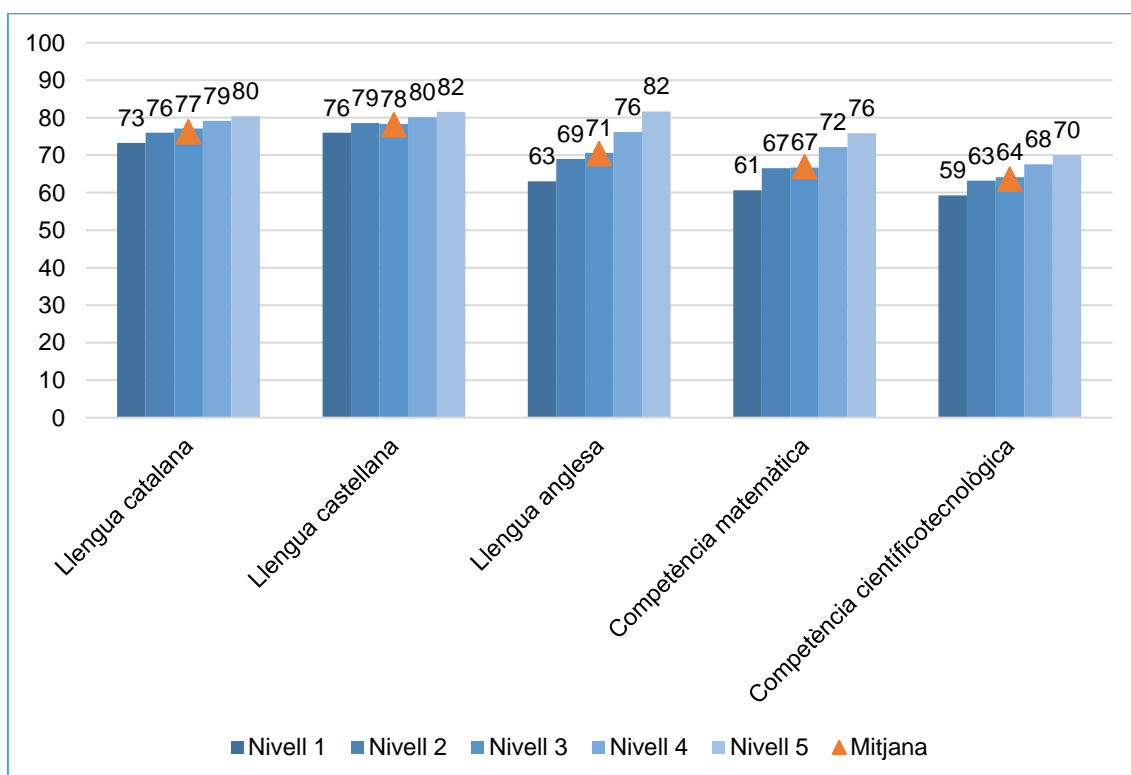
Taula 9.6. Correlacions entre l'índex estadístic socioeconòmic i els índexs estadístics d'usos lingüístics del català

		Correlacions					
		ÍNDEX SOCIOECON	ÍNDEX_LLENGUA_FAMILIAR	INDEX_USOS_COMPANY	INDEX_USOS_LL_INSTITUCIONAL	INDEX_DESIG_US_CAT	INDEX_REP_SOC
ÍNDEX SOCIOECONÒMIC	Correlació de Pearson	1	,331**	,189**	,100**	,121**	-0,012
	Sig. (bilateral)		0,000	0,000	0,000	0,000	0,545
	N	2609	2609	2609	2609	2609	2609

** La correlació és significativa en el nivel 0,01 (bilateral).

Els gràfics següents mostren un comportament similar als dels usos lingüístics, és a dir, les puntuacions augmenten a mesura que els nivells de l'estatus socioeconòmic també augmenten. S'ha de comentar, doncs, que els gràfics no recullen cap comportament inesperat, atès que són resultats gairebé idèntics als que ja es van presentar en l'[informe d'avaluació 28](#) sobre l'impacte del confinament amb dades del mateix curs 2020-2021 i, també, són resultats que van molt en la línia del que s'evidenciava en l'[informe d'avaluació 22](#) sobre el context de l'alumnat del curs 2018-2019, en què es comprovava que a mesura que augmenta l'estatus econòmic i cultural de l'alumnat els resultats milloren.

Gràfic 9.1. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioeconòmic. Curs 2020-2021

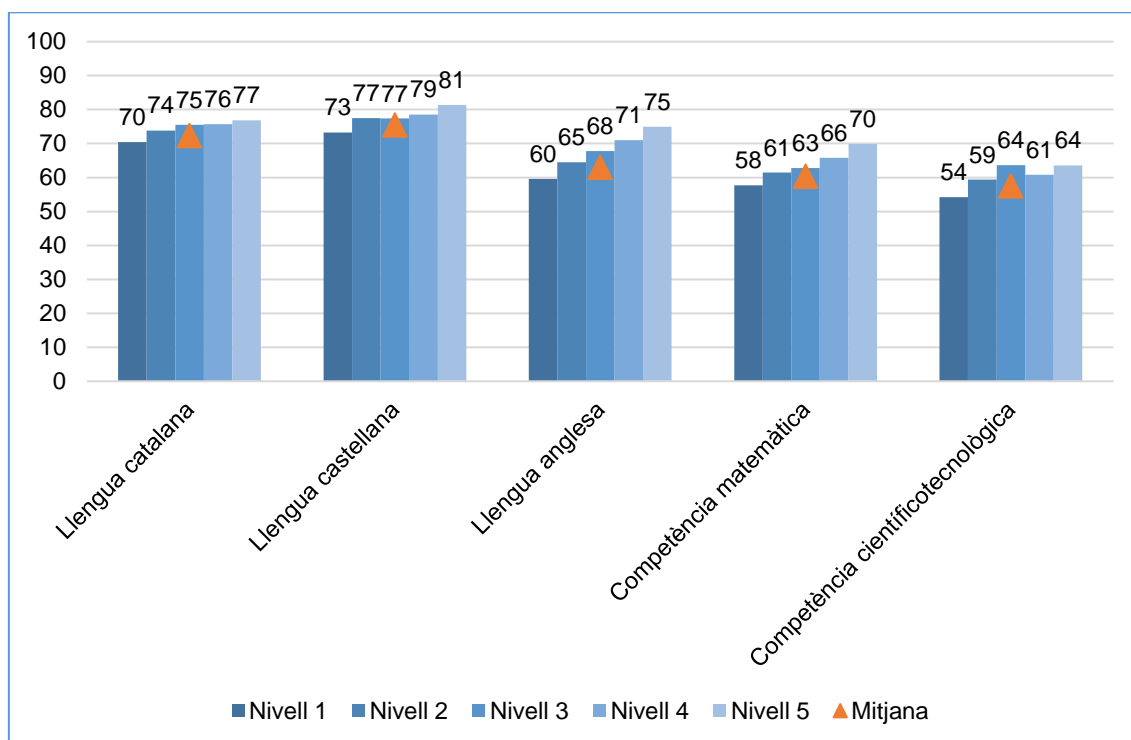

El gràfic 9.1. mostra, doncs, el que acabem d'enunciar: a mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic de l'alumnat els resultats acadèmics són més alts.

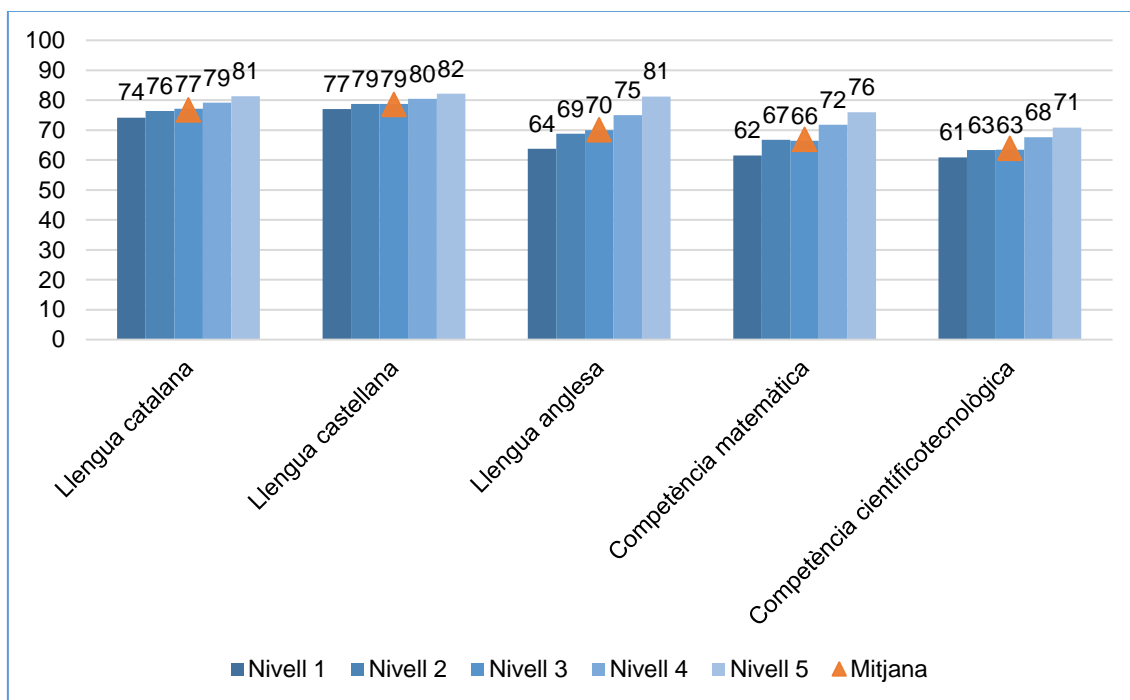
Tradicionalment, la competència anglesa és la que presenta una diferència més gran entre el nivell 1 (quintil socioeconòmic més baix) i el nivell 5 (quintil socioeconòmic més alt) de totes les competències. En la present enquesta també es manté aquest patró i la diferència és de 19 punts. Per contra, la que presenta menys diferències és la competència en llengua castellana amb 6 punts.

Els gràfics 9.2, 9.3 i 9.4 mostren els encreuaments de les puntuacions de l'avaluació de quart d'ESO amb l'índex socioeconòmic, tot segregant els centres segons la seva complexitat social. La tendència dels tres gràfics és clara: a mesura que la complexitat dels centres educatius disminueix també ho fan les diferències entre els quintils 1 i 5. Tal com es va identificar en [l'informe d'avaluació 28](#), l'alumnat provinent de centres de complexitat baixa que pertany als quintils socioeconòmics més baixos, s'han vist beneficiats per l'*efecte company*. Tal com s'ha avançat, és el fet que la inclusió de l'heterogeneïtat social i acadèmica de l'aula, mitjançant la qual els alumnes amb un acompliment regular o més baix es podrien veure afavorits en el seu procés d'aprenentatge pel contacte a l'aula amb l'alumnat socioeconòmicament més afavorit. És per això que, a mesura que es redueix la complexitat social, l'alumnat desfavorit en surt més beneficiat en els seus resultats acadèmics.

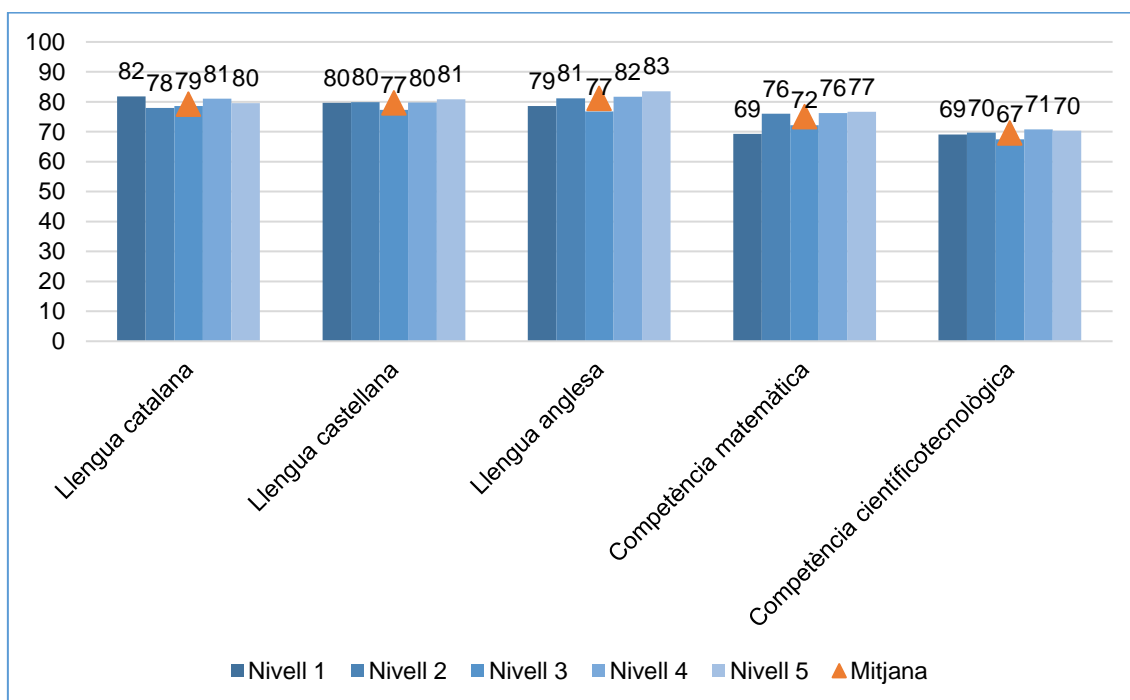
Gràfic 9.2. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioeconòmic en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

Gràfic 9.3. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioeconòmic en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 9.4. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioeconòmic en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

9.2.2. Puntuacions obtingudes en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex estadístic socioemocional

L'índex sociemocional és un instrument estadístic que agrupa elements referents al suport emocional familiar de l'alumnat, com per exemple la freqüència amb què s'ha parlat amb la família de l'actualitat o l'escola la darrera setmana, si es rep suport a

l'hora de realitzar tasques escolars, si la família valora l'esforç acadèmic realitzat per l'alumne, el suport de la família enfront de les dificultats i el suport de la família per confiar en un mateix.

A més de la significació i de les correlacions positives entre l'índex socioemocional i les qualificacions de l'avaluació de quart d'ESO descrites en pàgines anteriors, també s'ha de comentar que s'estableix una significació lleugera i una correlació positiva entre aquest mateix índex i els índexs sociolingüístics que s'han presentat al llarg d'aquest informe.

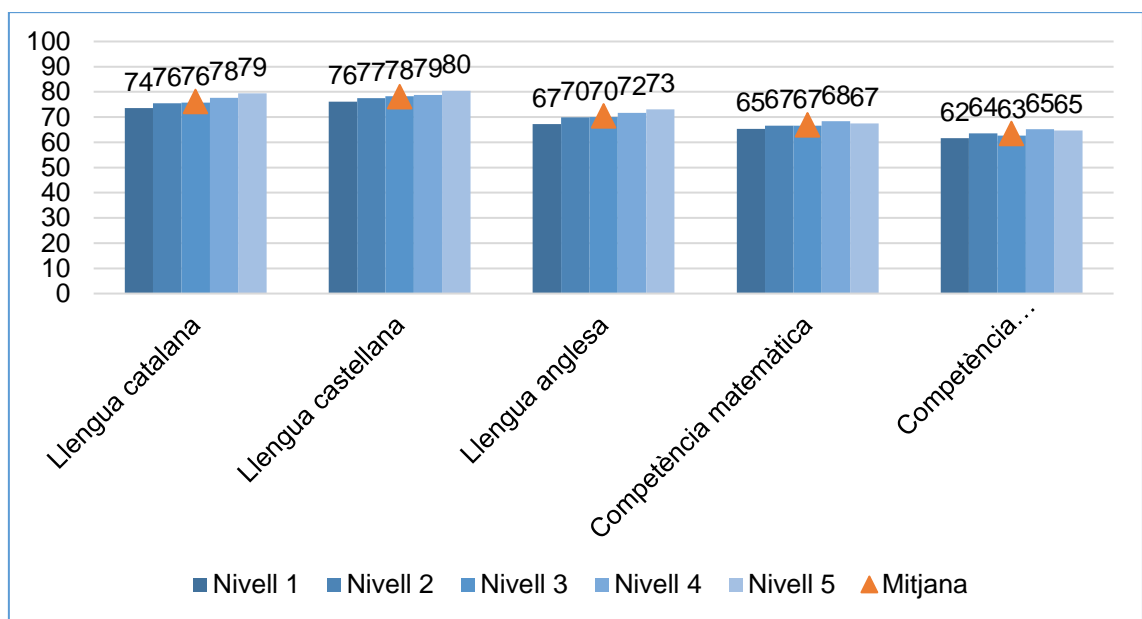
Taula 9.7. Correlacions entre l'índex estadístic socioemocional i els índexs estadístics d'usos lingüístics del català

		Correlacions					
		ÍNDEX SOCIOEMOCIONAL	ÍNDEX_LLENGUA_FAMILIAR	INDEX_USOS_COMPANY	INDEX_USOS_LL_INSTITUCIONAL	INDEX_DESIG_US_CAT	INDEX_REP_SOC
ÍNDEX SOCIOEMOCIONAL	Correlació de Pearson	1	,181**	,102**	,155**	,198**	,090**
	Sig. (bilateral)		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	3026	3026	3026	3026	3026	3026

** La correlació és significativa en el nivell 0,01 (bilateral).

En encreuar l'índex socioemocional amb els resultats de les cinc competències principals —llengua catalana, llengua castellana, llengua anglesa, competència matemàtica i competència científicotecnològica— si bé es percep una millora en els resultats acadèmics a mesura que l'alumnat afirma que rep més suport socioemocional, és inferior a la que obté amb l'índex de capital socioeconòmic. Per tant, és clar que el factor socioemocional no esdevé un factor tan diferencial com ho és el socioeconòmic per explicar els resultats acadèmics. Tanmateix, sí que s'identifica que l'alumnat amb un suport socioemocional més gran sembla ser que és el que acostuma a obtenir resultats més alts, a excepció de la competència matemàtica.

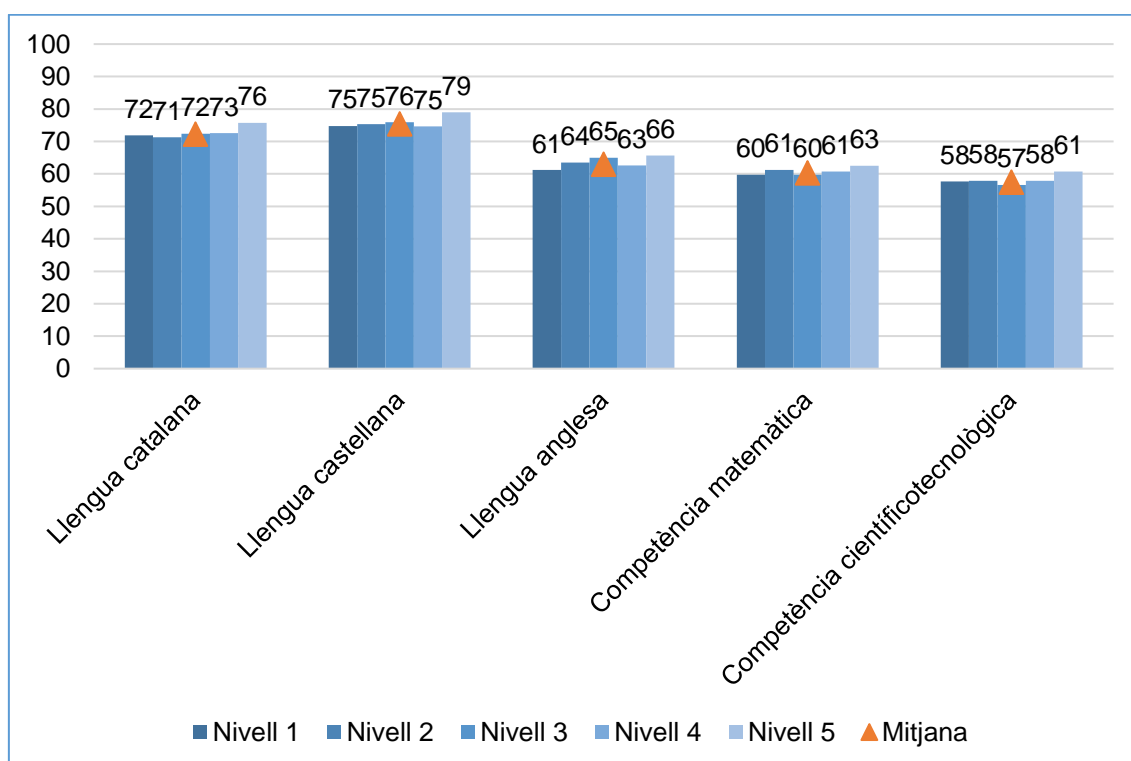
Gràfic 9.5. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional. Curs 2020-2021

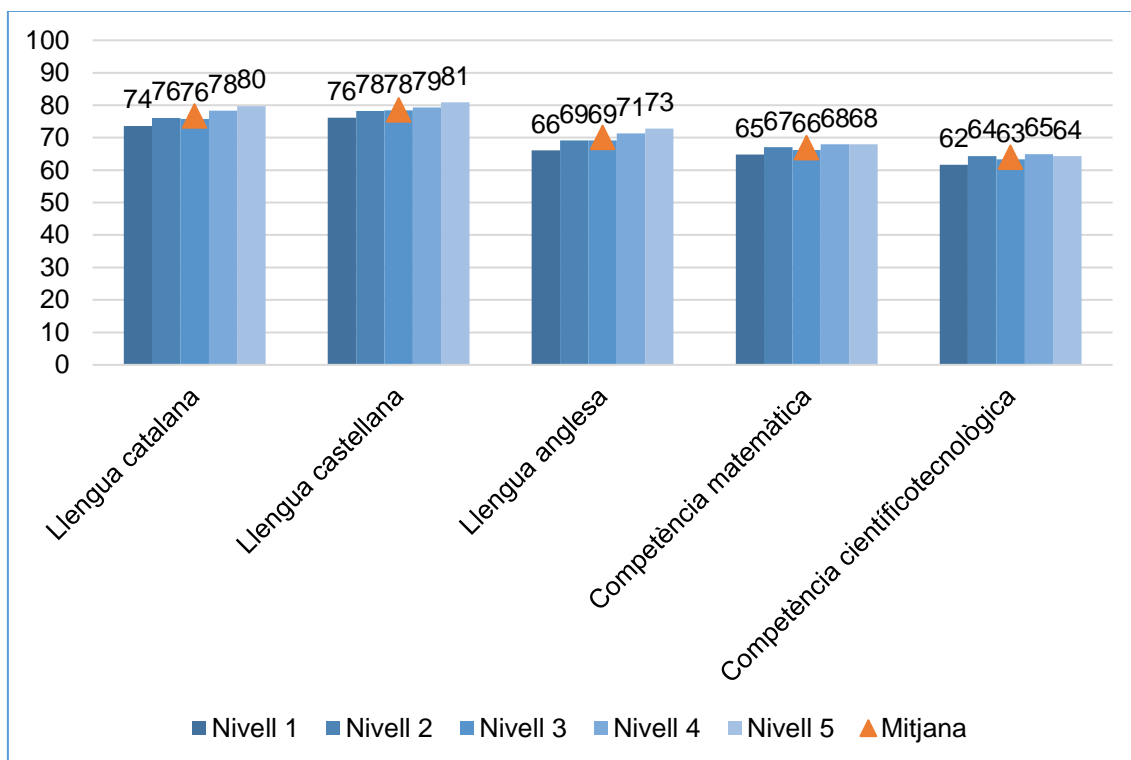
Els gràfics 9.6, 9.7, i 9.8 ratifiquen el que ja s'havia avançat anteriorment: a mesura que l'alumnat afirma que té un suport socioemocional més alt augmenten els resultats acadèmics, encara que les diferències entre quintils són inferiors si es comparen amb les de l'índex de capital socioeconòmic. En el gràfic 9.6 sobre les puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional, segregant l'alumnat matriculat en centres de complexitat alta es poden fer dues observacions. En primer lloc, s'aprecia que el fet de situar-se en un quintil immediatament superior o inferior de suport socioemocional no sempre es tradueix en una millor qualificació per a l'alumnat. En segon lloc, l'alumnat situat al cinquè nivell és aquell que sempre obté una puntuació més alta. És per aquest motiu que en contextos de complexitat alta, és important treballar amb la comunitat educativa per incrementar el suport socioemocional de l'alumnat.

En el gràfic 9.7 sobre les puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional d'alumnes provinents de centres de complexitat mitjana, es pot dir que no s'estableix un patró clar, i que disposar de més suport socioemocional tampoc es tradueix en una millor qualificació en les diverses competències bàsiques. De fet, a mesura que la complexitat social dels centres educatius disminueix, les diferències de puntuació entre nivells també es redueixen, la qual cosa indica que el suport socioemocional que rep l'alumne també perd importància, tal com es mostra en el gràfic 9.8.

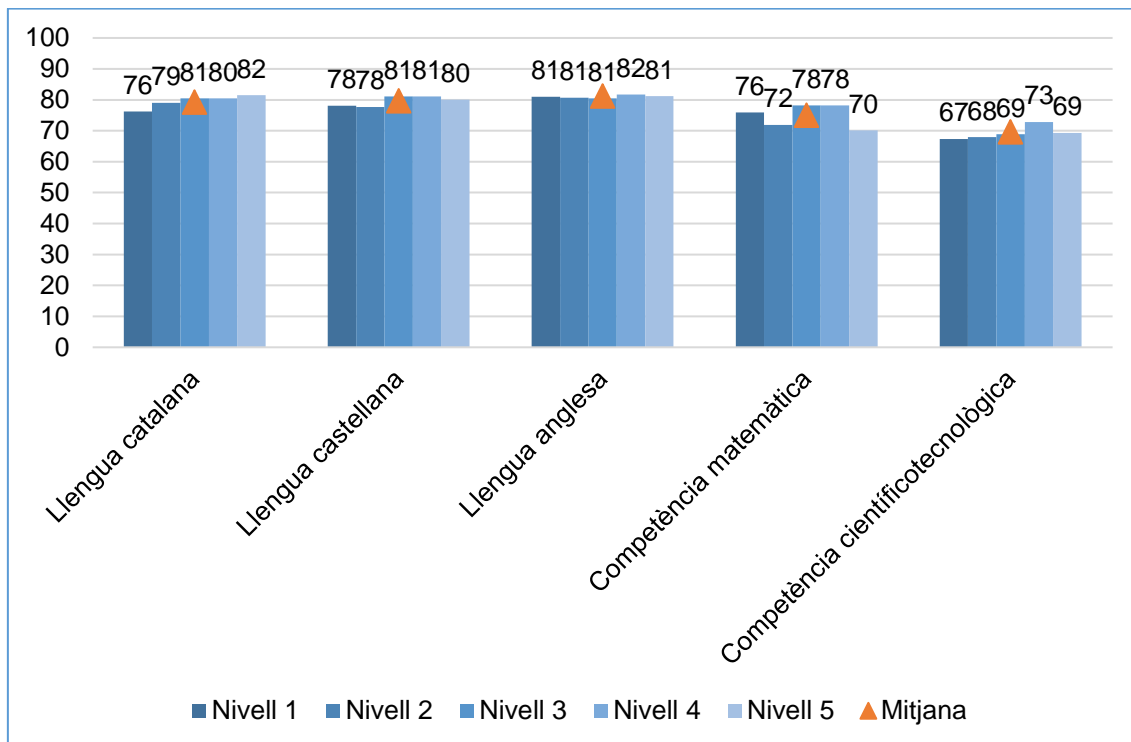
Gràfic 9.6. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional en centres de complexitat ALTA. Curs 2020-2021

Gràfic 9.7. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional en centres de complexitat MITJANA. Curs 2020-2021

Gràfic 9.8. Puntuacions mitjanes globals en l'avaluació de quart d'ESO segons l'índex socioemocional en centres de complexitat BAIXA. Curs 2020-2021

9.3. Síntesi dels encreuaments entre els resultats en l'avaluació de quart d'ESO i els índexs socioeconòmic i socioemocional

Al llarg d'aquest apartat s'ha evidenciat que a mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic de l'alumnat, els resultats acadèmics són més alts. Tradicionalment, i aquest cas no n'és una excepció, la competència en llengua anglesa és aquella que presenta una diferència més gran entre el nivell 1 (quintil socioeconòmic més baix) i el nivell 5 (quintil socioeconòmic més alt) de totes les competències. L'alumnat provinent de centres de complexitat baixa que pertany als quintils socioeconòmics més baixos s'han vist beneficiats per l'*efecte company*, que, com ja s'ha repetit, és el fet que la inclusió de l'heterogeneïtat social i acadèmica de l'aula, mitjançant la qual els alumnes amb un acompliment regular o més baix es podrien veure afavorits en el seu procés d'aprenentatge pel contacte a l'aula amb l'alumnat socioeconòmicament més afavorit.

Pel que fa a l'índex socioemocional, es ratifica que si l'alumnat afirma que té un suport socioemocional més alt, augmenten els resultats acadèmics. Així mateix, comparant els resultats dels encreuaments amb els de l'índex de capital socioeconòmic, s'aprecia que les diferències entre quintils són més baixes. A mesura que la complexitat social dels centres educatius disminueix, les diferències de puntuació entre nivells també es redueixen, la qual cosa indica que el suport socioemocional que rep l'alumne també perd influència.

10. La relació entre la variable “grandària de població” i les qualificacions de sisè de primària 2017 i de quart d’ESO 2021

Un altre aspecte a considerar és si hi ha algun tipus d’associació entre la variable “grandària de població” i les qualificacions resultants de les avaluacions de competències bàsiques de sisè de primària i de quart d’ESO. La taula 11.1 mostra que alguns encreuaments de variables són significatius i, per tant, les associacions no es produeixen a l’atzar.

Respecte a l’avaluació de sisè de primària del 2017, la grandària de la població és significativa en les següents dimensions: expressió escrita en llengua catalana; la global i la comprensió lectora en llengua castellana; la global, comprensió lectora i comprensió oral en llengua anglesa.

De les relacions que són significatives entre les dimensions de les proves d’avaluació de sisè de primària i la grandària de població es poden extreure dues conclusions. En primer lloc, s’ha identificat una petita tendència a millorar els resultats d’expressió escrita de llengua catalana de l’alumnat a mesura que la grandària dels municipis on estan situats els centres educatius disminueix. Ara bé, la taula de correlacions també indica que, a mesura que la grandària del municipi es redueix, també es redueixen els resultats en la competència global de llengua castellana i en la seva comprensió lectora. S’ha de remarcar que aquestes correlacions són molt baixes (properes a 0) i que, per tant, cal evitar fer-ne cap interpretació. En segon lloc, els resultats indiquen que, a mesura que la grandària dels municipis disminueix, els resultats globals en la competència en llengua anglesa augmenten, així com també ho fan les dimensions de comprensió oral i de comprensió lectora de la mateixa competència.

Pel que fa a l’avaluació de quart d’ESO del 2021, la grandària de la població també és significativa en algunes dimensions: la global i l’expressió escrita en llengua catalana; i la global i les dimensions “explicar fenòmens naturals i aplicacions tecnològiques” i “interpretar informació de caràcter científicotecnològic” de la competència científicotecnològica. Ara en podem extreure tres conclusions. En primer lloc, s’evidencia que els resultats globals en llengua catalana i la seva expressió escrita augmenten a mesura que la grandària del municipi és més petit. En segon lloc, a diferència dels resultats de sisè de primària, les correlacions indiquen que els resultats de castellà no empitjoren si la grandària de la població disminueix. Finalment, també s’identifica una relació positiva entre la disminució de la grandària de la població i una lleugera tendència a la millora dels resultats globals de la competència científicotecnològica i de les dimensions “explicar fenòmens naturals i aplicacions tecnològiques” i “interpretar informació de caràcter científicotecnològic”. La taula no indica, però, les raons d’aquestes conclusions. Tanmateix, respecte a aquesta tercera es podria aventurar la hipòtesi que l’alumnat dels centres dels municipis petits té la capacitat de vincular certs continguts i competències de les dimensions esmentades de les competències científicotecnològiques amb el seu entorn més immediat.

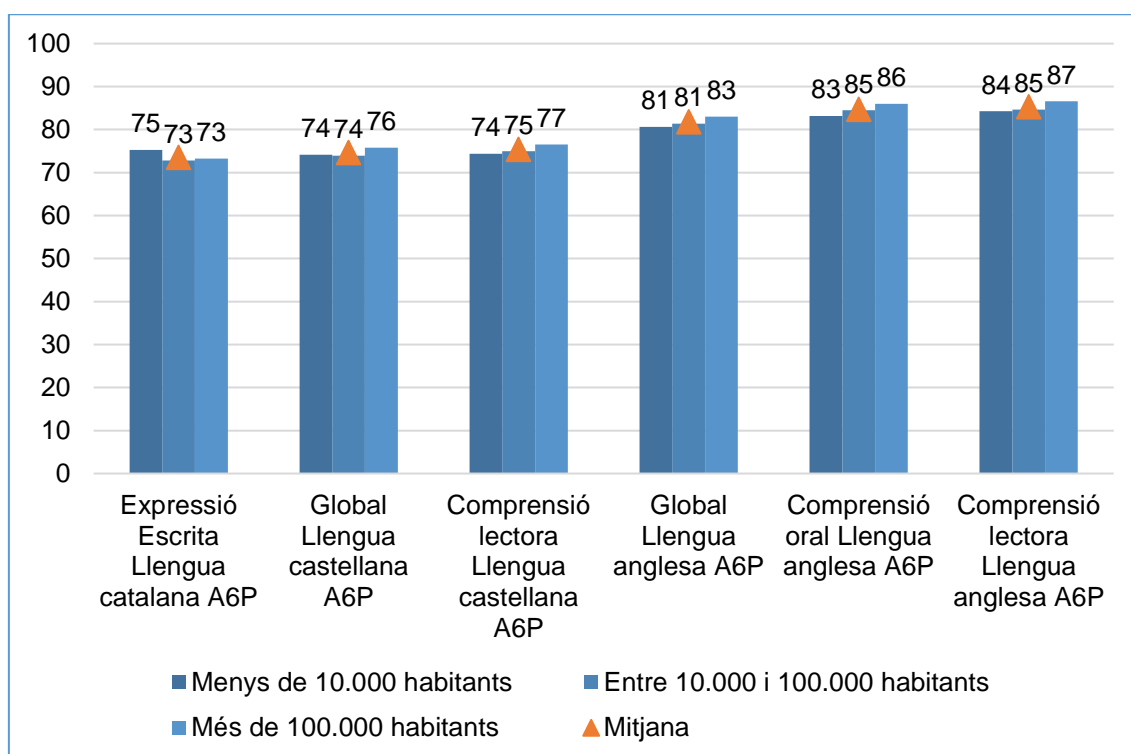
Taula 10.1. Correlacions entre la variable “grandària de població” i les qualificacions de sisè de primària del 2017 i de quart d’ESO del 2021

		Correlacions																															
		població_REC	7_GL_OBA_LCA	7_CL_CAT_100	7_EE_CAT_100	7_GL_OBA_LCA	7_CL_CAS_T100	7_EE_CAS_T100	7_GL_OBA_LAN	7_C_OAN_G100	7_CL_ANG_100	7_EE_ANG_100	7_GL_OBA_L100	7_N_UC1_00	7_E_MG1_00	7_R_CV10_0	1_GL_OBA_LCA	21CL_CAT_100	1_EE_CAT_100	1_GL_OBA_LCA	1_CL_CAS_T100	1_EE_CAS_T100	1_GL_OBA_LAN	1_C_OAN_G100	1_CL_ANG_100	1_M_ATG_LOB	1_N_UCM_AT10	1_C_REM_AT10	1_ES_TMA_T100	1_GL_OBA_L_CI	1_C_OMP_1_10	1_CI_ENC_OMP	1_CI_ENC_OMP
Mida de població_REC	Correlació de Pearson	1,00	0,02	0,00	,042*	-,045*	-,005	-,003	,065**	,069**	,064**	-,002	0,00	0,01	0,00	,050**	0,00	,084**	-,001	-,001	-,001	-,002	0,00	-,002	0,02	0,03	0,03	0,01	,071**	,081**	,076**	0,02	
	Sig. (bilateral)		0,46	0,82	0,05	0,03	0,03	0,14	0,00	0,00	0,00	0,25	0,88	0,91	0,64	0,96	0,01	0,93	0,00	0,52	0,68	0,49	0,36	0,81	0,20	0,21	0,15	0,17	0,65	0,00	0,00	0,00	0,24
	N	3205	2297	2297	2297	2299	2299	2299	2303	2303	2303	2303	2303	2303	2303	2303	2809	2809	2809	2851	2851	2851	2853	2853	2853	2853	2853	2853	2853	2430	2430	2430	2430
		*. La correlació és significativa en el nivel 0,05 (bilateral).																															
		**. La correlació és significativa en el nivel 0,01 (bilateral).																															

A partir de la taula anterior, únicament es presenten els gràfics d'aquelles competències i dimensions que són significatives i que, per tant, els resultats no es produeixen a l'atzar.

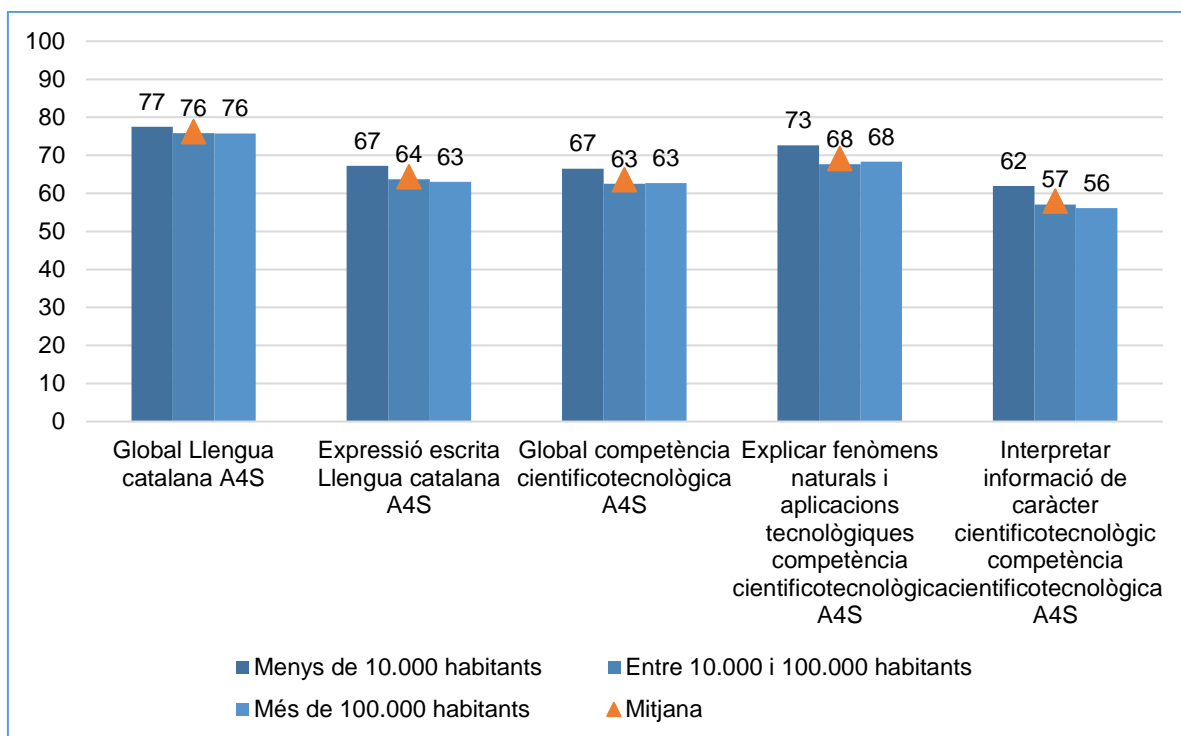
Com s'ha remarcat sobre l'avaluació de sisè de primària del curs 2016-2017, les correlacions no són molt consistents i únicament s'han identificat algunes tendències en els resultats. El gràfic 11.1. mostra com l'alumnat que viu en municipis amb una població inferior als 10.000 habitants obté una mitjana superior de 2 punts de diferència en expressió escrita en llengua catalana (75 punts) que no pas aquell alumnat de municipis d'entre 10.000 i 100.000 habitants o de més de 100.000 (73 punts). En canvi, en la competència global de llengua castellana i en la dimensió de comprensió lectora aquesta dinàmica es capgira, és a dir, els municipis amb més de 100.000 habitants són els que obtenen més puntuació.

Gràfic 10.1. Puntuacions mitjanes globals de les competències i dimensions significatives segons la grandària de la població de l'avaluació de sisè de primària. Curs 2016-2017

En el gràfic 11.2. sobre les puntuacions mitjanes globals de les competències i dimensions significatives segons la grandària de la població, es reflecteix un altre cop que l'alumnat de poblacions inferiors als 10.000 habitants obté un punt més de mitjana (77 punts) que els municipis d'entre 10.000 i 100.000 i els de més de 100.000 habitants (76 punts) en la competència global en llengua catalana, mentre que en la dimensió d'expressió escrita aquesta diferència s'incrementa en tres punts (67 punts) en municipis de menys de 10.000 habitants i més allunyats de les zones de l'àrea metropolitana de Barcelona respecte als de 10.000 i 100.000 (64 punts) i en quatre punts respecte a les poblacions de més de 100.000 (63 punts).

Gràfic 10.2. Puntuacions mitjanes globals de les competències i dimensions significatives segons la grandària de la població de l'avaluació de quart d'ESO. Curs 2020-2021

També, s'hi ha d'afegir que en les dues dimensions dels gràfics de la competència científicotecnològica, així com en el global d'aquesta mateixa competència, hi ha una diferència de 4 punts respecte a aquells municipis amb una població de més de 10.000 habitants i de cinc punts amb les dues dimensions comentades. Tal com s'ha avançat, una hipòtesi possible per explicar aquestes diferències és la capacitat dels alumnes dels centres educatius situats en entorns més rurals per connectar l'àmbit del coneixement científic i les dimensions que el conformen amb el context, tot afavorint un aprenentatge més significatiu.

11. La relació entre els resultats de l'avaluació de sisè de primària 2017 i la de quart d'ESO 2021

En aquest apartat es comenten les dades obtingudes per la mateixa cohort d'alumnes en les avaluacions del curs 2016-2017, quan cursaven sisè de primària, i les del curs 2020-2021, quan han estudiat quart d'ESO. És a dir, s'hi analitzen dades emparellades.

La taula 11.1. mostra que totes les relacions entre competències són significatives i, a més, totes correlacionen entre elles amb valors inferiors a 0,500, la qual cosa indica que l'alumnat que el 2017 va obtenir unes qualificacions altes en l'avaluació de sisè de primària també obté unes qualificacions altes en l'avaluació de quart d'ESO del 2021. Correlativament, l'alumnat que va treure uns resultats baixos en l'avaluació de sisè de primària del 2017 repeteix uns resultats similars en l'avaluació de quart d'ESO del 2021.

Per tant, aquest lligam significa que l'avaluació de les competències bàsiques de sisè de primària en certa manera prediu o anticipa els resultats que el mateix alumnat pot tenir a quart d'ESO quatre cursos acadèmics després. Aquestes dades, doncs, serveixen per identificar aquell alumnat que, potencialment, pot treure resultats baixos al llarg de l'educació secundària obligatòria i, en conseqüència, articular polítiques educatives que evitin aquests resultats acadèmics, el fracàs escolar o la desafecció educativa.

Taula 11.1. Correlacions entre els resultats de l'avaluació de sisè de primària i l'avaluació de quart d'ESO

		Correlacions									
		A6P17_GLOBALCAT100	A6P17_GLOBALCAST100	A6P17_GLOBALANG100	A6P17_GLOBAL100	A4S21_GLOBALCAT100	A4S21_GLOBALCAST100	A4S21_GLOBALANG100	A4S21_MATGLOBAL100	A4S21_GLOBAL_CIENCIES100	
A6P17_GLOBALCAT100	Correlació de Pearson	1	,788**	,704**	,625**	,635**	,606**	,646**	,573**	,545**	
	Sig. (bilateral)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	N	2297	2278	2275	2292	2109	2137	2144	2138	1769	
A6P17_GLOBALCAST100	Correlació de Pearson	,788**	1	,680**	,652**	,602**	,618**	,623**	,587**	,559**	
	Sig. (bilateral)	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	N	2278	2299	2293	2279	2113	2142	2150	2143	1772	
A6P17_GLOBALANG100	Correlació de Pearson	,704**	,680**	1	,578**	,561**	,540**	,743**	,557**	,499**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	N	2275	2293	2303	2279	2118	2147	2155	2148	1776	
A6P17_GLOBAL100	Correlació de Pearson	,625**	,652**	,578**	1	,500**	,477**	,523**	,722**	,577**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	N	2292	2279	2279	2303	2114	2143	2150	2144	1774	
A4S21_GLOBALCAT100	Correlació de Pearson	,635**	,602**	,561**	,500**	1	,724**	,674**	,588**	,592**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	
	N	2109	2113	2118	2114	2809	2782	2782	2778	2415	
A4S21_GLOBALCAST100	Correlació de Pearson	,606**	,618**	,540**	,477**	,724**	1	,634**	,550**	,524**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
	N	2137	2142	2147	2143	2782	2851	2840	2844	2403	
A4S21_GLOBALANG100	Correlació de Pearson	,646**	,623**	,743**	,523**	,674**	,634**	1	,639**	,596**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	
	N	2144	2150	2155	2150	2782	2840	2853	2841	2402	
A4S21_MATGLOBAL100	Correlació de Pearson	,573**	,587**	,557**	,722**	,588**	,550**	,639**	1	,698**	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
	N	2138	2143	2148	2144	2778	2844	2841	2853	2404	
A4S21_GLOBAL_CIENCIES100	Correlació de Pearson	,545**	,559**	,499**	,577**	,592**	,524**	,596**	,698**	1	
	Sig. (bilateral)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	N	1769	1772	1776	1774	2415	2403	2402	2404	2430	

** La correlació és significativa en el nivell 0,01 (bilateral).

12. Síntesi final

Dades descriptives de l'alumnat

La mostra d'alumnat de quart curs d'educació secundària obligatòria que ha participat en l'estudi sociodemogràfic i lingüístic del 2021 és d'uns 3.200 individus procedents de 55 centres educatius de Catalunya, està equilibrada per gènere i és representativa, la qual cosa permet extrapolar-ne els resultats a tota la població de quart d'ESO de tot Catalunya. Un 38% de l'alumnat viu en poblacions de més de 100.000 habitants, un 37,6% en municipis d'entre 10.000 i 100.000 habitants i un 24,4% en pobles de menys de 10.000 habitants. Dos de cada tres alumnes està matriculat en centres de complexitat mitjana.

El percentatge d'alumnat nascut fora d'Espanya és el 10,6% de la mostra, mentre que el 2013 era el 17,6%. No obstant això, mentre que el 2013 el 14,3% de l'alumnat nascut a l'estranger feia menys de 5 anys que havia arribat a Catalunya, el 2021 el 30% de l'alumnat estranger porta menys de 5 anys al sistema educatiu català.

Dades descriptives de les famílies

Una de les novetats de l'estudi sociodemogràfic i lingüístic és la introducció de la pregunta sobre el tipus d'estructura familiar de l'alumnat. Gairebé 89 alumnes de cada 100 contesten que tenen un pare i una mare (de diferent gènere). Un 1,3% afirma que tenen pares o mares del mateix gènere, un 6,6% té una família monoparental i un altre 3,6% afirma que té altres situacions familiars.

Gairebé el 70% dels alumnes de quart d'ESO tenen, com a mínim, un pare nascut a Catalunya. Prop de la meitat té el pare i la mare nascuts a Catalunya. Tres quartes parts de l'alumnat (73,8%) afirmen que tenen la mare amb estudis secundaris postobligatoris, mentre que el percentatge del pare és del 65,9%. Un 30% de l'alumnat té com a mínim un pare o una mare amb estudis universitaris. Respecte a l'onada de 2013, les mares milloren els percentatges de les ocupacions més qualificades.

Si el 2013 s'apreciava un fort creixement del percentatge de pares nascuts a l'estranger, l'onada de 2021 manté uns percentatges lleugerament superiors.

Dades sociolingüístiques familiars

Entre la població de quart d'ESO, el nombre d'alumnes catalanoparlants inicials és de 32,7% mentre que el de castellanoparlants és del 38%. La diferència és, doncs, de 5,3 punts percentuals, molt similar a la del 2013 (5,9 punts): 34,9% catalanoparlants i 40,8% castellanoparlants. En canvi, en l'onada del 2006 la diferència era de només 3 punts percentuals entre l'alumnat catalanoparlant i el castellanoparlant.

Per a una bona interpretació dels canvis demogràfics, s'ha d'assenyalar que tot i l'augment de l'alumnat nascut a Catalunya i el descens del total de l'alumnat d'origen estranger, també ha augmentat un punt percentual (fins al 3,3%) l'alumnat que prové d'altres comunitats autònomes. A més, si es para atenció a les dades descriptives de l'alumnat, s'observa que el 2013 l'alumnat estranger que aleshores va arribar en els últims 5 anys (des del 2008) era del 14,3% de tot l'alumnat estranger, mentre que el 2021 és d'un 30%. Per tant, aquests canvis en la composició demogràfica i en el

temps d'estada a Catalunya són un dels factors que ajuden a entendre les variacions dels usos lingüístics que han tingut lloc en l'actualitat.

El nombre de bilingües inicials ha anat en augment des de la primera onada de l'enquesta sociodemogràfica i lingüística. Sens dubte, però, el pes relatiu més important d'aquesta categoria s'assoleix amb la llengua d'*identificació*, ja que a l'any 2021 el 27,1% respon quan se li demana "quina és la teva llengua?" que ho és tant el català com el castellà, un percentatge molt similar a les altres dues onades.

El castellà continua sent la llengua més parlada entre els pares quan l'alumne era petit, és la llengua inicial del grup més nombrós d'alumnes i és l'idioma més parlat pels alumnes amb les persones amb qui conviuen. Amb tot, el castellà perd pes relatiu en analitzar conjuntament la llengua dels pares i la llengua inicial dels alumnes, ja que un nombre considerable de pares castellanoparlants opten pel català com a llengua d'ús amb els fills. El castellà obté els resultats més alts en analitzar la llengua d'*identificació*, ja que el percentatge que afirma que aquesta és la seva llengua arriba fins al 37%, quan a l'any 2013 era del 32,8%. Per contra, la *identificació* amb la llengua catalana té una caiguda sostinguda de més de 3 punts en cada onada: 36,5% el 2006, 31,5% el 2013 i 27% el 2021.

El grup corresponent a altres llengües diferents del català i del castellà i/o les combinacions d'aquestes dues llengües, presenta uns resultats molt similars en les diverses variables analitzades (llengua entre els pares, llengua inicial, llengua amb les persones amb qui conviu i llengua d'*identificació*). Els percentatges relatius han augmentat respecte a les dues onades anteriors fins al: 8,9% com a llengua d'*identificació*, 14,2% com a la llengua parlada entre els pares i 11,2% com a llengua inicial.

Finalment, el perfil del catalanoparlant que destaca més no ha canviat d'ençà que es realitzen els estudis sociodemogràfics i lingüístics des del CSASE. La llengua catalana és més present entre l'alumnat amb pares universitaris, amb un alt capital socioeconòmic i escolaritzats en poblacions de dimensions mitjanes o petites.

Usos lingüístics i context escolar

Les respostes donades pels enquestats posen de manifest que hi ha pautes diferenciades en els usos lingüístics segons les persones amb qui s'estableix la comunicació (alumnat, professorat i companys) i l'escenari en què es desenvolupa (a classe o fora de classe). És a dir, els usos lingüístics depenen de si l'àmbit és col·loquial o institucional.

Pel que fa als usos institucionals, com ara el context en què el professorat s'adreça al conjunt del grup, són aquells en què el català es troba més consolidat, tot i així ha experimentat una davallada comparat amb l'edició del 2013 per tornar a percentatges més semblants als del 2006. En aquest any (2006) el 12,4% de respostes de l'alumnat deien que el català no es parlava "mai o gairebé mai" a l'aula quan el professorat es dirigia a l'alumnat; el 2013 aquest percentatge disminueix (i representa només el 7,4%), però, en canvi, el 2021 un 15,3% respon que el professorat no fa servir el català "mai o gairebé mai", i dobla, doncs, el percentatge de l'edició anterior.

Quan l'alumnat es dirigeix al professorat, tal com havia passat en les dues onades anteriors, la freqüència d'ús disminueix lleugerament en relació amb la situació acabada de comentar del professorat parlant amb l'alumnat. Així, del 71% d'ús del català que fa el professorat es passa a un 60,8% que fa l'alumnat dins de l'aula. Si es comparen aquestes dades amb les de les

edicions anteriors, un altre cop el 2021 l'alumnat respon una mica més del doble "mai o gairebé mai" que el 2013 i tornen a ser més o menys iguals a les del 2006.

Respecte als usos informals, malgrat que es donen també dins de l'àmbit acadèmic, els usos lingüístics de l'alumnat varien a l'hora de fer activitats en grup amb altres companys. Un 35% afirma que parla "sempre, gairebé sempre" o "sovint" el català. Malgrat la pèrdua d'ús si es compara amb el 2013, se segueix observant que la davallada és inferior a la d'altres variables, concretament ara és al voltant de 6 punts, mentre que en les edicions anteriors s'havia duplicat.

Fora de l'horari lectiu, l'ús del català entre l'alumnat i el professorat és inferior al que es fa dins de classe, amb una diferència de fins a 8 punts percentuals. Si es compara amb les edicions anteriors, si bé entre el 2006 i el 2013 dues terceres parts de l'alumnat responen que usen habitualment el català amb el professorat fora de classe, el 2021 el percentatge es redueix a poc més de la meitat de l'alumnat.

Finalment, en l'àmbit més informal, és a dir, en la comunicació entre l'alumnat fora de classe, és on el català té una presència més baixa, conjuntament amb la comunicació entre l'alumnat dins de classe, amb percentatges que es troben al voltant del 35% entre els qui usen la llengua de manera habitual, que són molt semblants als de l'edició del 2013.

Usos lingüístics fora del context escolar

L'alumnat de quart d'ESO no acostuma a llegir assíduament. La freqüència de lectura de llibres és superior a la de revistes i còmics, tot i que la majoria d'alumnes no són lectors habituals. La generalització dels diaris digitals ha afavorit que l'alumnat en faci una lectura freqüent.

El consum audiovisual i les xarxes socials estan molt presents en el dia a dia de l'alumnat de quart d'ESO, al qual la majoria hi dedica algunes hores diàries. Pel que fa a les xarxes socials, cada vegada augmenten les hores que s'hi inverteixen, especialment, entre les noies. El nivell socioeconòmic i cultural de la família està associat amb el nombre d'hores que els alumnes dediquen a la televisió i les xarxes socials: a mesura que decreix el nivell socioeconòmic i cultural augmenta la dedicació d'hores a l'audiovisual i a les xarxes socials.

Un 61,2% de l'alumnat participa en activitats esportives fora de l'horari lectiu, mentre que les classes de música, de dansa o de teatre i la col·laboració en alguna associació atrauen un percentatge molt més baix d'enquestats (per sota del 15%).

Quan els alumnes llegeixen per plaer solen combinar lectures en català i en castellà indistintament, o bé es decanten més aviat pel castellà. Els qui llegeixen sobretot en català representen un percentatge més baix.

En el consum audiovisual, el castellà és molt més usat que el català. Tan sols un 20% de l'alumnat consumeix audiovisuals en català en alguna mesura destacable, dels quals la pràctica totalitat el combina amb el castellà. La resta és majoritàriament consum en castellà, si bé creix l'ús d'altres llengües. A l'hora d'interactuar a les xarxes socials, la presència del català augmenta, però es manté molt inferior a la del castellà.

El castellà també és la llengua més usada en l'activitat esportiva. En altres activitats menys concorregudes fora de l'horari lectiu és més freqüent l'ús del català.

El darrer àmbit analitzat és la llengua parlada amb les amistats de fora del centre. En aquest punt, s'evidencia novament la convivència del català amb altres llengües, fonamentalment amb el castellà.

Representacions i aspiracions lingüístiques de l'alumnat

Pel que fa a les aspiracions de l'alumnat sobre l'ús de les diferents llengües tenint en compte la llengua d'*identificació* present, s'observa que l'alumnat que respon que fa un ús semblant als grups dels qui empren "només" o "més castellà", o de "només" o "més català", actualment té més importància per a ells la llengua d'*identificació* que no pas la seva aspiració lingüística en el futur. Per exemple, un 31,6% de l'alumnat diu que pertany al grup dels qui parlen "més castellà", i només el 14,2% voldria formar-ne part en el futur. Per contra, hi ha més alumnat que voldria parlar en un futur tant català com castellà; així, un 29,8% diu que hi pertany actualment, però, en canvi, un 38,3% hi voldrien pertànyer en el futur. Aquest mateix patró es repeteix amb els grups que pertanyen a altres llengües.

Quant a les representacions de l'alumnat sobre l'ús de la llengua, manifesta poc acord entre quin és l'ús actual del català, ja que al voltant del 50% considera que es parla mitjanament, i les manifestacions d'una freqüència d'ús més alta o baixa es distribueixen de manera gairebé simètrica entre l'altre 50%. Quan s'encreuen les dades amb la llengua d'*identificació* de l'alumnat, s'hi detecten poques diferències. Sigui quina sigui la llengua que l'alumnat respongui com a pròpia, la representació majoritària sempre és que el català s'usa "mitjanament" (valors generalment propers al 40% o al 50%).

Si en l'observació de les dades sobre les representacions dels usos lingüístics en el futur es té en compte el desig per fer ús del català també en el futur, s'aprecia que tant els qui voldrien que el català es parlés més com els qui voldrien que es parlés menys, al voltant del 50% opina que el català es parlarà menys en el futur. En canvi, els qui voldrien que es parli igual també opinen que es parlarà igual. Per tant, en termes generals es pot considerar que hi ha una correlació clara entre la representació que els alumnes tenen dels usos lingüístics actuals i el desig que el català s'usi en el futur, excepció feta del grup que voldria que el català es parlés més, que tenen una representació més pessimista: només un 22,6% considera que el català es parlarà més.

Respecte al 2006, es fa evident que les percepcions i valoracions de l'alumnat d'aleshores eren força més optimistes que no pas les del 2021.

Les dades de desig sobre l'ús de la llengua ofereixen un escenari més positiu per al català: un 49,4% de l'alumnat voldria que el català es parlés "molt" o "sempre" en el present i no arriba a l'11% l'alumnat que voldria que es parlés "mai" o "poc". Pel que fa al futur, a un 82,5% de l'alumnat li agradaria que el català es parlés "igual" o "més" del que es parla actualment.

La comparació del 2006 amb les dades del 2021 mostra que el desig d'ús del català en els diferents àmbits ha minvat al llarg d'aquests 15 anys. Aquesta evolució podria dur a pensar que la llengua catalana cada cop és menys atractiva per als joves. A més, si es comparen els usos en l'àmbit escolar i el treball futur, els alumnes tendeixen a

representar-se la llengua catalana més com una llengua acadèmica que no pas d'ús laboral.

Interès per les matèries lingüístiques

Al voltant del 50% de l'alumnat està d'acord amb l'afirmació "m'interessa, m'esforço i considero importants els continguts de llengua catalana, llengua castellana i primera llengua estrangera". Entre l'altre 50%, la major part de l'alumnat està molt d'acord amb l'afirmació quan es tracta de la primera llengua estrangera (un 29,9%) i, en canvi, respecte a les llengües catalana i castellana, la categoria de resposta "molt d'acord" representa una minoria.

Pel que fa als resultats de les proves de llengües segons la llengua d'*identitat* de l'alumnat, s'estableixen certes diferències segons les opcions d'aquesta variable (català, tant català com castellà, castellà o una altra llengua). Quant a les proves de competències en llengua catalana es pot observar una clara relació entre els resultats i la llengua que senten com a seva. Així doncs, els resultats són lleugerament superiors entre els grups que tenen el català com la seva llengua, i els qui hi tenen tant el català com el castellà. Tot i així, independentment de la llengua d'*identificació*, el nivell més freqüent en els resultats en la competència en llengua catalana és el mitjà-alt.

En la prova de la competència en llengua castellana el nivell mitjà-alt es manté com a majoritari en tots les grups lingüístics. L'alumnat que sent com a propi el català, sol o en combinació amb el castellà, és més present en el nivell alt, amb una mica més del 30% de l'alumnat, i té unes diferències d'entre 10 i 18 punts respecte als altres grups segons la llengua d'*identificació*.

Quant a la llengua anglesa, un altre cop l'alumnat que sent com a propi el català, o tant el català com el castellà, obté resultats més alts. En canvi, els qui senten com a propi el castellà o una altra llengua, puntuen de forma més dispar. Els qui senten com a pròpia una altra llengua, obtenen més puntuació en el nivell alt que l'alumnat que sent com a propi el castellà.

Usos lingüístics generals

L'ús global de la llengua catalana segons el lloc de naixement de l'alumnat va en la mateixa línia que els altres resultats sobre l'ús del català en diferents àmbits d'ús, tant dins com fora del context escolar. S'ha observat que l'alumnat nascut a Catalunya és el que acumula uns percentatges més elevats d'ús alt (28,8%) i mitjà-alt (24,7%), mentre que l'alumnat nascut en altres comunitats autònomes representa un 14,3% i un 18,1%, respectivament. Finalment, els percentatges d'ús global del català de l'alumnat d'origen estranger s'assemblen força als dels nascuts en altres comunitats autònomes, ja que només el 10% se situa en el nivell alt d'ús del català i un 22,1% en el nivell mitjà-alt.

La tendència que s'havia observat en l'ús global del català segons el lloc de naixement de l'alumnat, es repeteix també en els resultats segons el lloc de naixement del pare i de la mare.

L'ús global del català segons la llengua inicial de l'alumnat palesa que: com més presència del català com a llengua inicial hi ha, més elevat és el percentatge d'ús

global de la llengua catalana. El 58,2% d'alumnat que té com a llengua inicial “només o sobretot en català” se situa en el nivell alt d'ús, mentre que un altre 26,2% se situa en el nivell mitjà-alt; la suma d'aquests percentatges arriba al 84,4%, mentre que en els qui tenen com a llengua inicial “igual català que castellà” el percentatge acumulat entre els nivells alt i mitjà-alt d'ús global del català només és del 54,3%.

L'ús global de la llengua catalana segons el nivell màxim d'estudis acabats del pare i de la mare, demostra que hi ha una tendència a situar un percentatge més elevat d'alumnat en el nivell alt d'ús del català a mesura que el nivell d'instrucció dels pares augmenta.

Quant als usos globals de la llengua catalana segons el nivell socioeconòmic i cultural familiar, es pot apreciar la tendència que a mesura que el nivell socioeconòmic augmenta, es fa un ús de la llengua catalana més elevat, si bé és cert que a partir del quart nivell aquesta progressió s'alenteix.

L'associació entre els diferents índexs sociolingüístics i l'avaluació de quart d'ESO

Hi ha una associació alta entre un ús de la llengua catalana elevat i unes qualificacions més altes en l'avaluació de quart d'ESO del 2021. Concretament, s'observa que aquell alumnat que se situa en el 20% més alt de població que més usa el català com a llengua de comunicació —entre companys, alumne-professorat, i li interessa el català— és el que també obté una qualificació més alta que la resta en totes cinc competències avaluades i en les seves corresponents dimensions.

Correlativament, aquella part d'alumnat que se situa en el 20% més baix d'alumnes que utilitzen el català com a llengua de comunicació entre companys, amb el professorat i que no tenen gaire interès per la llengua catalana, són els qui treuen les qualificacions més baixes en la mateixa avaluació de quart. Ara bé, s'ha de tenir present que un ús més alt de la llengua catalana està associat amb un estatus socioeconòmic més elevat i que, per tant, és una de les variables clau per explicar les diferències de resultats.

L'associació entre els índexs socioeconòmic i socioemocional i l'avaluació de quart d'ESO

A mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic de l'alumnat, els resultats acadèmics són més alts. Tradicionalment, i aquest cas no n'és una excepció, la competència en llengua anglesa és aquella que presenta una diferència més gran entre el nivell 1 (el socioeconòmic més baix) i el nivell 5 (el socioeconòmic més alt) de totes les competències. L'alumnat provinent de centres de complexitat baixa que pertany als nivells socioeconòmics més baixos s'ha vist beneficiat per *l'efecte company*, que és el fet que l'alumnat socioeconòmicament més desfavorit es veu beneficiat en els seus resultats acadèmics pel contacte a l'aula amb l'alumnat socioeconòmicament més afavorit.

Pel que fa a l'índex socioemocional, es ratifica que si l'alumnat afirma que té un bon suport socioemocional, els resultats acadèmics també són més bons. Així mateix, comparativament amb els resultats dels encreuaments amb els de l'índex de capital socioeconòmic, s'aprecia que les diferències entre quintils són més baixes. A mesura

que la complexitat social dels centres educatius disminueix, les diferències de puntuació entre nivells també es redueixen, la qual cosa indica que el suport socioemocional que rep l'alumne també perd influència, atès que aspectes com l'*efecte company* ajuden a compensar els factors emocionals i el suport a aquell alumnat que potser des del seu entorn familiar s'espera que s'hagi d'aportar i, realment, no s'aporten.

L'associació entre la variable “grandària de població” amb els índexs d'usos lingüístics i amb els índexs socioeconòmic i socioemocional

Hi ha una correlació positiva entre una grandària petita dels municipis i un ús més elevat de la llengua catalana: entre companys, entre l'alumnat i el professorat, i pel que fa a l'ús global. També hi ha un desig més gran de fer servir el català i de voler-ne millorar l'estatus.

L'índex socioeconòmic i socioemocional no correlacionen amb la grandària de la població.

L'associació entre la variable “grandària de població” i els resultats de les avaluacions de sisè de primària del 2017 i de quart d'ESO del 2021

S'ha identificat una petita tendència a millorar els resultats d'expressió escrita de llengua catalana de l'avaluació de sisè de primària del 2017 a mesura que la grandària dels municipis on hi ha els centres educatius disminueix.

Respecte a l'avaluació de quart d'ESO del 2021, es fa patent que també s'estableixen correlacions entre algunes competències i les seves dimensions, i la grandària del municipi. D'una banda, s'evidencia que els resultats globals en llengua catalana i la seva expressió escrita milloren a mesura que la grandària del municipi és més petita. A diferència dels resultats de sisè de primària, les correlacions de la variable “grandària de la població” amb els resultats de quart d'ESO indiquen que els resultats de castellà no empitjoren si la grandària de la població disminueix. D'altra banda, també s'identifica una relació positiva entre la disminució de la grandària de la població i una lleugera tendència a la millora de resultats del global de la competència científicotecnològica i de les dimensions “explicar fenòmens naturals i aplicacions tecnològiques” i “interpretar informació de caràcter científicotecnològic” de la competència científicotecnològica.

L'associació entre els resultats de llengua de les avaluacions de sisè de primària del 2017 i de quart d'ESO del 2021

L'anàlisi de les dades emparellades de la mateixa cohort en aquestes dues avaluacions, permet comprovar que l'alumnat que el 2017 va obtenir unes qualificacions altes en les diferents llengües en l'avaluació de sisè de primària també obté qualificacions altes en l'avaluació de quart d'ESO del 2021. Correlativament, l'alumnat que va treure resultats baixos en l'avaluació de sisè de primària del 2017, reproduïx uns resultats similars en l'avaluació de quart d'ESO del 2021.

Per tant, podem concloure que l'avaluació de les competències bàsiques de sisè de primària anticipen els resultats que el mateix alumnat pot treure a quart d'ESO quatre cursos acadèmics més tard. Per tant, aquestes dades serveixen per identificar aquell alumnat que, potencialment, pot treure resultats baixos al llarg de l'educació secundària obligatòria. El repte dels centres és, doncs, aconseguir, d'una banda, tallar aquesta continuïtat en els resultats baixos i, d'altra banda, fomentar que els resultats alts millorin encara.

13. Glossari

S'han extret les definicions d' [Idescat. Enquesta d'usos lingüístics de la població. Metodologia](#)

Àmbit d'ús: Conjunt d'ocasions en què la llengua és usada. Aquest conjunt es delimita a partir de qüestions fonamentals en les relacions sociolingüístiques, com ara qui parla a qui, de què, en quina mena de situació, per quin mitjà, amb quina intenció, etc.

Llar: Persona o conjunt de persones que ocupen en comú un habitatge familiar principal o una part i comparteixen un pressupost comú. Dins d'un habitatge familiar principal pot haver-hi més d'una llar. Aquest és el cas de quan es manté una separació d'economies entre les llars i de quan s'ocupen àrees distintes i delimitades de l'habitatge, malgrat que disposin d'algunes estances comunes.

Llengua d'identificació: Llengua que la persona entrevistada considera com la seva i amb la qual s'identifica.

Llengua inicial: Llengua que la persona entrevistada diu haver parlat primer a casa seva. Es considera que aquesta llengua ha estat transmesa familiarment i adquirida en el procés de socialització de l'individu.

Llengua habitual: Llengua que la persona entrevistada utilitza més sovint. Aquesta llengua pot coincidir o no amb la llengua inicial i/o la llengua d'identificació.

Ús lingüístic: Allò que l'individu comunica activament parlant o escrivint en una llengua i allò que l'individu rep passivament entenent o llegint una llengua.

14. Annex: Qüestionari sociodemogràfic, lingüístic i de context de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya

Et presentem el **qüestionari de l'alumnat de quart d'ESO**. Hi trobaràs preguntes relacionades amb tu, la teva família, el teu centre, les teves classes, etc. Et comentem com és i què hi hauràs de fer:

- **No hi ha respostes correctes ni incorrectes.**
- Hi ha **formats de resposta diferents**.
- Els camps marcats amb * s'han de respondre **obligatòriament**.
- Totes les respostes s'analitzaran de manera **confidencial**. Ningú no s'assabentarà del que has contestat perquè el qüestionari és **anònim**.
- Llegeix atentament tant les preguntes com les opcions de resposta. Quan tinguis clara la resposta, indica'n l'opció que prefereixis.
- Necessitaràs aproximadament **40 minuts** per emplenar el qüestionari. Et demanem que **pensis bé les teves respostes** ja que tindràs prou temps per emplenar-lo.
- Contesta amb **sinceritat**.
- **La teva opinió és molt important** per conèixer la realitat sociocultural i educativa de Catalunya.
- Si tens cap dubte, **demana-l'hi al professor/a**.

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

1. **Introdueix el codi de centre:**
2. **Introdueix el codi d'alumne/a:**
3. **En quina comunitat autònoma vas néixer?**

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

4. **Si has nascut fora d'Espanya, indica en quin país:**

- a) Afganistan
- b) Alemanya
- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)
- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia

- s) Les Comores
- t) Congo
- u) Croàcia
- v) Cuba
- w) Egipte
- x) El Salvador
- y) Equador
- z) Eslovènia
- aa) Estats Units
- bb) Etiòpia
- cc) Filipines
- dd) Finlàndia
- ee) França
- ff) Gàmbia
- gg) Geòrgia
- hh) Ghana
- ii) Guatemala
- jj) Guinea
- kk) Guinea Equatorial
- ll) Guinea-Bissau
- mm) Haití
- nn) Hondures
- oo) Índia
- pp) Iraq
- qq) Irlanda
- rr) Israel
- ss) Itàlia
- tt) Japó
- uu) Kazakhstan
- vv) Líbia
- ww) Madagascar
- xx) Mali
- yy) Marroc
- zz) Mèxic
- aaa) Moldàvia
- bbb) Nepal
- ccc) Nicaragua
- ddd) Nigèria
- eee) Països Baixos
- fff) Pakistan
- ggg) Panamà
- hhh) Paraguai
- iii) Perú
- jjj) Polònia
- kkk) Portugal
- lll) Regne Unit
- mmm) República Democràtica del Congo
- nnn) República Dominicana

- ooo) Romania
- ppp) Rússia
- qqq) Senegal
- rrr) Síria
- sss) Suècia
- ttt) Suïssa
- uuu) Tanzània
- vvv) Tunísia
- www) Turquia
- xxx) Txèquia
- yyy) Ucraïna
- zzz) Uruguai
- aaaa) Veneçuela
- bbbb) Xile
- cccc) Xina
- dddd) Zimbàbue

5. Quina edat tenies quan vas arribar a Catalunya?

- a) Menys d'un any
- b) 1 any
- c) 2 anys
- d) 3 anys
- e) 4 anys
- f) 5 anys
- g) 6 anys
- h) 7 anys
- i) 8 anys
- j) 9 anys
- k) 10 anys
- l) 11 anys
- m) 12 anys
- n) 13 anys
- o) 14 anys
- p) 15 anys
- q) 16 anys

6. Quin dels següents tipus es correspon millor amb la teva família?

- a) Els meus dos pares, mares o tutors/es són del mateix gènere
- b) La meua mare i el meu pare o els meus tutors (són una dona i un home)
- c) Família monoparental (només tinc una mare, un pare o un tutor/a)
- d) Altres situacions familiars

7. En quina comunitat autònoma va néixer **la teva mare o tutora legal**?

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

8. Si **la teva mare o tutora legal** ha nascut fora d'Espanya, indica en quin país:

- a) Afganistan
- b) Alemanya
- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)
- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia
- s) Les Comores
- t) Congo
- u) Croàcia
- v) Cuba
- w) Egipte

x) El Salvador
y) Equador
z) Eslovènia
aa) Estats Units
bb) Etiòpia
cc) Filipines
dd) Finlàndia
ee) França
ff) Gàmbia
gg) Geòrgia
hh) Ghana
ii) Guatemala
jj) Guinea
kk) Guinea Equatorial
ll) Guinea-Bissau
mm) Haití
nn) Hondures
oo) Índia
pp) Iraq
qq) Irlanda
rr) Israel
ss) Itàlia
tt) Japó
uu) Kazakhstan
vv) Líbia
ww) Madagascar
xx) Mali
yy) Marroc
zz) Mèxic
aaa) Moldàvia
bbb) Nepal
ccc) Nicaragua
ddd) Nigèria
eee) Països Baixos
fff) Pakistan
ggg) Panamà
hhh) Paraguai
iii) Perú
jjj) Polònia
kkk) Portugal
lll) Regne Unit
mmm) República Democràtica del Congo
nnn) República Dominicana
ooo) Romania
ppp) Rússia
qqq) Senegal
rrr) Síria
sss) Suècia

- ttt) Suïssa
- uuu) Tanzània
- vvv) Tunísia
- www) Turquia
- xxx) Txèquia
- yyy) Ucraïna
- zzz) Uruguai
- aaaa) Veneçuela
- bbbb) Xile
- cccc) Xina
- dddd) Zimbàbue

9. En quina comunitat autònoma va néixer **el teu pare o tutor legal**?

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

10. Si **el teu pare o tutor legal** ha nascut fora d'Espanya, indica en quin país:

- a) Afganistan
- b) Alemanya
- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)

- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia
- s) Les Comores
- t) Congo
- u) Croàcia
- v) Cuba
- w) Egipte
- x) El Salvador
- y) Equador
- z) Eslovènia
- aa) Estats Units
- bb) Etiòpia
- cc) Filipines
- dd) Finlàndia
- ee) França
- ff) Gàmbia
- gg) Geòrgia
- hh) Ghana
- ii) Guatemala
- jj) Guinea
- kk) Guinea Equatorial
- ll) Guinea-Bissau
- mm) Haití
- nn) Hondures
- oo) Índia
- pp) Iraq
- qq) Irlanda
- rr) Israel
- ss) Itàlia
- tt) Japó
- uu) Kazakhstan
- vv) Líbia
- ww) Madagascar
- xx) Mali
- yy) Marroc
- zz) Mèxic
- aaa) Moldàvia
- bbb) Nepal
- ccc) Nicaragua
- ddd) Nigèria
- eee) Països Baixos
- fff) Pakistan
- ggg) Panamà

- hhh) Paraguai
- iii) Perú
- jjj) Polònia
- kkk) Portugal
- lll) Regne Unit
- mmm) República Democràtica del Congo
- nnn) República Dominicana
- ooo) Romania
- ppp) Rússia
- qqq) Senegal
- rrr) Síria
- sss) Suècia
- ttt) Suïssa
- uuu) Tanzània
- vvv) Tunísia
- www) Turquia
- xxx) Txèquia
- yyy) Ucraïna
- zzz) Uruguai
- aaaa) Veneçuela
- bbbb) Xile
- cccc) Xina
- dddd) Zimbàbue

11. Quin és el nivell més alt d'estudis acabats per **la teva mare o tutora legal**?

- a) No va anar a l'escola.
- b) No va acabar l'educació primària.
- c) Educació primària.
- d) Educació secundària obligatòria.
- e) Formació professional.
- f) Batxillerat.
- g) Estudis universitaris.

12. Quin és el nivell més alt d'estudis acabats per **el teu pare o tutor legal**?

- h) No va anar a l'escola.
- i) No va acabar l'educació primària.
- j) Educació primària.
- k) Educació secundària obligatòria.
- l) Formació professional.
- m) Batxillerat.
- n) Estudis universitaris.

13. Quin tipus de feina fa **la teva mare o tutora legal** (o ha fet, si en aquest moment no treballa) en la seva ocupació principal?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllac](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens algun dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

14. Quin tipus de feina fa **el teu pare o tutor legal** (o ha fet, si en aquest moment no treballa) en la seva ocupació principal?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllac](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens algun dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

15. Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:

En quina comunitat autònoma va néixer una de les teves mares (o tutora legal) o un dels teus pares (o tutor legal)?

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

16. Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:

Si el **un dels teus pares (o tutor legal) o una de les teves mares (o tutora legal)** ha nascut fora d'Espanya, indica en quin país:

- a) Afganistan
- b) Alemanya
- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)
- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia
- s) Les Comores

t) Congo
u) Croàcia
v) Cuba
w) Egipte
x) El Salvador
y) Equador
z) Eslovènia
aa) Estats Units
bb) Etiòpia
cc) Filipines
dd) Finlàndia
ee) França
ff) Gàmbia
gg) Geòrgia
hh) Ghana
ii) Guatemala
jj) Guinea
kk) Guinea Equatorial
ll) Guinea-Bissau
mm) Haití
nn) Hondures
oo) Índia
pp) Iraq
qq) Irlanda
rr) Israel
ss) Itàlia
tt) Japó
uu) Kazakhstan
vv) Líbia
ww) Madagascar
xx) Mali
yy) Marroc
zz) Mèxic
aaa) Moldàvia
bbb) Nepal
ccc) Nicaragua
ddd) Nigèria
eee) Països Baixos
fff) Pakistan
ggg) Panamà
hhh) Paraguai
iii) Perú
jjj) Polònia
kkk) Portugal
lll) Regne Unit
mmm) República Democràtica del Congo
nnn) República Dominicana
ooo) Romania

- ppp) Rússia
- qqq) Senegal
- rrr) Síria
- sss) Suècia
- ttt) Suïssa
- uuu) Tanzània
- vvv) Tunísia
- www) Turquia
- xxx) Txèquia
- yyy) Ucraïna
- zzz) Uruguai
- aaaa) Veneçuela
- bbbb) Xile
- cccc) Xina
- dddd) Zimbàbue

17. Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:

En quina comunitat autònoma va néixer **l'altra mare (o tutora legal) o l'altre pare (o tutor legal)**?

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

18. Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:

Si el teu **altre pare (o tutor legal) o l'altra mare (o tutora legal)** ha nascut fora d'Espanya, indica en quin país:

- a) Afganistan
- b) Alemanya

- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)
- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia
- s) Les Comores
- t) Congo
- u) Croàcia
- v) Cuba
- w) Egipte
- x) El Salvador
- y) Equador
- z) Eslovènia
- aa) Estats Units
- bb) Etiòpia
- cc) Filipines
- dd) Finlàndia
- ee) França
- ff) Gàmbia
- gg) Geòrgia
- hh) Ghana
- ii) Guatemala
- jj) Guinea
- kk) Guinea Equatorial
- ll) Guinea-Bissau
- mm) Haití
- nn) Hondures
- oo) Índia
- pp) Iraq
- qq) Irlanda
- rr) Israel
- ss) Itàlia
- tt) Japó
- uu) Kazakhstan
- vv) Líbia
- ww) Madagascar
- xx) Mali

yy) Marroc
zz) Mèxic
aaa) Moldàvia
bbb) Nepal
ccc) Nicaragua
ddd) Nigèria
eee) Països Baixos
fff) Pakistan
ggg) Panamà
hhh) Paraguai
iii) Perú
jjj) Polònia
kkk) Portugal
lll) Regne Unit
mmm) República Democràtica del Congo
nnn) República Dominicana
ooo) Romania
ppp) Rússia
qqq) Senegal
rrr) Síria
sss) Suècia
ttt) Suïssa
uuu) Tanzània
vvv) Tunísia
www) Turquia
xxx) Txèquia
yyy) Ucraïna
zzz) Uruguai
aaaa) Veneçuela
bbbb) Xile
cccc) Xina
dddd) Zimbàbue

19. *Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:*

Quin és el nivell més alt d'estudis acabats per **una de les teves mares (o tutora legal) o un dels teus pares (o tutor legal)**?

- a) No va anar a l'escola.
- b) No va acabar l'educació primària.
- c) Educació primària.
- d) Educació secundària obligatòria.
- e) Formació professional.
- f) Batxillerat.
- g) Estudis universitaris.

20. Respon en el cas que els teus pares o mares siguin del mateix gènere:

Quin és el nivell més alt d'estudis acabats per **l'altra mare (o tutora legal) o l'altre pare (o tutor legal)**?

- a) No va anar a l'escola.
- b) No va acabar l'educació primària.
- c) Educació primària.
- d) Educació secundària obligatòria.
- e) Formació professional.
- f) Batxillerat.
- g) Estudis universitaris.

21. Quin tipus de feina fa **una de les teves mares (o tutora legal) o un dels teus pares (o tutor legal)**, o ha fet, si en aquest moment no treballa, en la seva ocupació principal?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllaç](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens qualsevol dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

22. Quin tipus de feina fa **l'altra mare (o tutora legal) o l'altre pare (o tutor legal)**, o ha fet, si en aquest moment no treballa, en la seva ocupació principal?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllaç](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens qualsevol dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors

- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

23. En quina comunitat autònoma va néixer **la teva mare, pare o tutor/a legal**?

- a) Catalunya
- b) Andalusia
- c) Aragó
- d) Principat d'Astúries
- e) Illes Balears
- f) Illes Canàries
- g) Cantàbria
- h) Castella i Lleó
- i) Castella-la Manxa
- j) Extremadura
- k) Galícia
- l) La Rioja
- m) Comunitat de Madrid
- n) Regió de Múrcia
- o) Comunitat Foral de Navarra
- p) País Basc
- q) Comunitat Valenciana
- r) Ceuta
- s) Melilla
- t) Fora d'Espanya

24. Si el **teu pare, mare o tutor/a legal** ha nascut fora d'Espanya, indica en quin país:

- a) Afganistan
- b) Alemanya
- c) Algèria
- d) Andorra
- e) Aràbia Saudí
- f) Argentina
- g) Armènia
- h) Austràlia
- i) Azerbaidjan
- j) Bangladesh
- k) Belarús (antiga Bielorússia)
- l) Bèlgica
- m) Bolívia
- n) Brasil
- o) Bulgària
- p) Camerun
- q) Canadà
- r) Colòmbia
- s) Les Comores
- t) Congo

- u) Croàcia
- v) Cuba
- w) Egipte
- x) El Salvador
- y) Equador
- z) Eslovènia
- aa) Estats Units
- bb) Etiòpia
- cc) Filipines
- dd) Finlàndia
- ee) França
- ff) Gàmbia
- gg) Geòrgia
- hh) Ghana
- ii) Guatemala
- jj) Guinea
- kk) Guinea Equatorial
- ll) Guinea-Bissau
- mm) Haití
- nn) Hondures
- oo) Índia
- pp) Iraq
- qq) Irlanda
- rr) Israel
- ss) Itàlia
- tt) Japó
- uu) Kazakhstan
- vv) Líbia
- ww) Madagascar
- xx) Mali
- yy) Marroc
- zz) Mèxic
- aaa) Moldàvia
- bbb) Nepal
- ccc) Nicaragua
- ddd) Nigèria
- eee) Països Baixos
- fff) Pakistan
- ggg) Panamà
- hhh) Paraguai
- iii) Perú
- jjj) Polònia
- kkk) Portugal
- lll) Regne Unit
- mmm) República Democràtica del Congo
- nnn) República Dominicana
- ooo) Romania
- ppp) Rússia

- qqq) Senegal
- rrr) Síria
- sss) Suècia
- ttt) Suïssa
- uuu) Tanzània
- vvv) Tunísia
- www) Turquia
- xxx) Txèquia
- yyy) Ucraïna
- zzz) Uruguai
- aaaa) Veneçuela
- bbbb) Xile
- cccc) Xina
- dddd) Zimbàbue

25. Quin és el nivell més alt d'estudis acabats per **la teva mare, pare o tutor/a legal**?

- a) No va anar a l'escola.
- b) No va acabar l'educació primària.
- c) Educació primària.
- d) Educació secundària obligatòria.
- e) Formació professional.
- f) Batxillerat.
- g) Estudis universitaris.

26. Quin tipus de feina fa **la teva mare (o tutora legal) o el teu pare (o tutor legal)**, o ha fet, si en aquest moment no treballa, en la seva ocupació principal?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllaç](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens algun dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

27. Qui viu amb tu a casa normalment? *Pots marcar més d'una opció.*

- a) Mare o tutora legal
- b) Pare o tutor legal
- c) L'altre/a mare, pare, o tutor/a legal

- d) Germans/es (o germanastres)
- e) Avis
- f) Parella de la mare (o tutora legal)
- g) Parella del pare (o tutor legal)
- h) Altres familiars (p. ex: cosins, tiets)
- i) Altres situacions

28. Vius en dues cases de manera habitual?

- a) Sí
- b) No

29. Qui viu amb tu a la teva altra casa normalment? *Pots marcar més d'una opció.*
(*En el cas que visquis en dos habitatges*)

- a) Mare o tutora legal
- b) Pare o tutor legal
- c) L'altre/a mare, pare, o tutor/a legal
- d) Germans/es (o germanastres)
- e) Avis
- f) Parella de la mare (o tutora legal)
- g) Parella del pare (o tutor legal)
- h) Altres familiars (p. ex: cosins, tiets)
- i) Altres situacions

30. Quina és la teva llengua?

- a) Català
- b) Castellà
- c) Tant català com castellà
- d) Una altra llengua

31. Indica'n quina:

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès
- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

32. Quina llengua parles amb les persones amb qui vius?

- a) Només o sobretot en català
- b) Igual en català que en castellà
- c) Només o sobretot en castellà
- d) Només o sobretot en una altra llengua

33. Indica quina:

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès
- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

34. Recordes quina llengua vas parlar primer quan eres petit/a?

- a) Només o sobretot en català
- b) Igual en català que en castellà
- c) Només o sobretot en castellà
- d) Només o sobretot en una altra llengua

35. Indica quina:

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès
- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

36. Quan eres petit/a, quina llengua parlaven els teus pares, mares o tutors/es entre ells/es?

- a) Només o sobretot en català
- b) Igual en català que en castellà
- c) Només o sobretot en castellà
- d) Només o sobretot en una altra llengua

37. Si has marcat només o sobretot en una altra llengua, indica quina:

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès

- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

38. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan el professorat parla a tot el grup:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

39. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan parles amb el professorat dins la classe:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

40. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan fas activitats en grup amb altres companys/es dins la classe:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

41. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan parles amb el professorat fora de la classe:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

42. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan parles amb companys/es fora de la classe:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

43. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

Quan parles amb els teus amics i amigues de fora del centre:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

44. Indica si participes en alguna d'aquestes activitats fora de l'horari de classe:

Classes de música o dansa:

- a) Hi participo
- b) No hi participo

45. Llengua d'ús a **classes de música o dansa:**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

46. Indica si participes en alguna d'aquestes activitats fora de l'horari de classe:

Teatre:

- a) Hi participo
- b) No hi participo

47. Llengua d'ús a **teatre:**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

48. Indica si participes en alguna d'aquestes activitats fora de l'horari de classe:

Esports:

- a) Hi participo
- b) No hi participo

49. Llengua d'ús a **esports:**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

50. Indica si participes en alguna d'aquestes activitats fora de l'horari de classe:

Participar en alguna associació:

- a) Hi participo
- b) No hi participo

51. Llengua d'ús en la **participació en alguna associació:**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

52. Quan llegeixes (sense comptar les lectures obligatòries del centre), a través de quin suport ho fas?

- a) Majoritàriament en paper
- b) Tant en paper com en línia (llibre electrònic, ordinador...)
- c) Majoritàriament en línia (llibre electrònic, ordinador...)

53. A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes **revistes?**

- a) Com a molt, alguna vegada a l'any
- b) Una o diverses vegades al mes
- c) Una o diverses vegades a la setmana
- d) Cada dia o gairebé cada dia

54. En quina llengua llegeixes les **revistes?**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

55. A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes **còmics?**

- a) Com a molt, alguna vegada a l'any
- b) Una o diverses vegades al mes
- c) Una o diverses vegades a la setmana
- d) Cada dia o gairebé cada dia

56. En quina llengua llegeixes els **còmics?**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

57. A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes **llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?**
- a) Com a molt, alguna vegada a l'any
 - b) Una o diverses vegades al mes
 - c) Una o diverses vegades a la setmana
 - d) Cada dia o gairebé cada dia
58. En quina llengua llegeixes **llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?**
- a) Només o sobretot català
 - b) Igual català que castellà
 - c) Només o sobretot castellà
 - d) Només o sobretot una altra llengua
59. Amb quina freqüència **t'informes sobre l'actualitat** (mitjançant recursos tant digitals com en paper)?
- a) Mai o gairebé mai
 - b) Algunes vegades a la setmana
 - c) Cada dia o gairebé cada dia (més de quatre dies a la setmana)
60. En quina llengua **t'informes sobre l'actualitat?**
- a) Només o sobretot català
 - b) Igual català que castellà
 - c) Només o sobretot castellà
 - d) Només o sobretot una altra llengua
61. Quant de temps dediques cada dia a **mirar contingut audiovisual** (Youtube, televisió, Instagram TV, plataformes digitals, etc.)?
- a) No miro contingut audiovisual
 - b) Menys d'una hora
 - c) Entre una i tres hores
 - d) Més de tres hores
62. En quina llengua **mires contingut audiovisual?**
- a) Només o sobretot català
 - b) Igual català que castellà
 - c) Només o sobretot castellà
 - d) Només o sobretot una altra llengua
63. Quant de temps dediques cada dia a **les xarxes socials** (Facebook, Instagram, Twitter...)?
- a) No utilitzo les xarxes socials
 - b) Menys d'una hora
 - c) Entre una i tres hores
 - d) Més de tres hores

64. En quina llengua et **comuniques a les xarxes socials?**

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

65. Em situo al grup dels qui parlen:

- a) Només català
- b) Més català
- c) Igual català que castellà
- d) Més castellà
- e) Només castellà
- f) Una altra llengua

66. Quina?

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès
- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

67. En un futur m'agradaria situar-me al grup dels qui parlen:

- a) Només català
- b) Més català
- c) Igual català que castellà
- d) Més castellà
- e) Només castellà
- f) Una altra llengua

68. Quina?

- a) Aranès
- b) Amazic
- c) Anglès
- d) Àrab
- e) Francès
- f) Italià
- g) Portuguès
- h) Romanès
- i) Rus
- j) Urdú
- k) Xinès
- l) Altres llengües

69. Segons la teva opinió: El català actualment s'usa...

- a) Molt poc
- b) Poc
- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Moltíssim

70. Indica l'opció que millor reflecteixi la teva opinió:

En general, penses que el català s'usa: menys, igual o més que fa 5 anys?

- a) Menys
- b) Igual
- c) Més

71. Indica l'opció que millor reflecteixi la teva opinió:

Creus que en els propers 5 anys el català s'usarà: menys, igual o més que avui dia?

- a) Menys
- b) Igual
- c) Més

72. Indica l'opció que millor reflecteixi la teva opinió:

A tu t'agradaria que el català en els propers 5 anys s'usés: menys, igual o més que avui dia?

- a) Menys
- b) Igual
- c) Més

73. Segons tu, a Catalunya, en general, el català s'hauria d'utilitzar...

- a) Mai
- b) Poc
- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Sempre

74. Al teu centre escolar, t'agradaria parlar català...

- a) Mai
- b) Poc
- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Sempre

75. A la teva feina futura, t'agradaria parlar català...

- a) Mai
- b) Poc
- c) Mitjanament

- d) Molt
- e) Sempre

76. Durant l'**educació primària** has canviat de centre alguna vegada?

- a) No, mai
- b) Sí, he canviat de centre una vegada.
- c) Sí, he canviat de centre dues o més vegades.

77. Durant l'**educació secundària (ESO)** has canviat de centre alguna vegada?

- a) No, mai
- b) Sí, he canviat de centre una vegada.
- c) Sí, he canviat de centre dues o més vegades.

78. Quines de les coses següents hi ha a casa teva? *Pots marcar més d'una opció.*

- a) Un lloc tranquil per estudiar
- b) Un ordinador que pots utilitzar per fer els deures de l'escola
- c) Llibres de literatura, art, música o disseny
- d) Llibres útils per a la teva feina escolar
- e) Un diccionari
- f) Connexió a Internet
- g) Impressora

79. A casa teva, amb quina freqüència es llegeix la premsa? *En la teva resposta no incloguis la premsa esportiva.*

Diaris en paper d'informació general:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o diverses vegades a la setmana
- c) Cada dia o gairebé cada dia (més de quatre dies a la setmana)

80. Llengua en què es llegeix la premsa (**diaris en paper d'informació general**):

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

81. A casa teva, amb quina freqüència es llegeix la premsa? *En la teva resposta no incloguis la premsa esportiva.*

Diaris per internet:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o diverses vegades a la setmana
- c) Cada dia o gairebé cada dia (més de quatre dies a la setmana)

82. Llengua en què es llegeix la premsa (**Diaris per internet**):

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà

d) Només o sobretot una altra llengua

83. A casa teva, s'hi llegeixen **llibres** habitualment?

- a) Com a molt, alguna vegada a l'any
- b) Una o diverses vegades al mes
- c) Una o diverses vegades a la setmana
- d) Cada dia o gairebé cada dia (més de quatre dies a la setmana)

84. A casa teva, s'hi llegeixen **revistes especialitzades**? (com per exemple, de geografia, història, ciència o art):

- a) Com a molt, alguna vegada a l'any
- b) Una o diverses vegades al mes
- c) Una o diverses vegades a la setmana
- d) Cada dia o gairebé cada dia (més de quatre dies a la setmana)

85. En la darrera setmana, amb quina freqüència has fet alguna d'aquestes activitats amb la teva família?

Parlar sobre l'actualitat i/o allò que he fet a l'escola:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o dues vegades a la setmana
- c) Tres o quatre vegades a la setmana
- d) Cada dia o quasi cada dia

86. En la darrera setmana, amb quina freqüència has fet alguna d'aquestes activitats amb la teva família?

Dinar i/o sopar junts:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o dues vegades a la setmana
- c) Tres o quatre vegades a la setmana
- d) Cada dia o quasi cada dia

87. Amb quina freqüència has fet alguna d'aquestes activitats amb la teva família?

Activitats com anar al cinema, al teatre, concerts, museus, etc.:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o dues vegades a la setmana
- c) Tres o quatre vegades a la setmana
- d) Cada dia o quasi cada dia

88. Amb quina freqüència has fet alguna d'aquestes activitats amb la teva família?

Activitats com passejar, anar a la platja, fer esports junts, etc.:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Una o dues vegades a la setmana
- c) Tres o quatre vegades a la setmana
- d) Cada dia o quasi cada dia

89. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Col·laboro amb les tasques de casa (p. ex: parar taula, anar a comprar, rentar els plats, etc.):

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

90. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Ajudo les persones de la meva família quan ho necessiten (p. ex: faig els deures amb els meus germans, cuido els meus avis, etc.):

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

91. En les últimes dues setmanes senceres de classe, amb quina freqüència s'han donat les situacions següents **sense cap motiu justificat**?

Vaig arribar tard al centre:

- a) Mai
- b) Una o dues vegades
- c) Tres o quatre vegades
- d) Cinc o més vegades

92. En les últimes dues setmanes senceres de classe, amb quina freqüència s'han donat les situacions següents **sense cap motiu justificat**?

Vaig faltar a algunes classes:

- a) Mai
- b) Una o dues vegades
- c) Tres o quatre vegades
- d) Cinc o més vegades

93. En les últimes dues setmanes senceres de classe, amb quina freqüència s'han donat les situacions següents **sense cap motiu justificat**?

Vaig faltar un dia sencer a classe:

- a) Mai
- b) Una o dues vegades
- c) Tres o quatre vegades
- d) Cinc o més vegades

94. Fora de l'horari escolar, quant de temps, de mitjana, vas dedicar a **fer deures o a estudiar**, la setmana passada?
- a) No hi he dedicat temps
 - b) Entre 30 min i 1 hora
 - c) Entre 1 i 2 hores
 - d) Entre 2 i 3 hores
 - e) Entre 3 i 4 hores
 - f) Entre 4 i 5 hores
 - g) Més de 5 hores
95. Quan llegeixo un text per estudiar un examen... **Subratllo les parts més importants:**
- a) Mai o gairebé mai
 - b) De vegades
 - c) Sovint
 - d) Sempre o quasi sempre
96. Quan llegeixo un text per estudiar un examen... **Resumeixo el text amb les meves paraules:**
- a) Mai o gairebé mai
 - b) De vegades
 - c) Sovint
 - d) Sempre o quasi sempre
97. Quan llegeixes un text per estudiar un examen... **Faig un esquema per ordenar-me les idees:**
- a) Mai o gairebé mai
 - b) De vegades
 - c) Sovint
 - d) Sempre o quasi sempre
98. Quan llegeixo un text per estudiar un examen... **Comento el text amb altres persones per assegurar-me que l'he entès bé:**
- a) Mai o gairebé mai
 - b) De vegades
 - c) Sovint
 - d) Sempre o quasi sempre
99. Quan resolc un problema en què s'han de fer càlculs... **Identifico la informació que aporta l'enunciat i el que s'hi demana:**
- a) Mai o gairebé mai
 - b) De vegades
 - c) Sovint
 - d) Sempre o quasi sempre

100. Quan resolc un problema en què s'han de fer càlculs... **Faig dibuixos, esquemes que descriuen la situació que el problema planteja:**

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

101. Quan resolc un problema en què s'han de fer càlculs... **Recordo problemes semblants per triar una estratègia de resolució:**

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

102. Quan resolc un problema en què s'han de fer càlculs... **Comprovo la solució i penso si és raonable d'acord amb la pregunta plantejada:**

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

103. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre la teva família?

La meva família m'ajuda a fer els deures i/o estudiar:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

104. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre la teva família?

La meva família valora els meus resultats i esforços acadèmics:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

105. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre la teva família?

La meva família està al meu costat quan tinc dificultats:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

106. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre la teva família?

La meva família m'anima a confiar en mi mateix/a:

- a) Totalment en desacord
 - b) En desacord
 - c) D'acord
 - d) Totalment d'acord
107. Si ho necessites, a qui demanes ajuda per fer els deures? *Pots marcar més d'una opció:*

- a) Pare i/o mare
- b) Germans/es
- c) Companys/es de classe
- d) Altres persones
- e) Encara que necessiti ajuda, faig els deures sol/a
- f) Generalment, no necessito ajuda

108. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes?

Arribo puntual a totes les classes:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

109. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes?

Participo activament en les activitats de classe:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

110. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes?

A classe em distrec molt fàcilment (p. ex.: xerro amb els companys, miro altres coses):

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Sempre o quasi sempre

111. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Llengua Catalana:**

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

112. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Llengua Castellana:**

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

113. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Primera llengua estrangera:**

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

114. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Matemàtiques:**

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

115. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Biologia i Geologia:**

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

116. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Física i Química**:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

117. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents:

M'interessen, m'esforço i considero importants els continguts de **Tecnologia**:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

118. Quin és el títol acadèmic **més alt** que esperes obtenir?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior
- e) Estudis universitaris

119. Quin és el títol acadèmic **més alt** que espera **la teva mare o tutora legal** que obtinguis?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior
- e) Estudis universitaris

120. Quin és el títol acadèmic **més alt** que espera **el teu pare o tutor legal** que obtinguis?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior
- e) Estudis universitaris

121. *Respon la següent pregunta només en el cas que els teus pares siguin del mateix gènere:*

Quin és el títol acadèmic **més alt** que espera un dels teus **pares (o tutors legals) o una de les teves mares (o tutores legals)** que obtinguis?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior

e) Estudis universitaris

122. *Respon la següent pregunta només en el cas que els teus pares siguin del mateix gènere:*

Quin és el títol acadèmic **més alt** que espera el teu altre **pare (o tutor legal) o la teva altra mare (o tutora legal)** que obtinguis?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior
- e) Estudis universitaris

123. Quin és el títol acadèmic **més alt** que espera **el teu pare, mare o tutor/a legal** que obtinguis?

- a) Educació secundària obligatòria
- b) Cicle formatiu de grau mitjà
- c) Batxillerat
- d) Cicle formatiu de grau superior
- e) Estudis universitaris

124. En quina de les següents categories professionals esperes treballar quan tinguis 30 anys?

Fixa't en les categories professionals en [aquest enllaç](#) i en els exemples de professions que s'hi donen. Pensa bé quin és el grup professional que encaixa millor amb la feina que desenvolupen els teus pares. Si tens algun dubte, consulta'l al teu professor o professora.

- a) Grup 1. Direcció d'empreses i administració pública
- b) Grup 2. Professional de l'àmbit científic, tecnològic, social o humanístic
- c) Grup 3. Tècnic/a i professionals de suport
- d) Grup 4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina
- e) Grup 5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors
- f) Grup 6. Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres
- g) Grup 7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions de màquines)
- h) Grup 8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
- i) Grup 9. Ocupacions elementals
- j) Grup 10. Forces armades

125. Indica en quina mesura... **gaudeixes amb el que aprens:**

- a) Gens
- b) Una mica
- c) Força
- d) Molt

126. Indica en quina mesura... **t'agrada anar a l'escola?**

- a) Gens
- b) Una mica
- c) Força
- d) Molt

127. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes.

En general, la manera d'explicar dels professors/es m'ajuda a entendre el contingut de la matèria:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

128. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes.

En general, els professors/es plantegen preguntes que motiven els alumnes a participar activament:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

129. Indica el teu grau d'acord amb les afirmacions següents sobre les teves classes.

En general, la conducta d'altres alumnes afecta negativament la dinàmica de la classe:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

130. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el professorat del teu curs?

Tinc una bona relació amb la majoria del professorat:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

131. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el professorat del teu curs?

Si necessito una ajuda extra, la rebré del meu professorat:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

132. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el professorat del teu curs?

La majoria del professorat em tracta de manera justa:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

133. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el professorat del teu curs?

El meu tutor/a és una figura important per al meu aprenentatge.

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

134. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el teu centre?

Al centre tinc amics i/o amigues:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

135. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el teu centre?

Sento que formo part d'aquest centre:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

136. Fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents sobre el teu centre?

Al centre em sento sol o sola:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

137. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

S'han burlat de mi:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

138. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

M'han amenaçat:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

139. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

Em tenen en compte quan fem activitats de grup:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

140. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

M'han pres o destrossat algunes de les meves coses:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

141. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

M'han pegat o m'han empès:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

142. Durant aquest curs, amb quina freqüència has viscut les situacions següents en relació amb alguns companys?

Han difós rumors desagradables sobre mi:

- a) Mai o gairebé mai
- b) Unes quantes vegades al curs
- c) Unes quantes vegades al mes
- d) Una o diverses vegades a la setmana

143. Indica quant de temps utilitzes Internet **per a les teves coses personals** (tasques no relacionades amb l'escola).

En un dia entre setmana:

- a) Gens
- b) 1-30 minuts al dia
- c) 31-60 minuts al dia
- d) Entre 1 i 2 hores al dia
- e) Entre 2 i 4 hores al dia
- f) Entre 4 i 6 hores al dia
- g) Més de 6 hores al dia

144. Indica quant de temps utilitzes Internet **per a les teves coses personals** (tasques no relacionades amb l'escola).

En un dia de cap de setmana:

- a) Gens
- b) 1-30 minuts al dia
- c) 31-60 minuts al dia
- d) Entre 1 i 2 hores al dia
- e) Entre 2 i 4 hores al dia
- f) Entre 4 i 6 hores al dia
- g) Més de 6 hores al dia

145. Pensa en la teva experiència amb els mitjans i dispositius tecnològics: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Pensa en diferents tipus d'aparells digitals, com ara ordinadors de taula, ordinadors portàtils, telèfons mòbils, tauletes, consoles de videojocs o televisors amb connexió a Internet.

Quan utilitzo un aparell digital m'oblido del pas del temps:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

146. Pensa en la teva experiència amb els mitjans i dispositius tecnològics: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Pensa en diferents tipus d'aparells digitals, com ara ordinadors de taula, ordinadors portàtils, telèfons mòbils, tauletes, consoles de videojocs o televisors amb connexió a Internet.

Cada vegada dedico més temps a l'ús de les xarxes socials.

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

147. Pensa en la teva experiència amb els mitjans i dispositius tecnològics: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Pensa en diferents tipus d'aparells digitals, com ara ordinadors de taula, ordinadors portàtils, telèfons mòbils, tauletes, consoles de videojocs o televisors amb connexió a Internet.

Estic atent/a a les noves notificacions que rebo de les xarxes socials:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

148. Pensa en la teva experiència amb els mitjans i dispositius tecnològics: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Pensa en diferents tipus d'aparells digitals, com ara ordinadors de taula, ordinadors portàtils, telèfons mòbils, tauletes, consoles de videojocs o televisors amb connexió a Internet.

Em sento malament quan no em puc connectar a Internet:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

149. Pensa en la teva experiència amb els mitjans i dispositius tecnològics: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Pensa en diferents tipus d'aparells digitals, com ara ordinadors de taula, ordinadors portàtils, telèfons mòbils, tauletes, consoles de videojocs o televisors amb connexió a Internet.

Puc desconnectar-me de les xarxes socials durant diversos dies:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

150. Pensa en la teva experiència amb els dispositius i les aplicacions tecnològiques **a les classes**: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Aprenc millor quan a classe utilitzem dispositius i aplicacions tecnològiques:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

151. Pensa en la teva experiència amb els dispositius i les aplicacions tecnològiques **a les classes**: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

Quan utilitzo dispositius i aplicacions tecnològiques a classe, em sento més motivat per aprendre:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

152. Pensa en la teva experiència amb els dispositius i les aplicacions tecnològiques **a les classes**: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

M'agrada que els meus professors utilitzin dispositius i aplicacions tecnològiques a les classes:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

153. Pensa en la teva experiència amb els dispositius i les aplicacions tecnològiques **a les classes**: fins a quin punt estàs d'acord amb les afirmacions següents?

M'agradaria que l'ús dels dispositius i aplicacions tecnològiques fos més freqüent a les classes:

- a) Totalment en desacord
- b) En desacord
- c) D'acord
- d) Totalment d'acord

Moltes gràcies per la teva col·laboració!